De la autoarea bestsellerului *Se numea Sarah*

TATIANA DE ROSNAY

Vieți secrete

Tatiana de Rosnay

Vieţi secrete

Traducere din limba engleză de
Monica Dinu

Editura Litera
2011

Tatiana de Rosnay

Secretul

Editura Litera
O.P. 53; C.P. 212, sector 4, Bucureşti, România
tel.: 021 319 63 90, 031 425 16 19, 0752 548 372;
e-mail: comenzi@litera.ro
Ne puteți vizita pe www.litera.ro

Editor: Vidraşcu şi fiii
Redactor: Mira Velcea
Corector: Cristiana Miu
Copertă: Andrei Gamarț
Seria de fi cțiune a Editurii Litera este coordonată de
Cristina Vidraşcu Sturza

ISBN ePub: 978-606-600-551-7
ISBN PDF: 978-606-600-704-7
ISBN print: 978-606-600-519-7

Lectura digitală protejează mediul

Versiune digitală realizată de elefant.ro

Vieţi secrete

Această carte le este dedicată Ceciliei şi lui Alexis, sora şi fratele meu minunați, precum şi lui Cedric şi lui Caroline, cei dragi lor.

În amintirea dragului Pierre-Emmanuel (1989–2006)

Fie ca numele-mi să fie cuvântul apropiat care a fost mereu.

Rostit să poată fi fără povară şi fără spectrul vreunei umbre care să-l întunece.

Henry Scott Holland

„Manderley nu mai este."

Daphne du Maurier, *Rebecca*

Sunt condus într-o cameră mică şi mohorâtă, invitat să iau loc şi să aştept. Şase scaune maro goale, din plastic, sunt aşezate față în față pe linoleumul ponosit. Într-un colț, o plantă verde de plastic, cu frunze lucioase acoperite de praf. Fac ce mi s-a spus. Mă aşez. Coapsele îmi tremură. Îmi simt palmele lipicioase şi gâtul uscat. Capul îmi zvâcneşte.

„Ar trebui să-l sun pe tata acum, ar trebui să-l sun până nu e prea târziu”, mă gândesc, dar mâinile nu fac nici un efort să scoată telefonul din buzunarul blugilor. Să-l sun pe tata şi să-i spun ce? Cum să-i spun?

Lumina e supărătoare – dungi strălucitoare de neon care brăzdează tavanul. Pereții gălbui sunt crăpați. Stau acolo, amorțit. Neajutorat. Pierdut. Tânjesc după o țigară. Mă întreb dacă o să mi se facă rău şi o să vărs cafeaua amară şi brioşa râncedă pe care le-am consumat cu două ore în urmă.

Încă mai aud scrâşnetul roților şi simt smucitura bruscă a maşinii când a virat brusc la dreapta, derapând în parapet. Şi țipătul ei. Încă o mai pot auzi țipând.

„Câți oameni au aşteptat aici?”, mă întreb. „Câți oameni au stat unde stau eu acum, aşteptând veşti despre cei dragi?” Nu pot să nu-mi imaginez câte au văzut pereții ăştia galbeni ca icterul. Şi ce ştiu. Ce-şi amintesc. Lacrimi, țipete sau uşurare. Speranță, durere sau bucurie.

Minutele se scurg. Mă uit la cadranul rotund al unui ceas murdar aflat deasupra uşii. Nu am altceva de făcut decât să aştept.

După vreo jumătate de oră, intră o asistentă. Are o față prelungă, de cal, brațe albe şi sfrijite.

— *Monsieur* Rey?

— Da, spun eu, cu inima strânsă.

— Trebuie să completați aceste hârtii. Cu datele ei.

Îmi înmânează două foi şi un pix.

— Totul e în regulă? murmur eu.

Vocea îmi sună subțire şi încordată.

Mă măsoară cu ochii apoşi, lipsiți de gene.

— Vă va spune doctorul. Urmează să vină.

Şi pleacă. Are un fund plat şi trist.

Întind foile pe genunchi, cu degetele tremurând.

Numele, data şi locul naşterii, starea civilă, adresa, numărul de asigurare socială, numărul asigurării de sănătate. Mâna încă-mi tremură în timp ce scriu: „Mélanie Rey, născută pe 15 august 1967 la Boulogne-Billancourt, necăsătorită, cu domiciliul în Paris 75011, Rue de la Roquette nr. 49”.

Nu am nici cea mai vagă idee care e numărul de asigurare socială a surorii mele. Sau numărul asigurării ei de sănătate. Toate astea trebuie să fie în geanta ei. Unde e geanta? Nu-mi amintesc nimic de geanta ei. Doar felul cum trupul ei s-a prăbuşit moale atunci când au scos-o din maşină. Cum braţele îi atârnau fără vlagă de pe marginea tărgii. Şi iată-mă pe mine, fără vreun fir de păr clintit, fără vreo vânătaie, deşi m-am aflat chiar lângă ea. Tresar. Am încă impresia că o să mă trezesc din coşmar.

Asistenta revine cu un pahar cu apă, pe care îl golesc însetat. Are un gust metalic, stătut. Îi mulţumesc şi îi spun că nu am numărul asigurării sociale a lui Mélanie. Încuviinţează din cap, ia hârtiile şi pleacă.

Minutele se târăsc. Camera e cufundată în tăcere. E un spital mic. Un orăşel, cred, presupun. În suburbiile din Nantes. Nu sunt prea sigur unde. Duhnesc. Nu există aer condiţionat. Simt mirosul transpiraţiei care mi se prelinge de la subsuori, adunându-se în încheietura coapselor. Izul asudat şi puternic al disperării şi al panicii. Capul încă îmi zvâcneşte. Încerc să respir calm. Reuşesc s-o fac vreo două minute. Apoi, sentimentul îngrozitor al neputinţei pune stăpânire pe mine şi mă copleşeşte.

Parisul e la mai mult de trei ore distanţă. Mă întreb din nou dacă ar trebui să-l sun pe tata. Îmi spun că trebuie să aştept. Nici măcar nu ştiu ce are să zică doctorul. Arunc un ochi la ceasul de la mână. Zece şi jumătate. Mă întreb pe unde o fi tata acum. La vreo petrecere? Sau se uită la

televizor în biroul lui, în timp ce Régine e în cealaltă cameră, vorbind la telefon şi făcându-şi unghiile?

Mă hotărăsc să mai aştept puţin. Sunt tentat să o sun pe fosta mea soţie. Numele lui Astrid continuă să fie primul care îmi vine în minte într-o situaţie stresantă sau disperată. Dar gândul că e cu Serge, în Malakoff, în vechea noastră casă, în vechiul nostru pat, iar el răspunde invariabil la telefon, chiar şi la mobilul ei, pentru Dumnezeu! – „Oh, salut Antoine, care-i treaba, omule?” –, asta e prea mult pentru mine. Aşa că nu o sun pe Astrid, deşi mi-aş dori să o fac.

Stau în camera mică, sufocantă şi mai fac un efort de a rămâne calm. Încerc să-mi înăbuş teama ce răsare în mine. Mă gândesc la copiii mei. Arno, care trăieşte din plin perioada de revoltă adolescentină. Margaux, o creatură misterioasă de paisprezece ani. Lucas, un copil încă, la cei unsprezece ani ai lui, în comparaţie cu ceilalţi doi şi cu hormonii lor dezlănţuiţi. Pur şi simplu nu mă pot imagina spunându-le: „Mătuşa voastră a murit. Mélanie a murit. Sora mea a murit.” Cuvintele nu au sens. Le alung.

O altă oră se târăşte lent. Stau acolo, cu capul în mâini. Încerc să fac ordine în învălmăşeala din mintea mea. Încep să mă gândesc la termenele pe care le am de respectat. Mâine este luni şi, după acest weekend prelungit, sunt multe lucruri urgente de făcut – antipaticul Rabagny şi nenorocita de grădiniţă de care nu ar fi trebuit să accept să mă ocup, apoi Florence, asistenta ineficientă pe care ştiu că trebuie să o concediez. „Dar cum pot să mă gândesc la asta?”, mă întreb, îngrozit de mine însumi. Cum oare pot să mă gândesc la slujba mea acum, în momentele în care Mélanie se zbate între viaţă şi moarte? „De ce Mélanie?”, mă întreb cu inima strânsă. De ce ea? De ce nu eu? Excursia asta a fost ideea mea. Cadoul meu pentru ziua ei de naştere. Aniversarea a patruzeci de ani, care o întrista atât de mult.

În cele din urmă, apare o femeie de vârsta mea, îmbrăcată într-un halat de spital, având pe cap una dintre bonetele acelea mici şi caraghioase de hârtie pe care le poartă chirurgii. Ochi căprui inteligenți, păr castaniu scurt, puțin grizonant. Zâmbeşte. Inima-mi tresaltă. Sar în picioare.

— La limită, *Monsieur* Rey, spune ea.

Observ mici pete maronii pe halatul ei. Mă întreb cu groază dacă acele pete sunt sângele lui Mélanie.

— Sora dumneavoastră va fi bine.

Spre propria-mi consternare, fața mi se schimonoseşte şi izbucnesc în lacrimi. Nasul îmi curge. Sunt profund jenat că plâng în fața acestei femei, dar nu mă pot stăpâni.

— E în regulă, spune doctorița, strângându-mă de braț.

Are nişte mâini mici, pătrățoase. Mă împinge la loc pe scaun şi se aşază lângă mine. Plâng cum făceam când eram copil, în hohote, din rărunchi.

— Ea conducea, nu-i aşa?

Încuviințez, încercând să-mi şterg nările umede cu dosul palmei.

— Ştim că nu consumase băuturi alcoolice. Am verificat. Îmi puteți spune cum s-a întâmplat?

Reuşesc să repet ceea ce le-am spus mai devreme celor de la poliție şi de la ambulanță. Că sora mea a dorit să conducă restul drumului spre casă. Că era un şofer bun. Că nu aveam niciodată emoții când era la volan.

— Şi-a pierdut cunoştința? întreabă ea.

Citesc numele de pe ecuson: „DR. BÉNÉDICTE BESSON”.

— Nu.

Şi atunci îmi amintesc. Ceva ce nu le spusesem celor de la ambulanță, fiindcă abia acum îmi vine în minte.

Mă uit la chipul mic şi bronzat al doctoriței. Trăsăturile mele sunt încă schimonosite de plâns. Îmi țin respirația.

— Sora mea tocmai îmi spunea ceva... S-a întors spre mine. Şi atunci s-a întâmplat. Maşina a ieşit de pe autostradă. S-a întâmplat foarte repede.

Doctorița mă îndeamnă să continui.

— Şi ce vă spunea?

Ochii lui Mélanie. Mâinile ei strângând volanul. „Antoine, trebuie să-ți mărturisesc ceva. Toată ziua am ezitat să-ți spun. Noaptea trecută, la hotel, mi-am amintit ceva. Ceva despre...” Privirea ei, tulburată, îngrijorată. Şi atunci maşina ieşise de pe şosea.

Ea adormi de îndată ce reuşiră să îşi croiască drum prin blocajul rutier suburban care încercuia Parisul, în care se înainta în ritm de melc. Antoine zâmbi când capul ei alunecă uşor, sprijinindu-se de geamul maşinii. I se păru că aude un sforăit uşor ieşind prin gura ei întredeschisă. Fusese irascibilă de dimineață, în zori, când venise să o ia. Ura surprizele, întotdeauna fusese astfel. El ştia acest lucru, nu-i aşa? Atunci de ce naiba organiza o excursie-surpriză? Serios! Nu era suficient de rău că schimba prefixul? Că încerca să-şi revină după o despărțire dureroasă? Că nu fusese niciodată căsătorită, nu avea copii şi că lumea îi pomenea despre ceasul biologic la fiecare cinci minute? „Dacă mai spune cineva o dată cuvintele astea, o să-l pocnesc”, şuierase ea, scrâşnind din dinți. Dar ideea de a petrece tot weekendul singură era insuportabilă. Şi el ştia asta. Ştia că ea nu suporta gândul la apartamentul ei fierbinte şi gol, aflat deasupra zgomotoasei Rue de la Roquette, în timp ce prietenii plecați din oraş îi lăsau mesaje vesele în căsuța vocală: „Hei, Mel, ai împlinit *patruzeci!”* Patruzeci. Îi aruncă o privire. Mélanie, sora lui mai mică, făcea patruzeci de ani. Parcă nu-i venea să creadă. Iar el avea patruzeci şi trei. Şi asta i se părea la fel de incredibil.

Şi totuşi, ochii ridați din oglinda retrovizoare erau ai unui bărbat de vârstă mijlocie. Păr des, grizonant, o față

prelungă şi slabă. Observă că Mélanie îşi vopsea părul în castaniu. Rădăcinile îi erau cărunte, fără putinţă de tăgadă. Era ceva înduioşător în faptul că-şi vopsea părul. „De ce oare?” cugetă el. Atât de multe femei se vopsesc. Probabil din cauză că era sora lui mai mică. Pur şi simplu, nu şi-o putea imagina îmbătrânind. Avea încă un chip frumos. Poate era chiar mai frumoasă decât fusese la douăzeci sau la treizeci de ani, pentru că avea o osatură atât de distinsă. Nu obosea niciodată să o contemple pe Mélanie. Totul la ea era mic, feminin şi delicat. Totul la ea – ochii de un verde-închis, curbura frumoasă a nasului, zâmbetul de un alb uimitor, încheieturile subţiri şi gleznele fine – îi aducea aminte de mama lor. Ei însă nu-i plăcea să i se spună că semăna cu Clarisse. Nu îi plăcuse niciodată asta. Dar pentru Antoine era ca şi cum mama lor privea pe furiş prin ochii lui Mélanie.

Peugeotul prinse viteză, şi Antoine aprecie că aveau să ajungă în mai puţin de patru ore. Plecaseră destul de devreme ca să evite traficul aglomerat. În ciuda întrebărilor ei, el nu suflase o vorbă privind destinaţia lor, ci doar zâmbise satisfăcut. „Fă-ţi un bagaj pentru două zile. Plecăm să te sărbătorim într-un mod deosebit.”

Existase o mică problemă cu Astrid, fosta lui soţie. O situaţie ce necesitase o rezolvare. Acel weekend era în mod normal „al lui”. Copiii ar fi trebuit să vină la el, de la casa părinţilor lui Astrid, din Dordogne. Însă el fusese foarte categoric la telefon. Era ziua de naştere a lui Mel, împlinea patruzeci de ani, voia să facă ceva special pentru ea, pentru că încă mai suferea după Olivier şi trecea printr-o pasă proastă. Vocea lui Astrid: „Oh, *merde*, Antoine. În ultimele două weekenduri copiii au stat la mine. Eu şi Serge chiar avem nevoie de puţin timp doar pentru noi doi.”

Serge. Chiar şi auzul numelui îl făcea să se crispeze. Un fotograf în vârstă de vreo treizeci de ani. Genul musculos,

robust şi sportiv. Specializat în domeniul culinar. *Natures mortes* pentru cărţile de bucate de lux. Petrecea ore întregi încercând să obţină nişte paste care să strălucească, o carne de viţel cu aspect delicios, fructe care să pară suculente. Serge. De fiecare dată când se ducea să-i ia pe copii şi dădea mâna cu el, se confrunta cu amintirea oribilă a camerei digitale a lui Astrid şi a ceea ce descoperise pe cardul de memorie, în timp ce ea era plecată la cumpărături în acea sâmbătă fatidică. La început, nedumerit, văzuse doar o pereche de fese păroase care se încordau ritmic. Apoi înţelesese cu groază că fundul acela împingea un penis în ceea ce semăna extraordinar de mult cu trupul lui Astrid. Astfel aflase. O înfruntase pe Astrid, încărcată cum era cu sacoşele pline de cumpărături, în acea după-amiază blestemată de sâmbătă, iar ea izbucnise în lacrimi şi recunoscuse că îl iubea pe Serge, că relaţia începuse din timpul acelei excursii făcute cu copiii în Turcia şi că se simţea atât de uşurată că el aflase.

Antoine simţi nevoia să-şi aprindă o ţigară, ca să ţină la distanţă amintirile neplăcute. Dar ştia că fumul ar trezi-o pe sora lui, care ar face nişte comentarii răutăcioase despre „prostul lui obicei”. În schimb, se concentră asupra autostrăzii care se întindea în faţa lui.

Astrid se simţea încă vinovată în legătură cu Serge – Antoine sesiza asta –, pentru modul cum el aflase de relaţia lor. Pentru divorţ. Şi pentru toate consecinţele. În plus, ţinea foarte mult la Mélanie. Ele fuseseră prietene mult timp şi lucrau în acelaşi domeniu, cel editorial. Aşa că nu o lăsase inima să îl refuze. „OK, atunci. Copiii pot veni mai târziu la tine. Oferă-i lui Mel o aniversare nemaipomenită”, zisese ea oftând.

Când Antoine opri la benzinărie ca să facă plinul, Mélanie căscă în sfârşit şi coborî geamul maşinii.

— *Hé*, Tonio, rosti ea tărăgănat, unde naiba suntem?

— Chiar n-ai nici o idee?

Ea ridică din umeri.

— Nu.

— Ai dormit vreo două ore.

— Ei bine, ai apărut cu noaptea-n cap, ticălosule.

După o cafea scurtă (pentru ea) şi o ţigară rapidă (pentru el), se întoarseră la maşină. Părea mai puţin bosumflată, observă Antoine.

— E foarte drăguţ din partea ta că faci asta, spuse ea.

— Mulţumesc.

— Eşti un frate drăguţ.

— Ştiu.

— Dar nu trebuia. Poate aveai alte planuri.

— Nu aveam.

— Cum ar fi o iubită.

El oftă.

— Nu am o iubită.

Gândul la relaţiile lui recente îl făcea să-şi dorească să oprească maşina, să coboare şi să se pună pe plâns. De la divorţ, existase un întreg şir de femei. Şi un lung şir de deziluzii. Femei pe care le cunoscuse pe internet, pe acele site-uri dubioase. Femei de vârsta lui, femei căsătorite, femei divorţate, femei mai tinere. Se aruncase cu elan în jocul întâlnirilor, ferm hotărât să-l găsească amuzant. Dar, după primele experienţe sexual-acrobatice, în urma cărora se întorcea cu inima grea şi epuizat în noul lui apartament şi în noul lui pat, descoperise adevărul evident pentru el. Îl evitase destulă vreme. Încă o iubea pe Astrid. Într-un final, recunoscuse asta faţă de sine însuşi. Încă o iubea pe fosta lui soţie. O iubea cu atâta disperare, încât ajunsese să simtă un gol în stomac.

— Probabil aveai lucruri mai bune şi mai interesante de făcut decât să o duci pe fata bătrână de soră-ta în weekend, continuă Mélanie.

— Nu fi prostuță, Mel. Asta e ceea ce vreau să fac. Vreau să fac asta pentru tine.

Ea aruncă o privire spre un indicator rutier de pe autostradă.

— Hei, ne îndreptăm spre vest!

— Ce fată deşteaptă!

— Ce e în vest? întrebă ea, ignorând ironia tandră din vocea lui.

— Gândeşte-te, replică el.

— Hmmm, Normandia? Bretagne? Vendée?

— Eşti pe drumul cel bun.

Ea nu mai spuse nimic, doar ascultă CD-ul cu melodii clasice ale celor de la Beatles pus de Antoine. La un moment dat, scoase un țipăt scurt.

— Ştiu! Mă duci la Noirmoutier!

— Bingo! exclamă el.

Dar expresia ei deveni serioasă. Cu buzele strânse, îşi privi mâinile aflate în poală.

— Ce e? întrebă el îngrijorat.

Se aşteptase la râsete, chiote, zâmbete – la orice, dar nu la figura asta imobilă.

— Nu m-am întors niciodată acolo.

— Şi ce? replică el. Nici eu.

— A fost – făcu o pauză ca să numere pe degetele ei subțiri – în 1973, nu-i aşa? Au trecut treizeci şi patru de ani. Nu-mi amintesc absolut nimic. Aveam şase ani.

Antoine încetini maşina.

— Nu contează. E doar o vizită în cinstea zilei tale. Acolo ți-ai serbat aniversarea de şase ani, ții minte?

— Nu, rosti ea încet. Nu-mi amintesc nimic legat de Noirmoutier.

Probabil îşi dădu seama că se purta ca un copil răsfățat, fiindcă puse în grabă o mână pe brațul fratelui ei.

— Oh, dar nu are nici o importanță, Tonio. Sunt fericită. Chiar sunt. Şi vremea e minunată. E aşa plăcut să fiu doar cu tine, şi departe de orice!

Antoine ştia că acest „orice” însemna pentru ea Olivier şi dezastrul pe care despărțirea de el îl lăsase în urmă. Şi slujba ei extrem de solicitantă ca editor la una dintre cele mai renumite edituri din Franța.

— Am făcut o rezervare la Hotel Saint-Pierre. Ți-l aminteşti, nu-i aşa?

— Da! exclamă ea. Da, îmi aduc aminte. Hotelul acela vechi şi încântător din pădure! Unde am fost cu *grand-père* şi *grand-mère*... Oh, Doamne, câtă vreme a trecut...

Începu să fredoneze melodiile celor de la Beatles. Antoine se simțea liniştit, uşurat. Ei îi plăcuse surpriza. Revenirea în acele locuri o bucura. Doar un singur lucru îl mai necăjea. Un singur lucru pe care nu-l luase în calcul atunci când îi venise ideea de a merge acolo după atâta timp.

În 1973, la Noirmoutier, petrecuseră ultima vară împreună cu Clarisse.

„De ce Noirmoutier?” se întrebă el, în timp ce maşina prindea viteză, şi Mélanie fredona *Let It Be*. Nu se considerase niciodată un om nostalgic. Nu privise niciodată în urmă. Dar de la divorț se schimbase. De nenumărate ori, se surprinsese gândindu-se mai mult la trecut decât la prezent sau la viitor. Povara ultimului an, primul în care fusese singur, un an mohorât şi solitar, îi provocase regrete dureroase, făcându-l să tânjească după copilărie şi să-şi dorească amintiri fericite. Aşa îi venise ideea cu insula, timidă la început, apoi cu mai multă forță şi precizie, în timp ce amintirile se rostogoleau una după alta, precum scrisorile într-o cutie poştală.

Bunicii lui, distinşi, cu părul alb – Blanche, cu umbreluța de soare, şi Robert, cu tabachera lui de argint de

care nu se despărțea niciodată –, aşezați pe terasa umbroasă a hotelului, sorbindu-şi cafeaua. Le făcea semne cu mâna din grădină. Sora tatălui său, Solange, durdulie şi arsă de soare, citind reviste de modă în şezlong. Mélanie, micuță şi subțire, cu o pălărie de soare cu boruri moi, ce îi încadra obrajii. Clarisse, ridicându-şi spre soare chipul în formă de inimă. Tatăl lui, care venea în weekenduri mirosind a fum de trabuc şi a oraş. Şi drumul pavat, inundabil, care îl fascina pe când era copil şi care încă nu-şi pierduse farmecul. Vadul Gois, care nu putea fi folosit decât la reflux. Înainte să fie construit podul, în anul 1971, aceea era singura cale de acces către insulă.

Dorea să facă ceva special pentru ziua lui Mélanie. Se gândise la asta încă din aprilie. Altceva decât o petrecere-surpriză cu prieteni care să chicotească ascunşi în baie, cu sticle de şampanie în brațe. Nu, voia ceva cu totul diferit. Ceva de care ea să-şi aducă aminte. Trebuia să o scoată de pe făgaşul în care se înțepenise, cu slujba care îi mânca viața, cu obsesia privind vârsta şi, mai ales, cu incapacitatea ei de a lăsa în urmă relația cu Olivier.

El nu-l plăcuse niciodată pe Olivier. Un înfumurat, un snob infatuat. Gătea divin. Pregătea singur sushi. Specialist în arte orientale. Asculta Lully. Vorbea fluent patru limbi străine. Ştia să danseze vals. Şi nu era în stare să-şi asume vreun angajament, nici măcar după şase ani de relație cu Mélanie. Olivier nu era pregătit să se aşeze la casa lui. În ciuda celor patruzeci şi unu de ani pe care-i avea. Aşa că o părăsise pe Mélanie şi lăsase imediat însărcinată o manichiuristă de douăzeci şi cinci de ani. Acum era mândrul tată a doi copii, gemeni. Mélanie nu îl iertase niciodată.

De ce Noirmoutier? Fiindcă acolo petrecuseră nişte veri memorabile. Fiindcă Noirmoutier era simbolul perfecțiunii tinereții şi al acelor zile fără griji, când vacanța de vară

părea nesfârşită, când simţeai că vei avea nouă ani veşnic. Când nimic nu era mai promiţător decât o zi perfectă la plajă, cu prietenii. Când şcoala era la un secol depărtare. Se întrebă de ce nu îi luase niciodată pe insulă pe Astrid şi pe copii. Bineînţeles, le povestise totul despre ea. Dar îşi dădea seama că Noirmoutier reprezenta trecutul lui privat, pur şi neatins, al lui şi al lui Mélanie. Şi îşi dorise să petreacă un timp cu sora lui, numai cu ea. Doar ei doi. Nu se întâlneau prea des în Paris. Ea era întotdeauna ocupată, luând prânzul sau cina cu vreun autor sau fiind plecată în turnee de promovare a vreunei cărţi. El pleca adesea pe vreun şantier din afara oraşului sau era presat de vreun termen urgent pentru un proiect. Uneori, mai trecea ea pentru un brunch duminica dimineaţa, când erau copiii acasă. Mélanie gătea cea mai pufoasă omletă. Da, îşi dăduse seama că simţea nevoia să fie cu ea, singur cu ea în acest moment delicat şi complicat din viaţa lui. Prietenii erau importanţi pentru el, avea nevoie de veselia lor, să se distreze cu ei, dar acum îşi dorea sprijinul lui Mélanie, prezenţa ei, iar ea reprezenta singura lui legătură cu trecutul.

Uitase cât de lung era drumul de la Paris. Îşi aminti de cele două maşini – Citroënul DS negru, obosit, în care erau Robert, Blanche şi Solange, împreună cu Clarisse şi cu Mélanie, şi acel Triumph nervos condus de tatăl lor, mereu pufăind dintr-un trabuc, în timp ce Antoine stătea pe bancheta din spate, gata să vomite. Le lua cam şase sau şapte ore, cu tot cu prânzul tihnit de la micul hotel de lângă Nantes. *Grand-père* era deosebit de pretenţios în ceea ce privea mâncarea, vinul şi chelnerii.

Antoine se întrebă ce îşi mai amintea Mélanie despre drumul acela nesfârşit. În definitiv, era cu trei ani mai mică decât el. Spusese că nu-şi mai aducea aminte nimic. Îi aruncă o privire. Se oprise din fredonat şi îşi studia mâinile

cu acea expresie concentrată şi serioasă care uneori îl înfricoşa.

Era oare o idee bună? Era, într-adevăr, fericită că se întorcea aici după toți aceşti ani, revenind într-un loc în care amintirile uitate ale copilăriei încă mai stăruiau, neclintite în acel moment, ca suprafața unui lac netulburat?

— Îți aminteşti toate astea? întrebă Antoine în timp ce maşina urca rampa amplă a podului.

La dreapta lor, de-a lungul țărmului, se zăreau şiruri de turbine eoliene argintii.

— Nu, spuse ea. Doar că stăteam în maşină şi aşteptam refluxul. Şi că înaintam apoi de-a lungul vadului Gois. Era distractiv. Şi că tata era atât de nerăbdător fiindcă *grand-père* se înşelase iar în legătură cu venirea mareei.

Şi el îşi amintea cum aşteptau refluxul. Aşteptau ore întregi ca drumul Gois să apară de sub valurile care se retrăgeau încet. Şi iată-l în sfârşit, pietre de pavaj lucind ude de apa mării, un drum amfibiu de patru kilometri, presărat cu stâlpi înalți de salvare cu mici platforme pentru şoferii ghinionişti şi pentru pietonii surprinşi de şuvoiul revărsat.

Mélanie îşi puse rapid o mână pe genunchiul lui.

— Antoine, ne putem întoarce la Gois? Chiar îmi doresc să îl revăd.

— Bineînțeles.

Se simțea entuziasmat că ea îşi amintise, în sfârşit, ceva. Şi ceva atât de important ca Passage du Gois. *Gois*. Chiar şi cuvântul îl fascina. Pronunțat ca *Boa*. Era un nume vechi pentru un drum vechi.

Grand-père nu folosise niciodată noul pod. Bombănea mereu că taxa de trecere era prea mare şi că arcul gigantic al structurii din beton strica peisajul. Aşa că rămăsese fidel vadului Gois, în ciuda aşteptării lungi şi a faptului că era luat peste picior de către fiul lui.

În timp ce se îndreptau spre insulă, Antoine îşi dădu seama că amintirile lui privind drumul Gois rămăseseră nealterate. Putea să şi le deruleze în minte ca pe un film. Se întrebă dacă şi Mélanie simţea acelaşi lucru. Îşi reaminti de crucea mare şi austeră de la începutul drumului. „Să aperi şi să preţuieşti”, obişnuia să murmure Clarisse, ţinându-l strâns de mână. El îşi aducea aminte cum stătea pe ţărmul insulei şi privea valurile retrăgându-se treptat, în timp ce malul larg şi cenuşiu apărea ca prin farmec. De îndată ce marea dispărea şuierând, malul se umplea de căutători de scoici cu plase pentru creveţi. Îşi aducea aminte cum Mélanie tropăia prin nisip cu picioruşele ei mici şi cum găleata de plastic a lui Clarisse se umplea numaidecât cu moluşte, scoici şi melci. Ţinea minte mirosul înţepător şi neplăcut de alge, muşcătura vântului sărat; bunicii lui care îi priveau, blânzi, cu chipurile îmbătrânite, braţ la braţ; părul negru şi lung, fluturând, al lui Clarisse. Maşinile începeau să zumzăie de-a lungul drumului pietruit. Noirmoutier nu mai era o insulă. Îi plăcea ideea asta. Dar gândul că marea revenea, implacabilă, era deopotrivă tulburător şi terifiant.

Nu se sătura niciodată să asculte poveştile înfiorătoare despre dezastrele de la Gois. Întorşi la Hotel Saint-Pierre, grădinarul, bătrânul *père* Benoît, le împărtăşea toate detaliile macabre. Povestea favorită a lui Antoine era cea despre accidentul din iunie 1968, în care trei membri ai unei familii se înecaseră. Maşina lor se blocase, în timp ce fluxul se apropia. Nu se gândiseră să se caţăre pe unul dintre stâlpii de salvare. Tragedia fusese prezentată pe larg în ziare. Antoine nu înţelegea cum era posibil ca o maşină să fie luată de ape, şi oamenii să nu fie în stare să se salveze. Aşa că bătrânul *père* Benoît îl dusese să-i arate mareea care pătrundea încet în vadul Gois.

O bună perioadă de timp, nu se întâmplase nimic. Antoine se plictisise. Bătrânul *père* Benoît duhnea a Gitanes şi a vin roşu. Apoi băiatul observase că tot mai mulți oameni se adunau în jurul lor. „Uite, băiete”, şoptise bătrânul. „Au venit să vadă cum se închide Gois. În fiecare zi, când fluxul e maxim, oamenii vin de departe să privească asta.”

Antoine văzuse că nu mai erau maşini care să străbată drumul pietruit. La stânga lui, golful imens se umplea uşor, într-o linişte perfectă, precum un imens lac transparent. Apa părea mai adâncă şi mai întunecată, şiroind peste dunele noroioase de nisip. Spre dreapta, valuri umflate apărute dintr-odată şi de nicăieri lingeau deja nerăbdătoare drumul. Cele două fluxuri de apă separate se uniseră într-o îmbrățişare ciudată şi uimitoare care îl surprinsese, aruncând o panglică lungă de spumă peste pietrele din pavaj. Vadul Gois dispăruse în câteva secunde, înghițit de maree. Era imposibil de imaginat că existase vreodată un drum pe acolo. Acum erau doar marea albastră şi nouă stâlpi de salvare care se iveau din suprafața învolburată. Noirmoutier era din nou o insulă. Pescăruşi triumfători țipau zgomotos şi i se roteau deasupra capului. Antoine se minunase.

„Vezi, băiete”, zisese *père* Benoît. „Cât de repede înaintează. Unii cred că pot să ajungă pe uscat înaintea fluxului, că sunt doar patru kilometri. Dar ai văzut valul, nu-i aşa? Să nu te pui niciodată cu Gois. Să nu uiți asta.”

Antoine ştia că fiecare locuitor din Noirmoutier avea în buzunar sau în torpedoul maşinii o copie cu orarul mareei. Ştia că oamenii de aici nu se întrebau niciodată: „Când poți să traversezi?”, ci „Când poți să treci?” Ştia că nu măsurau canalul în metri, ci după stâlpii săi de salvare: „Parizianul s-a blocat la al doilea stâlp de salvare. I s-a înecat motorul.” Copil fiind, citise cu nesaț toate cărțile legate de Gois care îi căzuseră în mână.

Înainte de această excursie pentru aniversarea lui Mélanie, Antoine scotocise după acele cărți. Îi luase ceva timp să-şi aducă aminte că se găseau prin maldărul de cutii de carton din pivniță, pe care nu se sinchisise niciodată să le desfacă de la recentul divorț, urmat de mutarea lui. Acolo se afla cea mai iubită carte a sa: *Istoria extraordinară a vadului Gois*. O deschisese zâmbind, amintindu-şi cum obişnuia să petreacă ore întregi cu ochii ațintiți la vechile fotografii alb-negru înfățişând maşini naufragiate, din care se zăreau numai bara din față ori din spate ieşind din apa mării, lângă vreun stâlp de salvare. Hotărâse să ia cartea cu el şi, în timp ce-o închidea, un cartonaş alb zburase din ea. Intrigat, îl ridicase.

Lui Antoine, cu ocazia zilei de naştere. Fie ca vadul Gois să nu mai aibă nici un secret pentru tine. Iubita ta *Maman*. 7 ianuarie 1972.

Nu mai văzuse scrisul mamei sale de foarte multă vreme. Simțise că parcă îl înțepa ceva în gât şi pusese repede cartonaşul înapoi.

Vocea lui Mélanie îl trezi din reverie.

— De ce nu am luat-o prin vad? întrebă ea.

El zâmbi, scuzându-se:

— Îmi pare rău. Am uitat să verific orarul mareei.

Primul lucru pe care îl remarcară era cât de mult se dezvoltase Barbâtre. Nu mai era sătucul ce dădea spre plajă pe care şi-l aminteau ei, ci un loc plin de viață, care se mândrea cu vile moderne şi cu malluri. O altă surpriză neplăcută era traficul intens care aglomera drumurile de pe insulă. Weekendul prelungit din 15 august reprezenta vârful sezonului de vară, dar, când ajunseră în capătul nordic al insulei, observară cu uşurare că acolo nimic nu se schimbase prea mult. Intrară în Bois de la Chaise, o

întindere verde de pini şi de goruni printre care erau împrăştiate case în stiluri ciudat de diferite, ceea ce îl amuza pe Antoine atunci când era copil: vile în stil gotic de secol nouăsprezece, cabane de vară din bârne, ferme de tip basc, conace englezeşti, toate purtând nume care îi revenirǎ în minte precum figurile unor vechi prieteni: Le Gaillardin, Les Balises, La Maison du Pêcheur.

Dintr-odată, Mélanie exclamă:

— Îmi aduc aminte de astea! Roti brațul spre parbriz. De toate astea!

Antoine nu îşi dădea seama dacă era fericită sau neliniştită. Se simțea puțin îngrijorat. Intrară pe porțile hotelului, cu roțile scrâşnind pe pietrişul alb. Tufe de căpşuni şi de mimoze se întindeau de-a lungul aleii. Nu se schimbase nimic, constată el trântind portiera. Nu, nu se schimbase deloc, dar părea mult mai mic. Aceeaşi manta de iederă acoperea fațada. Aceeaşi uşă verde-închis, aceeaşi intrare cu covor albastru şi scările în dreapta.

Se îndreptară spre bovindoul larg ce dădea spre grădină. Aceeaşi nalbă, aceiaşi pomi fructiferi, rodii, eucalipți şi leandri. Totul era şocant de familiar. Chiar şi mirosul care stăruia la intrare le era cunoscut. Un parfum umed şi învechit, amestecat cu ceară şi cu lavandă, cu miros de lenjerie curată, proaspătă, şi cu cel de mâncare bună şi consistentă. Mirosul specific pe care casele mari şi vechi îl poartă an după an. Înainte ca Antoine să-i poată pomeni lui Mélanie despre mirosul minunat de familiar, tânăra durdulie de la recepție îi salută. Camerele 22 şi 26. Etajul doi.

În timp ce urcau, aruncară un ochi spre sala de mese. Fusese zugrăvită – nici unul dintre ei nu-şi amintea de acel roz îngro-zitor –, dar în rest totul era exact la fel. Fotografii sepia ale vadului Gois, acuarele înfățişând castelul Noirmoutier, mlaştinile sărate sau regata Bois de la Chaise.

Aceleaşi scaune de răchită, aceleaşi mese pătrate acoperite cu fețe de masă scrobite. Absolut nimic nu se schimbase.

— Obişnuiam să coborâm aici la cină, şopti Mélanie. Tu îți întindeai părul cu *eau de cologne,* purtai o jachetă beumarin şi o cămaşă galbenă Lacoste...

— Da! zise el amuzat şi arătă spre cea mai mare masă din încăpere, cea din mijloc. Obişnuiam să stăm acolo. Aia era masa noastră. Iar tu purtai sarafane roz şi albe de la magazinul acela elegant de pe strada Victor Hugo şi o panglică asortată în păr.

Cât de mândru şi de important se simțea în timp ce cobora scările acelea acoperite cu covoare albastre, îmbrăcat cu jacheta lui sport, cu părul pieptănat ca un *petit monsieur,* în vreme ce, de la masa lor, Robert şi Blanche îi priveau afectuoşi, ea cu un pahar de martini în mână, el cu unul de whisky. Solange sorbindu-şi şampania cu degetul mic în aer. Şi toată lumea îşi ridica privirea din farfurie ca să admire apropierea acelor copii dichisiți, cu obrajii înroşiți de soare şi cu părul frumos dat pe spate. Da, era familia Rey. Prospera, respectabila, impecabila şi decenta familie Rey. Aveau cea mai bună masă. Blanche lăsa cele mai mari bacşişuri. Geanta ei Hermès părea să aibă rezerve inepuizabile de bancnote răsucite de zece franci. Masa familiei Rey solicita atenția constantă şi minuțioasă a angajaților. Paharul lui Robert trebuia să fie întotdeauna pe jumătate plin. Blanche dorea totul fără sare, din cauza hipertensiunii. Calcanul *meunière* pentru Solange trebuia să fie perfect pregătit, fără nici o urmă de os, altfel ar fi făcut mare caz din asta.

Antoine se întrebă dacă aici îşi mai aducea cineva aminte de familia Rey. Fata de la recepție era prea tânără. Cine să-şi amintească de bunicii aristocrați, de fiica extrem de amabilă, de fiul înzestrat care venea doar în weekenduri sau de copiii bine-crescuți?

Şi de frumoasa noră.

Dintr-odată, amintirea exactă a mamei lui, coborând acele scări într-o rochie neagră fără bretele, îl izbi în piept ca un pumn. Cu părul ei lung şi negru, încă umed după duş, strâns în coc, cu picioarele micuțe şi subțiri în pantofi de velur. Toată lumea o privea în timp ce plutea parcă prin încăpere cu acei paşi de dansatoare pe care-i moştenise şi Mélanie. O putea vedea atât de clar, încât îl durea. Pistruii de pe nasul ei. Perlele din urechi.

— Ce s-a întâmplat? întrebă Mélanie. Arăți ciudat.

— Nimic, spuse el. Să mergem la plajă.

Câteva clipe mai târziu, o luaseră la pas către Plage des Dames, aflată la două minute depărtare de hotel. Îşi aducea aminte şi de această scurtă plimbare – emoția drumului spre plajă, cât de încet obişnuiau să meargă cei mari şi cât de exasperant era să zăboveşti în spatele lor.

Drumul era ticsit de oameni care făceau jogging, de biciclişti, de adolescenți pe scutere, de familii cu câini, copii, bebeluşi. Antoine arătă spre vila mare şi cafenie, cu obloane roşii, pe care Robert şi Blanche erau cât pe ce să o cumpere într-o vară. Un Audi break era parcat în fața ei. Un bărbat de vârsta lui Antoine şi doi adolescenți scoteau cumpărăturile din portbagaj.

— Mă întreb de ce nu au cumpărat-o în cele din urmă, zise Mélanie.

— După ce a murit Clarisse, nu cred că s-a mai întors cineva pe insulă, răspunse el.

— Mă întreb de ce, insistă Mélanie.

Antoine arătă din nou dincolo de stradă.

— Era o mică băcănie chiar acolo. Blanche ne cumpăra bomboane. Nu mai există.

O vreme, continuară să meargă în tăcere. Apoi, plaja apăru la capătul drumului, şi amândoi zâmbiră larg, amintirile năvălind asupra lor ca nişte valuri. Mélanie indică

spre debarcaderul lung de lemn din stânga, în timp ce Antoine gesticula către şirul neregulat de cabine de pe plajă.

— Îți aduci aminte de cabina noastră – cu mirosul acela sărat, de cauciuc şi de lemn?

Mélanie râse, după care exclamă:

— Oh, priveşte, Tonio, farul Plantier! Dintr-odată, pare atât de mic!

Antoine nu se putu abține să nu zâmbească văzându-i entuziasmul. Dar avea dreptate. Farul pe care îl admirase atât de mult în copilărie şi care domina pădurea de pini părea să fi intrat la apă. „Asta pentru că ai crescut, omule", se gândi el. „Mda, ai crescut." Dar cât de dor îi era, dintr-odată, să fie iarăşi copilul acela de pe plajă, care clădea castele de nisip, alerga de-a lungul debarcaderului în timp ce îi intrau aşchii în tălpi şi care o trăgea pe mama lui de braț ca să-i cumpere încă o *glace à la fraise*.

Nu, nu mai era acel copil. Acum era un bărbat de vârstă mijlocie, divorțat, singur, a cărui viață nu păruse niciodată mai goală şi mai tristă ca acum. Soția lui îl părăsise, îşi detesta serviciul, iar copiii lui adorabili se transformaseră în nişte adolescenți taciturni. Fu trezit din reverie de un chiot înfricoşător. Plecând de lângă el, Mélanie se dezbrăcase, rămânând doar într-un bikini minuscul, şi acum plonja în mare. Se uită la ea încremenit. Mélanie părea că radia de bucurie, cu părul lung acoperindu-i spatele ca o perdea neagră.

— Haide, blegule! îl îndemnă ea. E ceva divin!

Pronunța „divin" în felul în care o făcea şi Blanche, *dee-vin*. Nu o mai văzuse pe sora lui în costum de baie de ani de zile. Arăta bine, cu pielea întinsă şi fermă. Cu siguranță, arăta mai bine decât el. Se îngrăşase în acel prim an sinistru de după divorț. Toate acele seri petrecute de unul singur în fața calculatorului sau a DVD-playerului îşi spuseseră cuvântul. Se duseseră vremurile în care Astrid

gătea sănătos, hrănitor, cu un echilibru perfect între proteine, vitamine şi fibre. Acum trăia cu semipreparate şi cu mâncare la pachet, cu alimente grele pe care le puteai încălzi rapid la microunde, şi asta îi adăugase kilograme bune în timpul acelei prime ierni insuportabile. Fizicul lui longilin şi zvelt căpătase o burtă proeminentă, la fel cum pățiseră tatăl şi bunicul său. Era un efort prea mare să țină o dietă. Era şi aşa destul de greu să se trezească dimineața şi să se mobilizeze să încerce să țină pasul cu sarcinile de serviciu din ce în ce mai numeroase. Era şi aşa destul de greu că acum trebuia să trăiască singur, după ce petrecuse ultimii optsprezece ani căsătorit şi crescându-şi fericit copiii. Era şi aşa destul de greu să încerce să convingă pe toată lumea, mai ales pe el însuşi, că era fericit.

Gândul că privirea lui Mélanie avea să se oprească pe burta lui flască şi palidă îl făcu să se crispeze.

— Mi-am lăsat slipul la hotel! strigă el drept răspuns.

— Gogomanule!

Antoine se duse să se aşeze pe debarcaderul din lemn care se întindea mult deasupra apei. Plaja se umplea de familii, de oameni în vârstă, de adolescenți posaci. Nimic nu se schimbase. Timpul nu modificase nimic. Asta îl făcu să zâmbească, dar totodată îi umezi ochii. Îşi şterse supărat lacrimile.

Ambarcațiuni de toate formele şi mărimile învolburau marea agitată. Se îndreptă spre capătul debarcaderului şubred şi privi înapoi spre plajă, apoi iar către mare. Uitase cât de frumoasă era insula. Trase adânc în piept câteva guri de aer marin.

Se uită la sora lui cum iese din apă şi îşi scutură părul ca un cățel, ca să şi-l usuce. În pofida staturii micuțe, avea picioare lungi. Asemenea lui Clarisse. Privită de departe, părea mult mai înaltă decât era în realitate. Veni spre debarcader tremurând, cu hanoracul legat în jurul taliei.

— A fost nemaipomenit, spuse ea, înconjurându-i umerii cu brațul.

— Îți aduci aminte de bătrânul grădinar de la hotel? *Père* Benoît?

— Nu...

— Un bătrânel cu barbă albă. Obişnuia să ne spună poveşti înspăimântătoare despre oamenii înecați la Gois.

— Oh! Cu o respirație oribilă, nu? O combinație de Camembert şi vin roşu ieftin. Şi de Gitanes.

— El, chicoti Antoine. M-a adus o dată aici, la debarcader, şi mi-a povestit totul despre dezastrul *Saint Philibert*.

— Adică ce i s-a întâmplat sărmanului Saint Phili? Nu era călugărul din Noirmoutier, după care a fost numită biserica de aici?

— Acela a murit în secolul al XVII-lea, Mélanie, replică Antoine zâmbind. Nu, asta e o povestire mai recentă. Mi-a plăcut. Era atât de gotică.

— Deci ce s-a întâmplat?

— Era vorba despre o navă ce purta numele călugărului. Cred că s-a scufundat în anul 1931, chiar acolo, zise Antoine şi arătă spre golful Bourgneuf. A fost, într-adevăr, o tragedie. Un *Titanic* la scară mai mică. Cred că vasul se întorcea la Saint-Nazaire. Pasagerii tocmai făcuseră un picnic aici, pe Plage des Dames. Era o vreme frumoasă, totul părea în regulă. Şi apoi, când vasul abia părăsise debarcaderul ăsta, s-a stârnit o furtună uriaşă. Un val a răsturnat nava. Aproape cinci sute de oameni s-au înecat, o mulțime de femei şi de copii. Numai câțiva supraviețuitori.

Mélanie suspină.

— Cum putea bătrânul acela să îți spună astfel de lucruri? Ce ticălos! Erai doar un băiețel.

— Nu, nu era ticălos. A fost ceva extrem de romantic. Îmi aduc aminte că mi s-a rupt inima. Spunea că cimitirul din Nantes era plin de cadavre rămase în urma tragediei *Saint Philibert* şi că avea să mă ducă acolo într-o zi.

— Slavă Domnului că nu a făcut-o şi că acum e la loc cu verdeață.

Izbucniră în râs şi continuară să admire marea.

— Ştii, mă gândeam că nu îmi voi aminti nimic, murmură ea. Toate astea mă fac să mă simt atât de emoționată. Sper să nu clachez şi să mă apuce plânsul.

Antoine o strânse de braț.

— Şi eu mă simt la fel, nu-ți face probleme.

— Ce pereche de neghiobi sentimentali!

Râseră din nou, întorcându-se pe plajă, unde Mélanie îşi lăsase blugii şi sandalele, adunate într-o mică grămăjoară pe nisip. Se aşezară.

— O să-mi aprind o țigară, spuse Antoine, chiar dacă nu îți convine.

— Sunt plămânii tăi, nu ai mei. Să nu mă afumi.

Antoine se întoarse cu spatele, iar ea se rezemă de el. Trebuiau să strige contra vântului, ca să se audă.

— Sunt atât de multe lucruri care îmi aduc aminte... de ea.

— De Clarisse?

— Da, zise Mélanie. Pot să o văd aici. Pot să o văd pe plaja asta. Avea un costum de baie portocaliu. Dintr-un material pufos. Şi obişnuia să ne alerge până în apă. Ne-a învățat să înotăm, îți aminteşti?

— Da. Am învățat amândoi în aceeaşi vară. Solange tot comenta că la şase ani erai prea mică să înoți.

— De pe vremea aia era autoritară, nu?

— Autoritară şi necăsătorită, la fel ca acum. Te întâlneşti vreodată cu ea prin Paris?

Mélanie scutură din cap.

— Nu. Ştii, nu cred că se vede prea des nici cu tata. Cred că relațiile s-au răcit după ce a murit *grand-pére*. Toate chestiunile alea legate de bani, de moştenire. Şi nu se înțelege deloc cu Régine. Se îngrijeşte foarte mult de Blanche. Angajează personal medical, se asigură că apartamentul e bine întreținut şi lucuri de genul ăsta.

— Pe vremuri a avut o slăbiciune pentru mine, spuse Antoine. Întotdeauna îmi cumpăra îngheţată, mă lua la plimbări lungi pe plajă, mă ţinea de mână. Şi chiar obişnuia să iasă cu mine în larg, împreună cu băieţii de la clubul de navigaţie.

— Robert şi Blanche nu înotau niciodată. Stăteau doar acolo, la cafeneaua aceea.

— Erau prea bătrâni ca să înoate.

— Antoine, asta a fost cu peste treizeci de ani în urmă, îl luă ea peste picior. Aveau în jur de şaizeci de ani.

El fluieră.

— Ai dreptate. Mai tineri decât tata. Se purtau însă ca nişte bătrâni. Extrem de precauţi. Tipicari. Mofturoşi.

— Blanche tot aşa e, afirmă Mélanie. În ultimul timp, mi-a fost tot mai greu să o vizitez.

— Eu nu prea mă mai duc, mărturisi Antoine. Ultima oară când am mers, a fost îngrozitor. Era prost dispusă, se plângea de toate. Nu am stat mult. Nu aş suporta să locuiesc acolo, în apartamentul ăla imens şi întunecos.

— Nu intră soarele niciodată, confirmă Mélanie. Amplasarea lui pe bulevardul Henri-Martin nu e deloc favorabilă. Îţi aduci aminte de Odette? Cum îşi târşâia picioarele cu papucii de pâslă ca să facă duşumeaua să lucească. Şi întotdeauna ne cerea să facem linişte.

Antoine râse.

— Fiul ei Gaspard seamănă atât de mult cu ea. Mă bucur că el e încă acolo şi are grijă de casă. Suportă cu

stoicism asistentele aduse de Solange. Şi felul de-a fi al lui Blanche.

— Blanche a fost o bunică afectuoasă, nu-i aşa? spuse el. Acum a ajuns o tirană.

— N-aş putea să spun asta, rosti Mélanie încet. Era drăguță cu noi, dar numai atunci când făceam ce ni se cerea. Ceea ce se şi întâmpla.

— Ce vrei să spui?

— Ei bine, noi eram nepoții ideali, liniştiți, politicoşi, cuminți. Niciodată nu am avut toane sau nu am făcut crize.

— Pentru că aşa am fost educați, zise Antoine.

— Da, confirmă Mélanie. Se întoarse spre fratele ei şi îi smulse țigara pe jumătate fumată dintre degete, îngropând-o în nisip, fără să-i pese de protestele lui. Aşa am fost educați.

— Unde vrei, de fapt, să ajungi? întrebă el.

Ea îşi miji ochii.

— Cum se înțelegea Clarisse cu Robert şi cu Blanche? Era de acord cu faptul că trebuia să fim cuminți şi politicoşi tot timpul?

Antoine îşi scărpină ceafa.

— Nu îmi aduc aminte, răspunse el sec.

Mélanie se uită spre el şi zâmbi.

— O să-ți aminteşti. Dacă eu încep să o fac, atunci o să o faci şi tu.

În seara asta te-am aşteptat la debarcader, dar nu ai venit. S-a făcut frig, şi, după o vreme, am plecat, gândindu-mă că probabil a fost dificil pentru tine să ieşi de data asta. Le-am spus că simt nevoia unei scurte plimbări pe plajă după cină şi mă întreb dacă m-au crezut. Ea mă priveşte întotdeauna de parcă ar şti ceva, deşi sunt convinsă, absolut convinsă, că nu ştie nimeni. Nimeni nu ştie. Cum ar putea? Cum ar putea bănui cineva ceva? Când se uită la mine, văd o mamă drăguță, timidă, decentă, împreună cu adorabilii ei

copii. Când se uită la tine... Ah, dar când cineva te vede pe tine, vede ispita. Cum poate cineva să-ți reziste? Cum aş putea să-ți rezist? Ştii asta, nu-i aşa? Ai ştiut asta din prima clipă când m-ai privit, anul trecut, la plajă. Eşti diavolul în persoană.

Mai devreme a apărut un curcubeu, unul minunat, iar acum noaptea se apropie cu paşi repezi, aducând întuneric şi nori. Mi-e dor de tine.

Luară târziu prânzul, la Café Noir în Noirmoutier-en-l'Île, cel mai mare oraş de pe insulă. Era un loc aglomerat, zgomotos, în mod evident un restaurant preferat de către localnici. Antoine comandă sardele la grătar şi un pahar de vin alb. Mélanie, o farfurie de *bonnottes* – faimoşii cartofi micuți şi rotunzi specifici zonei – sote, cu şuncă, unt şi sare grunjoasă. Vremea se încălzise, dar un vânt proaspăt ținea arşița la distanță. Terasa cafenelei dădea înspre micul port şi spre fâşia îngustă a unui canal nămolos, de-a lungul căruia se înşirau vechi depozite de sare şi care era ticsit de bărci de pescuit ruginite şi de mici ambarcațiuni cu pânze.

— Nu am venit aici de prea multe ori, nu-i aşa? întrebă Mélanie cu gura plină.

— Nu, răspunse Antoine. Blanche şi Robert preferau să stea pe lângă hotel. Niciodată nu mergeau mai departe de plajă.

— Şi nici cu Solange sau cu Clarisse n-am venit, nu?

— Solange ne-a dus o dată sau de două ori să vizităm castelul Noirmoutier şi biserica. Şi Clarisse ar fi trebuit să vină, dar o apucase una dintre migrenele ei.

— Nu-mi aduc aminte de castel, spuse Mélanie. Dar îmi aduc aminte de migrenele lui Clarisse.

Antoine se uită la masa alăturată, la care stătea un grup de adolescenți bronzați. Cele mai multe dintre fete purtau bikini minusculi. Erau doar cu puțin mai mari decât fiica lui, Margaux. Nu fusese niciodată atras de femei mult

mai tinere decât el, dar cele pe care le întâlnise după divorţ, pe internet sau cu ajutorul prietenilor îl uimiseră cu îndrăzneala dezinhibată a comportamentului lor sexual. Cu cât erau mai tinere, cu atât mai grosolane şi mai violente se dovedeau în pat. La început, fusese deosebit de incitat. Dar apoi, foarte rapid, noutatea se estompase. Unde era romantismul? Unde erau emoţia, chinul, implicarea, fermecătoarea stânjeneală? Aceste fete afişau mişcările lascive profesioniste ale unor starlete porno şi făceau sex oral cu atâta nonşalanţă blazată, încât îl dezgustau.

— La ce te gândeşti? îl întrebă Mélanie, dându-şi cu cremă de plajă pe vârful nasului.

— Te vezi cu cineva acum? replică el drept răspuns. Adică, ai un prieten?

— Nimic serios. Dar tu?

El privi iarăşi spre grupul de adolescenţi gălăgioşi. O fată arăta de-a dreptul spectaculos. Cu un păr lung, blond-închis, şi statură de egipteancă: umeri largi, şolduri înguste. Puţin prea slabă, decise el. Şi un pic prea plină de ea.

— Ţi-am spus deja în maşină. Nimeni.

— Nici măcar aventuri de-o noapte?

El suspină şi mai comandă nişte vin. Nu era deloc bun pentru burdihanul lui, gândi în treacăt. Ghinion.

— Mi-au ajuns aventurile de-o noapte.

— Mda, şi mie.

Era surprins. Nu credea că Mélanie s-ar preta la asemenea lucruri.

Ea pufni.

— Mă vezi ca pe o mironosiţă, nu-i aşa?

— Bineînţeles că nu, răspunse el.

— Ba da, aşa e, îmi dau seama. Ei bine, dacă vrei să ştii, dragă frăţioare, am o relaţie cu un bărbat însurat.

Antoine se holbă la ea.

— Şi?

Ea ridică din umeri.
— Şi urăsc chestia asta.
— Atunci de ce ai relația asta?
— Pentru că nu suport singurătatea. Patul gol. Nopțile însingurate. De asta.
O spuse cu sălbăticie, aproape amenințător. O vreme, continuară să mănânce şi să bea în tăcere. Apoi, ea adăugă:
— E mult mai în vârstă decât mine, pe la şaizeci de ani. Cred că asta mă face să mă simt tânără. Zâmbi strâmb. Soția lui disprețuieşte sexul. E genul intelectual, aşa zice el. Iar el îşi face de cap cu altele. E un om de afaceri plin de succes. Lucrează în domeniul finanțelor. Are o mulțime de bani. Îmi cumpără cadouri. Îi arătă o brățară din aur masiv. E dependent de sex. Se aruncă pe mine şi mă suge peste tot. Ca un vampir nebun. În pat e de zece ori mai bărbat decât a fost Olivier vreodată – sau decât oricare dintre protagoniştii aventurilor mele recente, de altfel.
Gândul la Mélanie destrăbălându-se cu un sexagenar desfrânat era efectiv dezagreabil. Ea chicoti văzând ce față făcu Antoine.
— Presupun că e dificil să ți-o imaginezi pe surioara ta făcând sex. Aşa cum e greu să-ți imaginezi părinții făcând sex.
— Sau copiii, adăugă el sumbru.
Ea inspiră brusc.
— Ah... Nu m-am gândit la asta. Ai dreptate.
Nu-i ceru să intre în detalii, şi el se simți uşurat. Se gândi la prezervativele pe care le găsise în rucsacul lui cu două luni în urmă. Arno împrumutase pentru o vreme acel rucsac de la el. I le dăduse înapoi, iar Arno rânjise ruşinat. Antoine se simțise mai stânjenit decât fiul său.
Se întâmplase fără nici un avertisment. Băiețelul drăguț se transformase peste noapte într-un uriaş cu tuleie pe față, care doar mormăia atunci când era vorba să comunice.

Antoine se aşteptase la asta. Fusese martor cum fiii prietenilor trecuseră prin aceeaşi transformare brutală. Dar asta nu însemna că era mai uşor când chiar se întâmpla. Mai ales că aruncarea ostentativă a lui Arno în pubertate coincisese cu trădarea lui Astrid. Cea mai nefericită potrivire. Asta însemna că Antoine trebuia să se confrunte în weekend cu inevitabile dispute legate de sosirile acasă înainte de miezul nopții, de terminarea temelor sau de intrarea cel puțin o dată la duş. Fără îndoială, şi Astrid trebuia să facă față aceloraşi probleme, dar măcar avea alături de ea un alt bărbat. Care probabil o făcea să fie mai puțin ursuză şi nervoasă decât fostul ei soț. Antoine se simțea demoralizat şi descurajat de propria izolare. Faptul că trebuia să ducă de unul singur greul situațiilor conflictuale, tot mai dese, cu Arno îl făcea să se simtă chiar şi mai rău. El şi Astrid fuseseră o echipă. Întotdeauna acționaseră, luaseră deciziile şi îşi înfruntaseră duşmanii împreună. Dar asta se sfârşise. Acum, Antoine era pe cont propriu. Iar când se apropia seara de vineri şi auzea cheia copiilor învârtindu-se în broască, trebuia să-şi adune toate forțele şi să-şi îndrepte umerii ca un soldat pregătit de luptă.

Margaux era în pragul intrării în adolescență. Antoine considera că situația era chiar mai dificilă în cazul ei. Habar nu avea cum trebuia să procedeze. Era ca o pisică – tăcută, imprevizibilă şi retrasă. Petrecea ore întregi la calculator pe chat sau lipită de telefonul mobil. Un singur SMS „rău” putea s-o facă să izbucnească în lacrimi sau să se retragă într-o muțenie totală. Se ferea de tatăl ei, evitând orice contact fizic cu el. Lui Antoine îi lipseau îmbrățişările şi afecțiunea ei. Fata vorbăreață cu coadă de cal şi cu zâmbet strâmb dispăruse pentru totdeauna. În locul ei apăruse o *femme-enfant* mlădioasă, cu muguri de sâni, cu piele lucioasă şi plină de coşuri şi cu machiaj strident la ochi, pe

care Antoine simțea nevoia să i-l șteargă cu degetele. Şi faptul că Astrid nu mai era prin preajmă făcea ca evoluția complexă a lui Margaux să devină chiar şi mai complicat de descifrat de unul singur.

Îți mulțumesc pentru biletul tău drăguț. Ştiu că nu pot să păstrez scrisorile de la tine, deşi îmi doresc asta, aşa cum nici tu nu le poți păstra pe ale mele. Nu-mi vine să cred că vara se va sfârşi curând şi că vei pleca din nou. Afişezi calm şi siguranță, dar mie mi-e teamă. Asta probabil fiindcă tu ai mai multă înțelepciune ca mine. Tu nu manifeşti îngrijorare. Simți că există o speranță pentru noi. Crezi că lucrurile se vor rezolva cu bine. Eu nu ştiu. Pe mine mă sperie. Mi-ai acaparat atât de mult viața în ultimul an. Eşti ca mareea care mătură fără încetare vadul Gois. Capitulez de fiecare dată. Dar teama ia curând locul extazului.

Ea se uită adesea la mine într-un mod straniu, de parcă ştie ce se întâmplă, şi simt că trebuie să avem mare grijă. Dar cum ar putea şti? Cum ar putea bănui? Ar putea cineva? Nu mă simt vinovată, pentru că sentimentele mele pentru tine sunt curate. Să nu zâmbeşti când citeşti asta, te rog. Nu râde de mine. Am treizeci şi cinci de ani, sunt mama a doi copii, dar cu tine mă simt ca un copil. Ştii asta. Ştii ce-ai stârnit în mine. M-ai readus la viață. Să nu râzi.

Vii dintr-o țară modernă, eşti un om rafinat şi cult, ai studii, un serviciu, o poziție socială. Eu sunt doar o casnică. Am crescut într-un sat însorit, care mirosea a levănțică şi a brânză de capră. Părinții mei vindeau fructe şi ulei de măsline în piață. Când au murit, eu şi sora mea am muncit la grajdurile din Le Vigan. Nu mai mersesem niciodată cu trenul înainte să-l cunosc pe soțul meu. Aveam douăzeci şi cinci de ani şi am descoperit altă lume. Mă dusesem la Paris într-o mică vacanță. Dar nu m-am mai întors niciodată. L-am întâlnit într-un restaurant de pe grands boulevards, *unde eram cu o prietenă. Şi aşa a început totul între mine şi el.*

Mă întreb uneori ce vezi la mine. Dar simt tot mai mult că te apropii de mine, chiar şi numai după felul în care mă priveşti, în tăcere. Ochii tăi mă acaparează.

Ziua de mâine mi te va aduce la mine, dragostea mea.

După prânz, se duseră să înoate în piscina hotelului. Antoine era atât de încălzit, încât îndrăzni să apară în faţa lui Mélanie în slip. Ea nu făcu nici un comentariu referitor la lipsa condiţiei sale fizice. Antoine se simţi recunoscător. Cât de mult se dispreţuia! Şi când te gândeşti că, atunci când Astrid încă mai era soţia lui, avea cu cel puţin opt kilograme în minus! Trebuia să facă urgent ceva în legătură cu asta. Şi ceva în legătură cu fumatul.

Piscina era de un albastru artificial viu şi plină de copii care ţipau. Nu exista în anii şaptezeci. Robert şi Blanche ar fi detestat-o, îşi dădu Antoine seama. Nu puteau suferi vulgaritatea, oamenii zgomotoşi, orice legat de *nouveau riche*. Apartamentul lor imens, răcoros, de pe liniştitul bulevard Henri-Martin, nu departe de Bois de Boulogne, era un refugiu de eleganţă, rafinament şi linişte. Odette, acea *bonne* fără bărbie, şontâcăia de colo-colo, deschizând şi închizând uşile fără zgomot. Chiar şi telefonul avea un sunet înăbuşit. Mesele durau ore întregi şi, din câte îşi amintea, cel mai neplăcut era că în Ajunul Crăciunului erau nevoiţi să se bage în pat imediat după cină şi să fie treziţi la miezul nopţii ca să-şi primească darurile. Nu avea să uite niciodată acea senzaţie de ameţeală, de dezorientare, când intra poticnindu-se, cu ochii înceţoşaţi, în camera de zi. De ce nu le era permis să rămână treji în aşteptarea lui *Père Noël*? Crăciunul nu venea decât o dată pe an.

— Mă tot gândesc la ce spuneai, zise Antoine.

— Poftim?

— Despre Clarisse şi bunicii noştri. Cred că ai dreptate. Cred că i-au făcut viaţa grea.

— Ce îţi aminteşti?

— Nu prea multe, spuse el, ridicând din umeri. Nimic în mod deosebit, doar cât de scorţoşi erau în legătură cu orice.

— Aha, deci începi să îți aduci aminte...

— Câte ceva îmi amintesc.

— Ca de exemplu?

Se uită la ea cu ochii mijiți din cauza soarelui.

— Îmi aduc aminte de o ceartă. În ultima vară petrecută aici.

Mélanie se ridică.

— O ceartă? Nimeni nu se certa vreodată. Totul era întotdeauna calm, senin.

Antoine se ridică şi el. Piscina forfotea de trupuri agitate şi lucitoare, la care priveau părinți indiferenți.

— Într-o noapte au avut un conflict. Blanche şi Clarisse. În camera lui Blanche. Le-am auzit.

— Ce-ai auzit?

— Am auzit-o pe Clarisse plângând.

Mélanie nu spuse nimic.

El continuă:

— Blanche avea o voce rece şi aspră. Nu am putut să înțeleg ce spunea, dar părea foarte furioasă. Iar apoi Clarisse a ieşit şi m-a văzut acolo. M-a îmbrățişat şi şi-a şters lacrimile. A zâmbit şi a zis că avusese o mică discuție cu *grand-mère.* Şi de ce nu eram în pat la ora aia, a adăugat ea, gonindu-mă înapoi în camera mea.

— Ce crezi că a însemnat asta? cugetă Mélanie.

— Nu ştiu. N-am nici o idee. Probabil nimic.

— Crezi că erau fericiți împreună?

— Ea şi tata? Da, erau. Aşa cred. Clarisse îi făcea pe oameni fericiți. Îți aduci aminte de asta, nu-i aşa?

Ea încuviință din cap. Urmă o pauză.

Apoi şopti:

— Mi-e dor de ea.

El auzi suspinul înfundat din vocea ei şi se întinse ca să o ia de mână.

— Întoarcerea aici e ca o revenire la ea, spuse Mélanie.

O strânse de mână, simţindu-se uşurat că ea nu-i putea vedea ochii ascunşi în spatele ochelarilor fumurii.

— Ştiu. Îmi pare rău. Nu m-am gândit la asta atunci când am plănuit excursia.

Ea îi zâmbi.

— Nu-ţi face probleme. Dimpotrivă, e un cadou minunat. Asta mi-o aduce cumva înapoi. Îţi mulţumesc.

Antoine ar fi vrut să lase lacrimile să-i curgă pe obraji, dar se abţinu în tăcere, ţinându-şi în frâu emoţiile, aşa cum făcuse toată viaţa, aşa cum fusese învăţat să facă.

Se întinseră din nou, îndreptându-şi spre soare feţele palide de parizieni. Ea avea dreptate. Mama lor se întorcea uşor la ei, ca apa mării care trecea peste Gois. Fragmente de amintiri, precum fluturii care scapă printr-o plasă. Nimic cronologic, nimic precis, mai degrabă un vis confuz şi leneş. Imagini ale ei pe plajă, în costumul de baie portocaliu, zâmbetul ei, ochii ei de un verde pal.

Îşi reaminti că Blanche era foarte fermă când venea vorba despre faptul că ei, copiii, trebuiau să aştepte cel puţin două ore după masa de prânz înainte să poată merge la înot. Era extrem de nesănătos să înoţi cu burta plină, spunea ea în repetate rânduri. Aşa că ei construiau nesfârşite castele de nisip şi aşteptau. O aşteptare atât de lungă! Dar uneori Blanche adormea. Iat-o, cu gura întredeschisă sub umbrelă, transpirând în fusta ei lungă şi cu vesta de tricot, cu pantofii de oraş plini de nisip şi cu lucrul de mână alunecând în poală. Solange era plecată la sesiunile ei de cumpărături, urmând să se întoarcă la hotel încărcată cu bunătăţi pentru fiecare. Robert revenise la hotel din plimbare, fumându-şi ţigările Gitanes, cu pălăria de paie lăsată mult pe ceafă. Atunci, Clarisse fluiera, ca să

atragă atenția copiilor, făcându-le semn cu bărbia înspre mare. „Dar trebuie să mai așteptăm o jumătate de oră!” șoptea Antoine. Și Clarisse îi arunca un zâmbet ghiduș. „A, da? Cine spune asta?” Și toți trei fugeau tiptil spre apă, lăsând-o pe Blanche să sforăie la umbră.

— Ai ceva poze de-ale ei? întrebă Antoine. Eu am doar vreo două.

— Extrem de puține, răspunse Mélanie.

— Nu pot să cred că nu avem mai multe poze cu mama.

— Nu avem, întări ea.

Un țânc de lângă ei urla în timp ce era tras afară din apă de o femeie roșie la față.

— Nu mai sunt fotografii de-ale ei în apartamentul de pe bulevardul Kléber.

— Dar acolo erau, replică el, devenind agitat. Una cu mine, cu tine și cu ea la Jardin d’Acclimatation, cu trenulețul. Ce s-a întâmplat cu aia? Și cea de la nunta lor?

— Nu îmi aduc aminte de astea.

— Erau la intrare și pe biroul lui tata. Dar au dispărut absolut toate după moartea ei. La fel și albumele.

Antoine se întrebă unde erau acum acele fotografii și albumele. Ce-ar fi putut face tatăl lor cu ele?

Nu exista nici o dovadă a faptului că Clarisse locuise pe bulevardul Kléber timp de zece ani, că acolo fusese căminul ei.

Régine, mama lor vitregă, preluase controlul, redecorase locul și ștersese orice urmă a lui Clarisse, prima soție a lui François Rey. Și abia acum Antoine conștientiza pe deplin toate astea.

Uneori mă întreb, atunci când stau în brațele tale, dacă am fost vreodată fericită înainte. Vreau să spun, înainte să te întâlnesc pe tine, în urmă cu un an. Trebuie să mă fi simțit fericită, dădeam impresia că eram fericită, m-am considerat întotdeauna o persoană fericită, și, cu toate

astea, tot ce am trăit înainte de tine pare perimat şi anost. Îmi pot imagina perfect cum îți ridici sprânceana stângă, aşa cum faci când arunci zâmbetul acela ironic. Nu-mi pasă, scrisorile astea oricum vor fi distruse, rupte într-o mie de bucățele, aşa că pot să scriu tot ce vreau.

Am fost un copil fericit în satul meu care dădea spre râu şi vorbeam cu acel accent sudic grosolan pe care familia soțului meu îl dezaprobă pentru că nu este parizian, nu este şic. Nu sunt proastă, să ştii. Dacă nu arătam aşa cum arăt, nu m-ar fi acceptat niciodată. Au trecut cu vederea accentul fiindcă arăt bine într-o rochie elegantă. Fiindcă sunt drăguță. Nu, nu sunt vanitoasă, şi tu ştii asta. Afli destul de repede că eşti drăguță. Îți dai seama după felul în care se uită oamenii la tine. Asta se va întâmpla şi cu fiica mea. Ea este încă atât de mică, are doar şase ani, dar va fi frumoasă. De ce îți spun toate astea? Ție nu-ți pasă că eu vin din sud şi că poate am accentul incorect. Mă iubeşti aşa cum sunt.

Luară cina în sufrageria roz. Antoine dorise să rezerve masa „lor”, dar tânăra durdulie le spuse că masa aceea era pentru *familles* mari. Încăperea era plină de copii, de cupluri, de oameni în vârstă. Mélanie şi Antoine stăteau rezemați de spătarele scaunelor şi priveau. Nimic nu se schimbase. Zâmbeau în timp ce se uitau pe meniu.

— Îți aduci aminte de *soufflé* Grand Marnier? şopti Antoine. Am luat o dată, numai o dată.

Mélanie râse.

— Cum aş putea să uit vreodată de *soufflé* Grand Marnier?

Ospătarul aducându-le comanda în mod solemn, ceremonios, ceilalți clienți fermecați de flăcările portocalii şi albastre. Tăcerea care se aşternuse peste încăpere. Mâncarea aşezată în fața copiilor. Toată lumea ținându-şi răsuflarea.

— Eram o familie perfectă, spuse Mélanie cu ironie. Perfectă din toate punctele de vedere.

— *Prea* perfectă, crezi? întrebă el.

Ea încuviință.

— Da. Plictisitor de perfectă. Uită-te la familia ta! Asta înțeleg eu prin familie adevărată – copii cu personalitate, cu temperament, copii care uneori ți-o trântesc verde-n față –, dar asta e ceea ce îmi place la ei. Familia ta e ceea ce numesc eu familie perfectă.

El simți că fața i se schimonosește și încercă să zâmbească.

— Mélanie, eu nu mai am o familie.

Ea își duse o mână la gură.

— Tonio, îmi pare foarte rău. Cred că încă nu mă pot obișnui cu divorțul.

— Nici eu, recunoscu el.

— Cum treci prin asta?

— Hai să vorbim despre altceva.

— Scuze.

Îl mângâie rapid pe braț. Comandară și mâncară în tăcere. Antoine simți cum vidul din viața lui punea, din nou, stăpânire pe el. Se întrebă dacă acest gol reprezenta asaltul crizei vârstei mijlocii. Probabil. Un bărbat pentru care aproape totul în viață se dusese pe apa sâmbetei. O soție care îl părăsise pentru un alt bărbat. O slujbă de arhitect pentru care nu mai simțea nici o tragere de inimă. Cum se întâmplase una ca asta? Se luptase din greu să-și creeze propria firmă. Îi luase atât de mult timp să demareze activitatea asta și fusese nevoie de atâta efort susținut! Și acum, parcă era secat de orice vlagă. Toate i se păreau banale și răsuflate. Nu mai avea chef nici măcar să muncească în echipa lui, să dea ordine, să continue lucrările pe șantier, să facă toate lucrurile care cădeau în sarcina sa. Nu mai avea forța necesară. Era secătuit.

Îşi amintea de petrecerea la care participase luna trecută, unde se întâlnise cu prieteni vechi, persoane pe care nu le mai văzuse de când avea cincisprezece ani, toți de la fosta lui şcoală, strictul Collège Stanislas, de notorietate pentru rezultatele deosebite, pentru educația religioasă aspră şi pentru cruzimea profesorilor săi („Francez fără teamă şi creştin fără reproş” era mottoul sever al şcolii). Fusese găsit pe internet de către Jean-Charles de Rodon, un lingău preferat al profesorilor, pe care el nu-l plăcuse niciodată, şi intenționase să-i refuze invitația la o petrecere cu „toată gaşca”, dar imaginea jalnicului său living îl obligase să accepte. Şi se trezise aşezat la o masă rotundă, într-un apartament înăbuşitor de lângă Parc Monceau, înconjurat de cupluri cu mulți ani de căsnicie la activ, care păreau să dea naştere la moştenitori pe bandă rulantă şi care ridicaseră compătimitor din sprâncene auzind despre divorțul lui. Niciodată nu se simțise mai pe dinafară. Prietenii lui de şcoală cheliseră şi se transformaseră în nişte oameni prosperi, mulțumiți de sine şi plictisitori, lucrând cu toții în finanțe, asigurări şi bănci, ale căror soții extrem de pretențioase erau, probabil, chiar mai groaznice, dichisite cu haine de firmă de la Paris şi absorbite în conversații detaliate care aveau ca subiect, invariabil, creşterea copiilor.

Cât de dor îi fusese de Astrid în acea seară, de Astrid şi de hainele ei neconvenționale: redingota din catifea de un roşu-închis, care o făcea să arate ca o eroină din Brontë, gablonzurile din bazar şi colanții. Cât îi lipseau glumele ei, râsul ei sănătos! Ca să poată pleca de acolo cât mai rapid cu putință, îndrugase ceva despre faptul că trebuia să se trezească devreme a doua zi. Îl inundase un sentiment de uşurare în timp ce conducea pe străzile pustii din Arondismentul 17. Prefera, fără îndoială, apartamentul lui pustiu în loc de încă o jumătate de oră cu *Monsieur* de Rodon şi gaşca lui.

În timp ce se apropia de Montparnasse, la Radio Nostalgie se auzea o melodie veche a celor de la Rolling Stones, pe care el o adora. *Angie*. Începuse să cânte şi el.

Se simțise aproape fericit.

Lui Antoine îi venise greu să adoarmă în prima noapte petrecută la Hotel Saint-Pierre, deşi nu se auzea nici un zgomot. Vechiul hotel era liniştit şi tăcut. Prima lui noapte aici, după 1973. Ultima oară când dormise sub acest acoperiş, îşi dădu el seama, avea nouă ani, şi mama lui încă mai trăia. Cumva, acest lucru îi provoca un sentiment de nelinişte.

Camerele se schimbaseră foarte puțin. Aceeaşi mochetă groasă şi veche, tapet albastru, fotografii demodate cu frumuseți la plajă. Baia fusese renovată, remarcă el. Bideul fusese înlocuit cu un vas de toaletă. Pe vremuri trebuiau să facă pipi la closetul de pe hol. Privi atent din spatele perdelelor albastre şi decolorate spre grădina întunecată de jos. Nu era nimeni. Era târziu. Copiii neastâmpărați fuseseră trimişi, în sfârşit, la culcare.

Se dusese până la uşa vechii ei camere, de la primul etaj. Şi-o aducea bine aminte, era cea din fața scărilor. Numărul 9. Prezența tatălui său în acea cameră şi-o amintea doar vag. Venea rar pe insulă. Era prea ocupat. În cele două săptămâni ale şederii familiei Rey acolo, el apărea doar o dată sau de două ori, pentru scurt timp.

Dar, atunci când venea, era ca şi când un împărat se întorcea în regatul său. Blanche se asigura că în camera fiului ei erau trimise flori proaspete şi îi înnebunea pe toți angajații hotelului cu pretenții exagerate privind felurile de vin şi deserturile preferate de François. Robert se uita la ceas din cinci în cinci minute, pufăind cu nerăbdare din țigările Gitanes şi făcând neîncetat comentarii despre locul unde se afla, probabil, François pe drumul spre insulă. „Vine *Papa,* vine *Papa”*, scanda cu înfrigurare Mélanie,

țopăind dintr-o cameră în alta. Iar Clarisse trebuia să poarte rochia neagră care-i plăcea lui, una scurtă, până deasupra genunchilor. Numai Solange, care se bronza pe terasă, părea indiferentă la întoarcerea fiului risipitor, copilul favorit al părinților ei. Antoine adora să-l vadă pe tatăl lui coborând din automobilul Triumph, strigând victorios şi dezmorțindu-şi brațele şi picioarele. Prima persoană spre care se îndrepta era întotdeauna Clarisse. Era ceva în felul în care se uita la soția lui care îl făcea pe Antoine să vrea să-şi ferească privirea. Era o iubire brută şi fățişă în ochii lui, iar imaginea mâinilor zăbovind pe şoldurile mamei îl stânjenea pe băiat.

Urcând scările, Antoine se oprise, de asemenea, şi în fața camerei lui Blanche. Bunica lui nu se arăta niciodată mai devreme de ora zece. Lua micul dejun în pat, în timp ce el, Solange, Mélanie şi Clarisse mâncau pe verandă, lângă mangrovă. Mai târziu, Blanche îşi făcea intrarea triumfală, cu umbreluța atârnată de braț, apariția ei pe scări fiind precedată de adieri îmbătătoare de Heure Bleue.

Când Antoine se trezi în dimineața următoare, obosit după o noapte agitată, era devreme, şi Mélanie încă dormea. Hotelul părea pustiu. Îşi savură cafeaua, minunându-se că acele *pains* micuțe şi rotunde erau identice cu cele pe care obişnuia să le înfulece cu treizeci şi ceva de ani în urmă. Ce viață liniştită şi ordonată duseseră, în acele veri nesfârşite şi trândave!

Momentul de vârf al sezonului îl reprezentau artificiile de pe Plage de Dames din 15 august, o sărbătoare națională, care coincidea şi cu ziua de naştere a lui Mélanie. Când era foarte mică, îşi închipuia că artificiile erau pentru ea şi că toți acei oameni se adunaseră pe plajă în mod special pentru ziua ei. Antoine îşi aminti de o zi urâtă şi ploioasă de 15 august, într-un an în care artificiile fuseseră anulate şi toată lumea stătuse posacă la hotel. Avusese loc o furtună violentă. Se întrebă dacă Mélanie îşi mai aducea aminte.

Fusese înspăimântată. La fel şi Clarisse. Da, pe Clarisse o înfricoşau furtunile – toate acestea îi veneau acum în minte –, se ghemuia, îşi ascundea capul în mâini şi tremura. Ca o fetiță.

Îşi termină micul dejun şi aşteptă să apară Mélanie. La recepție se afla acum o doamnă de vreo cincizeci de ani, care puse jos receptorul şi îi zâmbi radios când trecu pe lângă ea.

— Nu vă aduceți aminte de mine, nu-i aşa? gânguri ea.

Antoine o privi cu atenție. Ochii ei îi erau, cumva, vag familiari.

— Sunt Bernadette.

Bernadette! Bernadette fusese un ghemotoc de fată, drăguță, brunetă şi atrăgătoare, o apariție total diferită de femeia respectabilă din fața lui. În copilărie, fusese îndrăgostit de Bernadette şi de cosițele ei lungi şi lucioase. Ea ştia asta şi îi dădea întotdeauna cea mai bună bucată de carne, o chiflă în plus sau mai multe tarte Tatin.

— V-am recunoscut imediat, *Monsieur* Antoine. Şi pe *Mademoiselle* Mélanie!

Bernadette, cu dinții ei albi şi cu trupul mlădios. Cu zâmbetul ei jovial.

— Cât mă bucur să vă întâlnesc, murmură el, stânjenit că nu o recunoscuse.

— Nu v-ați schimbat, izbucni ea, împreunându-şi mâinile. Ce familie erați! Bunicii, mătuşa, mama dumneavoastră.

— Vă aduceți aminte de ei? întrebă el, zâmbind.

— Ei, bineînțeles, *Monsieur* Antoine. Bunica dumneavoastră ne dădea cele mai mari bacşişuri din sezon! La fel şi mătuşa dumneavoastră! Cum ar putea uita aşa ceva o mică ospătăriță! Şi mama dumneavoastră, atât de drăguță şi de amabilă! Credeți-mă, am fost cu toții distruşi când familia dumneavoastră a încetat să mai vină aici.

Antoine se uită la ea. Avea aceiaşi ochi, negri şi luminoşi.

— A încetat să mai vină? repetă el.

— Ei bine, da, spuse ea, încuviinţând din cap. Familia dumneavoastră a venit aici mai multe veri la rând, iar apoi, pe neaşteptate, dintr-o vară, nici unul dintre dumneavoastră nu s-a mai întors. Proprietara, bătrâna *Madame* Jacquot, vă amintiţi de ea, a fost foarte supărată. Se întreba dacă nu cumva bunicii dumneavoastră au fost nemulţumiţi de hotel, dacă ceva nu le-a fost pe plac. Am aşteptat an de an, dar familia Rey nu s-a mai întors niciodată. Până astăzi, când aţi apărut dumneavoastră.

Antoine înghiţi în sec.

— Ultima vară în care am venit cred că a fost în anul 1973.

Bernadette încuviinţă, se apleacă şi, după un moment de ezitare, scoase un registru vechi dintr-un sertar mare. Îl deschise, dând două pagini îngălbenite. Degetul ei se opri la un nume încercuit cu creionul într-o coloană.

— Da, aşa e, 1973. Ultima vară.

— Ei bine, ştiţi – şovăi el –, mama a murit în anul următor. De asta nu s-a mai întors nimeni.

Bernadette se înroşi puternic. Suspină, apăsându-şi o mână agitată pe claviculă.

Se aşternu o tăcere stânjenitoare.

— Mama dumneavoastră a murit? Nu am ştiut, nimeni nu a ştiut... Îmi pare atât de rău...

— E în regulă, murmură Antoine. Nu aţi avut cum să ştiţi. S-a întâmplat cu mult timp în urmă.

— Nu pot să cred una ca asta, şopti ea. O tânără atât de drăguţă...

Antoine îşi dori ca Mélanie să se grăbească. Nu putea suporta ideea ca Bernadette să-l întrebe despre moartea

mamei lui. Aştepta într-o linişte mormântală, cu mâna pe biroul de la recepție şi cu ochii plecați.

Dar Bernadette nu spuse nimic. Rămase nemişcată, cu ochii trişti, roşeața din obraji începând uşor, uşor să i se risipească.

Îmi place secretul nostru. Îmi place iubirea noastră secretă. Dar cât va dura? Cât vom lăsa să dureze secretul nostru? S-a făcut deja un an. Îmi trec mâna peste pielea ta mătăsoasă şi mă întreb dacă vreau cu adevărat ca lucrul aceasta să iasă la lumină. Îmi pot da seama ce va aduce una ca asta. E ca şi cum ai mirosi ploaia venind pe aripile vântului. Ştiu ce presupune asta, ce înseamnă pentru tine şi ce înseamnă pentru mine. Dar ştiu, de asemenea, atât de profund, atât de intim, încât mă doare, că am nevoie de tine. Tu eşti cel care mi-a fost menit. Mă înspăimântă atât de mult, dar tu eşti alesul.

Cum va putea să meargă vreodată aşa ceva? Ce va fi cu copiii mei? Cum îi va afecta pe ei? Cum vom reuşi să trăim împreună, noi doi şi cei mici? Şi unde? Când? Spui că nu ți-e teamă să dezvălui lumii întregi. Dar sigur ştii că e mai uşor pentru tine. Eşti o persoană independentă, ai banii tăi, eşti propriul şef. Nu eşti căsătorit. Nu ai copii. Ai deplină libertate. Uită-te la mine! Casnica din Cévennes. Cea care se îmbracă aşa cum se aşteaptă de la ea, într-o rochiță neagră.

Nu m-am mai întors de foarte mult timp în oraşul meu natal; la vechea casă din piatră, ascunsă printre dealuri; îmi vin în minte caprele care behăiau în curtea arsă de soare, măslinii, mama care atârna cearşafurile la uscat; priveliştea spre Mont Aigoual; piersicile şi caisele pe care tatăl meu le mângâia cu mâinile lui bătătorite. Dacă ei ar mai fi acum în viață, dacă ar şti, sau sora mea, care a devenit o străină de când a plecat în nord să se mărite cu un parizian, mă întreb ce ar avea de spus. Dacă ar putea vreodată să înțeleagă.

Te iubesc, şi te iubesc, şi te iubesc.

Mélanie dormise bine şi până târziu. Avea ochii umflaţi, remarcă el, dar faţa îi strălucea, netedă după o noapte odihnitoare şi rozalie de la soarele de ziua trecută. Hotărî să nu-i spună despre Bernadette. De ce să-i pomenească despre acea conversaţie? Era inutil. Ar fi îndurerat-o, aşa cum îl îndurerase şi pe el. Mélanie îşi luă micul dejun într-o tăcere liniştită, în timp ce el citea ziarul local şi savura o cafea proaspătă. Vremea se anunţa neschimbată, o informă el. Mélanie zâmbi.

— Am dormit buştean, spuse ea, punându-şi şervetul pe masă. Asta nu s-a mai întâmplat de foarte mult timp. Dar tu?

— Am dormit foarte bine, minţi el.

Din cine ştie ce motiv oarecare, nu dori să-i spună că stătuse treaz, gândindu-se la ultima lor vară petrecută aici. Iar şi iar, imagini din trecut i se întipăriseră pe pleoapele închise.

O tânără şi băieţelul ei intrară şi se aşezară la o masă alăturată. Vocea copilului era plângăcioasă şi stridentă, întreaga lui făptură respingând cu încăpăţânare dojenile mamei.

— Nu te bucuri că ai tăi au depăşit vârsta asta? şopti Mélanie.

El ridică din sprâncene.

— Acum îmi simt propriii copii ca pe nişte străini.

— Ce vrei să spui?

— Au propriile vieţi, independente, de care eu nu ştiu nimic. Când vin şi petrec timpul cu mine, fie stau în faţa calculatorului ori la televizor, fie scriu SMS-uri.

— Nu pot să cred una ca asta, spuse ea.

— E purul adevăr. Ne întâlnim să luăm masa, şi asta decurge în linişte. Uneori, Margaux îşi aduce chiar şi la masă iPodul. Slavă Domnului că Lucas încă nu a ajuns în stadiul ăsta! Dar o va face în curând.

Mélanie îl privi fix.

— De ce nu-i ceri să înceteze? De ce nu-i faci pe Arno şi pe Margaux să stea de vorbă cu tine?

Antoine se uită peste masă la sora lui. Ce ar putea să-i spună? Ce ştia ea despre copii şi, în special, despre adolescenți? Despre tăcerile, izbucnirile lor, înverşunarea interioară? Cum ar putea să-i spună că, uneori, simțea disprețul copiilor lui cu o asemenea intensitate, că îl îngrozea?

— Trebuie să-i faci să te respecte, Antoine.

Respect. Oh, da, şi cât îl respectase el pe tatăl lui pe când era adolescent! Cum nu sărise niciodată calul. Nu se revoltase niciodată. Nu-i răspunsese obraznic niciodată. Nu trântise niciodată o uşă.

— Presupun că ei reacționează, de fapt, cât se poate de firesc, murmură el. E normal să fii obraznic şi dificil la vârsta asta. Trebuie să se întâmple şi aşa ceva.

Ea nu spuse nimic, ci doar îşi sorbi ceaiul. El îşi continuă ideea, uşor mai îmbujorat, în timp ce băiețelul de la masa alăturată continua să zbiere.

— Mai greu este că trebuie să fac față la toate acestea de unul singur. Fără Astrid. S-au întâmplat toate atât de brusc. Peste noapte. Sunt copiii tăi, dar ajungi să-i vezi ca pe nişte străini. Şi nu ştii nimic despre viețile lor, cu cine umblă, unde se duc.

— Cum e posibil aşa ceva?

— Din cauza internetului, din cauza telefoanelor mobile. Când eram de vârsta lor, prietenii noştri trebuiau să sune acasă, să vorbească cu tata sau cu Régine şi să ceară cu noi. Asta e de domeniul trecutului. În zilele noastre, nu ştii cu cine umblă copilul tău. Nu stai niciodată de vorbă direct cu prietenii lui.

— În afară de cazul în care îi aduc acasă.

— Ceea ce nu se întâmplă întotdeauna.

Băiețelul se oprise, în sfârşit, din scâncit şi era ocupat să molfăie un croissant mare cât farfuria lui.

— Margaux se mai întâlneşte cu Pauline? îl întrebă Mélanie.

— Da, bineînțeles. Dar Pauline este o excepție. Au fost la aceeaşi şcoală de când aveau şase ani. Nu ai recunoaşte-o pe Pauline.

— De ce?

— Pauline are silueta lui Marilyn Monroe.

— Glumeşti? Slăbănoaga aia mică de Pauline, cu dinții ei de iepure şi cu pistrui?

— Chiar slăbănoaga aceea mică de Pauline.

— Oh, Doamne! spuse Mélanie îngrozită. Apoi întinse mâna şi i-o bătu uşor pe a lui. Te descurci bine, Antoine. Sunt mândră de tine. Trebuie să fie al naibii de greu să creşti doi adolescenți.

El simți că i se umezesc ochii şi se ridică în grabă.

— Ce părere ai despre o bălăceală de dimineață? îi propuse zâmbind.

După ce înotară şi, mai târziu, luară prânzul, Mélanie urcă în camera ei ca să termine de citit un manuscris, iar Antoine hotărî să se odihnească la umbră. Arşița era mai puțin insuportabilă decât se aşteptase, dar, la un moment dat, tot avea să ajungă în piscină. Se instală pe terasă, într-un şezlong de lemn, sub o umbrelă generoasă, şi încercă să citească două pagini dintr-un roman pe care i-l dăduse Mélanie. Unul dintre autorii ei de succes – un tânăr infatuat, la vreo douăzeci de ani, cu părul oxigenat şi cu mult tupeu. Interesul lui Antoine scăzu curând.

În jurul piscinei, familiile veneau şi plecau. Era mult mai amuzant să privească. Un cuplu cam pe la patruzeci de ani, care ar fi putut fi, la fel de bine, el şi cu Astrid, cugetă Antoine. Tipul era într-o formă bună, avea abdomenul plat şi brațe musculoase, dar ea nu arăta atât de bine, începând

să se îngraşe. Cei doi copii adolescenţi erau copia fidelă a propriilor lui copii. Fata afişa o grimasă permanentă, avea căşti băgate ferm în urechi şi unghiile vopsite cu negru. Băiatul, mai mic, cam de vârsta lui Lucas, aprecie Antoine, era captivat de un Nintendo. Când părinţii li se adresau, răspundeau prin ridicări din umeri şi mormăituri. „Bun venit în club”, gândi Antoine. Dar cel puţin ei erau împreună. Formau o echipă. Puteau să înfrunte furtunile care urmau. El trebuia să le înfrunte de unul singur.

Când avusese ultima oară o discuţie cu Astrid despre copiii lor? Nu-şi putea aminti. Şi cum se purtau ei cu Astrid, cu Serge? Erau la fel de răi? Mai răi? Mai buni? Cum făcea ea faţă situaţiei? Îşi pierdea vreodată cumpătul? Ţipa? Dar Serge? Cum se descurca el cu trei copii care nici măcar nu erau ai lui?

Antoine observă o altă familie, mai tânără, cu copii mici. Aveau spre treizeci de ani şi doi copii. Mama stătea cu fetiţa pe iarbă, ajutându-şi răbdătoare fiica să construiască un puzzle cu piese mari, din plastic. De fiecare dată când fetiţa reuşea, mama aplauda şi gângurea. Îşi aminti că şi el obişnuia să facă asta. Perioada aceea fericită, când copiii sunt mici şi drăguţi. Îi poţi îmbrăţişa şi gâdila. Vă jucaţi de-a v-aţi ascunselea. Faci pe monstrul. Alergi după ei, îi ridici în braţe, îi legeni deasupra umerilor. În urechi îţi răsună chiotele şi ţipetele lor. Le cânţi ca să adoarmă şi-i poţi contempla cu orele, minunându-te de perfecţiunea trăsăturilor lor.

Se uită la tatăl care hrănea copilaşul cu biberonul, legându-i cu grijă baveţica şi potrivindu-i tetina în guriţă. Se simţi copleşit de tristeţe, pentru ceea ce devenise de domeniul trecutului, pentru perioada dragă din viaţă când relaţia dintre el şi Astrid era încă strânsă, când îi plăcea serviciul, când simţea că era pe drumul cel bun, se simţea împăcat cu sine, se simţea tânăr. Îşi aminti cum mergea

duminică dimineața împreună cu familia prin Malakoff, la piață, cu Lucas încă în căruciorul împins de Astrid, iar ceilalți doi tropăind alături, cu mânuțele fierbinți şi lipicioase în ale lui. Vecinii şi negustorii le făceau semn cu mâna şi îi salutau înclinând din cap. Se simțea aşa de mândru! Atât de confortabil în lumea lui. De parcă nimic nu ar fi putut să o distrugă. Ca şi cum nimic nu avea să se schimbe vreodată.

Când începuse totul? Nu simțise asta. Şi, dacă ar fi simțit, dacă ar fi fost avertizat, ar fi fost totul mai uşor? Era din cauză că îmbătrânea? Asta era ceea ce îl aştepta de-acum? Simți că nu mai putea suporta vederea micuței familii fericite care îi reamintea de trecut, aşa că se ridică, îşi supse burta şi se avântă în piscină. Apa rece îi făcu bine şi înotă câteva ture, până când simți că îl dureau brațele şi picioarele şi că nu mai putea să respire. Se întoarse la şezlong şi îşi întinse prosopul pe pajişte.

Soarele dogorea, nemilos şi puternic. Exact ce îi trebuia. Mirosul îmbătător de trandafiri îi plutea pe la nări şi, cu o strângere de inimă, îşi aduse aminte de o după-amiază când luase ceaiul cu bunicii lui, chiar pe acea pajişte, printre trandafiri. Îşi aminti de brioşele subțiri şi spongioase pe care le înmuia în ceaiul negru Darjeeling cu lapte, de fumul acru al țigărilor bunicului său, de intonațiile catifelate, ca de soprană, ale bunicii, de râsul tăios şi răguşit al mătuşii. Şi îşi mai aminti de mama şi de zâmbetul ei, de felul cum i se luminau ochii când îşi privea copiii.

Nu mai exista nimic. Se duseseră toate. Se întrebă ce avea să-i aducă anul ce urma. Şi cum ar putea să se descotorosească de tristețea asta copleşitoare. Nicicând nu o simțise mai intens ca acum, când se întorsese la Noirmoutier. Ar putea călători. Ar putea să-şi ia liber o perioadă şi să plece undeva departe, foarte departe, undeva unde să nu mai fi fost de ani buni – în China sau în India.

Dar gândul de a face asta de unul singur îi repugna. L-ar putea ruga pe unul dintre prietenii lui apropiați – pe Hélène, pe Emmanuel sau pe Didier – să-l însoțească. Aiurea. Cine poate să-şi ia liber două săptămâni sau o lună zilele astea şi la vârsta asta? Hélène era mama a trei copii solicitanți. Emmanuel lucra în publicitate şi avea, oricum, cel mai îngrozitor program posibil. Didier era tot arhitect şi nu părea să se oprească vreodată din muncă. Nimeni nu putea să plece spre Asia cât ai bate din palme.

A doua zi era ziua de naştere a lui Mélanie. Făcuse rezervare la unul dintre cele mai bune restaurante din Noirmoutier, L'Hostellerie du Château. Unul la care nu mai fuseseră până atunci, nici măcar în perioada de glorie cu Blanche şi Robert.

Se întoarse de pe spate pe burtă şi se gândi la săptămâna ce urma. La oamenii care se întorceau în oraş din vacanță. La imaginea chipurilor bronzate de pe străzile pariziene. La toată munca solicitantă care îl aştepta. La noua asistentă pe care trebuia să o găsească. La copiii care reîncepeau şcoala. La sfârşitul de august şi începutul de septembrie. Şi cum naiba urma să facă față unei alte ierni de unul singur?

În timpul acelei furtuni teribile ce a avut loc de ziua celei mici, mi-a fost teamă, ca de obicei, dar, în vreme ce ei erau cu toții îngrămădiți în sufragerie la lumina lumânărilor, tu ai venit pe întuneric la mine, iubirea mea. Luminile se stinseseră, dar noi nu aveam nevoie de ele. Mâinile tale erau ca nişte raze care sclipeau în mine, străluceau în mine orbitor, aproape albe cu pasiunea lor, şi m-ai purtat iarăşi spre alte culmi, la care nu mai ajunsesem înainte, unde soțul meu nu mă adusese niciodată, nici altcineva, mă auzi, nimeni. M-am întors la ei atunci când a revenit lumina şi a fost adus tortul. M-am întors la rolul meu de soție şi de mamă perfectă, dar străluceam de dorința ta, eram înveşmântată în vălul ei, şi ea

m-a privit iarăşi, de parcă bănuia ceva, de parcă ştia. Ascultă, nu mi-e frică. Nu-mi mai e teamă de ei. Ştiu că în curând va trebui să plec, să mă întorc la Paris, să-mi reiau viața de zi cu zi, cu liniştea de pe bulevardul Kléber, cu atmosfera prosperă, cu copiii...

Îți vorbesc prea mult despre copiii mei, nu-i aşa? Dar sunt micile mele comori. Pentru mine, reprezintă întregul univers. Cunoşti expresia „lumina ochilor mei”? Dacă îmi este dat să fiu cu tine, ceea ce îmi doresc mai mult decât orice pe lume, dragostea mea, atunci viața mea va fi cu tine şi cu ei. Noi patru. Ca o mică familie. Dar sunt posibile toate acestea? Chiar sunt?

Soțul meu şi-a anulat venirea aici, în acest weekend. Ceea ce înseamnă că poți să te strecori din nou în camera mea, la miez de noapte. Te voi aştepta. Mă trec fiorii doar imaginându-mi ce ai să-mi faci şi cum o să-mi aparții.

Să distrugi asta.

Sora lui arăta splendid în acea seară, cu părul pieptănat pe spate, prins cu o fundă neagră, cu silueta zveltă subliniată de o rochie neagră simplă. Mama îl privea direct prin ochii ei. Dar nu-i spuse asta, căci era amintirea lui personală. Era încântat de restaurantul ales. La o aruncătură de băț de castelul Noirmoutier, arăta înşelător de banal văzut din afară, cu verandă îngustă şi obloane verde-oliv. Încăperea principală era spațioasă, cu un tavan înalt, ascuțit, pereți de culoare crem, mese din lemn şi un şemineu generos, dar el făcuse rezervarea pentru afară, pe o terasă micuță şi intimă, acoperită cu tendă, unde masa lor îi aştepta sub un smochin înmiresmat ce creştea lipit de un zid dărăpănat. Aici, observă el, nu erau familii gălăgioase sau bebeluşi urlători, nici adolescenți temperamentali. Era locul perfect pentru a sărbători aniversarea celor patruzeci de ani ai lui Mélanie. Comandă două pahare de şampanie rozé, preferata ei, şi studiară în tăcere meniul.

Foie gras poêlé au vinaigre de framboises et au melon.

Huîtres chaudes au caviar d'Aquitaine et à la crème de poireaux.

Homard bleu à l'Armagnac.

Turbot de pleine mer sur galette de pommes de terre ailées[1].

— E, într-adevăr, drăguț, Tonio, spuse în sfârşit Mélanie, când ciocniră paharele. Mulțumesc.

El zâmbi. Era exact ce avusese în minte atunci când planificase această excursie, cu două luni în urmă.

— Şi cum te simți la patruzeci de ani?

Mélanie se strâmbă.

— Îngrozitor. Urăsc vârsta asta.

Dădu pe gât şampania.

— Arăți al naibii de bine pentru patruzeci de ani, Mel.

Ea ridică din umeri.

— Asta nu mă face deloc mai puțin singură, Tonio.

— Poate anul ăsta...

Ea surâse zeflemitor.

— Mda, poate anul ăsta. Poate anul ăsta voi întâlni un tip drăguț. Spun asta în fiecare an. Problema e că, după cum ştim cu toții, bărbații de vârsta mea nu umblă după femei de patruzeci de ani. Sunt fie divorțați şi vor o nevastă mai tânără, fie singuri – ceea ce-i face şi mai dubioşi – şi se feresc de femei de vârsta lor.

El zâmbi.

---

[1] Foie gras cu oțet de zmeură şi cu pepene galben; stridii calde cu caviar d'Aquitaine şi cremă de praz; homar albastru cu sos Armagnac; calcan pe pat de plăcintă de cartofi cu usturoi (n.red.)

— Ei bine, *eu nu sunt* interesat de femei mai tinere. Am avut destul parte de ele. Tot ce vor să facă e să meargă în cluburi de noapte, la cumpărături sau să se căsătorească.

— Aha, făcu ea. Să se căsătorească. Ăsta e miezul problemei. Îmi poți explica de ce nu vrea nimeni să se căsătorească cu mine? O să sfârşesc precum Solange? O fată bătrână grasă şi autoritară?

Ochii ei verzi se umeziră. Antonio nu putea suporta ca seara aceasta minunată să fie stricată de tristețe. Îşi puse jos țigara şi o apucă de încheietura mâinii, cu blândețe, dar ferm. Le sosi comanda, şi el aşteptă până când chelnerița se îndepărtă.

— Mel, încă nu ai întâlnit bărbatul potrivit. Olivier a fost o greşeală, şi a durat prea mult. Ai sperat mereu să te ceară de soție. Nu a făcut-o, şi mă bucur, pentru că n-ar fi fost bine pentru tine. Ştii asta.

Ea îşi şterse încet ochii şi îi zâmbi.

— Da, ştiu asta. Mi-a răpit şase ani din viață, şi uite ce mizerie a lăsat în urmă! Mă întreb uneori dacă sunt în branşa potrivită pentru a întâlni bărbați. Probabil activitatea editorială nu e locul potrivit. O mulțime de scriitori şi de jurnalişti sunt fie homosexuali, fie dificili sau nevrotici. Şi sunt sătulă până peste cap de relații cu bărbați însurați, aşa cum e bătrânul meu amant în călduri. Poate ar trebui să vin şi să lucrez cu tine. Tu te întâlneşti cu bărbați toată ziua, nu-i aşa?

El râse ironic. Da, era adevărat, cât era ziua de lungă, întâlnea mulți bărbați şi puține femei. Bărbați ca Rabagny, într-atât de lipsit de farmec, încât era aproape o nedreptate, şefi de echipă morocănoşi cu care avea de-a face în permanență şi cu care, uneori, dădea dovadă de mai puțină răbdare decât cu propriii copii, instalatori, tâmplari, vopsitori şi electricieni pe care-i cunoştea de ani de zile şi ale căror glume grosolane învățase să le suporte.

— Nu ți-ar plăcea genul acela de bărbați, replică el, înfulecând o stridie.

— De unde știi? Pune-mă la încercare! Ia-mă pe unul dintre șantierele tale.

— În regulă, atunci, replică el rânjind. O să te prezint lui Régis Rabagny. Să nu-mi spui că nu te-am avertizat.

— Cine naiba e Régis Rabagny?

— Blestemul vieții mele. Un tânăr și ambițios antreprenor. E prieten la cataramă cu primarul din Arondismentul 12. Se consideră darul lui Dumnezeu pentru părinții parizieni fiindcă a creat o rețea de grădinițe bilingve avangardiste. De fapt, sunt destul de spectaculoase, dar cei din comisia de siguranță refuză să le accepte și, oricât încerc eu să-i spun că trebuie să respectăm normele și să nu ne asumăm riscuri când e vorba despre copii, nu vrea să mă asculte. Crede că nu-i înțeleg „arta”, „creațiile”.

Spera să o facă să râdă oferindu-i două exemple spirituale privind faimoasele istericale ale lui Rabagny, dar băgă de seamă că sora lui nu-l mai asculta. Se uita peste umărul lui.

Un cuplu ieșise pe terasă și era condus la o masă alăturată. Un bărbat și o femeie la vreo cincizeci de ani, înalți, foarte eleganți. Amândoi cu părul cărunt – al ei era mai alb decât al lui, care avea mai multe fire negre – și cu tenul bronzat, acel gen de bronz dobândit pe mare sau călare, nu doar din tolănitul pe șezlong. Erau atât de uimitor de atrăgători, încât pe terasă se așternu liniștea. Toți clienții se întorseseră să se uite la ei. Nepăsători la atenția care le era acordată, cei doi se așezară și, curând, ospătărița se îndreptă spre ei, ducându-le șampanie. Antoine și Mélanie observară că își zâmbiră, închinară un pahar și își strânseră mâinile.

— Uau! rosti Mélanie ușor.

— Frumusețe și armonie.

— Dragoste adevărată.

— Deci există.

Mélanie se aplecă uşor în faţă.

— Poate sunt falşi. Doar un cuplu de actori care joacă un rol.

Antoine râse.

— Ca să ne facă geloşi, vrei să spui?

Ea se lumină la faţă.

— Nu! Ca să ne dea speranţă. Să ne facă să credem că aşa ceva e posibil.

Antoine simţi că i se strânge inima văzând-o cum stătea acolo în rochia ei neagră, ţinându-şi strâns paharul de şampanie, linia încântătoare a umerilor şi a braţelor ei profilându-se pe smochinul din fundal. Trebuia să existe un bărbat, un om bun, un bărbat drăguţ şi inteligent, care ar putea să se îndrăgostească de o femeie ca Mélanie. Nu trebuia să fie perfect precum bărbatul aflat la masa alăturată, nu trebuia să fie nici măcar pe jumătate atât de chipeş, dar să fie puternic, sincer şi să o poată face fericită. Se întrebă unde se afla în clipa aceea respectivul bărbat. La mii de kilometri depărtare sau chiar după colţ? Nu suporta ideea de a o vedea pe Mélanie îmbătrânind singură.

— La ce te gândeşti? îl întrebă ea.

— Îmi doresc să fii fericită, răspunse el.

Buzele ei tresăriră şi zise:

— La fel îmi doresc şi eu pentru tine.

Mâncară tăcuţi o vreme, încercând să nu se holbeze la cuplul perfect.

Într-un final, ea spuse:

— Trebuie să uiţi de Astrid.

El oftă.

— Nu ştiu cum să fac asta, Mel.

— Vreau atât de mult să reuşeşti.

— Şi eu vreau.

— Uneori o urăsc pentru ce ți-a făcut, murmură ea.

El tresări.

— Nu! Să nu o urăşti.

Mélanie învârti între degete bricheta lui:

— Nici nu pot, zise ea. Nu o poți urî pe Astrid. E imposibil să o urăşti pe Astrid.

Câtă dreptate avea. Era imposibil să o urăşti pe Astrid. Astrid era ca lumina soarelui. Zâmbetul ei, râsul, mersul obraznic, chicotitul, vocea ei cântată, toate erau pline de lumină şi de mişcare. Îmbrățişa, săruta, fredona, te lua de mână şi te ținea strâns, îşi ajuta întotdeauna prietenii, familia. Puteai oricând să o chemi pe Astrid. Asculta, încuviința, dădea sfaturi, încerca să ajute. Nu-şi pierdea niciodată cumpătul – sau, dacă o făcea, asta era spre binele tău.

Veni tortul, cu lumânările luminând amurgul. Toată lumea aplaudă, iar perechea cea frumoasă îşi ridică paharele de şampanie în cinstea lui Mélanie, la fel ca toți ceilalți clienți. Antoine zâmbi şi aplaudă.

În spatele zâmbetului său încă mai persista vechea suferință. Îl străpuse cu atâta precizie, că aproape îi tăie respirația. Trebuia să o uite pe Astrid. Nici măcar nu conştientizase faptul că ea se îndepărtase de el. Nu simțise absolut nimic. Fusese ca o ciocnire frontală.

În timp ce-şi băură cafeaua şi ceaiul de plante, bucătarul-şef ieşi să-şi salute oaspeții, trecând pe la fiecare masă, şi să-i întrebe dacă le plăcuse mâncarea. Când se îndreptă în direcția lor şi o văzu pe Mélanie în rochia ei neagră, exclamă brusc, făcându-i să tresară:

— *Madame* Rey!

Obrajii lui Mélanie se făcură ca focul. La fel şi ai lui Antoine. În mod evident, bărbatul de şaizeci de ani crezuse că o privea pe Clarisse.

Îi înşfăcă mâna lui Mélanie şi i-o sărută extaziat.

— A trecut atât de mult timp, *Madame* Rey. Mai bine de treizeci de ani, aş spune. Dar nu v-am uitat niciodată. niciodată! Obişnuiaţi să luaţi masa aici cu prietenii de la Hotel Saint-Pierre. Parcă a fost ieri. La vremea aceea, eu de-abia debutam în meserie.

Se aşternu o linişte apăsătoare. Bucătarul-şef aruncă o privire de la Mélanie la Antoine, cu ochi jucăuşi. Apoi începu încet-încet să înţeleagă şi îi dădu drumul la mână cu blândeţe.

Mélanie rămase în continuare tăcută, dar un zâmbet mic şi stingher îi flutură pe buze.

— *Mon Dieu,* ce bătrân prost sunt! Nu puteţi fi *Madame* Rey, sunteţi mult prea tânără...

Antoine îşi drese vocea.

— Totuşi, semănaţi atât de mult cu ea... Puteţi fi doar...

— Fiica ei, spuse într-un final Mélanie, cu calm. Îşi netezi o buclă care i se desprinsese din coadă.

— Fiica ei! Bineînţeles! Şi dumneavoastră trebuie să fiţi...

— Fiul ei, zise Antoine cu greu, dorindu-şi ca bărbatul să plece.

Probabil nici măcar nu ştia că mama lor murise, iar el nu putea îndura să-i spună. Speră ca nici Mélanie să nu spună nimic şi, într-adevăr, nici ea nu o făcu. Rămase tăcută în timp ce bărbatul continuă să sporovăiască. Antoine se concentră asupra notei de plată, lăsând un bacşiş generos, şi amândoi se ridicară să plece. Bucătarul-şef insistă să le strângă mâinile.

— Vă rog să-i transmiteţi omagiile mele lui *Madame* Rey. Spuneţi-i cât sunt de onorat să-i întâlnesc pe copiii dumneaei, deşi cea mai minunată surpriză ar fi să se întoarcă să mă vadă.

Amândoi încuviinţară din cap, îi mulţumiră murmurând şi plecară în grabă.

— Chiar *atât* de mult semăn cu ea? şopti Mélanie.
— Ei bine, da. Chiar semeni.

Abia ai plecat din cameră şi îţi strecor asta pe sub uşă, nu o las în obişnuitul nostru loc secret, şi mă rog să o găseşti înainte să iei trenul înapoi spre Paris. Am dormit cu trandafirii tăi, şi a fost ca şi cum aş fi dormit cu tine. Sunt delicaţi şi perfecţi, ca pielea ta, ca locurile tainice ale trupului tău pe care ador să le explorez, locuri care îmi aparţin acum, pentru că îmi doresc să mă imprim în ele, ca să nu mă poţi uita vreodată, să nu uiţi niciodată timpul petrecut împreună, să nu uiţi vreodată cum ne-am întâlnit aici anul trecut, acea primă privire, cel dintâi zâmbet, cel dintâi cuvânt şi acel prim sărut. Sunt sigură că zâmbeşti în timp ce citeşti asta, dar nu-mi pasă, nu-mi pasă absolut deloc, fiindcă ştiu cât de puternică e dragostea noastră. Uneori crezi că sunt tânără şi foarte prostuţă. În curând, vom găsi o cale să înfruntăm lumea, împreună. Foarte curând.
Să distrugi asta.
Stăteau alături, umăr lângă umăr, privind cum marea aluneca uşor peste Gois. Mélanie vorbea foarte puţin; avea chipul mohorât, iar vântul îi flutura părul negru. Nu dormise prea bine, după cum îi spusese în momentul când coborâse la micul dejun, iar în această dimineaţă ochii îi erau nişte fante înguste, dându-i o înfăţişare de asiatică. La început, Antoine nu-şi făcuse griji, dar, pe măsură ce dimineaţa trecea, iar ea devenea tot mai tăcută, mai retrasă în sine, o întrebase cu blândeţe dacă totul era în regulă, şi ea ridicase pur şi simplu din umeri. Antoine remarcă faptul că îşi închisese telefonul, lucru pe care îl făcea extrem de rar. De obicei, era mereu cu privirea aţintită la telefon, verificând în mod frecvent dacă nu pierduse vreun mesaj sau vreun apel. Se întrebă dacă asta avea de-a face cu Olivier. Poate îi telefonase de ziua ei sau îi lăsase un mesaj

şi redeschisese astfel vechea rană. „Ticălos nenorocit”, îşi zisese el. Sau era curtezanul bătrân care uitase să o sune?

Cu aceeaşi fascinație pe care o simțise şi în tinerețe, se uită din nou cum apa înghițea cu nesaț drumul pavat. Iată. Gata. Drumul nu mai exista. Fu străbătut de o durere scurtă şi acută, de parcă se pierduse pentru totdeauna un moment deosebit, o clipă care nu avea să mai apară vreodată. Poate prefera să privească vadul Gois răsărind din mare cenuşiu şi ferm – o fâşie lungă ce despica apele – mai curând decât să-l vadă alunecând sub valurile înspumate, de parcă ar fi fost martor la un înec. Îşi dori să fi ales un alt moment pentru a veni aici. Era ceva sinistru în acel loc astăzi, iar starea ciudată a lui Mélanie nu făcea decât să înrăutățească lucrurile.

Era ultima lor dimineață aici. Oare din cauza asta rămăsese ea tăcută, indiferentă la tot ce se petrecea în jurul lor – pescăruşii care se roteau pe deasupra, vântul ce le sufla pe la urechi şi oamenii care se întorceau de la țărm, acum că vadul fusese acoperit de ape? Îşi adusese genunchii la piept şi îşi rezemase bărbia pe ei, cu brațele încolăcite în jurul picioarelor. Ochii ei verzi păreau a privi în gol. Antoine se întrebă dacă avea vreo migrenă, aşa cum obişnuia să aibă mama lor, puternică şi cumplită, care pur şi simplu o paraliza de durere. Se gândi la drumul lung înapoi spre Paris, la inevitabilele blocaje în trafic. La apartamentul lui pustiu. La apartamentul ei gol. Poate că şi ea se gândea la acelaşi lucru. Întoarcerea într-un loc nemişcat şi tăcut. În care nu te aşteaptă nimeni. Nimeni care să te întâmpine când intri, epuizat după ore întregi de stat la volan, nimeni care să te îmbrățişeze. Bineînțeles că exista bătrânul iubit libidinos, dar el îşi petrecea, probabil, cu soția acest weekend prelungit. Sau poate se gândea la ziua de mâine, luni, când urma să se întoarcă la biroul ei din Saint-Germain-des-Prés şi să aibă de-a face cu autorii nevrotici şi

narcisişti despre care îi povestise, sau cu şeful ei nerăbdător şi exigent şi cu secretara lui deprimată.

Cu acelaşi gen de oameni se întâlnea şi Astrid, la o editură concurentă. Antoine nu se simţise vreodată parte din mediul editorial. Nu savurase niciodată petrecerile literare strălucitoare, unde şampania curgea din belşug şi scriitorii se amestecau cu jurnalişti, editori, redactori, publicişti. Obişnuia să se uite la Astrid cum se strecura prin mulţime, în rochia ei drăguţă de seară, cu tocuri înalte, cu zâmbetul pe buze, mergând de la un grup la altul cu aceeaşi uşurinţă, cu aceeaşi încuviinţare graţioasă din cap, în timp ce el stătea priponit la bar şi fuma ţigară de la ţigară, simţindu-se jalnic şi cumva din altă piesă. După o vreme, nu se mai dusese. Probabil fusese o idee proastă, îşi dădu el seama acum. Poate că ieşirea din viaţa profesională a soţiei fusese prima lui greşeală. Cât de orb fusese! Cât de prost!

A doua zi era luni. Îl aştepta micul şi tristul lui birou de pe Avenue du Maine, pe care îl împărţea cu un dermatolog, o femeie liniştită, cu faţa albă ca varul, a cărei singură plăcere părea să fie arderea negilor de pe picioarele pacienţilor săi.

Apoi Florence, asistenta lui, cu obrajii ei bucălaţi, fruntea lucioasă, ochii negri ca mărgelele şi părul şaten gras, cu gambe urâte şi degete butucănoase. Florence fusese un dezastru încă de la început. Niciodată nu făcea ceva cum trebuia – deşi era ferm convinsă de contrariu, susţinând că *el* era acela care nu ştia să explice. Era excesiv de sensibilă, capabilă de adevărate crize de isterie, care sfârşeau, invariabil, prin hohote de plâns deasupra tastaturii.

A doua zi, luni, şi serile mohorâte care urmau, aliniindu-se în mintea lui ca un blocaj pe o autostradă interminabilă. O replică a ultimului an, marcat de singurătate, de durere şi de dezgust faţă de propria persoană.

Fusese oare o idee bună să se întoarcă aici? Aruncă pe furiş o privire spre chipul tras al surorii lui. Să se confrunte cu amintiri dintr-un trecut atât de îndepărtat, să-şi amintească de ochii mamei, de vocea şi de râsul ei, de felul cum alerga chiar pe această plajă. Poate ar fi trebuit să lase toate astea deoparte, să o ducă pe Mélanie la Deauville, la Saint-Tropez, la Barcelona sau Amsterdam, oriunde, în orice loc, atâta vreme cât acele amintiri legate de trecutul familiei lor nu ar fi revenit să îi tulbure.

O cuprinse cu braţul pe după umeri şi o zgâlţâi neîndemânatic, de parcă i-ar fi spus: „Hei, curaj, nu strica totul". Ea nu-i răspunse la zâmbet. În schimb, întoarse capul şi se uită la el cu o privire cercetătoare, de parcă încerca să descifreze ceva în ochii lui. Apoi deschise gura pentru a spune ceva, dar o închise la loc, scutură din cap cu o grimasă şi oftă.

— Ce e, Mel?

Ea zâmbi, dar lui nu-i plăcu zâmbetul ei. Era unul urât, cu gura strânsă, care doar îi întindea buzele şi îi dădea un aer mai bătrânicios şi mai trist.

— Nimic, murmură ea în vânt. Absolut nimic.

Dimineaţa trecea încetul cu încetul, iar ea continua să rămână tăcută. Abia mai târziu, în timp ce îşi puneau bagajele în maşină, păru să se destindă puţin. Pe drum, în vreme ce el era la volan, Mélanie dădu câteva telefoane şi chiar fredonă ritmul unei vechi piese de Bee Gees. Antoine simţi o senzaţie de profundă uşurare. Aşadar, era în regulă. Urma să fie bine, avusese doar o durere teribilă de cap sau un moment mai delicat.

Undeva după Nantes se opriră pe autostradă ca să bea o cafea şi să ia o gustare. Mélanie spuse că avea chef să conducă. Era un şofer bun, întotdeauna fusese. Antoine schimbă locul cu ea, privind-o cum apropie scaunul de volan, îşi puse centura de siguranţă şi îşi potrivi oglinda

retrovizoare. Atât de mică, de delicată, cu picioare zvelte şi brațe subțiri. Şi atât de fragilă. Întotdeauna se simțise protector față de ea. Chiar şi înainte de moartea mamei lor. În timpul acelor ani sumbri, derutanți, care urmaseră după dispariția lui Clarisse, îşi aminti cât de speriată era Mélanie de întuneric, cum ținea în permanență aprinsă o lumină de veghe în timp de dormea, precum Bonnie, fetița lui Scarlett O'Hara. Îşi aminti că bonele care se schimbau frecvent, chiar şi cele mai drăguțe, nu ştiau cum să o liniştească atunci când avea un coşmar, şi doar el era în stare să facă asta, strângând-o la piept, fredonându-i uşor aceleaşi cântece de leagăn pe care Clarisse le cânta pentru a-i adormi. Tatăl lor venea doar arareori. El nu părea să-şi dea seama că Mélanie avea coşmaruri, chiar şi când lampa de veghe era aprinsă şi plângea noapte după noapte după mama. Antoine îşi amintea că Mélanie nu putuse înțelege moartea lui Clarisse. Întreba fără încetare: „Unde e *Maman?* Unde e *Maman?* Când se întoarce *Maman?”* Şi nimeni nu-i răspundea, nici măcar Robert şi Blanche, sau tatăl lor, ori Solange, nici şirul nesfârşit de prieteni de familie care veneau la casa de pe bulevardul Kléber după moartea mamei lor, mâzgălindu-i cu ruj pe obraji şi ciufulindu-le părul. Nimeni nu ştia ce să-i spună acelei fetițe disperate şi înspăimântate. El ştia, în mod intuitiv, la doar zece ani, ce reprezenta moartea. Înțelesese caracterul ei definitiv, faptul că mama lor nu avea să se mai întoarcă niciodată.

Mélanie ținea volanul cu mâinile ei mici şi delicate. Avea un singur inel, la mâna dreaptă, unul simplu, o bandă lată de aur, care îi aparținuse mamei. Traficul se aglomera în apropiere de Angers, în timp ce se întorceau spre Paris. Probabil aveau să sfârşească într-un ambuteiaj gigantic, îşi dădu el seama, în vreme ce plămânii lui tânjeau după o țigară.

După o tăcere îndelungată, Mélanie vorbi:

— Antoine, trebuie să-ți spun ceva.

Vocea îi sună atât de încordată, încât Antoine se întoarse brusc să se uite la ea. Ochii îi erau ațintiți la drum, dar fălcile îi păreau încleştate.

Redeveni tăcută.

— Îmi poți spune, zise el calm. Nu-ți face griji.

Încheieturile degetelor îi erau albe, remarcă el. Inima începu să-i bată mai tare.

— Toată ziua am ezitat să îți spun, zise ea grăbită. Noaptea trecută, la hotel, mi-am amintit ceva. Ceva despre...

Se întâmplă atât de rapid, că abia avu timp să respire. La început, ea îşi îndreptase către el ochii întunecați, chinuiți. Apoi îşi întoarse fața, şi lui i se păru că şi maşina se răsucea, virând la dreapta, iar mâinile lui Mélanie deveniră brusc neputincioase pe volan. Apoi se auzi scrâşnetul ascuțit al cauciucurilor care derapau, urmat de zgomotul strident al unui claxon în spatele lor şi de senzația stranie, cumplită, a pierderii echilibrului când Mélanie veni peste el. Țipătul ei se amplifică în timp ce se înclinară într-o parte, iar aerul îi vâjâi pe la urechi atunci când airbagul îi explodă dureros în față. Strigătul lui Mélanie se transformă într-un geamăt strangulat, pierdut în zgomotul de sticlă sfărâmată şi de metal contorsionat. După care nu mai rămase decât sunetul înăbuşit al bătăilor inimii lui.

„Antoine, trebuie să-ți spun ceva. Toată ziua am ezitat să îți spun. Noaptea trecută, la hotel, mi-am amintit ceva. Ceva despre...”

Doctorița aştepta să vorbesc. Să îi răspund la întrebare: „Ce vă spunea?”

Dar cum aş putea să rostesc cuvintele pe care Mélanie le spusese înainte ca maşina să iasă de pe autostradă? Nu vreau să abordez subiectul ăsta cu doctorița. Nu vreau să vorbesc cu nimeni despre ceea ce spusese Mélanie, nu încă.

Mă doare capul, ochii mi s-au înroşit şi mă mănâncă, mă ustură încă din cauza lacrimilor.

— Pot să o văd? o întreb pe dr. Besson în cele din urmă, rupând tăcerea dintre noi. Nu pot suporta să stau aici fără să o văd.

Ea clatină cu hotărâre din cap.

— O s-o vedeți mâine.

O privesc țintă, fără să înțeleg.

— Adică nu putem pleca acum?

Doctorița mă fixează cu privirea.

— Sora dumneavoastră era cât pe ce să moară.

Înghit în sec, simțindu-mă amețit.

— Poftim?

— A trebuit să o operăm. A avut o problemă cu splina şi are câteva vertebre rupte în partea de sus a spatelui.

— Şi asta... ce înseamnă? mă bâlbâi eu.

— Că o să stea aici o vreme. Şi, când o să poată fi mutată, o să fie dusă la Paris cu ambulanța.

— Cât timp?

— Ar putea dura vreo două săptămâni.

— Dar am crezut că ați zis că e bine!

— Este, acum. Va avea nevoie de timp să se refacă. Iar dumneavoastră ați avut noroc, *Monsieur*, ca ați scăpat nevătămat. Trebuie să vă examinez acum. Vreți să veniți cu mine, vă rog?

Amețit, o urmez într-un cabinet alăturat. Spitalul pare pustiu, tăcut, de parcă eu şi doctorița Besson suntem singurii de aici. Îmi spune să mă aşez, îmi ridică mâneca, îmi verifică pulsul. În vreme ce ea îşi continuă treaba, îmi aduc aminte cum am ieşit din maşina răsturnată pe o parte, ca un animal rănit. Mélanie era ghemuită în colțul din stânga, nemişcată. Nu puteam să-i văd fața, acoperită de airbagul umflat. Îmi amintesc că am strigat-o, i-am urlat numele din rărunchi.

După o vreme, doctorița Besson îmi spune că sunt bine, doar tensiunea îmi este puțin ridicată.

— Puteți rămâne aici peste noapte. Avem camere pentru rudele apropiate. Va veni curând asistenta.

Îi mulțumesc şi mă îndepărtez, îndreptându-mă iar spre intrarea spitalului. Ştiu că trebuie să-l sun pe tata şi să-i spun ce s-a întâmplat. Nu mai pot să amân. E aproape miezul nopții. Ies din clădire şi îmi aprind o țigară. Parcarea din fața mea este pustie, cu excepția a vreo doi fumători. Oraşul pare adormit. Deasupra mea, cerul se întinde, albastru întunecat. Stelele sclipesc. Mă aşez pe o bancă de lemn, termin țigara şi arunc chiştocul. Încerc numărul de acasă, de pe bulevardul Kléber. Se aude robotul, cu miorlăitul nazal al lui Régine. Închid şi formez numărul lui de mobil.

— Ce e? latră el înainte să pot scoate vreun cuvânt.

Savurez mica putere pe care o am acum, puterea măruntă pe care pot, în sfârşit, s-o exercit asupra bătrânului nostru tată, dominator şi tiranic, tatăl care încă mă face să mă simt de doisprezece ani şi care mă consideră inutil în orice privință, care nu este de acord cu meseria mea, socotindu-mă un arhitect mediocru şi neinteresant, care mă condamnă pentru recentul meu divorț, pentru faptul că fumez, pentru modul cum îmi cresc copiii, pentru tunsoarea mea care, consideră el, îmi lasă mereu părul prea lung, pentru faptul că port blugi şi nu costume şi niciodată cravată, pentru maşina mea care nu e franțuzească, pentru noul meu apartament trist de pe rue Froidevaux, cu vedere spre cimitirul Montparnasse. Plăcerea de acum este dulce şi de scurtă durată, ca o masturbare rapidă sub duş.

— Am avut un accident. Mélanie e la spital. Şi-a rupt ceva la spate şi au fost nevoiți să o opereze la splină.

Aud respirația lui întretăiată şi savurez clipa.

— Unde eşti? rosteşte icnit în cele din urmă.

— La spitalul din Le Loroux-Bottereau.

— Unde naiba e asta?

— La douăzeci de kilometri de Nantes.

— Ce făceați acolo?

— Am fost într-o scurtă excursie de ziua ei.

O pauză.

— Cine conducea?

— Ea.

— Ce s-a întâmplat?

— Nu ştiu. Pur şi simplu, maşina a ieşit de pe autostradă.

— Vin dimineață acolo şi o să mă ocup de tot. Nu îți face griji. La revedere!

Închide, şi eu gem în sinea mea. El, aici, mâine. Repezindu-le pe asistente. Impunându-se. Privindu-i de sus pe doctori. Tata nu mai este un bărbat înalt, dar se simte de parcă ar fi. Când intră într-o încăpere, fețele se întorc spre el precum floarea-soarelui. Nu e nici deosebit de arătos: chelia avansată, nasul borcănat, ochii negri, cu privire aspră. Fusese chipeş în tinerețe. De multe ori mi s-a spus că semăn cu el, aceeaşi înălțime, aceiaşi ochi căprui. Dar eu nu am nimic autoritar. S-a îngrăşat – am observat asta ultima oară când l-am văzut, adică în urmă cu şase luni. Nu ne întâlnim prea des, iar acum, când copiii sunt destul de mari să-şi viziteze bunicul fără mine, îl văd chiar mai rar.

Mama a murit în 1974. De atunci, eu şi Mélanie ne-am referit la ea spunându-i pe nume. Clarisse. Părea atât de greu să-i spunem *Maman*. Anevrism. François – da, ăsta e numele tatălui nostru, François Rey, nu are o sonoritate autoritară şi grandioasă? – avea doar treizeci şi şapte de ani când soția lui murise. Cu şase ani mai puțin decât am eu acum. Nu îmi aduc aminte unde şi când o cunoscuse pe Regine, femeia blondă şi ambițioasă, cu buze subțiri (decorator de interioare), dar îmi amintesc de nunta

pompoasă din mai 1977, desfăşurată în apartamentul lui Robert şi Blanche Rey, care dădea spre Bois de Boulogne, şi de cât de şocaţi am fost eu şi Mélanie. Tata nu părea deloc îndrăgostit. Nu o privea niciodată pe Regine, nu făcea gesturi de tandreţe faţă de ea. Atunci de ce se însura cu ea? Fiindcă se simţea singur? Fiindcă avea nevoie de o femeie care să se ocupe de casa lui pustie? Ne-am simţit trădaţi. Şi iat-o pe Regine, la treizeci de ani, hlizindu-se prosteşte, îmbrăcată într-un costum bej Courèges care nu îi ascundea fundul plat. A, da, făcuse o partidă bună. Un văduv, dar un văduv bogat. Unul dintre cei mai străluciţi avocaţi din Paris. Moştenitor al unei familii bine-cunoscute şi respectate – tatăl lui fusese un celebru avocat, iar mama, fiica unui pediatru faimos şi nepoata unui proprietar bogat, *crème de la crème* a burgheziei conservatoare şi exigente din Passy, de pe malul drept al Parisului. Un apartament superb pe acel *bon chic bon genre* bulevard Kléber. Singurul inconvenient erau cei doi copii de treisprezece şi, respectiv, zece ani, încă îndureraţi de moartea mamei lor. Regine ne-a suportat şi a făcut totul fără să se plângă. A redecorat apartamentul, transformând splendidele proporţii haussmaniene în spaţii albe, pătrate, ultramoderne, a desfiinţat şemineele şi stucul, a scos parchetul vechi care scârţâia şi a schimbat totul într-un decor maro şi cenuşiu care semăna cu poarta de îmbarcare dintr-un aeroport. Toţi prietenii lor au considerat că era cea mai îndrăzneaţă şi mai inteligentă transformare pe care o văzuseră vreodată. Noi am urât totul.

Ne-a crescut în acel stil franţuzesc rigid, tradiţional şi burghez. *Bonjour, Madame. Au revoir, Monsieur*. Maniere impecabile, rezultate excelente la şcoală, slujba în fiecare duminică la Saint-Pierre de Chaillot. Emoţiile de orice fel erau ţinute în frâu. Copiii nu erau văzuţi sau auziţi. Nu se discuta niciodată despre politică, sex, religie, bani sau dragoste. Numele mamei nu era rostit niciodată. Am înţeles

curând că era mai bine să nu-l pomenim nicicând. Nici despre moartea ei nu vorbeam niciodată. Sau despre orice în legătură cu ea.

Sora noastră vitregă, Joséphine, s-a născut în 1982 şi a devenit favorita tatălui nostru. Între ea şi Mélanie era o diferenţă de cincisprezece ani. Iar eu abia împlinisem optsprezece ani şi împărţeam cu doi prieteni un apartament pe malul stâng, studiind ştiinţele politice la facultatea de pe rue Saint-Guillaume.

Plecasem de acasă – asta dacă apartamentul de pe bulevardul Kléber şi ceea ce devenise acesta de la moartea lui Clarisse mai putea fi numit acasă.

Mă trezesc a doua zi dimineaţă simţindu-mi tot trupul amorţit. Salteaua plină de cocoloaşe a patului de spital este cel mai incomod lucru pe care am dormit vreodată. Oare am dormit? Gândul la sora mea apare ameninţător. Se simte bine? Va rezista? Mă uit prin camera goală la valiză şi la laptopul pus în geanta lui specială. Au scăpat neatinse din accident. Nu au nici măcar o zgârietură sau ruptură. Am încercat laptopul înainte să mă culc, cu o seară înainte, şi s-a deschis fără probleme. Am fost în acea maşină. Şi totuşi, în pofida accidentului, valiza, computerul şi eu suntem bine.

Asistenta din această dimineaţă este diferită, mai plinuţă, cu gropiţe în obraji.

— Puteţi s-o vedeţi pe sora dumneavoastră, mă anunţă ea radioasă.

O urmez pe vreo două coridoare, unde bătrâni pe jumătate adormiţi îşi târşâie picioarele, apoi pe nişte scări spre rezerva unde Mélanie stă întinsă într-un pat complicat, înconjurată de tot felul de aparate. Tot toracele, de la umeri la talie, îi este în ghips. Gâtul lung şi subţire iese în evidenţă, ca al unei girafe. Pare mai înaltă şi mai subţire decât este în realitate.

Este trează, iar ochii ei verzi sunt întunecaţi, încercănaţi. Are pielea foarte palidă – nu am văzut-o niciodată astfel. Pare diferită, deşi nu-mi dau prea bine seama cum şi de ce.

— Tonio, şopteşte ea.

Vreau să fiu puternic, fratele cel mare, dar, văzând-o, mi se umezesc ochii. Nu îndrăznesc s-o ating. Mi-e teamă să nu rup ceva, să nu o rănesc. Mă aşez pe scaunul de lângă pat, simţindu-mă stângaci.

— Eşti bine? rosteşte ea, încet.

— Da. Tu? şoptesc la rândul meu.

— Nu pot să mă mişc. Chestia asta mă mănâncă îngrozitor.

Mă întreb în treacăt dacă se simte, într-adevăr, bine, dacă va fi în stare să se mişte într-o bună zi, dacă doctoriţa Besson mi-a spus tot adevărul.

— Te doare? întreb.

Ea clatină din cap.

— Mă simt ciudat. Vocea ei e joasă, slabă. De parcă nu mai ştiu cine sunt.

O mângâi pe mână.

— Antoine, spune ea. Unde suntem?

— Într-un orăşel numit Le Loroux-Bottereau. Am avut un accident pe autostradă după ce am plecat din Nantes.

— Un accident?

Îmi dau seama că nu îşi aminteşte nimic.

Mă hotărăsc să nu-i reîmprospătez memoria. Cel puţin, nu deocamdată. Îi spun că nici eu nu-mi aduc aminte. Asta pare să o liniştească şi îmi strânge la rândul ei mâna.

— Vine, îi spun apoi.

Ea ştie la cine mă refer. Oftează şi îşi întoarce capul, şi eu îi văd genele cum flutură, umbrindu-i obrazul palid. Continui să o privesc. Mă simt ca îngerul ei păzitor. Nu m-am mai uitat la o femeie adormită de la Astrid încoace.

Obişnuiam să o privesc pe Astrid ore întregi. Nu mă plictiseam să mă uit la chipul ei liniştit, la tremurul buzelor, la pleoapele sidefii şi la ritmul lent al respirației ei. În somn, părea tânără şi fragilă, cum e Margaux acum. Nu am mai privit-o pe Astrid dormind de acum un an, de la ultima noastră vară împreună.

În vara când căsnicia noastră a luat sfârşit, eu şi Astrid am închiriat o casă pătrățoasă şi albă pe insula grecească Naxos. Ne hotărâserăm deja din iunie să ne separăm (sau, mai degrabă, Astrid se hotărâse să mă părăsească pentru Serge), dar era imposibil să anulăm rezervarea sau biletele de avion şi de feribot într-un răstimp atât de scurt. Aşa că am continuat să trecem prin supliciul ultimei noastre veri în calitate de cuplu oficial căsătorit. Încă nu le spuseserăm nimic copiilor, şi ne-am străduit să fim părinții lor normali, de fiecare zi. Însă am ajuns să ne purtăm cu un entuziasm atât de fals, că până la urmă copiii şi-au dat seama că ceva nu era în regulă. Astrid îşi petrecea majoritatea timpului citind şi făcând plajă în pielea goală pe acoperiş, căpătând un bronz ciocolatiu care îmi provoca greață fiindcă ştiam că Serge urma să fie cel care avea să-şi plimbe mâinile ca nişte şunci pe el, nu eu.

În acele trei săptămâni ale şederii noastre chinuitoare acolo, simțeam că îmi venea să-mi trag un glonț în cap. Stăteam pe terasa de mai jos, care dădea spre Orkos şi spre Plaka, fumând țigară de la țigară şi bând fără oprire ouzo călduț. Priveliştea era uluitoare, şi o admiram prin ceața amețită a unei nefericiri profunde. Întinderea rotunjită şi cafenie a insulei Paros părea la o aruncătură de băț, marea – de un albastru ultramarin, punctată de vălurele albe de spumă provocate de vântul puternic. Când deveneam prea beat sau prea disperat – sau amândouă –, o luam clătinându-mă pe cărarea abruptă şi prăfoasă care ducea spre golf şi mă aruncam în apă. La un moment dat m-a

înțepat o meduză, dar eram atât de disperat, că nici nu am simțit. Mai târziu, Arno a arătat spre pieptul meu şi, privind în jos, am descoperit o urmă de un roşu aprins, de parcă m-ar fi biciuit cineva.

Vara de iad. Ca disconfortul meu mental să fie şi mai profund, liniştea diminețilo era spartă de scrâşnetul buldozerelor şi al maşinilor de găurit aflate sus pe deal, unde un italian extrem de ambițios îşi construia o vilă care semăna cu decorul pentru un film cu James Bond. Camioane încărcate cu pământ hurducăiau fără încetare în sus şi în jos pe drumeagul care trecea exact prin fața casei noastre. Indiferent, stăteam tolănit pe terasă, învăluit în fumul negru de eşapament. Şoferii erau prietenoşi şi îmi făceau cu mâna de fiecare dată când treceau bubuind pe lângă mine, cu motoarele monstruoase la câțiva metri de micul meu dejun neatins.

Ca să pună capac la toate, apa potabilă era în cantitate insuficientă, curentul cădea în fiecare seară, țânțarii erau însetați de sânge şi Arno a spart futurista toaletă suspendată, din marmură, doar aşezându-se pe ea. În fiecare seară, împărțeam patul cu viitoarea mea fostă soție, o priveam cum dormea şi plângeam în tăcere. Ea murmura iarăşi şi iarăşi: „Antoine, pur şi simplu nu te mai iubesc la fel ca înainte” şi mă lua în brațe cu elan matern în timp ce eu încă tremuram de dorință la atingerea ei. Cum este posibil? Cum se poate întâmpla aşa ceva? Cum poate un bărbat să treacă peste una ca asta?

În urmă cu optsprezece ani, i-o prezentasem pe Astrid lui Mélanie. Astrid era redactor debutant la o editură rivală. Curând, deveniseră prietene bune. Îmi amintesc ce contrast interesant făceau: Mélanie, mică, delicată, brunetă şi Astrid, blondă, cu ochi albaştri. Mama lui Astrid, Bibi, este o suedeză din Uppsala, o persoană relaxată, cu temperament artistic şi, neîndoielnic, ciudată. Dar încântătoare. Tatăl lui

Astrid, Jean-Luc, este un nutriționist celebru, unul dintre acei bărbați bronzați şi dezgustător de în formă, care te fac să te simți ca un haplea plin de colesterol. Obsedat de regularitatea scaunelor, presară tărâțe pe orice găteşte Bibi.

Gândul la Astrid mă face să-mi doresc să o sun şi să-i spun ce s-a întâmplat. Ies tiptil din cameră. Telefonul ei sună încontinuu, dar nu răspunde. Paranoia din mine îmi spune că ar trebui să îi telefonez cu număr ascuns, ca să nu vadă cine o apelează. Îi las un mesaj scurt. Ora nouă. Probabil acum e în maşină, în vechiul nostru Audi. Îi ştiu programul pe dinafară. Deja l-a lăsat pe Lucas la şcoala locală, pe Arno şi pe Margaux la liceul lor din Port-Royal, şi se luptă cu traficul de dimineață ca să ajungă la Saint-Germain-des-Prés, la biroul de pe rue Bonaparte, vizavi de biserica Saint-Sulpice. Profită de culoarea roşie a semaforului să se machieze, şi bărbații care o privesc din maşina alăturată se gândesc ce femeie drăguță e. Apoi îmi amintesc dintr-odată că e mijlocul lui august. E încă plecată în vacanță. Cu el. Probabil sunt la Malakoff cu copiii. S-au întors din Dordogne în acest weekend.

Când revin la rezerva lui Mélanie, un bătrân cu burtă stă în fața uşii şi am nevoie de câteva secunde ca să-mi dau seama cine este.

Mă ia cu asprime în brațe. Întotdeauna sunt uimit de îmbrățişările bruşte ale tatălui meu. Eu nu îmi îmbrățişez niciodată fiul aşa. Arno e la vârsta la care urăşte să fie luat în brațe, aşa că, atunci când o fac, acționez cu blândețe.

Se dă un pas înapoi şi mă priveşte chiorâş. Ochi căprui exoftalmici, buze roşii pline, mai înguste acum, răsfrânte. Mâinile cu vene proeminente par fragile, umerii sunt căzuți. Da, tata este un om bătrân. Asta vine oarecum ca un şoc. Oare şi părinții noştri observă că îmbătrânim? Eu şi Mélanie nu mai suntem tineri, chiar dacă rămânem tot copiii lui. Îmi amintesc de Janine, una dintre prietenele tatălui nostru,

care își făcuse operații estetice și care ne-a spus mie și lui Mélanie: „E atât de ciudat să vezi cum copiii prietenilor ajung la vârsta mijlocie". Iar Mélanie replicase cu un zâmbet fin: „E și mai ciudat să le vezi pe prietenele părinților îmbătrânind".

Poate că tata arăta decrepit, dar nu-și pierduse încă înflăcărarea.

— Unde naiba e doctorul? mârâie el. Ce dracu' se întâmplă? E un spital de doi bani.

Nu spun nimic. Sunt obișnuit cu izbucnirile lui, nu mă mai impresionează. O asistentă tânără trece grăbită ca un iepure speriat.

— Ai văzut-o pe Mel? îl întreb.

Ridică din umeri.

— Doarme, mormăie el.

— O să își revină, spun eu.

Mă privește înfuriat.

— O s-o transfer la Paris. Nu are rost s-o țină aici. Are nevoie de cei mai buni medici.

Mă gândesc la ochii căprui și calmi ai lui Bénédicte Besson, la uniforma pătată de sânge, la ce a făcut cu o noapte în urmă ca să salveze viața surorii mele. Tata se așază greoi pe un scaun din apropiere. Mă privește, așteptând un răspuns sau o reacție. Nu îi ofer nimic.

— Mai spune-mi o dată ce s-a întâmplat.

O fac.

— Băuse ceva?

— Nu.

— Cum poți să ieși, pur și simplu, de pe autostradă?

— Asta s-a întâmplat.

— Unde ți-e mașina?

— E aproape distrusă.

Mă cercetează morocănos, neîncrezător.

— De ce ați fost la Noirmoutier?

— A fost o surpriză de ziua lui Mel.

— Ce mai surpriză! mormăie el.

Simt că mă cuprinde furia. Încă reuşeşte să mă scoată din sărite, mă mir. Încă poate să o facă, încă îi permit să o facă.

— I-a plăcut la nebunie, i-o trântesc eu cu înverşunare. Am petrecut trei zile minunate. A fost...

Mă opresc. Parcă sunt un copil furios. Exact ce voia. Buzele îi tresar, aşa cum se întâmplă când e amuzat. Oare Mélanie se preface că doarme? Cumva, ştiu că ascultă fiecare cuvânt din spatele uşii închise.

Tata nu a fost mereu aşa. După moartea lui Clarisse, s-a închis în sine. A devenit mai dur, mai aspru, mereu grăbit. Era greu să ne amintim de tatăl adevărat, cel fericit, cel care zâmbea şi râdea, cel care ne ciufulea părul şi ne făcea clătite duminica dimineața. Chiar dacă era ocupat, chiar dacă venea târziu acasă, îşi făcea timp pentru noi. Se juca cu noi, ne ducea la Bois de Boulogne sau la Versailles să ne plimbăm prin parc şi să înălțăm zmeul lui Mélanie.

Acum nu-şi mai arată niciodată dragostea. Nu a mai făcut asta din 1974.

— Nu mi-a plăcut niciodată la Noirmoutier, declară el.

— De ce?

Ridică din sprâncenele stufoase.

— Dar lui Robert şi lui Blanche le plăcea, nu? întreb.

— Da. Au fost la un pas de-a cumpăra o casă acolo. Ții minte?

— Da, spun eu. O casă mare lângă hotel. Cu obloane roşii. În pădure.

— Les Bruyères.

— Şi de ce nu au făcut-o?

Ridică din umeri, dar nu-mi răspunde. Ştiu că nu s-a înțeles niciodată cu părinții săi. Robert, bunicul, ura să fie contrazis. Şi, deşi Blanche avea o fire mai blândă, cu

siguranță nu era genul de mamă bună. Şi nici de sora lui, Solange, nu a fost apropiat.

Oare tata este un om atât de dur din cauză că părinții lui au făcut orice în afară de a-l iubi? Eu sunt oare un tată blând şi tandru („Prea tandru, mult prea blând!” obişnuia să se plângă Astrid după o altă ceartă cu Arno) fiindcă îmi e teamă să nu-i rup aripile lui Arno aşa cum a făcut tata cu mine? De fapt, îmi dau seama că nu-mi pasă dacă par slab, fiindcă nici în ruptul capului nu mi-aş putea trata propriul fiu cu asprimea manifestată de tatăl meu.

— Ce mai face neisprăvitul ăla de adolescent al tău? mă întreabă tata.

Nu se interesează niciodată de Margaux sau de Lucas. Are ceva de-a face cu faptul că Arno e moştenitorul numelui.

În minte îmi apare chipul palid, ascuțit al lui Arno. Țepii din părul dat cu gel, perciunii, piercingul din sprânceana stângă. Tuleiele inegale. Şaisprezece ani. Un copil în trup de bărbat.

— E bine, zic. Acum e cu Astrid.

Regret instantaneu că i-am pronunțat numele. Ştiu că o să se năpustească asupra ei, şi asta o să declanşeze un monolog nesfârşit. Cum am putut s-o las pe femeia aia să mă părăsească pentru altul? Cum am putut să accept divorțul? Nu am ştiut ce o să reprezinte asta pentru mine, pentru copii? Nu am mândrie, coaie? *Des couilles*. La tata, totul se reduce la coaie. În timp ce mă pregătesc sufleteşte, şi el se avântă cu putere asupra subiectului, apare doctorița. Brusc, tata se încruntă. Îşi încleştează maxilarul.

— Să-mi spuneți exact care este situația, *Mademoiselle*. Acum.

— Da, domnule, răspunde ea foarte serioasă.

Când el se întoarce ca să deschidă uşa rezervei lui Mélanie, îi întâlnesc privirea şi, spre uluirea mea, îmi face cu ochiul.

Aşadar, el lasă pur şi simplu impresia unui bătrânel exasperant. Nimănui nu-i mai e frică de el. Nu mai este avocatul impresionant, cu limbă ascuțită. Şi, cumva, asta mă întristează.

— Mi-e teamă că fiica dumneavoastră nu poate fi mutată deocamdată, spune doctorița Besson cu calm, şi în privirea ei se vede o urmă vagă de nerăbdare.

Tata continuă să facă scandal:

— Trebuie să fie pe cele mai bune mâini, la Paris, îngrijită de cei mai buni doctori. Nu poate rămâne aici.

Bénédicte Besson nici nu se mişcă, dar, după linia dură pe care o capătă gura ei, îmi dau seama cât de tare a fost jignită. Nu spune nimic.

— Trebuie să-l văd pe şeful dumitale. Pe cel care conduce locul ăsta.

— Nu există un şef, răspunde doctorița Besson cu calm.

— Ce vrei să spui?

— Vreau să spun că acesta este spitalul meu. Eu îl conduc şi răspund pentru el şi pentru fiecare pacient de aici.

Rosteşte asta cu atâta autoritate calmă, încât tata tace în cele din urmă.

Mélanie a deschis ochii. Tata o apucă de mână cu disperare, de parcă ar fi ultima dată când o mai atinge. Se apleacă spre ea, cu jumătate din corp deasupra patului. Felul cum o ține de mână mă mişcă. Îşi dă seama că aproape şi-a pierdut fiica. Pe micuța lui Mélabelle. Porecla ei de când era mică. Îşi şterge ochii cu batista de bumbac pe care o poartă mereu în buzunar. Se pare că nu reuşeşte să rostească nici un cuvânt. Nu poate decât să stea acolo şi să respire cu dificultate.

Mélanie e stânjenită de această emoție fățişă. Nu vrea să-i vadă chipul ud, răvăşit, aşa că se uită la mine. De atâția

ani, tata nu a arătat alte sentimente în afară de neplăcere şi de furie. Este o revenire neaşteptată a tatălui tandru şi iubitor care era odinioară, înainte de moartea mamei noastre.

Rămânem tăcuţi o vreme. Doctoriţa pleacă, închizând uşa în urma ei. Imaginea tatălui meu care strânge mâna fiicei îmi aminteşte de momentele când am fost la camera de urgenţă cu copiii mei. Când Lucas a căzut de pe bicicletă şi s-a tăiat la frunte. Când Margaux a căzut pe scări şi şi-a fracturat tibia. Când Arno a făcut o febră aşa cum n-am mai văzut vreodată. Graba. Panica. Astrid care se agăţa de mine. Chipul ei alb ca varul. Mâinile încleştate.

Mă uit la tata şi sunt conştient că, în sfârşit, împărtăşesc ceva cu el, deşi nu ştie asta, deşi nu îşi dă seama de asta. Împărtăşim hăul fără fund al fricii pe care o simţi numai când devii părinte şi i se întâmplă ceva copilului tău.

Gândurile îmi revin în camera în care ne aflăm. Ce încercase Mélanie să-mi spună chiar înainte de accident? Că îşi amintise ceva în timpul ultimei nopţi petrecute la Hotel Saint-Pierre. Şi ţinuse totul în ea întreaga zi. Oare ce-şi putuse aminti? Am revăzut în minte şederea noastră acolo. Atât de multe amintiri reveniseră. Oare asta care fusese? Şi de ce nu zisese nimic? Din cauza asta păruse atât de ciudată dimineaţa, la micul dejun, aproape ameţită? Când stătusem lângă ea la Gois, o întrebasem dacă totul era în regulă, şi ea doar ridicase din umeri. Nu dormise bine, mormăise drept explicaţie. Şi toată dimineaţa rămăsese retrasă în sine. Starea ei ciudată începuse să se risipească numai spre după-amiază, când ne urcaserăm în maşină ca să ne înapoiem la Paris.

O infirmieră intră agitată, împingând un cărucior. Era vremea să verifice tensiunea lui Mélanie, să se asigure că totul era în regulă cu suturile. Ne cere mie şi lui tata să

ieşim câteva clipe. Suturi? Apoi îmi amintesc – suferise o intervenție chirurgicală la splină. Ieşim amândoi, stânjeniți, încordați. El pare să-şi fi recăpătat stăpânirea de sine, deşi are încă nasul roşu. Îmi storc creierii ca să găsesc ceva să-i spun, dar nu-mi vine nimic în minte. În sinea mea, ironia situației mă face să râd – tată şi fiu reuniți lângă patul de suferință al fiicei şi incapabili să îşi spună ceva.

Din fericire, telefonul meu sună în buzunarul din spate. Ies repede din spital ca să răspund. E Astrid. Glasul îi este plin de lacrimi. Îi spun că eu cred că Mel o să fie bine, că am avut mare noroc. Ea mă întreabă dacă vreau să vină cu copiii. Mă simt străbătut de un val de bucurie pură. Dacă spune astfel de lucruri nu înseamnă că îi pasă? Nu înseamnă cumva că mă mai iubeşte? Înainte să pot să răspund, se aude vocea aspră a lui Arno. Şi el pare afectat. Ştiu cât de mult ține la sora mea. Când era mic, Mélanie obişnuia să îl plimbe prin Grădinile Luxembourg, pretinzând că era fiul ei. Amândurora le plăcea la nebunie asta. Îi spun că Mel o să trebuiască să rămână o vreme aici, că are trunchiul în ghips de la mijloc la gât. Arno zice că vrea să vină să o vadă şi că Astrid îi va aduce. Gândul de a-mi revedea familia, toți împreună, ca în vremurile bune – nu doar schimbul de copii în prag, cu remarci supărate de genul: „A, şi de data asta nu mai uita să-i dai siropul de tuse” sau „Adu-ți aminte să semnezi carnetul de note, bine?” – mă face să-mi doresc să cânt şi să dansez. Astrid ia din nou telefonul şi îmi cere indicații cum să ajungă. Încerc să par calm şi nepăsător. Apoi mi-o dă pe Margaux. Moale, şoptită, feminină. „*Papa*, spune-i lui Mel că o iubim şi că venim acolo.” Închide înainte să apuc să vorbesc şi cu exuberantul număr trei, Lucas. „Venim acolo”, spusese ea.

Îmi aprind o țigară şi o fumez cu poftă. Nu suport ideea de a intra din nou în spital şi de a fi nevoit să vorbesc cu

tata. Aşa că mai fumez una şi o savurez în aceeaşi măsură. Vin cu toţii încoace. „Cu sau fără Serge?” mă întreb.

Când mă întorc la rezerva lui Mélanie, o găsesc pe sora noastră vitregă, Joséphine, sprijinită de perete. Trebuie să fi venit împreună cu tata. Sunt surprins să o văd aici. Nu este foarte apropiată de Mélanie – sau de mine. Nu am mai văzut-o de luni întregi, probabil de la Crăciunul trecut, de pe bulevardul Kléber. Ne ducem la cafeneaua goală de la parter. Se pare că Mélanie se odihneşte, iar tata stă în maşină şi vorbeşte la telefon.

Joséphine este subţire, după cum e moda, poartă blugi cu talie joasă, prespălaţi, adidaşi Converse Star şi un top kaki. Părul blond e tuns scurt, băieţeşte. Are tenul palid şi buzele subţiri ale lui Régine şi ochii căprui ai tatălui nostru.

Ne aprindem ţigările. Ăsta e probabil singurul lucru pe care îl avem în comun – fumatul.

— Putem fuma aici? şopteşte ea, aplecându-se spre mine.

— Nu e nimeni prin preajmă, răspund eu, ridicând din umeri.

— Ce făceaţi tu şi Mel în Noirmoutier? mă întreabă, inhalând adânc.

Nu pierde vremea, trece direct la subiect. Asta îmi place la ea.

— De ziua lui Mel. O surpriză.

Dă aprobator din cap, sorbind din cafea.

— Mergeaţi acolo când eraţi copii, nu? Cu mama voastră.

— Da. Cu mama, cu tata şi cu bunicii, zic eu.

— Nu vorbeşti niciodată despre mama ta, replică ea.

Are douăzeci şi cinci de ani. Şi nu e proastă. Poate puţin cam vanitoasă, deşi înfăţişarea ei băieţească nu mi se pare atrăgătoare. Faptul că amândoi avem în comun sângele

tatălui nu m-a făcut niciodată să am sentimente fraterne pentru ea.

— Noi doi nu vorbim prea multe, continuă ea.

— Şi te deranjează? răspund eu.

Îşi răsuceşte inelele în jurul degetelor, cu țigara atârnându-i din gură într-un stil masculin.

— Da, mă deranjează. Nu ştiu nimic despre tine.

În cafenea încep să apară oameni care ne aruncă priviri revoltate fiindcă fumăm. Ne stingem țigările Marlboro.

— Nu uita că eu plecasem deja din apartamentul din bulevardul Kléber când te-ai născut tu, îi zic.

— Poate. Dar tot fratele meu vitreg rămâi. Şi mă aflu aici fiindcă îmi pasă. Țin la Mel. Țin la tine.

E ceva atât de ieşit din comun din partea ei, că rămân cu gura căscată.

Ea surâde zeflemitor.

— Închide gura, Antoine!

Eu chicotesc.

— Povesteşte-mi despre mama ta, îmi cere. Nimeni nu vorbeşte vreodată despre ea.

— Ce vrei să ştii?

Ea ridică o sprânceană.

— Orice.

— A murit în 1974, a suferit un anevrism cerebral. Avea treizeci şi şase de ani. S-a întâmplat foarte repede. Am venit acasă de la şcoală, şi ea fusese dusă la spital. Murise.

I-am aruncat o privire.

— Régine sau *papa* nu ți-a povestit despre asta?

— Nu. Continuă!

— Asta-i tot.

— Nu, vreau să spun, cum era?

— Mélanie seamănă cu ea. Minionă, brunetă, cu ochi verzi. Râdea foarte mult. Ne făcea pe toți fericiți.

Mi se părea că tata nu prea mai zâmbise de la moartea lui Clarisse şi că zâmbeşte chiar şi mai rar de la căsătoria cu Régine. Nu vreau să-i spun asta lui Joséphine, aşa că tac. Dar sunt convins că ştie la fel de bine ca mine că părinţii ei duc vieţi separate. Tata se întâlneşte cu prietenii lui avocaţi pensionari, petrece ore întregi în biroul lui citind sau scriind, se plânge încontinuu, iar Régine suportă cu calm mormăielile lui, iese la clubul de doamne să joace bridge şi încearcă să pretindă că totul e bine în bulevardul Kléber.

— Dar familia ei? Te întâlneşti cu membrii ei?

— Au murit când ea era tânără. Erau dintr-o familie modestă. Îmi amintesc că avea o soră mai mare, pe care nu o vedea prea des. După moartea ei, sora aceea a dispărut din peisaj. Nu ştiu unde locuieşte.

— Cum o chema?

— Clarisse Elzyère.

— Şi de unde era?

— Din Cévennes.

— Te simţi bine? mă întreabă dintr-odată. Arăţi groaznic.

— Mulţumesc, rânjesc eu. Apoi, după o scurtă pauză, îi spun: De fapt, ai dreptate. Ca să-ţi spun drept, sunt epuizat. Şi a mai apărut şi *el*.

— Mda. Nu prea te înţelegi cu el, nu?

— Nu prea.

Ceea ce e doar jumătate de adevăr, fiindcă mă înţelegeam foarte bine cu el pe când trăia Clarisse. El a fost primul care mi-a spus Tonio. Între noi era o complicitate liniştită, potrivită pentru băiatul calm care eram odată. Fără pasiuni pentru fotbal. Fără activităţi bărbăteşti, în care să transpiri, în weekend, ci plimbări contemplative prin împrejurimi şi vizite dese la Luvru, la aripa egipteană, preferata mea. Uneori, printre sarcofage şi mumii,

surprindeam câte o şoaptă: „Nu e avocatul acela, François Rey?” Iar eu mă simţeam mândru să fiu văzut ţinându-l de mână, mândru că eram fiul lui. Dar asta se întâmpla în urmă cu mai bine de treizeci de ani.

— Mai mult latră decât muşcă.

— Ţie ţi-e uşor să vorbeşti, tu eşti mica lui *chouchou*, favorita lui.

Are bunul-simţ de-a recunoaşte asta cu o anumită eleganţă.

— Eh, nu e întotdeauna simplu să-i fii *chouchou,* murmură ea. Apoi continuă: Ce face familia ta?

— Sunt, cu toţii, pe drum încoace. O să te întâlneşti cu ei dacă mai stai puţin.

— Grozav! exclamă ea un pic prea veselă. Şi cu lucrul, cum merge?

Mă întreb de ce face tot posibilul să menţină acest dialog cu o falsă preocupare. Joséphine nu m-a întrebat niciodată altceva, decât dacă am ţigări. Ultimul lucru pe care mi-l doresc este să vorbesc despre munca mea. Simplul gând la slujbă îmi aduce un gust amar.

— Păi, încă lucrez ca arhitect şi sunt la fel de nefericit din acest motiv.

Înainte să mă poată întreba de ce, o asaltez eu cu întrebări.

— Dar tu? Prieten, slujbă, toate astea? Cum stai? Te mai vezi cu tipul ăla care are un club de noapte? Şi tot pentru designerul din Marais lucrezi?

Nu aduc vorba despre bărbatul însurat cu care a avut o aventură anul trecut sau despre perioada îndelungată în care nu a lucrat, când părea să-şi petreacă majoritatea timpului uitându-se la DVD-player în biroul tatălui ei sau plecând la cumpărături cu Miniul negru şi lucios al mamei sale.

Brusc, îmi zâmbeşte – dar zâmbetul pare mai degrabă o grimasă. Îşi dă părul pe spate şi îşi drege vocea.

— De fapt, Antoine, ți-aş fi recunoscătoare dacă ai putea... Face o pauză, îşi drege din nou vocea. Dacă ai putea să-mi împrumuți nişte bani.

Ochii ei căprui, cu o privire imploratoare şi deopotrivă sfidătoare, mă privesc țintă.

— Cât? o întreb.

— Păi, să zicem, o mie de euro.

— Ai probleme? continui, adoptând tonul de tată pe care îl folosesc cu Arno.

Ea clatină din cap.

— Nu, evident că nu! Doar că am nevoie de nişte bani. Şi aş prefera să nu le cer nimic lor.

Presupun că prin „lor" se referă la părinți.

— Nu am la mine atâția bani.

— E un bancomat vizavi, spune ea plină de speranță, după care aşteaptă.

— Presupun că ai nevoie de ei acum?

Dă aprobator din cap.

— Joséphine, nu mă deranjează să-ți împrumut banii, dar am nevoie să mi-i dai înapoi. De când cu divorțul, n-aş putea spune că mă scald în lux.

— Sigur, nu-i nici o problemă. Promit.

— Şi nu cred că pot să scot suma asta.

— Ce zici să-mi dai cât poți scoate, şi pentru restul îmi scrii un cec?

Se ridică şi porneşte spre ieşire, legănându-şi triumfătoare şoldurile. După ce ieşim din spital să ne ducem la bancă, ne aprindem țigările, şi eu nu-mi pot alunga senzația că am fost păcălit. Deci asta era treaba cu noua ei atitudine de soră.

După ce îi dau bancnotele şi cecul lui Joséphine, care mă sărută uşor pe obraz şi se îndepărtează tropăind, mă

duc în plimbare spre oraş, căci nu doresc să mă întorc deocamdată la spital. E unul dintre acele târguri de provincie fără nimic remarcabil. O primărie micuță, pe care flutură un steag tricolor decolorat, în fața unei biserici austere. Un *bar-tabac* şi o *boulangerie*. Un hotel fără pretenții numit L'Auberge du Dauphin. Nu se vede nimeni în jur. Localul e pustiu. E prea devreme pentru prânz. Un tânăr morocănos îşi ridică bărbia când intru. Comand cafea şi mă aşez. Dinspre un radio invizibil se aud urlând ştirile pe Europe 1. Mesele acoperite cu plastic sunt unsuroase la atingere. Oare să dau nişte telefoane, să le spun prietenilor apropiați ce s-a întâmplat? Să îi sun pe Emmanuel, pe Hélène, pe Didier? Amân momentul. Oare din cauză că nu vreau să pronunț din nou aceleaşi cuvinte? Să descriu iar şi iar accidentul? Dar pe prietenii lui Mélanie? Pe şeful ei? Lui cine o să-i spună? Probabil eu. Săptămâna viitoare este extrem de importantă pentru Mélanie – începutul sezonului literar de toamnă. Cea mai aglomerată perioadă pentru toți cei care lucrează în domeniu, inclusiv pentru fosta mea soție. Mai sunt şi treburile mele, Rabagny şi accesele lui de temperament, planurile pe care le tot schimbă, asistenta pe care trebuie să o găsesc după ce reuşesc să o concediez pe Florence.

Îmi aprind o țigară.

— La anu' nu o să mai puteți face asta, îmi zice tânărul şi-mi aruncă un zâmbet necioplit. Toată lumea va fuma afară. Sau nu va mai veni deloc aici. Ne aşteaptă vremuri grele pentru afacere. Foarte grele. Am putea chiar să închidem localul.

Pare atât de pornit, încât mă decid, laş, să nu mă aventurez în discuție. În schimb, zâmbesc, dau aprobator din cap, ridic din umeri şi încep să-mi studiez vesel telefonul mobil.

M-am apucat din nou de fumat când Astrid mi-a spus că îl iubeşte pe Serge. Nu mai fumam de zece ani. Şi, printr-o scăpărare de brichetă, am devenit din nou fumător. Toată lumea mi-a făcut capul calendar. Nu mi-a păsat. Astrid, o adevărată obsedată de sănătate, a fost îngrozită. Tot nu mi-a păsat. Fumatul era singurul lucru pe care nimeni nu mi-l putea lua. Era singura parte din actuala mea viaţă care îmi oferea o oarecare satisfacţie. Ştiam că era un exemplu negativ pentru copiii mei, mai ales la vârsta fragilă şi influenţabilă a lui Arno şi a lui Margaux, când fumatul este considerat un lucru palpitant şi cool. Apartamentul de pe rue Froidevaux miroase a fum stătut. Asta mă întâmpină când ajung acasă. Şi priveliştea spre cimitir. Spre moarte. Desigur, nu vreau să mă plâng, vecinii mei decedaţi sunt celebri: Baudelaire, de Maupassant, Beckett, Sartre, de Beauvoir. Dar m-am obişnuit în scurt timp să-mi feresc privirea de fereastra din living. Sau să mă uit pe geam numai noaptea, când crucifixele austere şi monumentele de piatră nu se mai văd, când fâşia lungă până la Tour Montparnasse nu e altceva decât un spaţiu întunecat şi misterios dominat de vid.

Am petrecut ceva timp străduindu-mă să fac apartamentul să arate şi să dea senzaţia de cămin. În van. Am furat albumele de fotografii ale lui Astrid, smulgând fără milă pozele preferate cu copiii, cu noi, pe care le-am lipit peste tot pe pereţi. Arno nou-născut, în braţele mele uluite, Margaux în prima ei rochie, Lucas triumfător în vârful Turnului Eiffel, fluturând o acadea lipicioasă. Vacanţe la schi, vacanţe de vară. Excursii la castelele de pe valea Loarei, zile de naştere, piese la şcoală, Crăciunuri: o expoziţie nesfârşită, disperată, a ceea ce fusese odată familia noastră fericită.

În ciuda fotografiilor, în ciuda draperiilor colorate (Mélanie mă ajutase să le aleg), a bucătăriei vesele, a

canapelelor confortabile, a iluminatului inteligent, locul avea ceva pustiu, care îți rupea sufletul. Părea să învie numai când veneau copiii, în weekendurile la care aveam dreptul. Încă mă trezesc în noul pat, mă scarpin în cap şi mă întreb unde sunt. Nu suport să mă întorc la Malakoff, să o văd pe Astrid ducându-şi noua ei viață în fosta noastră casă. De ce se ataşează atât de mult oamenii de locuințe? De ce doare atât de mult să renunți la o casă?

Am cumpărat împreună acea casă, cu doisprezece ani în urmă. Pe atunci, nu era o zonă prea bună, fiind considerată lipsită de farmec, aparținând clasei muncitoare, şi mutarea noastră în acea „mică suburbie mizerabilă” din sudul Parisului provocase multă mirare. Şi fuseseră atât de multe de făcut! *Pavillon de banlieue,* înalt şi îngust, se năruia, umed şi dărăpănat. De aceea fusese atât de ieftin. Am luat totul ca pe o provocare. Am iubit fiecare clipă, fiecare obstacol, problemele cu banca, cu un coleg arhitect, cu instalatorul, cu zidarul, cu tâmplarul. Am muncit împreună zi şi noapte. Şi, în cele din urmă, a devenit locul perfect. Malakoff, micul nostru paradis. Prietenii noştri parizieni invidioşi şi-au dat seama cât de aproape era de oraş, cât de uşor era de ajuns, chiar lângă Porte de Vanves. Aveam chiar şi o grădină – cine se poate lăuda cu o grădină în Paris? –, ceea ce însemna că luam masa afară în timpul verii, în pofida zgomotului înfundat dinspre *périphérique,* cu care ne-am obişnuit curând. O grădină, pe care am îngrijit-o cu dragoste, şi un câine, un labrador neîndemânatic şi cam bătrân, care încă nu pricepe de ce m-am mutat şi cine este tipul ăsta nou din patul lui Astrid. Bunul şi bătrânul Titus.

Încă tânjesc după casa aia. Iarna, focul plăcut din şemineu. Livingul spațios, asupra căruia şi-a pus amprenta prezența a trei copii şi a unui câine. Desenele lui Lucas. Bețişoarele parfumate ale lui Astrid, care îmi provocau dureri de cap. Temele lui Margaux. Tenişii numărul 46 ai lui

Arno. Canapeaua de un roşu-închis care avusese şi vremuri mai bune, dar era încă suficient de comodă încât să dormi pe ea. Fotoliile deformate care te îmbrăţişau ca nişte vechi prieteni.

Casa noastră. Ziua în care a trebuit să plec de acolo. Ziua când am stat în prag şi m-am întors să arunc o ultimă privire. Ultima dată ca proprietar al ei. Copiii nu erau acolo. Astrid mă privea cu ochi plini de nostalgie. „O să fii bine, Antoine. Copiii o să vină în vizită din două în două weekenduri. O să vezi, o să fie bine." Iar eu încuviinţasem din cap, nedorind să-mi vadă lacrimile din ochi. Îmi spusese să iau tot ce voiam. „Ia ceea ce crezi că îţi aparţine." Începusem să umplu cutii de carton cu toate nimicurile mele, cu sălbăticie, cu furie. Apoi mă calmasem. Nu doream amintiri, în afară de fotografii. Nu voiam nimic în afară de fotografii. Nu voiam nimic din acea casă – decât ca ea să mă iubească din nou.

Biroul meu se afla la etaj. Biroul ideal. Spaţiu, lumină şi linişte. Eu îl proiectasem. Când mă aflam acolo, privind acoperişurile roşietice şi fâşia cenuşie a centurii ocolitoare, mereu aglomerată, mă simţeam ca Leo DiCaprio când exultă: „Sunt regele lumii!" pe puntea *Titanicului* blestemat, cu braţele întinse spre orizont. Biroul meu blestemat. Era bârlogul meu, refugiul meu. În vremurile bune, Astrid se strecura sus, după ce copiii adormeau, şi făceam dragoste pe covor, ascultându-l pe Cat Stevens cântând „*Sad Lisa. Lisa Lisa, sad Lisa Lisa*". Bănuiesc că acum acolo e biroul lui Serge. Nu vreau să îmi imaginez ce fac ei doi pe covor.

Stând în cafeneaua asta murdară şi aşteptând să apară familia mea, ascult un cântec siropos de Michel Sardou şi mă întreb dacă tata nu a avut, totuşi, dreptate.

Nu m-am luptat pentru ea. Nu am făcut scandal. Nu am dezlănţuit iadul pe pământ. Am lăsat-o să plece. Am fost umil şi bine-crescut, precum băieţelul care eram odată. Cel

cu părul pieptănat pe spate şi cu sacoul bleumarin. Cel care spunea *s'il vous plaît*, *merci* şi *pardon.*

În cele din urmă, zăresc Audi-ul familiar, acoperit de praf. Mă uit cum membrii familiei mele coboară din maşină. Nu ştiu că sunt aici, încă nu mă pot vedea. Ies din cafenea şi mă ascund în spatele unui copac mare de lângă parcare. Mi se umple inima. Nu i-am văzut de ceva vreme. Părul lui Arno e mai blond, decolorat de soare. Îl poartă lung până la umeri. Văd că încearcă să-şi lase o bărbuță dezordonată, care, în mod ciudat, i se potriveşte. Margaux poartă o bandană pe cap. S-a mai împlinit, nu mai e atât de slăbănoagă. Merge stângaci, nesimțindu-se bine în propria piele. Lucas e cel care mă surprinde cel mai mult. Puştiul grăsuț este acum numai brațe şi picioare. Văd viitorul adolescent înăuntrul lui, chinuindu-se să iasă la iveală, precum Incredibilul Hulk[2].

Nu vreau să mă uit imediat la Astrid, dar nu mă pot abține prea mult. Poartă rochia lungă din jeans decolorat care îmi place, strâmtă şi încheiată cu nasturi în față. Părul ei blond, ceva mai argintiu după cum observ, este prins la spate. E palidă, dar în continuare la fel de frumoasă. Serge nu a venit – respir uşurat.

Mă uit cum ies din parcare şi se îndreaptă spre spital. Îmi fac apariția. Lucas strigă şi se aruncă în brațele mele, înconjurându-mă cu mâinile şi cu picioarele. Arno mă apucă de cap şi mă sărută pe frunte. Acum este, în mod evident, mai înalt ca mine. Margaux stă deoparte, într-un picior, ca un flamingo, apoi se apropie şi îşi îngroapă capul în umărul meu. Observ că sub bandană părul ei e vopsit într-un portocaliu aprins. Tresar, dar nu spun nimic.

---

[2] Supererou al filmului cu acelaşi nume regizat de Louis Leterrier, cu Edward Norton în rolul principal (n.red.)

O las pe Astrid la urmă. Aştept până când copiii se satură de mine şi mă întind după ea, îmbrățişând-o cu un soi de foame febrilă pe care ea o ia, probabil, drept suferință din cauza surorii mele. Este incredibil cât de bine e să o țin iar în brațe. Mirosul ei, moliciunea ei, senzația de catifea a brațelor ei goale mă fac să amețesc. Nu mă respinge, ci mă îmbrățişează cu putere. Apoi îmi amintesc că nu au venit aici pentru mine. Au venit pentru Mel.

Îi duc să o vadă. Pe drum, ne întâlnim cu tata şi cu Joséphine. Tata îi întâmpină pe toți cu îmbrățişările lui brutale. Îl trage pe Arno de bărbuță.

— Ce Dumnezeu mai e şi asta? răcneşte el, apoi îl pocneşte pe spate. Stai drept, prostănac inutil ce eşti! Taică-tău nu-ți spune niciodată asta? E la fel de rău ca tine, sincer să fiu.

Ştiu că glumeşte, dar, ca de fiecare dată, există o muşcătură în zeflemeaua lui. Încă de când Arno era mic, tata m-a bătut la cap în legătură cu modul în care îl educ – mereu greşit, după părerea lui. Intrăm cu toții în vârful picioarelor în rezerva lui Mélanie. Doarme încă. Chipul ei e chiar mai palid decât de dimineață. Pare fragilă, dintr-odată mai în vârstă decât cei patruzeci de ani pe care îi are. Ochii lui Margaux se umezesc şi văd lacrimile sclipind. Pare îngrozită de înfățişarea mătuşii ei. Îmi pun brațul în jurul umerilor ei şi o trag aproape. Are un miros sărat, de transpirație, nu cel de scorțişoară, din copilărie. Arno priveşte țintă, cu gura căscată. Lucas se foieşte, mutându-şi privirea de la mine la mama lui şi înapoi la Mélanie.

Atunci Mélanie întoarce capul şi deschide încet ochii. Îi vede pe copii, şi chipul i se luminează. Le zâmbeşte slab. Margaux izbucneşte în lacrimi. Văd că şi ochii lui Astrid sunt umezi, că gura îi tremură, şi totul e prea mult pentru mine. Mă dau discret înapoi şi mă strecor pe coridor. Îmi scot o țigară şi rămân cu ea în mână.

— Fumatul e interzis! bubuie glasul unei infirmiere respectabile, fluturând un deget nervos spre mine.

— Doar o țin în mână, îi explic. O țin, nu o fumez.

Se uită furioasă la mine, de parcă aş fi un hoț prins asupra faptului la magazin. Pun țigara înapoi în pachet. Brusc, mă gândesc la Clarisse. Numai ea lipseşte de aici. Dacă ar trăi, ar fi acum aici, în acea încăpere, cu fiica şi cu nepoții ei. Cu soțul ei. Ar avea şaizeci şi nouă de ani acum. Chiar dacă mă străduiesc din răsputeri, nu mi-o pot imagina pe mama la şaizeci şi nouă de ani. Întotdeauna va rămâne o femeie tânără. Sunt un om de vârstă mijlocie. Ea nu a ajuns la vârsta asta, a murit înainte. Mă întreb ce fel de mamă ar fi fost pentru noi în adolescență. Lucrurile ar fi stat altfel dacă ar fi trăit. Totul ar fi fost altfel. Eu şi Mélanie ne ținuserăm pubertatea în frâu. Fuseserăm forțați să fim supuşi. Fără izbucniri, fără țipete, fără uşi trântite, fără insulte. Fără nici o rebeliune de adolescenți. Rigida Régine ne pusese botniță. Blanche şi Robert ne priviseră dezaprobator. După părerea lor, rezolvaseră astfel problema. Să fim văzuți, dar nu auziți. Iar tata se transformase în altcineva. Cineva nu foarte interesat de copiii lui – nici de ce vor ajunge într-o bună zi.

Nu ni se permisese să fim adolescenți.

În timp ce îmi însoțesc familia afară, o femeie înaltă, îmbrăcată într-o uniformă de un albastru-deschis, trece pe lângă mine şi îmi zâmbeşte. Are un ecuson, dar nu îmi dau seama dacă este asistentă sau medic. Îi zâmbesc şi eu. Mă întreb în treacăt cine este şi mă gândesc că în aceste spitale de provincie oamenii chiar te salută, lucru care nu se întâmplă niciodată la Paris. Astrid pare tot obosită şi începe să mă preocupe gândul că drumul înapoi pe căldura asta înfiorătoare nu este o idee prea bună. Nu mai pot să rămână? Ea ezită, apoi murmură ceva cum că o aşteaptă

Serge. Adaug că m-am cazat la un hotel din apropiere, căci Mélanie nu poate fi mutată deocamdată. De ce nu se duce să se odihnească acolo o vreme? Camera e mică, dar răcoroasă. Poate chiar să facă un duş. Înclină din cap, şi ideea pare să-i fie pe plac. Îi dau cheia şi îi arăt unde e hotelul, chiar dincolo de *mairie*[3]. Mă uit cum ea şi Margaux se îndepărtează.

Eu şi Arno ne întoarcem la spital şi ne aşezăm pe banca de lemn de lângă intrare.

— O să se facă bine, nu? întreabă el.

Dau aprobator din cap.

— Mel? Sigur că da. O să fie bine.

Dar chiar şi mie propria voce îmi sună încordată.

— Tată, ai spus că maşina a ieşit de pe autostradă.

— Da. Mel era la volan. Şi pur şi simplu s-a întâmplat.

— Dar cum? Cum s-a întâmplat?

Mă hotărăsc să-i spun adevărul. În ultima vreme, Arno s-a închis în sine, s-a îndepărtat, îmi răspunde la întrebări numai prin mormăieli scurte. Nici nu-mi mai amintesc de când nu am mai purtat o conversație adevărată. Faptul că-i aud vocea, că mă priveşte în ochi, şi nu undeva spre picioare mă face să-mi doresc să păstrez acest contact, indiferent prin ce metodă.

— Tocmai se pregătea să-mi spună ceva care o supăra. Apoi, s-a întâmplat.

Ochii lui albaştri, ca ai lui Astrid, se uită fix într-ai mei.

— Ce îți spunea? şopteşte el.

— Nu a apucat să-mi zică decât că şi-a amintit ceva. Ceva ce a supărat-o. Dar, de la accident, nu îşi mai aduce aminte.

---

[3] În franceză, în original, „primărie” (n.red.)

Arno rămâne tăcut. Are mâini atât de mari acum! Mâini de bărbat.

— Despre ce crezi că era vorba?

Inspir adânc.

— Cred că era ceva legat de mama noastră.

Arno pare surprins.

— Mama voastră? Nu vorbiți niciodată despre ea.

— Nu. Dar întoarcerea în Noirmoutier pentru acele trei zile a reînviat vechi amintiri.

— De ce crezi că Mel şi-a adus aminte ceva despre mama voastră?

Îmi plac întrebările lui – simple, rapide, fără ocolişuri, fără ezitări.

— Fiindcă am vorbit mult despre ea cât am stat acolo. Ne-am amintit tot felul de lucruri.

Mă opresc. Cum pot să-i explic toate astea fiului meu de şaisprezece ani? Ce-o să înțeleagă? De ce îi pasă?

— Haide! mă îndeamnă el. Ce lucruri?

— De exemplu, cine a fost.

— Nu vă aminteați?

— Nu asta vreau să spun. Îmi aduc aminte că ziua în care a murit a fost cea mai îngrozitoare din viața mea. Imaginează-ți să-ți iei rămas-bun de la mama ta, să te duci la şcoală cu bona, să petreci o zi obişnuită acolo, să te întorci după-amiaza iarăşi cu bona, ca în fiecare zi, cu o *pain au chocolat* în mână. Doar că, atunci când ajungi acasă, tatăl tău e acolo, bunicii sunt acolo, toți cu o expresie îngrozitoare pe chip. Şi apoi îți spun că mama ta a murit. Că s-a întâmplat ceva în creierul ei şi a murit. După care, la spital, ți se arată un trup învelit cu un cearşaf şi ți se spune că aceea e mama ta. Cearşaful e dat deoparte, dar tu închizi ochii. Eu aşa am făcut.

Se uită la mine şocat.

— De ce nu mi-ai spus niciodată toate astea?

Ridic din umeri.

— Fiindcă nu ai întrebat.

Sprâncenele lui, dintre care una are un piercing de argint care mi se pare dezgustător, se încruntă.

— Asta e o scuză de doi bani.

— Nu am ştiut cum să discut cu tine despre asta.

— De ce? mi-o trânteşte el.

Acum, întrebările lui încep să mă deranjeze. Dar vreau să continui să îi răspund. Simt o nevoie imperioasă să îmi iau piatra asta de pe suflet şi să îi povestesc pentru prima oară fiului meu.

— Fiindcă, atunci când a murit, totul s-a schimbat pentru mine şi pentru Mel. Nimeni nu ne-a explicat ce s-a întâmplat. Erau anii şaptezeci, nu uita. Acum, oamenii sunt grijulii cu copiii, îi duc la psiholog când se întâmplă aşa ceva. Dar pe noi nu ne-a ajutat nimeni. Mama a dispărut din vieţile noastre. Tata s-a recăsătorit. Numele mamei nu a mai fost pomenit niciodată. Toate pozele cu ea au dispărut.

— Serios? murmură Arno.

Clatin uşor din cap.

— A fost ştearsă din vieţile noastre, iar noi am lăsat să se întâmple asta fiindcă eram amorţiţi de durere, eram copii, eram neajutoraţi. Şi, până să fim destul de mari să ne apărăm, a venit momentul să plecăm de acasă. Aşa că asta am făcut, eu şi Mélanie. Şi, undeva pe drumul ăsta, am permis ca tot ce avea legătură cu mama să fie adunat într-un loc şi încuiat. Şi nu vorbesc despre hainele ei, cărţile ei, obiectele care i-au aparţinut. Mă refer la amintirile despre ea.

Brusc, respir cu greutate.

— Cum era? mă întreabă el.

— Fizic, semăna cu Mel. Acelaşi ten, aceeaşi siluetă. Era veselă, efervescentă. Plină de viaţă.

Mă opresc. Ceva foarte aproape de inima mea doare. Nu mai pot vorbi. Cuvintele nu mai vin.

— Îmi pare rău, murmură Arno. O să vorbim altă dată. Nu-i nici o problemă, tată.

Îşi întinde picioarele lungi şi mă bate pe spate cu afecţiune. Pare stânjenit de emoţia mea şi nu ştie cum să reacţioneze.

Femeia înaltă pe care am remarcat-o mai devreme trece iarăşi pe lângă noi şi zâmbeşte din nou. Picioare frumoase. Zâmbet frumos. Îi zâmbesc şi eu.

Se aude telefonul mobil al lui Arno, şi el se ridică să răspundă. Îşi coboară glasul şi se îndepărtează. Nu-mi dau seama ce spune. N-am nici cea mai vagă idee despre viaţa intimă a fiului meu. Rareori îşi aduce prietenii acasă, cu excepţia fetei gotice cu păr vopsit negru şi cu buze mov care nu-mi plac, căci îi dau o înfăţişare de Ofelie înecată. Stau în camera lui şi ascultă muzica la maximum. Nu îmi place să îl chestionez. Odată, întrebările mele aparent vesele au fost întâmpinate cu o replică îngheţată: „Eşti de la Gestapo sau ce?” De atunci, îmi ţin gura. Îmi amintesc că uram când tata îşi băga nasul în treburile mele pe când eram de vârsta lui Arno. Doar că eu nu aş fi îndrăznit să îi răspund în felul ăsta.

Îmi aprind o ţigară şi mă ridic să fac câţiva paşi. Mă tot întreb ce ar trebui să fac acum, cum să pun totul la punct pe timpul şederii în spital a lui Mélanie. Cu ce să încep.

Simt o prezenţă lângă mine şi, când mă întorc, o văd pe femeia înaltă în uniformă bleu.

— Îmi dai o ţigară?

Bâjbâi stângaci, oferindu-i pachetul de ţigări, apoi bricheta, care nu vrea să se aprindă.

— Lucrezi aici?

Are ochi interesanți, aurii. În jur de patruzeci de ani, dar nu mă pricep să apreciez vârstele. Ar putea fi mai tânără. Tot ce ştiu e că are o înfăţişare plăcută.

— Da, răspunde ea.

Rămânem acolo, puţin cam stânjeniţi. Mă uit la ecusonul ei. „ANGÈLE ROUVATIER."

— Eşti medic? o întreb.

— Nu tocmai, răspunde ea zâmbind.

Înainte să-i mai pot pune altă întrebare, spune:

— Tânărul acela e fiul tău?

— Da, suntem aici fiindcă...

— Ştiu de ce sunteţi aici, mă întrerupe. E un spital mic.

Are o voce joasă, prietenoasă. Dar are ceva ciudat, uşor distant. Ceva ce nu pot identifica exact.

— Sora ta a avut noroc. A fost un accident urât. Şi tu ai avut noroc.

— Da, foarte mare.

Fumăm în tăcere.

— Lucrezi, deci, cu doamna doctor Besson? întreb.

— Ea e şefa.

Dau aprobator din cap. Sesizez că nu poartă verighetă. Acum, observ astfel de lucruri. Înainte, nu o făceam niciodată.

— Trebuie să plec. Mulţumesc pentru ţigară.

Se îndepărtează. Îi admir gambele lungi şi zvelte. Nici măcar nu-mi mai aduc aminte cu cine am făcut sex ultima oară. Probabil cu vreo fată cunoscută pe internet. Vreo aventură de toată jena, ce a durat două ore. Un prezervativ folosit, un rămas-bun grăbit, şi asta a fost tot.

Singura femeie drăguţă pe care am cunoscut-o după divorţ era măritată. Hélène. Una dintre fiicele ei mergea la cursul de artă cu Margaux. Dar nu era interesată de o aventură. Voia doar să fim prieteni. Eu nu am avut nimic împotrivă, şi astfel a devenit un aliat apropiat şi preţios. Mă

scotea la masă la câte o braserie zgomotoasă din Cartierul Latin, mă ținea de mână şi mă asculta cum mă plângeam. Soțul ei nu părea deranjat. Nu că aş putea face vreun soț gelos. Hélène locuieşte pe bulevardul Sébastopol, într-un apartament întortocheat moştenit de la bunicul ei şi renovat cu mare îndrăzneală. Clădirea are o fațadă veche şi dărăpănată, într-o zonă înghesuită între Les Halles şi Centrul Pompidou, două simboluri ale vanității prezidențiale exagerate. Orice vizită la Hélène îmi stârneşte, de fiecare dată, amintiri dureroase, când eu şi tata ne plimbam printre tarabele mirositoare ale pieței care nu mai există. Îi plăcea să mă scoată din Arondismentul 16 şi să îmi arate vechiul Paris şi rămăşițele ce aminteau de vremurile lui Zola. Îmi amintesc cum căscam gura la prostituatele îmbrăcate țipător aliniate pe rue Saint-Denis, până când tata mi-a spus cu fermitate să încetez.

Le văd pe Astrid şi pe Margaux venind înapoi dinspre hotel, împrospătate după duş. Chipul lui Astrid e mai neted, pare mai puțin obosită. O ține pe Margaux de mână şi îşi leagănă brațele aşa cum făceau când fata noastră era copil.

Ştiu că, în curând, va veni vremea să plece. Ştiu că trebuie să mă pregătesc pentru acel moment. Întotdeauna am nevoie de ceva timp.

La sfârşitul zilei, chipul lui Mélanie pare ceva mai roz în contrast cu perna albă – sau probabil este imaginația mea plină de speranță. Familiile noastre au plecat, iar acum suntem singuri în arşița de august care începe să se domolească uşor, în vreme ce ventilatoarele ne huruie în urechi. În această după-amiază, i-am sunat pe şeful ei, Thierry Drancourt, pe asistenta ei, Lucie, şi pe prietenii ei apropiați, Valérie, Agnès, Victor. Am încercat să le explic situația în cel mai bun mod posibil, cu cea mai calmă şi mai liniştitoare voce – accident, spinare ruptă, spital, odihnă, va

fi bine –, dar toți s-au arătat îngrijorați. Puteau să trimită ceva, puteau fi de vreun ajutor, suferea? I-am calmat în câteva cuvinte, adoptând un ton încrezător. Avea să fie bine, cât se poate de bine. Pe telefonul lui Mel, care rămăsese la mine, am găsit vreo două mesaje de la bătrânul filfizon, dar nu l-am sunat înapoi.

Apoi, din spațiul privat al toaletei pentru bărbați de pe hol, i-am sunat pe prietenii mei apropiați, Hélène, Didier şi Emmanuel, spunându-le cu o voce foarte diferită, tremurătoare, cât de înspăimântat fusesem şi încă eram când o priveam cum zăcea în ghips, nemişcată, cu o privire lipsită de viață. Hélène mi-a lăsat impresia că a izbucnit în plâns, iar Didier abia a reuşit să vorbească. Numai Emmanuel a fost în stare să mă liniştească într-o oarecare măsură, cu vocea lui asurzitoare de bariton, chicotind pe un ton cald. S-a oferit să vină ca să-mi țină companie, şi am cochetat puțin cu ideea.

— Nu cred că mai vreau să conduc vreodată, se aude abia şoptit vocea lui Mélanie.

— Nu te gândi la asta. E oricum prea devreme.

Ea ridică din umeri, sau încearcă să o facă, şi se crispează din cauza durerii.

— Copiii au crescut. Lucas e un tânăr în toată regula, Margaux cu părul ei oranj, iar Arno cu barbişonul lui. Îşi întinde buzele uscate şi zâmbeşte. Şi Astrid..., zice ea.

— Daa... Oftez. Şi Astrid.

Se întinde şi mă strânge de mână.

— Cum-îl-cheamă nu s-a arătat, nu?

— Slavă Domnului!

Medicul şi o asistentă intră pentru vizita de seară, iar eu părăsesc încăperea după ce o sărut pe sora mea de rămas-bun. Străbat coridoarele, însoțit de scârțâitul tălpilor cauciucate ale tenişilor. În timp ce mă îndrept spre uşa principală, o văd iarăşi, chiar lângă intrare.

Angèle Rouvatier. Poartă blugi negri şi un tricou negru fără mâneci. Stă călare pe un splendid Harley-Davidson de epocă, negru, cu casca sub un braț. Cu cealaltă mână ține un telefon la ureche. Părul şaten îi cade peste față, şi nu-mi pot da seama de expresia de pe chipul ei. Stau şi o privesc o vreme, studiindu-i linia zveltă a coapselor, spatele alungit, umerii rotunzi şi feminini. Are antebrațele bronzate, trebuie să fi petrecut ceva timp la soare în ultima vreme. Mă întreb cum arată în costum de baie. Mă întreb cum e viața ei, dacă e căsătorită sau singură, e mamă sau nu are copii. Mă întreb cum miroase, chiar acolo, sub cortina lucioasă a părului. Trebuie să fi simțit ceva, fiindcă se întoarce şi mă surprinde uitându-mă la ea. Păşesc rapid înapoi, cu inima duduindu-mi cu jenă. Îmi zâmbeşte, îşi bagă telefonul în buzunar şi face un mic gest cu degetul: vino aici. Mă îndrept greoi înspre ea, simțindu-mă ca un idiot.

— Cum se simte sora ta în seara asta? întreabă ea.

Ochii îi sunt aurii, chiar şi în lumina asta.

— Pare mai bine, mormăi eu. Mulțumesc.

— Ai o familie frumoasă. Soția, fiica şi fiul.

— Mulțumesc.

— Au plecat?

— Da.

Un moment de tăcere.

— Sunt divorțat.

Nu ştiu de ce spun asta. Sună patetic.

— Aşadar, se pare că mai rămâi o vreme aici, nu?

— Da. Nu poate fi mutată.

Încuviințează din cap şi se dă jos de pe motocicletă. Îi admir lejeritatea cu care îşi trece piciorul peste şa.

— Ai timp să bem ceva? mă întreabă, privindu-mă direct în ochi.

— Sigur, zic, încercând să dau impresia că asta mi se întâmplă în fiecare zi. Ai idee unde?

— Nu sunt prea multe opțiuni. E un bar acolo, lângă *mairie,* dar probabil e închis la ora asta. Sau mai e barul de la hotelul Dauphin.

— Acolo stau, zic eu.

Ea dă aprobator din cap.

— Nici nu există alt loc. E singurul hotel deschis în perioada asta a anului.

Merge mai repede ca mine, iar eu simt că încep să gâfâi încercând să țin pasul cu ea. Nu spunem nimic, dar nu este o tăcere apăsătoare. Barul hotelului e pustiu. Aşteptăm o vreme. Locul pare cu desăvârşire părăsit.

— Trebuie să fie un minibar în camera ta, spune ea.

Din nou, privirea directă, neabătută, spre mine. Are ceva înfricoşător şi totodată însuflețitor. Mă urmează spre camera mea. Bâjbâi cu cheia. Uşa se deschide, se închide, şi ea e în brațele mele, părul ei lucios mângâindu-mi obrazul. Mă sărută profund, încet. Are gust de mentă şi de tutun. E mai înaltă şi mai puternică decât Astrid sau decât orice altă femeie pe care am ținut-o în brațe în ultima vreme.

Mă simt prost să stau acolo şi să fiu sărutat, ca un adolescent stângaci, împotmolit în propria inerție. Brusc, mâinile mele prind viață şi o cuprind. Mă apuc de haina ei de parcă mă înec, o lipesc de mine cu febrilitate, cu palmele apăsându-i şalele. Ea se topeşte parcă în mine, scoțând sunete joase, profunde. Ne prăbuşim pe pat, şi ea mă încalecă brusc, cu aceeaşi lejeritate cu care se dăduse jos de pe motocicletă. Ochii par să îi lucească aidoma unei pisici. Zâmbeşte încet, apoi îmi desface catarama şi îmi descheie fermoarul. Mă atinge cu o senzualitate precisă, dar blândă, care îmi provoacă erecția în câteva secunde. Nu îşi desprinde nici o clipă privirea dintr-a mea, zâmbindu-mi, chiar şi când o pătrund. Imediat mă domoleşte, cu măiestrie, îmi opreşte mişcarea coapselor, şi îmi dau seama

că nu va fi unul dintre acele acte sexuale rapide şi rudimentare care se termină într-un minut. Este altceva.

Mă călăreşte, şi eu îi privesc liniile bronzate ale trupului. Se apleacă, îmi cuprinde fața cu mâinile şi mă sărută cu o tandrețe care mă surprinde. Nu se grăbeşte, savurează fiecare clipă. Totul se petrece încet, fără grabă, dar momentul culminant este atât de intens, încât simt că mă săgetează de la degetele picioarelor spre şira spinării, pârjolindu-mă, aproape dureros. Se întinde deasupra mea, cu răsuflarea întretăiată. Sub palma mea, pielea de pe spatele ei e umedă.

— Mulțumesc, şopteşte ea. Aveam nevoie de aşa ceva.

Reuşesc să scot un chicotit sec.

— N-aş fi zis. Însă şi eu aveam nevoie de asta.

Se întinde spre masă, ia o țigară, o aprinde şi mi-o dă.

— Am ştiut din momentul în care te-am văzut.

— Ce ai ştiut? o întreb.

— Că trebuie să te am.

Îmi ia țigara dintre degete.

Brusc, observ că am prezervativ. Nu-mi amintesc când mi l-a pus. Trebuie să-l fi strecurat cu o dexteritate greu de imaginat.

— Încă o iubeşti, nu-i aşa?

— Pe cine? întreb, dar ştiu exact la cine se referă.

— Pe soția ta.

De ce să mă obosesc să ascund ceva de această străină frumoasă şi neobişnuită?

— Da. Încă o iubesc. M-a părăsit pentru alt bărbat în urmă cu un an. Mă simt ca un rahat.

Angèle stinge țigara. Apoi se întoarce să mă privească.

— Mi-am dat seama. După felul cum o priveai. Trebuie să fie dureros.

— Aşa este.

— Ce faci? Ce lucrezi, adică.

— Sunt arhitect. Dar genul plicticos. Reamenajez birouri şi depozite, spitale, biblioteci, laboratoare. Nimic grozav. Nu creez ceva.

— Îți place să te desconsideri, nu-i aşa?

— Nu, răspund eu, ridicând din umeri.

— Atunci nu o mai face!

Rămân tăcut, scoțându-mi discret prezervativul. Mă ridic să-l arunc la baie şi evit să mă uit în oglindă, ca de obicei.

— Dar tu, *Madame* Rouvatier? Cu ce te ocupi? spun, revenind în pat şi sugându-mi burta.

Mă priveşte cu calm.

— Sunt autopsier.

Înghit în sec.

Ea zâmbeşte – dinți albi, perfecți, pătrați.

— Mă ocup toată ziua de morți. Cu aceleaşi mâini care ți-au mângâiat penisul cu câteva clipe în urmă.

Arunc o privire spre mâinile ei. Puternice şi capabile. Şi totuşi, atât de feminine.

— Unor bărbați, slujba mea le provoacă repulsie, aşa că nu le spun. Dacă aş face-o, şi-ar pierde erecția. Te deranjează?

— Nu, răspund cu sinceritate. Sunt surprins, bănuiesc. Povesteşte-mi despre asta! Nu am cunoscut niciodată un autopsier.

— Slujba mea înseamnă să înveți să respecți moartea. Asta-i tot. Dacă sora ta ar fi murit azi-noapte în accident – slavă Domnului că nu s-a întâmplat asta –, ar fi fost treaba mea să o fac să arate împăcată, ca tu şi familia ta să o puteți privi pentru ultima dată fără teamă.

— Cum faci asta?

Angèle ridică din umeri.

— E o slujbă ca oricare alta. La fel cum tu aranjezi birouri, eu aranjez moartea.

— E greu?

— Da. Când ai de-a face cu copii. Sau cu bebeluşi. Ori cu femei însărcinate.

Mă cutremur.

— Tu ai? Vreun copil sau bebeluş?

— Nu, răspunde. Nu sunt genul familist. Tocmai de-aia îi admir pe ai altora.

— Eşti măritată?

— Parcă eşti poliţist. Nu sunt nici genul care să se căsătorească. Altceva?

— Nu, zâmbesc eu.

— Bine. Fiindcă acum trebuie să plec. Prietenul meu se întreabă pe unde sunt.

— Prietenul tău?

Nu pot să-mi stăpânesc uluirea din voce.

Ea îşi arată dinţii într-un zâmbet.

— Da. Am şi vreo doi din ăştia.

Se ridică şi se îndreaptă spre baie. Aud duşul pentru scurt timp, apoi apare înfăşurată într-un prosop. O privesc şi nu pot să nu o găsesc fascinantă. Iar ea ştie asta. Îşi pune desuurile, blugii, tricoul.

— O să ne mai vedem. Ştii asta, nu?

— Da, răspund eu, răsuflând greu.

Se apleacă şi mă sărută pe gură, flămândă.

— O să mă întorc pentru mai mult, Domnule Parizian. Nu trebuie să-ţi sugi burta aşa. Eşti suficient de sexy oricum.

Uşa se închide. A plecat. Încerc să-mi revin. Încă mă simt sfârşit, de parcă m-ar fi lovit un tsunami. Fac un duş şi nu mă pot stăpâni să nu chicotesc, amintindu-mi de impertinenţa ei. Dar, în spatele acestei îndrăzneli, are ceva incredibil de incitant, o căldură, un farmec irezistibil. A reuşit ceva nemaipomenit, constat în timp ce mă schimb într-o pereche de blugi şi un tricou. M-a făcut să mă simt

bine în legătură cu mine însumi, şi asta nu s-a mai întâmplat de foarte multă vreme. Mă surprind fredonând şi aproape că izbucnesc în râs.

Mă privesc cu atenție în oglindă. Nu am mai făcut lucrul ăsta de ceva timp. Chipul meu alungit. Sprâncenele groase. Trup zvelt, în afară de burta proeminentă. Rânjesc. Bărbatul care mă priveşte nu mai arată ca Droopy[4]. Nu, e chiar sexy, îmi zic, cu părul înspicat răvăşit şi cu sclipirea drăcească în ochii căprui.

Dacă m-ar vedea Astrid acum! Dacă Astrid m-ar dori la fel de mult ca Angèle Rouvatier-care-se-va-întoarce-pentru-mai-mult. Scot un geamăt. Când o să înceteze obsesia pentru fosta mea soție? Când o să fiu în stare să întorc acea pagină şi să merg mai departe?

Mă gândesc la jobul lui Angèle. N-am idee cu ce se ocupă exact un autopsier. Dar vreau să ştiu? Mă fascinează într-un fel obscur, însă nu vreau să zăbovesc prea mult cu gândul la asta. Îmi amintesc un documentar TV despre ce se întâmplă cu trupurile după moarte. Sunt injectate cu seruri, pielea ridată a feței este întinsă, rănile sunt cusute, membrele, aranjate la locul lor, este aplicat un machiaj special. O slujbă sumbră, îi spusesem eu lui Astrid, care se uita la documentar cu mine. Aici, în acest spital de provincie, cu ce fel de morți se confruntă Angèle Rouvatier în fiecare zi? Bătrâni care decedează. Accidente de maşină. Cancer. Atacuri de cord. Mă întreb dintr-odată dacă un autopsier s-a îngrijit de trupul mamei cu atâția ani în urmă. Îmi aduc aminte de ziua când am fost duşi la spital. Am închis ochii atunci. Mă întreb dacă şi Mélanie a făcut acelaşi lucru. Înmormântarea a avut loc la biserica Saint-Pierre de Chaillor, aflată la zece minute distanță de rue Kléber. Mama

---

[4] Câine mic şi alb plictisit de propria viață, personaj de desene animate creat de Tex Avery (n.red.)

a fost înhumată în cimitirul Passy din apropiere, la Trocadéro, în cavoul familiei Rey. Îi dusesem pe copii acolo cu mulți ani în urmă, ca să le arăt mormântul unei bunici pe care nu o cunoscuseră niciodată. Cum de am atât de puține amintiri despre înmormântarea ei? Numai imagini fugare cu o biserică întunecată, câțiva oameni, şoapte, crini albi şi mirosul lor puternic, străini care ne îmbrățişau încontinuu. Trebuie să vorbesc cu sora mea despre asta, să văd ce îşi aminteşte, dacă îşi aminteşte chipul mort al mamei, dar ştiu că nu este momentul potrivit.

Mă întreb din nou ce voia să-mi spună Mélanie când maşina a ieşit de pe autostradă. Nu-mi putusem alunga asta din cap de la accident. Îmi rămăsese în minte de atunci, ca o greutate care mă apăsa. Mă întreb dacă să vorbesc despre asta cu doctorița Besson, cum să-i spun, ce ar crede. Ce ar propune. Dar singura persoană cu care doresc să stau acum de vorbă este fosta mea soție, şi ea nu e aici.

Îmi deschid mobilul şi ascult mesajele. Unul de la Florence, despre un nou contract. Trei de la Rabagny. Acceptasem proiectul unei grădinițe ultramoderne de lângă Bastilia doar fiindcă se plătea bine, şi în perioada asta nu-mi permiteam să fac nazuri. Pensia alimentară pe care i-o dau lui Astrid în fiecare lună este considerabilă. Avocații noştri fuseseră cei care aranjaseră lucrurile. Nu putusem să fac nimic. Întotdeauna câştigasem mai mult ca ea, şi presupun că fusese un lucru corect. Dar, la sfârşitul lunii, mă simțeam strâmtorat.

Rabagny nu putea înțelege unde eram şi de ce nu îl sunam înapoi, deşi îi trimisesem cu o zi în urmă un SMS în care îi spusesem despre accidentul de maşină de pe drumul de întoarcere spre Paris, fără să intru în alte detalii. Urăsc timbrul vocii lui. Ascuțită şi plângăcioasă, ca a unui copil răsfățat. Apăruse o problemă la terenurile de joacă. Nu e bună culoarea. Nu e bună consistența. Trăncăneşte la

nesfârşit, scuipând cuvintele. Parcă îi şi văd faţa, ochii exoftalmici, urechile clăpăuge. De la început nu mi-a plăcut. Abia trecut de treizeci de ani, este la fel de arogant pe cât e de urât. Mă uit la ceas: ora şapte seara. Încă pot să îl contactez. Nu o fac. Îi şterg toate mesajele cu o satisfacţie sălbatică.

Următorul mesaj e de la Hélène. Glasul ei moale, ca un uguit de porumbiţă. Vrea să ştie cum se simte Mélanie, cum mă mai simt de la ultima noastră discuţie, din urmă cu câteva ore. Se află încă la Honfleur, cu familia. De la divorţ, am fost de multe ori acolo. Casa are privelişte spre mare şi e un loc fericit, uşor dezordonat, confortabil, în care mă simt bine. Hélène este o prietenă dragă fiindcă ştie exact cum să mă facă să am o părere mai bună despre mine şi despre viaţa mea. Cel puţin, pentru un timp. Ceea ce urâsem în legătură cu divorţul fusese separarea prietenilor noştri. Unii o aleseseră pe Astrid, alţii pe mine. De ce? Nu am ştiut niciodată. Nu li se pare ciudat să se ducă la casa din Malakoff şi el să stea în locul meu? Nu li se pare trist să mă viziteze în apartamentul gol din rue Froidevaux, unde se vede clar că nu reuşesc să-mi revin? Unii dintre acei prieteni au ales-o pe Astrid în locul meu fiindcă emană fericire. Bănuiesc că este mai uşor să socializezi cu cineva fericit. Nimeni nu vrea să stea în preajma unui ratat şi să fie deprimat. Nimeni nu vrea să audă despre singurătatea mea, despre cât de pierdut m-am simţit în acele prime luni când m-am trezit fără familie după optsprezece ani în rolul de cap de familie. Despre cât de tăcute mi se păreau acele dimineţi în bucătăria cu mobilă de la Ikea, unde îmi ţineau companie doar mirosul de baghetă arsă şi clinchetul ştirilor de la postul de radio RTL. Stăteam acolo, amorţit de lipsa zgomotelor: Astrid care să strige copiilor să se grăbească, bubuitul infernal făcut de Arno când cobora scările, lătratul agitat al lui Titus, Lucas care ţipa că nu-şi putea găsi sacul

de sport. Un an mai târziu, recunosc că m-am obişnuit cu noua linişte de dimineață. Dar tot îmi e dor de zgomot.

Mai sunt şi câteva mesaje de la alți clienți. Unele sunt urgente. Vacanța de vară s-a încheiat. Oamenii s-au întors la muncă, în iureşul lucrurilor. Încep să mă întreb cât ar trebui să mai stau aici. Cât mai pot să stau aici. Curând, se vor face trei zile. Şi Mel încă nu poate fi mutată. Doctorița Besson refuză să îmi dea alte detalii. Cred că vrea să aştepte şi să vadă cum îi merge lui Mélanie înainte să îmi ofere explicații mai precise. Alte mesaje de la compania de asigurări despre maşina distrusă şi despre hârtiile pe care trebuie să le completez. Îmi notez sârguincios toate astea în carnețelul meu.

Deschid computerul şi mă conectez la internet prin firul telefonic de lângă pat, ca să-mi verific e-mailul. Vreo două de la Emmanuel şi câteva de serviciu. Răspund rapid. Apoi deschid fişierele AutoCAD cu proiectele la care ar trebui să lucrez. Aproape că mă amuză cât de neinteresat sunt când le văd. A fost o vreme când mă entuziasma imaginarea de noi spații pentru birouri, o bibliotecă, un spital, un centru sportiv, un laborator. Acum mă plictiseşte. Mai rău, mă face să mă simt de parcă mi-am pierdut jumătate din viață şi întreaga energie într-un domeniu care, pur şi simplu, nu mă impulsionează.

Cum de s-a întâmplat asta? Când s-a pierdut tot farmecul? Probabil când m-a părăsit Astrid. Poate trec printr-o depresie, poate că este, de fapt, criza vârstei mijlocii. Pur şi simplu, nu am simțit că se apropie. Dar oare vezi vreodată apropierea unor asemenea lucruri?

Închid computerul şi mă întind pe pat. Cearşafurile păstrează încă mirosul lui Angèle Rouvatier, ceea ce îmi face plăcere. Camera este mică şi modernă, lipsită de farmec, destul de confortabilă. Pereții sunt de un gri perlat, mocheta – subțire, de un bej decolorat. Fereastra dă spre parcare. La

ora asta, Mélanie a mâncat deja cina, servită ridicol de devreme, cum se procedează mereu în spital. Trebuie să aleg între un McDonald’s de la marginea oraşului şi o mică *pension en famille* de pe artera principală, unde am mai fost de două ori. Servirea este înceată, încăperea – plină de octogenari fără dinți, dar mâncarea e sățioasă. Mă decid că în seara asta prefer ceva fast-food. Îmi va face bine.

Deschid televizorul şi încerc să mă concentrez asupra ştirilor. Tulburări politice în Orientul Mijlociu, bombe, revolte, moarte, violență. Mut de pe un canal pe altul, dezgustat de ceea ce văd, până când, în final, ajung la mijlocul filmului *Cântând în ploaie*. Ca întotdeauna, sunt fascinat de picioarele sculpturale ale lui Cyd Charisse şi de corsetul strâmt, verde smarald, în vreme ce se învârte în jurul unui Gene Kelly stângaci şi cu ochelari.

În timp ce stau întins şi admir acele coapse lungi, rotunde şi tari, mă simt cuprins de un soi de pace. Continui să urmăresc filmul cu placiditatea unui copil somnoros. Este o fericire liniştită pe care nu am mai simțit-o de multă vreme. De ce? Ce motiv aş avea în seara asta să mă simt fericit? Sora mea e în ghips de la talie în sus şi nu va putea să meargă Dumnezeu ştie cât, sunt încă îndrăgostit de fosta soție şi îmi urăsc slujba.

Dar sentimentul de pace mă cuprinde pe deplin, mai puternic decât toate acele gânduri negative. Şterge amintirile dureroase despre Astrid, care apar mereu ca dintr-o cutie cu surprize, linişteşte îngrijorarea pentru starea lui Mélanie, şterge furia şi frustrarea legate de muncă. Stau întins şi mă las în voia ei. Ce frumoasă este Charisse, în vălul alb, cu brațele întinse implorator în decorul mov. Picioarele ei sunt atât de lungi, încât chiar şi când e desculță par nesfârşite. Simt că aş putea rămâne acolo pentru totdeauna, liniştit de mirosul de mosc al lui Angèle Rouvatier şi de coapsele lui Cyd Charisse.

Telefonul scoate un semnal, avertizându-mă că am primit un SMS. Îmi desprind cu regret privirea de Charisse şi ridic telefonul.

Visează-mă puţin.

Numărul de telefon al expeditorului este necunoscut. Zâmbesc. Ştiu cine este. Nu poate fi decât Angèle Rouvatier. Probabil are numărul meu din fişa lui Mélanie, la care are acces ca membru al personalului din spital.

Sentimentul de linişte şi de mulţumire mă învăluie ca o pisicuţă care toarce. Vreau să profit la maximum acum fiindcă undeva, cumva, îmi dau seama că nu o să dureze. E ca şi cum ţi-ai găsi adăpost în mijlocul unui uragan.

Nu contează cât de mult mă străduiesc, nu reuşesc niciodată să mă împiedic să rememorez, iar şi iar, acea călătorie fatală când Astrid l-a cunoscut pe Serge. S-a întâmplat cu patru ani în urmă. Copiii nu intraseră încă în vâltoarea adolescenţei. Făcuserăm rezervare pentru vacanţă la Club Med din Palmiye, în Turcia. Fusese ideea mea. De obicei, ne petreceam cea mai mare parte din vară cu părinţii lui Astrid, Bibi şi Jean-Luc, la casa lor din regiunea Dordogne, lângă Sarlat. Tata şi Régine aveau o casă pe valea Loarei, un prezbiteriu pe care Régine îl transformase într-o altă grozăvie ţipător de modernă, unde rareori eram invitaţi şi rareori ne simţeam bine-veniţi.

Verile cu Bibi şi cu Jean-Luc începuseră să îşi spună cuvântul. În pofida frumuseţii grandioase a Périgord Noir, coabitarea cu rudele devenise tot mai dificilă. Obsesia lui Jean-Luc privind scaunele, consistenţa lor, meniurile frugale, numărarea caloriilor şi exerciţiile permanente devenise exagerată. Bibi suporta toate astea, ocupată ca o albină în bucătărie, cu chipul ei roz, ca o lună, cu gropiţe,

cu părul alb ca zăpada prins la spate în coc, mulțumită să fredoneze veselă şi să ridice binevoitoare din umeri. În fiecare dimineață, când îmi beam cafeaua, cu zahăr – „Îți face *foarte mult* rău”, lătra Jean-Luc, „o să mori până la cincizeci de ani!” –, şi mă ascundeam în spatele unui tufiş de hortensie ca să fumez rapid o țigară – „Ştiai că fiecare țigară îți reduce durata de viață *cu cinci minute?”* –, Bibi mergea rapid în jurul grădinii, înfăşurată în plastic pentru a transpira cât de mult posibil, fluturând nişte bețe de schi. Asta se numea „mers nordic” şi, cum ea era suedeză, bănuiesc că i se potrivea, deşi arăta caraghios.

De asemenea, întoarcerea la nuditatea anilor şaizeci la piscină şi în casă, începuse să mă obosească. Mergeau țanțoş ca nişte fauni bătrâni, nepăsători că fundurile lor lăsate nu inspirau altceva decât milă. Dar nu îndrăznisem să îi spun toate astea lui Astrid, care era şi ea adepta nudismului de vară, pe o scară totuşi mai moderată. Semnalul de alarmă se declanşase când Arno, care avea doisprezece ani, mormăise ceva la masă că îi era jenă să-şi invite prietenii la piscină din cauză că bunicii lui îşi afişau organele genitale. Atunci decisesem să ne petrecem vacanțele de vară în altă parte, deşi continuaserăm să mergem în vizită la ei.

Aşa că am schimbat zona Dordogne, cu stejari, păduri, müsli de casă şi rude nudiste cu Clubul Med, extrem de călduros, grozav de vesel şi plin de calorii. La început, nu-l observasem pe Serge. Nu simțisem nici un semn de pericol. Astrid se ducea la orele de aqua gym şi de tenis, copiii, la Mini Club, iar eu petreceam ore întregi la plajă sau la mare, dormind, înotând, bronzându-mă sau citind. Îmi amintesc că în acea vară am citit foarte mult, romane pe care Mélanie mi le dăduse de la editura ei, de la noi autori talentați la autori confirmați, autori străini. Le citeam degajat, lejer, fără să mă concentrez prea tare. Tot ce am făcut în acea vară am

făcut cu detaşare. Ar fi trebuit să rămân în gardă. În schimb, eu trândăveam la soare, convins că totul era în regulă în mica mea lume.

Cred că l-a întâlnit pe terenul de tenis. Aveau acelaşi instructor, un italian onctuos îmbrăcat într-un şort alb strâmt, care se purta ostentativ, de parcă era Travolta pe ringul de dans. Nu am simțit nimic neobişnuit decât mai târziu, în timpul unei excursii la Istanbul. Serge făcea parte din grupul nostru, eram cincisprezece persoane de la Club Med, cu un ghid, un turc ciudat educat în Europa şi care vorbea cu un accent belgian surprinzător. Amețit de căldură şi de epuizare, am cutreierat prin Topkapi, Moscheea Albastră, Sfânta Sofia, bazinele antice cu ciudatele capete de meduză întoarse, bazarul. Lucas avea doar şapte ani şi se plângea aproape tot timpul. Era cel mai mic copil de acolo.

Ce am observat la început a fost că Astrid râdea. Eram la bordul unei bărci într-o croazieră în Bosfor, iar ghidul ne arăta punctele de interes de pe malul asiatic, când am auzit-o râzând încontinuu. Serge stătea cu spatele la mine, cu brațul în jurul unei femei, şi toți râdeau. Femeia era tânără, cu un chip proaspăt şi cu părul prins într-o coadă de cal. „Hei, Tonio, vino să-i cunoşti pe Serge şi pe Nadia.” Aşa că am tropăit într-acolo şi am dat mâna cu ei, mijindu-mi privirea contra soarelui ca să pot să-i zăresc fața. Nu avea nimic special. Mai scund ca mine, musculos. Trăsături deloc remarcabile. Doar că am observat că Astrid îl tot privea. Şi el pe ea. Era acolo cu prietena lui, dar nu putea să-şi ia ochii de la soția mea. Îmi venea să-l împing peste bord.

Ce am mai remarcat, cu un chin crescând, a fost că, după ce ne-am întors la Palmiye, tot dădeam peste el la fiecare colț. Ce să vezi, Serge la hamam, Serge desenând semne trăsnite la club, dansând cu copiii la piscină, iată-l pe Serge la cină lângă masa noastră. Uneori Nadia era prezentă, alteori nu. „Sunt un cuplu modern”, îmi explicase

Astrid. Nu aveam idee ce însemna asta, dar nu-mi plăcea deloc.

În timpul orelor de aqua gym, era invariabil acolo, călcând apa lângă nevastă-mea, masându-i ceafa şi umerii în timpul sesiunii de masaj reciproc de la final. Nu aveam ce face ca să scap de el. Am început să înțeleg cu o deznădejde posomorâtă că trebuia să aştept până la finalul şederii noastre ca să nu-l mai văd. Nu am ştiut că relația lor a început imediat după întoarcerea în Franța. Pentru mine, Serge era doar o parte neplăcută a unei vacanțe altfel reuşite. Cât de orb am fost!

Atunci, Astrid începuse să dea semne de încordare. Deseori era obosită, irascibilă. Părea că nu o să mai facem dragoste niciodată. Adormea devreme, ghemuită pe partea ei de pat, cu spatele la mine. O dată sau de două ori noaptea, după ce copiii se culcaseră, am surprins-o în bucătărie, singură, plângând. Reuşise de fiecare dată să mă convingă că era doar din cauza oboselii sau a unei probleme la birou, nimic serios. Şi o crezusem.

Era atât de uşor să o cred. Să nu îi pun nici o întrebare. Să nu *îmi* pun nici o întrebare.

Plângea fiindcă îl iubea şi nu ştia cum să-mi spună.

A doua zi, cea mai bună prietenă a lui Mélanie, Valérie, apare cu fiica ei de patru ani, Léa (fina lui Mélanie), cu soțul Marc şi cu terierul Jack Russell, Rose. A trebuit să aştept afară, cu copilul şi cu câinele, în timp ce ei au intrat şi au stat un timp cu Mélanie. Câinele e genul energic, care nu poate sta o clipă locului – pare făcut din arcuri şi latră încontinuu. Fetița e la fel de rea, în ciuda înfățişării angelice. Ca să încerc să îi liniştesc pe amândoi, îi plimb în jurul spitalului, ținându-l pe unul de lesă şi pe celălalt de mână, spre amuzamentul lui Angèle Rouvatier, care mă priveşte de la o fereastră de la primul etaj. Simt o căldură cum îmi iradiază încet pelvisul când ochii ei mă cercetează.

Dar e greu să pari sexy când tragi după tine un copil care urlă şi un câine care latră. Rose încalecă şi urinează pe tot ce îi iese în cale, cu o totală lipsă de eleganță, inclusiv roata din față a motocicletei lui Angèle, iar Léa o vrea pe *maman* a ei şi nu poate să înțeleagă de ce trebuie să stea cu mine în zăpuşeala unei după-amiezi de august, într-un loc pierdut de lume, unde nu există nici măcar un magazin mai de Doamne-ajută de unde să cumperi îngheţată. Îmi dau seama cât de pierdut sunt, confruntat cu un copil de vârsta asta. Am uitat cât de tirani pot fi, cât de obtuzi, cât de gălăgioşi. Simt că mi-e dor de tăcerile nebuloase ale adolescenței cu care m-am obişnuit şi pe care ştiu să le gestionez. „De ce Dumnezeu fac oamenii copii?", meditez, în timp ce combinația dintre urletele lui Léa şi mârâiturile lui Rose le face pe asistente să deschidă geamurile şi să se uite la mine cu exasperare sau cu dispreț.

În cele din urmă, Valérie iese din clădire şi preia perechea urlătoare, spre uşurarea mea. Aştept până când Marc iese şi el şi le duce pe Rose şi pe Léa la plimbare, apoi mă aşez cu Valérie la umbra unui castan. Astăzi, căldura este şi mai apăsătoare, arzătoare şi uscată, facându-te să tânjeşti după fiorduri îngheţate, fără sfârşit. Valérie este înaltă şi bronzată, abia întoarsă dintr-o vacanță în Spania. Ea şi Mélanie sunt prietene de ani de zile, din vremea şcolii de la Sainte-Marie de l'Assomption, de pe rue de Lubeck, pe care o urmaseră amândouă. Brusc, îmi pun problema dacă Valérie şi-o aminteşte pe mama. Vreau s-o întreb, dar nu o fac. Valérie e sculptoriță, destul de renumită. Lucrările ei mi se par bune, deşi de o sexualitate fățişă şi mult prea explicite ca să le expui într-o casă plină de copii, dar presupun că eu sunt un „burghez încuiat din Arondismentul 16". Mai că o aud pe Mel râzând de mine.

Valérie pare îngrijorată. În ultimele două zile, eu m-am obişnuit cu starea lui Mélanie, aşa că trebuie să-mi

amintesc că primul contract este, inevitabil, şocant. Mă întind şi o iau de mână.

— Pare atât de fragilă, şopteşte ea.

— Da, răspund, dar arată mai bine decât în prima zi.

— Nu-mi ascunzi nimic, nu-i aşa? rosteşte pe un ton aspru.

— Ce vrei să spui?

— Adică, nu o să rămână paralizată sau ceva îngrozitor?

— Sigur că nu. Dar adevărul e că doctorița nu-mi spune prea multe. Nu am idee cât va mai trebui să stea aici şi când o să fie din nou pe picioare.

Valérie se scarpină în cap.

— Am văzut-o pe doctoriță când am fost înăuntru. Mi s-a părut o femeie drăguță.

— Da, este.

Valérie se întoarce să mă privească.

— Dar tu, Tonio? Cum te simți?

Zâmbesc şi ridic din umeri.

— Într-o continuă buimăceală.

— Trebuie să fi fost îngrozitor, mai ales după un weekend atât de plăcut. Am vorbit cu Mel de ziua ei. Părea că se distra grozav.

— Da, am zis fără vlagă, aşa era.

— Mă tot întreb cum de s-a întâmplat aşa ceva.

Mă priveşte din nou. Nu ştiu ce să răspund, aşa că îmi feresc privirea. În cele din urmă, oftez.

— Pur şi simplu, a ieşit de pe drum, Valérie. Asta a fost tot. Aşa s-a întâmplat.

Îşi pune un braț bronzat în jurul meu.

— Ştii ceva, de ce nu mă laşi pe mine să stau aici vreo două zile. Te poți întoarce la Paris cu Marc, iar eu o să am grijă de Mel o vreme.

Cochetez cu ideea, fără să spun nimic.

Ea continuă:

— Deocamdată, nu prea ai ce să faci aici. Nu poate fi mutată, aşa că, de ce nu te întorci acasă şi să mă laşi pe mine să am grijă de ea, şi mai vedem cum merg lucrurile. Trebuie să mergi la muncă, să-ţi vezi copiii în weekend, apoi te poţi întoarce împreună cu tatăl tău, de exemplu.

— Mă simt prost să o părăsesc.

Valérie pufneşte.

— Ei, haide. Sunt cea mai veche şi mai bună prietenă a ei. Fac asta pentru ea – şi pentru tine. Pentru amândoi.

O strâng de braţ şi tac. Apoi spun:

— Valérie, îţi aduci aminte de mama noastră?

— De mama voastră?

— Eşti prietenă cu Mel de atâta vreme, aşa că m-am gândit că poate ţi-o aminteşti.

— Ne-am cunoscut imediat după moartea ei. Cred că aveam opt ani. Îmi amintesc că ai mei mi-au zis că nu trebuie să o întreb niciodată pe Mel despre asta. Dar Mel mi-a arătat fotografii cu ea, scrisori, mărunţişuri care i-au aparţinut. Apoi tatăl vostru s-a recăsătorit, şi noi ne-am transformat în adolescente frivole, interesate de băieţi şi lucruri de genul ăsta. Nu am mai vorbit despre mama voastră prea mult. Dar mi-a părut rău pentru amândoi. Eraţi singurii copii pe care îi cunoşteam a căror mamă murise. Asta mă făcea să mă simt vinovată şi tristă.

Vinovată şi tristă. Îmi amintesc că şi prietenii de la şcoală reacţionaseră la fel. Unii prieteni fuseseră atât de şocaţi, că nu mai putuseră vorbi normal cu mine. Mă ignorau sau roşeau când le vorbeam. Îmi aduc aminte că directoarea şcolii ţinuse un discurs stângaci şi că se organizase o slujbă specială pentru Clarisse. Vreo două luni, profesorii se purtaseră foarte frumos cu mine. Eram băiatul a cărui mamă murise. Şoapte în spatele meu, coate, semne din cap. Uite, el e, mama lui a murit.

Îl văd pe Marc întorcându-se cu fetiţa şi cu câinele. Ştiu că Valérie poate să aibă grijă de sora mea. Îmi spune că are o geantă cu lucruri personale, nu-i nici o problemă să stea câteva zile, e uşor şi necesar, şi vrea să o facă.

Aşa că mă hotărăsc destul de rapid. Mă hotărăsc să plec cu Marc, Rose şi Léa. Îmi trebuie ceva timp să împachetez, să anunţ la hotel că Valérie va avea nevoie de o cameră, să îmi iau rămas-bun de la sora mea, care este atât de fericită să-şi vadă cea mai bună prietenă, încât nu pare foarte întristată de plecarea mea.

Zăbovesc pe lângă ceea ce cred eu că e cabinetul lui Angèle, sperând să dau de ea. Nu pare să fie pe acolo. Mă gândesc la ce face în acel moment, la cadavrul de care se îngrijeşte chiar atunci. Mă îndepărtez şi mă întâlnesc cu doctoriţa Besson, căreia îi explic că o las pe sora mea în grija unei prietene apropiate şi că mă voi întoarce curând.

Ea mă linişteşte spunându-mi că Mélanie va fi pe cele mai bune mâini, apoi rosteşte această frază ciudată:

— Aveţi grijă de tatăl dumneavoastră.

Încuviinţez din cap şi mă îndepărtez, dar nu pot să nu mă întreb ce a vrut să spună. I se păruse că tata arăta bolnav? Observase ceva ce mie îmi scăpase? Îmi trece prin gând să mă întorc şi să o rog să-mi explice, dar Marc mă aşteaptă, şi copilul a început deja să se agite, aşa că plecăm, făcând semne cu mâna spre silueta înaltă, liniştitoare a lui Valérie, aflată la intrarea spitalului.

Drumul e lung şi călduros, dar miraculos de tăcut, căci şi câinele, şi fetiţa au adormit. Marc este genul de om tăcut. Ascultăm muzică clasică şi nu vorbim prea mult, ceea ce mi se pare o uşurare.

Primul lucru pe care îl fac când ajung acasă este să deschid toate ferestrele. Aerul dinăuntru este înăbuşitor şi stătut. Parisul are acel miros de vară greu, de praf şi de arşiţă, încărcat cu gaze de eşapament şi cu excremente de

câine. Zgomotoasa rue Froidevaux, aflată trei etaje mai jos, scuipă urletul neîncetat al traficului. Nu pot să las niciodată prea mult geamurile deschise, căci zgomotul este infernal.

Frigiderul e gol. Nu mă simt în stare să iau masa singur, aşa că îl sun pe Emmanuel, la care răspunde robotul, şi îi las un mesaj, implorându-l să străbată Parisul fierbinte şi aglomerat tocmai din Marais ca să îmi ofere sprijin moral şi companie la cină, lucru pe care are să-l facă, fără îndoială. Câteva minute mai târziu, aud un semnal dinspre telefonul mobil, şi mă aştept să primesc un SMS de la Emmanuel. Dar nu.

Asta se cheamă să o ştergi franţuzeşte. Când te întorci?

Sângele îmi pulsează în piept, făcându-mă să transpir şi mai mult. Angèle Rouvatier. Nu pot să nu zâmbesc larg. Ţin telefonul în mână ca un adolescent sentimental. Scriu rapid înapoi:

Mi-e dor de tine. Te sun curând.

Imediat, mă simt prost. Ar fi trebuit să trimit aşa ceva? Ar fi trebuit să îi mărturisesc faptul că mi-e dor de ea? Cobor în grabă la Monoprix, pe bulevardul Général Leclerc, să cumpăr vin, brânză, şuncă şi pâine. Primesc un alt mesaj tocmai când să ies din magazin. E de la Emmanuel, care mă anunţă că vine spre mine.

În aşteptarea lui, aleg un CD vechi cu Aretha Franklin şi dau sonorul tare. Bătrâna de deasupra e surdă, iar cuplul de dedesubt e încă în vacanţă. Îmi torn un pahar de Chardonnay şi mă plimb prin apartamentul gol, fredonând

şi eu melodia *Think.* Copiii vor veni la mine weekendul acesta. Mă uit în camerele lor. Îmi amintesc că, în timpul divorțului, îi atrăsese ideea de a avea camere în două case diferite. Lucrul ăsta îi ajutase. Îi las să-şi decoreze camera în stilul propriu. Pereții de la Lucas sunt tapetați cu Jedi şi Darth Vader. Arno şi-a vopsit camera albastru-închis, dându-i un ciudat aspect acvatic. Margaux a prins un poster cu Marilyn Manson în cea mai înfiorătoare ipostază a lui. Mă uit la el numai dacă sunt nevoit. Mai e şi o altă fotografie nu tocmai plăcută cu Margaux şi Pauline, cea mai bună prietenă a ei, strident machiate şi arătându-şi degetul mijlociu. Femeia care îmi face curățenie, energica şi vorbăreața *Madame* Georges, se plânge de starea camerei lui Arno. Spune că nu poate să deschidă uşa, atât de multe lucruri sunt împrăştiate pe jos. Camera lui Margaux e la fel de îngrozitoare. Numai Lucas încearcă, timid, să facă ordine. Eu îi las să trăiască în dezordinea lor. Petrec atât de puțin timp cu mine, încât ideea de a-i bate la cap să-şi facă curățenie nu mă atrage deloc. Las asta pe seama lui Astrid. Şi a lui Serge.

Observ că, deasupra biroului, Lucas are un arbore genealogic. Nu l-am mai văzut până acum. Pun paharul de vin jos şi mă uit mai îndeaproape. Părinții lui Astrid, francezi de o parte, suedezi de alta, mergând până la bunici. De partea noastră, familia Rey, şi un semn de întrebare lângă poza tatălui meu. Îmi dau seama că Lucas ştie foarte puține despre mama. Mă întreb dacă îi cunoaşte măcar numele. Ce le-am spus copiilor despre ea? Aproape nimic.

Iau un creion de pe birou şi scriu cu majuscule, meticulos: „Clarisse Elzyère, 1939–1974” în caseta mică de lângă „François Rey, 1938”.

Sunt fotografii ale tuturor părinților din arbore, cu excepția mamei, şi simt că mă cuprinde un sentiment ciudat de frustrare.

Soneria anunță sosirea lui Emmanuel. Brusc, mă simt bucuros să îl văd, fericit că nu sunt singur, şi îmi înfăşor cu înfocare brațele în jurul trupului său voinic şi îndesat. El mă bate pe spate liniştitor, părinteşte.

Îl cunosc pe Emmanuel de mai bine de zece ani. Ne-am întâlnit când am redecorat birourile firmei lui de publicitate cu echipa mea. Avem aceeaşi vârstă, dar el pare mai bătrân, bănuiesc că din cauza capului complet chel. Compensează lipsa părului cu o barbă stufoasă, de un brun-roşcat, prin care îi place să îşi treacă degetele. Emmanuel poartă culori vii, stranii, pe care eu nu aş îndrăzni nici să le încerc, dar el le afişează cu un anumit farmec. În seara asta are o cămaşă Ralph Lauren de un portocaliu tropical. Ochii îi sclipesc înspre mine, albaştri, de după ochelarii fără rame.

Vreau să îi spun cât de fericit sunt că se află aici, cât de recunoscător pentru prezența lui, dar, ca de obicei, în adevăratul stil Rey, cuvintele mi se topesc pe limbă şi le păstrez ascunse în mine.

Iau punga de plastic pe care a adus-o, iar el mă urmează în bucătărie. Se apucă imediat de treabă în timp ce eu îl privesc, oferindu-mi ajutorul, deşi ştiu că e total inutil. Preia comanda de parcă ar fi în propria bucătărie, iar eu nu am nimic împotrivă.

— Tot nu ai un şorț cumsecade? mormăie el.

Îi arăt şorțul roz cu Mickey Mouse al lui Margaux, atârnat într-un cui, lângă uşă. Îl are de la zece ani. Emmanuel oftează, dar reuşeşte să şi-l lege în jurul şalelor cărnoase. Eu mă străduiesc să nu izbucnesc în râs.

Viața personală a lui Emmanuel este un mister pentru mine. Este mai mult sau mai puțin implicat într-o relație cu o ființă tristă şi complicată pe nume Monique, care are doi copii adolescenți dintr-o căsnicie anterioară. Nu-mi dau seama ce vede la ea. Sunt destul de sigur că are diverse aventuri ori de câte ori ea nu e prin preajmă, ca acum, de

exemplu, căci e plecată în vacanță în Normandia cu copiii. Îmi dau seama că are în minte ceva, fiindcă fluieră în timp ce toacă avocado şi afişează expresia aceea de băiat neastâmpărat pe care i-o zăresc de obicei pe chip în perioada asta a anului.

În pofida straturilor suplimentare de grăsime, Emmanuel nu pare să sufere vreodată din cauza căldurii. În timp ce stau şi-mi sorb vinul, simt cum transpirația îmi luceşte pe tâmple şi pe buza superioară, în timp ce el pare cât se poate de în elementul lui. Fereastra deschisă de la bucătărie dă spre o curte tipic pariziană, întunecată ca o peşteră chiar şi în miezul zilei, având ca perspectivă geamul murdar al vecinului şi cârpele umede de bucătărie atârnate peste pervaz. Nici o undă de aer nu se strecoară înăuntru. Urăsc Parisul pe zăpuşeala asta. Mi-e dor de Malakoff şi de grădina mică şi proaspătă, de masa şubredă şi de scaunul de sub bătrânul plop. Emmanuel se agită, plângându-se de lipsa unor cuțite bune şi a râşniței pentru piper.

Niciodată nu am fost un bucătar bun. Astrid era bucătăreasa din cuplul nostru. Încropea cele mai delicioase şi mai originale mâncăruri, cu care îi impresiona întotdeauna pe prietenii noştri. Brusc, mă întreb dacă mama era o bucătăreasă bună. Nu îmi amintesc de mirosuri apetisante dinspre bucătărie în apartamentul de pe bulevardul Kléber. Înainte ca tata să se căsătorească cu Régine, exista o guvernantă angajată să aibă grijă de noi şi de casă. *Madame* Tulard. O femeie slabă, cu bărbie păroasă. Supă apoasă. Varză de Bruxelles fără gust. Vițel tare ca talpa. *Riz-au-lait* fără consistență. Dintr-odată, îmi amintesc de brânză de capră fierbinte presărată pe pâine integrală. Asta făcea mama. Mirosul înțepător al brânzei topite, gustul de grâu, făinos, al pâinii, aroma dulce de cimbru şi busuioc proaspete, stropii de ulei de măsline. Îmi amintesc cum îmi spunea că obişnuia să mănânce brânză de capră în

copilărie, la Cévennes. Aveau un nume pentru acele bucăți rotunde de brânză... Pélardons... Picadons...

Emmanuel mă întreabă cum se simte Mel. Îi spun că Valérie îmi ține locul pentru câteva zile, că nu prea știu cum se simte sora mea, dar îmi place şi am încredere în chirurgul ei, Bénédicte Besson, o femeie implicată şi bună, care m-a liniştit în noaptea accidentului şi l-a înfruntat pe tata. Apoi mă întreabă ce fac copiii, aducând două farfurii frumos aranjate cu legume tăiate fin, felii de brânză Gouda, sos acrişor de iaurt şi şuncă italienească. Ăsta nu este decât antreul, după cum îi cunosc prea bine apetitul sănătos. Începem amândoi să mâncăm şi îi spun că în weekendul acesta copiii vor sta la mine. Îl privesc cum înfulecă. La fel ca Mélanie, Emmanuel nu are habar despre creşterea copiilor. Fericitul! Îmi ascund un zâmbet strâmb. Oricât m-aş strădui, nu mi-l pot închipui pe Emmanuel tată.

Aştept până termină de mâncat şi se pregăteşte să prepare somonul, rapid şi cu îndemânare. Îl privesc, uimit de talentul lui. Presară mărar peste peşte şi îmi dă porția mea şi o jumătate de lămâie.

— Mélanie a ieşit de pe autostradă fiindcă şi-a adus aminte de ceva legat de mama.

El ridică privirea spre mine, uimit. Un fir de mărar i s-a prins între dinți şi încearcă să-l scoată.

— Acum nu-şi mai aminteşte nimic, continui, mâncând din somon.

Mănâncă şi el, cu ochii la mine.

— Dar o să-şi aducă aminte, spune. Ştii asta.

— Da, răspund, o să-şi aducă. Deocamdată, nu a reuşit, însă eu nu pot să îmi scot asta din minte. Simt că înnebunesc.

Aştept să termine somonul şi îmi aprind o țigară. Ştiu că urăşte lucrul ăsta, dar, la urma urmelor, sunt în propria casă.

— Ce crezi că era?

— Ceva ce a supărat-o teribil de mult. Îndeajuns cât să piardă controlul maşinii.

Fumez în tăcere, în timp ce el încearcă să-şi scoată dintre dinți alt rest de mărar.

— Şi apoi, am cunoscut-o pe *femeia* asta, zic.

Ciuleşte urechile şi ridică dintr-o sprânceană.

— Este autopsier.

Izbucneşte în râs.

— Glumeşti!

Eu zâmbesc.

— Este cea mai sexy ființă.

Îşi freacă bărbia, cu ochii strălucitori.

— Şi? mă îmboldeşte.

Lui Emmanuel îi place acest gen de discuții.

— Ei bine, s-a repezit ca un uliu asupra mea. E uimitoare. Magnifică.

— Blondă?

— Nu. Brunetă. Ochi galbeni-verzui. Corp extraordinar. Simț grozav al umorului.

— Unde locuieşte?

— În Clisson.

— Unde-i asta?

— Undeva pe lângă Nantes.

Chicoteşte.

— Ei bine, ar trebui să o vezi din nou, fiindcă ți-a făcut bine, băiete. Nu ai mai arătat atât de plin de energie de când...

— De când m-a părăsit Astrid.

— Nu, dinainte de asta. Nu ai mai arătat atât de bine de ani de zile.

Ridic paharul de Chardonnay.

— Pentru Angèle Rouvatier!

Ciocnim.

Mă gândesc la ea, aflată în acel spital de provincie. Mă gândesc la zâmbetul ei moale, la pielea fină şi la gustul ei. Şi o doresc atât de tare, că aproape mă doare. Emmanuel are dreptate. Nu m-am mai simţit aşa de ani de zile.

Vineri după-amiază plec de la birou să mă întâlnesc cu tata. Căldura nu s-a domolit. Parisul e în flăcări. Turiştii tropăie de colo-colo, epuizaţi. Crengile copacilor atârnă moi, iar praful şi mizeria se adună în nori cenuşii, unduitori. Mă decid să străbat pe jos distanţa dintre bulevardele Maine şi Kléber, ceea ce ar trebui să-mi ia în jur de patruzeci şi cinci de minute. E prea cald pentru bicicletă, şi simt nevoia să fac ceva mişcare.

Ultimele veşti de la spital sunt bune. Doctoriţa Besson şi Valérie m-au sunat amândouă să îmi spună că Mélanie îşi recapătă forţele. (Mai fuseseră şi câteva SMS-uri de la Angèle Rouvatier, dar erau de o natură mai erotică, lucru care evident că îmi dăduse fiori. Le păstrasem pe toate în telefon.)

În timp ce o iau spre stânga după ce trec de Domul Invalizilor, telefonul îmi vibrează în buzunar. Arunc o privire spre numărul care clipeşte pe ecran. Rabagny. Răspund, deşi îmi doresc instantaneu să nu o fi făcut.

Nici nu se oboseşte să mă salute. Niciodată nu o face. E mai tânăr cu cel puţin cincisprezece ani, dar nu are nici un fel de respect faţă de mine.

— Tocmai m-am întors de la grădiniţă, latră el. Şi tot ce pot să spun este că sunt îngrozit de lipsa ta de profesionalism. Te-am angajat fiindcă aveai o reputaţie bună, şi unii oameni păreau impresionaţi de munca ta.

Îl las să bată câmpii. Nu e nimic nou. Mi se întâmplă aproape de fiecare dată când vorbesc cu el. Deseori am încercat să-i reamintesc, cât de calm am putut, că, în luna august, în Franţa este imposibil să se facă ceva repede şi la fel de dificil să te aştepţi la rezultate rapide.

— Nu cred că primarului o să-i placă faptul că grădinița nu o să fie gata de inaugurare la începutul lui septembrie, aşa cum a fost planificat. Te-ai gândit la asta? Ştiu că ai probleme de familie, dar uneori mă întreb dacă nu le foloseşti, pur şi simplu, drept scuză.

Fără să îl închid, strecor telefonul în buzunarul de la cămaşă şi grăbesc pasul, prinzând viteză în timp ce mă apropii de Sena. Apăruseră o serie de nereguli nefericite legate de grădiniță: lucrări de tâmplărie făcute greşit şi un zugrav (nu din echipa mea) care nu nimerise culorile. Nici unul dintre aceste lucruri nu avea nimic de-a face cu mine. Dar lui Rabagny nu-i păsa. Era pornit pe mine. Nu mă plăcuse din prima clipă, orice făceam sau ziceam. Îmi dădeam seama după felul cum mă privea. Uneori se uita sugestiv la pantofii mei. Mă întreb cât o să-i mai suport comportamentul. Slujba e bine plătită, peste medie. Ştiu că trebuie să o păstrez. Întrebarea este cât timp?

După podul Alma şi hoardele de turişti înlăcrimați care se uitau în tunelul unde murise Lady Di, am început urcuşul lent pe bulevardul Président-Wilson. Aici sunt mai puține maşini, fiind o zonă rezidențială. Cartierul meu din copilărie. Arondismentul 16, liniştit, calm, bogat, rigid, trist. Dacă afirmi în fața unui parizian că locuieşti sau ai locuit în Arondismentul 16, va gândi imediat: „Bani”. Aici trăiesc bogații şi aici îşi afişează averea. Sunt vechile familii bogate, alături de noii îmbogățiți. Toți coabitează cu mai multă sau mai puțină armonie. Nu-mi lipseşte Arondismentul 16. Mă bucur că locuiesc pe malul stâng al Senei, în zgomotosul, coloratul şi modernul Montparnasse, chiar dacă apartamentul meu dă spre cimitir. Vara, cartierul este alarmant de pustiu. Toată lumea e plecată, în Normandia – în Bretagne, pe Rivieră.

În vreme ce mă îndrept spre bulevardul Kléber, traversând prin rue de Longchamp, îmi revin în minte

amintiri din copilărie, şi nu este un sentiment plăcut. Îl revăd pe băiatul tăcut şi serios care eram, cu pantalonii scurţi din flanel cenuşiu şi cu puloverul bleumarin. De ce oare, mă întreb, aceste străzi goale, mărginite de impunătoare clădiri haussmaniene, au ceva trist şi sinistru? De ce simt că respir greu când merg pe lângă ele?

Când ies în bulevardul Kléber, mă uit la ceas şi constat că am ajuns prea devreme. Îmi continui drumul, pe rue des Belles-Feuilles. Nu am mai fost pe-aici de ani de zile. Îmi aduc aminte că era un loc aglomerat, plin de viaţă. Deseori, în copilărie, veneam aici. Era artera comercială, unde găseai peşte proaspăt, cea mai suculentă carne, baghete crocante abia scoase din cuptor. Aici îşi făcea mama cumpărăturile în fiecare dimineaţă, cu un coş de răchită pe braţ, cu mine şi cu Mel în spatele ei, în timp ce adulmecam aromele care îţi lăsau gura apă, de pui prăjit şi cornuri fierbinţi. Astăzi, strada este pustie. Un McDonald’s tronează triumfător în locul unde înainte era un restaurant excelent, şi un magazin de produse congelate a luat locul unui cinematograf. Majoritatea tarabelor de alimente au fost înlocuite de elegante magazine de haine şi de încălţăminte. Mirosurile apetisante au dispărut.

Ajung la capătul străzii; dacă o iau la stânga, pe Rue de la Pompe, ajung direct la casa bunicii mele de pe bulevardul Henri-Martin. Cochetez cu ideea de a-i face o vizită acum. Bunul Gaspard mi-ar face loc să intru, radiind de fericire să îl vadă pe „*Monsieur* Antoine”. Amân asta pentru o altă zi şi mă îndrept spre casa tatălui meu.

Îmi amintesc că, la mijlocul anilor şaptezeci, după moartea mamei, ceva mai departe pe stradă se construise Galeria Saint-Didier, un triunghi gigantic, inestetic, care acaparase o parte dintre elegantele *hôtels particuliers* din zonă, atrăgând după sine apariţia de malluri şi de supermarketuri. În timp ce trec pe lângă ea, observ că

masiva clădire nu a îmbătrânit prea frumos, căci fațada îi este pătată şi mâncată de rugină. Grăbesc pasul. Cineva mi-a lăsat două mesaje în căsuța vocală. Nu le ascult, fiindcă ştiu că trebuie să fie Rabagny.

Mama mea vitregă îmi deschide şi mă sărută uşor pe obraz. Régine afişează un bronz întunecat, care o face să pară mai bătrână şi mai uscată decât este de fapt. Ca de obicei, poartă una dintre ținutele renascentiste ale lui Courrèges şi răspândeşte în jur miros de Chanel Nr. 5. Mă întreabă cum se simte Mel. Îi răspund şi o urmez în living. Nu mi-a plăcut niciodată să vin aici. E ca şi cum m-aş întoarce în timp, într-un loc unde am fost nefericit. Trupul meu îşi aminteşte şi simt fiecare părticică din mine încordându-se ca mijloc de autoapărare. La fel ca Galeria Saint-Didier, nici apartamentul nu a îmbătrânit frumos. Modernismul lui îndrăzneț este acum palid şi arată incredibil de învechit. Decorul maro şi cenuşiu, covorul mițos care acoperă toată podeaua şi-au pierdut şi strălucirea, şi textura. Totul pare murdar şi pătat.

Apare şi tata, târşâindu-şi picioarele. Sunt şocat de înfățişarea lui îmbătrânită, deşi l-am văzut cu doar o săptămână în urmă. Pare epuizat, buzele lui nu mai au culoare, iar pielea i-a căpătat o nuanță ciudată, gălbuie. Nu-mi vine să cred că acesta este avocatul formidabil care îşi făcea adversarii să tremure de cum intra în sala de judecată.

Scandaloasa afacere Vallombreux, de la începutul anilor şaptezeci, a lansat cariera tatălui meu de avocat eminent. Edgar Vallombreux, un consilier politic influent, fusese găsit pe jumătate mort în casa lui de la țară, din apropiere de Bordeaux, după o presupusă sinucidere ca urmare a rezultatului dezastruos obținut de partidul său la ultimele alegeri. Paralizat, incapabil să vorbească, deprimat, fusese internat într-un spital pentru tot restul zilelor. Soția lui, Marguerite, nu crezuse nici o clipă teoria sinuciderii.

Pentru ea, era evident faptul că soțul ei fusese atacat fiindcă ştia multe despre neregulile financiare ale câtorva miniştri bine plasați.

Îmi amintesc când *Le Figaro* publicase o pagină întreagă despre François Rey, tânărul şi imprudentul avocat care îndrăznise să atace fără reținere Ministerul de Finanțe şi care, după câteva săptămâni de proces palpitant, ce ținuse întreaga țară cu sufletul la gură, demonstrase că, într-adevăr, Vallombreux fusese victima unui uriaş scandal financiar, având drept urmare căderea câtorva capete. În adolescență, am fost de multe ori întrebat dacă aveam vreo legătură cu „legendarul avocat". Uneori, stânjenit sau enervat, obişnuiam să spun că nu. Eu şi Mélanie eram ținuți departe de viața profesională a tatei şi rareori l-am văzut în instanță. Ştiam doar că era temut şi respectat.

Tata mă bate uşor pe umăr, se îndreaptă spre bar şi îmi întinde un whisky pe care l-a turnat cu o mână tremurătoare. Nu-mi place băutura asta, dar nu mă îndur să-i atrag atenția. Mă prefac că sorb o înghițitură. Se aşază gemând şi îşi freacă genunchii. Acum e pensionar, şi situația nu îl bucură deloc. Alți avocați mai tineri i-au luat locul, şi el nu mai are ce căuta pe scena juridică. Mă întreb ce face toată ziua. Citeşte, se întâlneşte cu prietenii? Vorbeşte cu soția lui? Nu ştiu nimic despre viața tatălui meu, iar el nu ştie nimic despre a mea. Şi, cât crede că ştie, o dezaprobă.

Apare Joséphine, vorbind murmurat în telefonul mobil ținut între obraz şi umăr. Îmi zâmbeşte şi îmi dă ceva. Mă uit în jos şi văd o bancnotă îndoită de cinci sute de euro. Ea îmi face cu ochiul şi îmi dă de înțeles printr-un gest că diferența va veni mai târziu.

Tata îmi vorbeşte despre nişte probleme cu instalația de la casa de la țară, dar nu-l ascult. Privesc în jur şi încerc să-mi amintesc cum era încăperea când trăia mama. La

ferestre erau plante, lemnul de nuc lustruit al podelei sclipea. Într-un colț erau cărți şi o canapea acoperită cu creton, precum şi un birou unde mama obişnuia să stea şi să scrie în soarele dimineții. Oare ce scria? Şi unde sunt acum toate lucrurile ei? Toate cărțile, fotografiile, scrisorile ei? Vreau să-l întreb pe tata, dar nu o fac. Ştiu că nu pot. Acum se plânge de grădinarul pe care l-a angajat Régine.

Nimeni nu vorbeşte vreodată despre mama. Mai ales aici. A murit aici. Trupul ei a fost scos chiar pe această uşă, pe acele scări acoperite de covoare. Unde a murit, mai exact? Nu mi s-a spus niciodată. În camera ei, chiar lângă intrare? Aici, în bucătărie, la capătul acelui culoar nesfârşit? Cum s-a întâmplat? Cine era aici? Cine a găsit-o?

Anevrism. De curând, am căutat termenul pe internet. S-a întâmplat. Ca un trăsnet. S-a întâmplat oamenilor de vârsta mea. Pur şi simplu.

În urmă cu treizeci şi trei de ani, mama a murit chiar în apartamentul unde mă aflu acum. Nu-mi amintesc de ultima dată când am sărutat-o. Şi asta mă doare.

— Asculți măcar o vorbă din ce spun, Antoine? mă întreabă tata sarcastic.

Când ajung acasă, copiii sunt deja acolo. Aud vacarmul prezenței lor în timp ce urc scările. Muzică, paşi, voci sonore. Lucas se uită la TV, cu pantofii murdari pe canapea. Când intru, aleargă în întâmpinarea mea. Margaux apare în uşă. Încă nu mă pot obişnui cu părul portocaliu, dar nu spun nimic.

— Bună, tati..., rosteşte ea tărăgănat.

Văd o mişcare în spate, şi Pauline se iveşte pe după umărul ei. Cea mai bună prietenă de când erau mici. Numai că Pauline arată acum de parcă ar avea douăzeci de ani. Ieri era o ființă mică şi pricăjită. Azi e imposibil să nu-i remarci pieptul plin şi şoldurile feminine. Nu o mai îmbrățişez aşa cum făceam când era copil. De fapt, nici nu o mai sărut pe

obraz. Ne facem semn cu mâna unul celuilalt de la o distanță politicoasă.

— Ai ceva împotrivă ca Pauline să doarmă aici?

Mă simt dezamăgit. Ştiu că, dacă Pauline rămâne aici peste noapte, nu o să o mai văd pe fiica mea decât la cină. O să se refugieze amândouă în camera lui Margaux, să chicotească şi să vorbească şoptit toată noaptea, iar eu nu voi mai putea să-mi petrec timpul cu copilul meu.

— Sigur că nu, răspund eu cu jumătate de gură. Părinții tăi sunt de acord?

Pauline ridică din umeri.

— Mda, nici o problemă.

Se pare că a crescut chiar şi mai mult în timpul verii, căci e mai înaltă decât Margaux. Poartă o fustă de blugi scurtă şi un tricou strâmt, mov. Paisprezece ani. Nimeni nu ar crede privind-o. Probabil că i-a venit şi ciclul. Ştiu că asta încă nu s-a întâmplat în cazul lui Margaux, căci Astrid mi-a spus de curând. Îmi dau seama că, având un astfel de corp, Pauline atrage tot soiul de masculi. Puşti de la şcoală, dar şi mai mari. Tipi de vârsta mea. Mă întreb cum se descurcă părinții ei cu chestiile astea. Ce îi spun. Ce ştie ea. Poate că are un prieten, poate face sex, poate ia deja anticoncepționale. Paisprezece ani.

Arno năvăleşte înăuntru, bătându-mă pe spate. Îi sună telefonul, şi el răspunde, spunând: „O clipă". Dispare. Lucas începe să se uite iar la televizor şi fetele pleacă. Rămân singur în holul de la intrare. Mă simt ca un idiot.

Mă duc în bucătărie, iar paşii mei făcură podelele să scârțâie cu zgomot. Nu am ce face decât să le pregătesc cina. O salată cu paste, mozzarela, roşii cherry, busuioc proaspăt şi cubulețe de şuncă. În timp ce tai brânza, simt că viața mea este atât de goală şi aproape izbucnesc în râs. Ba chiar o fac. După un timp, când masa e gata, pare să dureze

o grămadă până să apară şi ei. Toți au altceva mai bun de făcut.

— Fără iPod, Nintendo sau telefoane mobile, vă rog, spun eu ferm, punând cu zgomot mâncarea pe masă.

Cuvintele mele sunt întâmpinate cu oftaturi şi cu ridicări din umeri, apoi tăcerea este punctată de plescăituri şi de clefăieli în timp ce toți mănâncă. Mă uit la micul nostru grup ca şi cum m-aş afla undeva departe. Prima mea vară fără Astrid. Da, urăsc fiecare clipă din ea.

Seara se întinde înaintea mea ca o pajişte arsă. Fetele se închid în camera lui Margaux, Lucas e lipit de Nintendo, iar pe Arno nu-l poți smulge din camera lui, unde navighează pe internet. Acum îmi dau seama că a fost o greşeală să le pun la dispoziție computere şi conexiune Wi-Fi. Fiecare se retrage în spațiul propriu, şi eu abia ajung să îi mai văd. Nimeni nu se mai uită la televizor *en famille.* Internetul a preluat conducerea, tăcut şi acaparator.

Stau întins pe canapea şi mă uit la un DVD, la un film de acțiune cu Bruce Willis. La un moment dat, apăs pe pauză şi le sun pe Valérie şi pe Mélanie, apoi îi trimit lui Angèle un SMS despre viitoarea noastră întâlnire. Seara se scurge la fel ca până acum. Dinspre camera lui Margaux se aud chicoteli înăbuşite, sunete de ping-pong dinspre jocul lui Lucas, iar dinspre camera lui Arno abia pot distinge ritmul metalic ce răzbate din căşti. Căldura mă moleşeşte şi ațipesc.

Când deschid ochii, amețit, este aproape două dimineața. Mă ridic, clătinându-mă. Lucas doarme dus, cu obrazul lipit de Nintendo. Îl pun încet în pat, străduindu-mă să nu îl trezesc. Mă hotărăsc să nu bat la uşa lui Arno. În definitiv, este încă vacanță şi nu mă simt în stare de o altă altercație despre faptul că ar trebui să doarmă la ora asta. Când trec pe lângă uşa fiicei mele, izul inconfundabil de țigară îmi gâdilă nasul. Mă opresc, cu mâna pe clanță. Alte

chicoteli înfundate. Bat, şi râsul încetează. Margaux deschide uşa. Încăperea e încețoşată de fum.

— Fetelor, voi fumați?

Vocea mea sună gâtuit, aproape umil, şi mă crispez auzind-o.

Margaux ridică din umeri. Pauline stă întinsă pe pat, purtând doar nişte chiloței albaştri subțiri şi un sutien cu volănaşe. Îmi feresc privirea de la rotunjimile sânilor ei, care par să îmi sară în ochi.

— Doar vreo două țigări, tată, zice Margaux, dându-şi ochii peste cap.

— Dar ai numai paisprezece ani, urlu eu. E o prostie să faci asta...

— Păi, dacă e aşa o prostie, tu de ce o faci, tată? mi-o trânteşte ea şi rânjeşte sarcastică.

Apoi îmi închide uşa în nas.

Rămân acolo, cu mâinile în şolduri. Dau să bat din nou la uşă, dar nu o fac. Mă retrag în camera mea şi mă aşez pe pat. Ce ar fi făcut Astrid în situația asta? Ar fi țipat la ea? Ar fi pedepsit-o? Ar fi amenințat-o? Oare Margaux îndrăzneşte să fumeze sub acoperişul mamei ei? De ce mă simt atât de inutil? Nu poate fi mai rău de-atât. Sau e posibil?

Chiar şi în severa uniformă albastră de spital, Angèle e sexy. Îşi înfăşoară brațele în jurul meu, fără să-i pese că suntem în morga spitalului, că dincolo de uşă sunt cadavre, că familii îndurerate stau sfâşiate de durere în sala de aşteptare alăturată.

Atingerea ei mă electrizează.

— Când termini lucrul? şoptesc eu.

Nu am mai văzut-o de trei săptămâni. Ultima dată când venisem să o văd pe Mélanie, eram cu tata şi nu existase nici cea mai mică posibilitate de-a petrece timp cu Angèle. Tata era obosit şi fusesem nevoit să-l duc înapoi acasă.

Ea oftează.

— O coliziune pe autostradă, două atacuri de cord, un cancer, un anevrism – toată lumea pare să fi ales acelaşi moment să moară.

— Anevrism..., murmur eu.

— O tânără de vreo treizeci de ani.

O țin strâns, mângâindu-i părul fin, lucios.

— Mama a murit de anevrism la treizeci şi ceva de ani.

Ridică privirea spre mine.

— Erai copil.

— Da.

— Ai văzut-o după ce a murit?

— Nu. Mi-am închis ochii în ultimul moment.

— În general, cei care mor din cauza asta arată bine. Tânăra despre care vorbeam e încântătoare. Nu am prea mult de lucru la ea.

Locul în care ne aflăm e rece, liniştit, şi un mic coridor îl desparte de sala de aşteptare.

— Ai trecut pe la sora ta? mă întreabă.

— De-abia am sosit. Este cu infirmierele. Mă duc acolo imediat.

— OK. Lasă-mă vreo două ore. Ar trebui să termin până atunci.

Mă sărută pe gură, un sărut cald şi umed. Mă îndrept spre secția unde se află Mélanie. Spitalul pare mai plin, mai agitat decât de obicei. Fața surorii mele este mai puțin palidă, aproape roz. Ochii i se luminează când mă vede.

— Abia aştept să scap de aici, şopteşte. Toți sunt foarte drăguți cu mine, dar vreau să merg acasă.

— Ce spune doctorița Besson?

— Că s-ar putea să pot pleca destul de repede.

Mă întreabă cum mi-am petrecut săptămâna. Rânjesc, neştiind prea bine cu ce să încep. O săptămână nenorocită, din toate punctele de vedere. Birocrație plictisitoare legată de asigurarea pentru maşină. O altă dispută cu Rabagny

despre grădiniță. Florence tot mai exasperantă. Tata care îmbătrâneşte tot mai mult, chipul lui obosit, temperamentul irascibil. Un weekend dificil cu copiii. Şcoala de-abia a început, şi toată lumea e stresată. Niciodată nu m-am simțit mai uşurat să îi las la Malakoff. Îi spun lui Mélanie că a fost una dintre acele săptămâni nenorocite când totul merge prost.

Stau cu ea o vreme şi vorbim despre scrisorile, florile şi telefoanele pe care le-a primit. Bătrânul amorez i-a trimis un inel cu rubin de la un bijutier din Place Vendôme. Uneori am impresia că Mélanie este pe punctul de a vorbi despre accident, dar nu o face. Încă nu îşi aminteşte nimic. Trebuie să am răbdare.

— Abia aştept toamna, iarna, spune Mélanie oftând. Urăsc sfârşitul verii. Urăsc căldura, urăsc tot. Abia aştept diminețile friguroase de iarnă şi sticlele cu apă fierbinte.

Doctorița Besson intră şi îmi strânge mâna. Ne spune că, în câteva săptămâni, Mélanie va putea fi transportată cu ambulanța la Paris, probabil după mijlocul lui septembrie. Convalescența poate să şi-o petreacă acasă, timp de cel puțin două luni, sub îngrijirea unui fizioterapeut şi cu vizite regulate la cabinetul medicului de familie.

— Sora dumneavoastră a fost foarte curajoasă, spune ea mai târziu, în timp ce completăm nişte hârtii în biroul ei. Îmi înmânează un teanc de formulare de asigurări. Apoi mă priveşte fix în ochi. Ce mai face tatăl dumneavoastră?

— Credeți că e bolnav, nu-i aşa?

Ea încuviințează din cap.

— Nu ne-a spus nici mie, nici surorii mele ce are, zic eu. Am observat cât este de obosit, dar mai multe nu ştiu.

— Dar mama dumneavoastră? întreabă ea. Nu are nici o idee?

— Mama a murit când eram mici.

— Ah, îmi pare rău, zice ea repede.

— Tata s-a recăsătorit, dar nu sunt sigur că mama mea vitregă ar putea să-mi spună mare lucru despre sănătatea lui. Nu suntem foarte apropiați.

Ea încuviințează din cap şi rămâne tăcută o vreme. Apoi spune:

— Vreau doar să mă asigur că se află sub supraveghere medicală.

— Ce vă îngrijorează?

Mă priveşte cu ochi inteligenți, căprui.

— Pur şi simplu, vreau să mă asigur.

— Doriți să discut cu el?

— Da, răspunde ea. Întrebați-l doar dacă a fost la medic.

— Bine, aşa o să fac.

În timp ce mă îndrept spre biroul lui Angèle, mă întreb ce a observat doctorița Besson la tata. Ce a văzut ochiul ei expert de medic, şi eu nu am remarcat? Mă simt iritat, preocupat. De la ultima vizită, nu l-am mai întâlnit pe tata şi nici nu am vorbit. Dar în ultimele săptămâni l-am visat, aşa cum am visat-o şi pe mama. Noirmoutier îmi revine în minte, ca fluxul care acoperă vadul Gois şi ca pescăruşii ce zboară în cercuri deasupra stâlpilor de salvare. Vise despre tata, despre mama, când erau tineri, pe plajă. Zâmbetul mamei, râsul lui tata. Vise despre vizita mea recentă acolo, cu Mélanie. Seara aniversării ei, cât de frumoasă era în rochia neagră. Cuplul elegant de lângă noi, care îşi ridică paharele de şampanie în direcția noastră. Bucătarul-şef care exclamă: „*Madame* Rey!” Camera numărul 9. Camera mamei mele. De la noaptea accidentului, am visat iar şi iar lucruri legate de Noirmoutier. Acest loc nu m-a mai părăsit.

„Morga spitalului”, scrie pe plăcuță. Bat o dată, apoi de două ori. Nici un răspuns. Stau lângă uşa lui Angèle mult timp. Bănuiesc că încă nu a terminat. Mă duc şi mă aşez în micuța sală de aşteptare rezervată rudelor îndurerate. Acum

e pustie, şi mă simt uşurat că sunt singur aici. Timpul pare să se târască. Îmi verific telefonul. Nu am apeluri pierdute. Nici mesaje vocale. Nici SMS-uri.

Un zgomot uşor mă face să ridic privirea. O persoană cu ochelari de protecție, mască, bonetă de hârtie, mănuşi de latex şi o salopetă bleu băgată în ghete de cauciuc stă în fața mea. Mă ridic grăbit. O mână înmânuşată scoate ochelarii şi masca şi ies la iveală trăsăturile frumos sculptate ale lui Angèle.

— Ce zi infernală, spune ea. Îmi pare rău că te-am făcut să aştepți.

Pare obosită, trasă la față.

În spatele ei, uşa spre cabinet e întredeschisă. Arunc o privire spre spațiul care poate fi întrezărit. O mică încăpere albastră. Complet goală. Linoleum. Mai departe, o altă uşă, deschisă. Pereți albi, plăci de ceramică albă pe jos. Tărgi. Flacoane şi diverse instrumente necunoscute. În aer pluteşte un miros ciudat, puternic. Şi Angèle miroase la fel. Îl simt pe salopeta ei. Este mirosul morții? Al formaldehidei? Nu ştiu decât că este prima dată când îl simt şi prima dată când îl miros la ea.

— Ți-e teamă? întreabă ea blând.

— Nu, răspund.

— Vrei să intri?

Nu ezit.

— Da.

Ea îşi scoate mănuşile, şi carnea caldă a mâinii ei o atinge pe a mea.

— Vino în bârlogul Morticiei, şopteşte ea.

Închide uşa grea în urma noastră. Ne aflăm în prima încăpere.

— Aici sunt aduse trupurile, astfel încât familiile să le poată vedea pentru ultima oară. Camera de vizionare.

Încerc să-mi imaginez ce se petrece aici. Într-un asemenea loc fuseserăm duşi eu şi Mélanie, ca să ni se arate trupul mamei noastre? Aşa trebuie să fi fost. Ceva în mintea mea se blochează şi nu pot să-mi imaginez sau să-mi amintesc nimic. Dacă aş fi văzut-o moartă atunci, demult, dacă nu aş fi închis ochii, aş fi descoperit o încăpere ca asta. O urmez pe Angèle într-o cameră mai mare. Aici, mirosul este mai puternic, aproape copleşitor. Ca sulful. Pe o targă zace un trup acoperit cu un cearşaf. Locul este foarte curat. Suprafețe impecabile. Instrumente strălucitoare. Nici o pată. Lumina se revarsă printre jaluzele. Aud murmurul aerului condiționat. E mai răcoare aici, mai răcoare decât oriunde în altă parte în spital.

— Ce vrei să ştii? mă întreabă Angèle.

— Ce poți să-mi spui.

Ea zâmbeşte.

— Dă-mi voie să-ți prezint pacientul din această după-amiază.

Trage uşor cearşaful de pe silueta întinsă pe targă. Simt că înțepenesc, cum am făcut cu atâția ani în urmă, când cearşaful fusese îndepărtat de pe trupul mamei, dar chipul care se iveşte este liniştit, împăcat. Un bătrân cu o barbă albă, deasă. Poartă un costum gri, o cămaşă albă, cravată bleumarin şi pantofi de piele. Mâinile îi sunt încrucişate pe piept.

— Vino mai aproape, mă îndeamnă Angèle. Nu te muşcă.

Bătrânul pare adormit, dar, când mă apropii, observ nemişcarea deplină a morții.

— Acesta este *Monsieur* B. A suferit un atac de cord. Avea optzeci şi trei de ani.

— Când a venit arăta aşa bine?

— Când a venit, era îmbrăcat într-o pijama pătată, chipul îi era schimonosit şi căpătase o culoare mov intens.

Tresar.

— Încep prin a-i spăla pe pacienții mei, fără să mă grăbesc. Îi spăl din cap până în picioare. Folosesc furtunul special de aici. Arată spre o chiuvetă şi un robinet din apropiere. Folosesc un burete şi detergent. În acest timp, flexez brațele şi picioarele, ca să nu se instaleze prea repede rigiditatea cadaverică. Le închid ochii cu nişte capace speciale, le cos gura – urăsc expresia asta, aşa că prefer să spun că le *închid* gura – şi uneori folosesc un adeziv special, fiindcă arată mai natural. Nu suport cusăturile alea mărunte pe care le fac unii antreprenori de pompe funebre. Dacă există o traumă la față sau pe corp, utilizez pe acele zone ceară sau alte metode de mascare. Uneori îmi ia ceva timp. După care încep procesul de îmbălsămare. Ştii ce înseamnă asta?

— Nu prea, recunosc eu cu sinceritate.

— Injectez fluid de îmbălsămare prin artera carotidă. Aici. Arată spre gâtul lui *Monsieur* B. Îl pompez înăuntru. Încet. Şi scot sângele prin vena jugulară. Ştii ce face fluidul de îmbălsămare?

— Nu.

— Redă culoarea naturală. Întârzie descompunerea, cel puțin pentru un timp. De exemplu, când l-am îmbălsămat pe *Monsieur* B, i-a dispărut culoarea mov de pe față. După îmbălsămarea arterială, folosesc un aspirator ca să extrag toate fluidele din trup. Stomac, abdomen, inimă, plămâni, vezică. Face o pauză. Te simți OK?

— Da, răspund, şi din nou sunt sincer.

Este prima oară când văd un cadavru, în afară de forma acoperită de cearşaf care voise a fi mama. Am patruzeci şi trei de ani, dar nu am văzut niciodată moartea cu propriii ochi. În sinea mea, îi mulțumesc lui *Monsieur* B. fiindcă arată atât de rozaliu şi de mulțumit. Mă întreb dacă mama arăta la fel.

— Apoi ce faci?

— Umplu toate cavitățile cu substanțe chimice concentrate, după cum cos toate inciziile şi orificiile. Asta durează ceva. Nu vreau să intru în detalii. Nu ți-ar plăcea să le auzi. Apoi îi îmbrac pe pacienții mei.

Îmi place cum spune „pacienții mei”. Sunt morți, dar totuşi sunt pacienții ei. Observ că, tot timpul cât a vorbit cu mine, mâna ei fără mănuşă a stat pe umărul lui *Monsieur* B.

— Ultimul lucru pe care îl fac, la care lucram când ai bătut la uşă, este machiajul. Trebuie să fie natural. Uneori, cer o fotografie recentă a pacienților mei, ca să văd cum arătau când erau în viață. Încerc să reproduc acea imagine.

— Familia lui *Monsieur* B. a venit să-l vadă?

Angèle se uită la ceas.

— Mâine. Sunt foarte mulțumită de *Monsieur* B. De aceea ți l-am arătat. Nu sunt la fel de mulțumită... de ceilalți pacienți de azi.

— De ce? întreb.

Se îndepărtează de targă şi rămâne lângă fereastră. O vreme, nu spune nimic.

— Moartea poate fi foarte urâtă. Nu contează ce faci, nu contează cât de mult te străduieşti, nu poți face un trup să arate îndeajuns de împăcat pentru familie.

Mă trece un fior gândindu-mă la ce vede în fiecare zi.

— Cum de nu te afectează toate astea?

Se întoarce să mă privească.

— Ah, dar mă afectează. Oftează şi îl acoperă din nou pe *Monsieur* B. Am meseria asta din cauza tatălui meu. S-a sinucis. Aveam treisprezece ani. Eu l-am descoperit. M-am întors de la şcoală şi l-am găsit pe masa din bucătărie, cu creierii împrăştiați pe pereți.

— Doamne! gem eu.

— Mama era atât de şocată, că eu a trebuit să dau toate telefoanele, să fac tot, să organizez înmormântarea. Sora

mea mai mare a clacat. În ziua aceea, m-am maturizat. Am devenit tipa dură care sunt acum. Autopsierul care s-a ocupat de tata a făcut o treabă incredibilă. A reconstruit capul tatălui meu din ceară. Mama şi familia au putut să privească trupul fără să leşine. Dar eu l-am văzut pe tata mort, am fost singura care a putut să facă o comparaţie. Am fost atât de impresionată de măiestria autopsierului, încât am ştiut că vreau să fac asta mai târziu. Am luat examenul şi am devenit autopsier la douăzeci şi doi de ani.

— A fost dificil?

— Da, la început. Dar ştiu cât este de important, atunci când ai pierdut pe cineva, să poţi arunca o ultimă privire liniştită la trupul cuiva drag.

— Există multe femei în meseria asta?

— Mai multe decât ai crede. Când trebuie să lucrez cu bebeluşi sau cu copii, părinţii sunt uşuraţi că sunt femeie. Bănuiesc că au impresia că unei femei o să-i pese mai mult, o să se poarte mai blând, o să acorde mai multă atenţie detaliilor şi demnităţii. Se întoarce spre mine şi mă ia de mână, zâmbind încet. Lasă-mă să fac un duş rapid şi plecăm. Hai să mergem la mine!

Ne ducem în biroul alăturat. Dincolo se află o baie cu faianţă albă.

— Durează un minut, spune ea şi dispare.

Observ fotografiile de pe biroul ei. Poze alb-negru ale unui bărbat de vreo patruzeci de ani. Seamănă atât de mult cu ea, încât nu poate fi decât tatăl ei. Aceiaşi ochi, aceeaşi bărbie. Mă aşez la birou şi mă uit la hârtii, agendă, computer, scrisori. Bunuri personale. Obişnuita dezordine a unei zile de muncă. Lângă telefonul ei mobil se află o mică agendă. Mă simt tentat să o iau şi să o răsfoiesc. Vreau să ştiu totul despre fascinanta Angèle Rouvatier. Întâlnirile ei, secretele ei. Dar nu o fac. Mă simt mulţumit să stau aici şi să o aştept, chiar dacă, probabil, nu sunt decât un prieten

cu care doar se joacă. Aud apa de la duş curgând în baia alăturată. Apă pe piele goală. Mă gândesc la mâinile mele pe pielea aceea, pe trupul ei fin. Mă gândesc la gura ei moale, umedă. La ce o să-i fac când ajungem acasă la ea. Mă gândesc la asta în detaliu şi încep să simt cea mai impresionantă erecție. Oare ar fi un gest nepotrivit într-o morgă?

Pentru prima dată după mult timp, simt că viața mea s-a luminat în cele din urmă. Ca acel soare proaspăt şi fragil de după ploaie. Ca vadul Gois care se iveşte din apele în reflux.

Vreau să profit la maximum de asta.

La sfârşit de septembrie, Mélanie se întoarce acasă pentru prima dată de la accident. Stăm împreună în pragul apartamentului ei şi nu pot să nu remarc cât este de fragilă şi de palidă. Încă merge cu dificultate, în cârje, şi ştiu că în următoarele săptămâni se va apuca de fizioterapie. E tare fericită să fie din nou acasă, şi zâmbetul i se luminează când îi vede pe toți prietenii ei adunați ca s-o întâmpine, încărcați cu flori şi cadouri.

De fiecare dată când trec prin Rue de la Roquette, are pe cineva în vizită, cineva care îi pregăteşte ceai sau îi găteşte, ascultă muzică împreună cu ea sau o face să râdă. Dacă totul merge bine, ne spune ea, s-ar putea întoarce la muncă în primăvară. Dacă vrea sau nu s-o facă, asta este cu totul altă problemă.

— Nu ştiu dacă sfera editorială mi se mai pare chiar aşa interesantă, recunoaşte ea în fața mea şi a lui Valérie într-o seară, la cină. Mi se pare dificil să citesc. Pur şi simplu, nu pot să mă concentrez. Nu mi se întâmpla asta înainte.

Accidentul a schimbat-o pe sora mea. Pare mai tăcută, mai gânditoare, mai puțin stresată. Nu îşi mai vopseşte părul, şi şuvițele argintii care îi vârstează buclele negre îi stau bine, dându-i şi mai multă eleganță. O prietenă i-a

făcut cadou o pisică, o creatură neagră, cu ochi galbeni, pe nume Mina.

Când vorbesc cu sora mea, de multe ori simt nevoia să izbucnesc: „Mel, îți aduci aminte ce îmi spuneai chiar înainte de accident?” Dar nu îndrăznesc. Fragilitatea ei încă mă copleşeşte. Într-o oarecare măsură, am încetat să mai aştept să-şi aducă aminte ce încerca să-mi spună. Dar gândul nu m-a părăsit niciodată.

— Ce se mai întâmplă cu admiratorul bătrâior şi destrăbălat? o întreb într-o zi, sâcâind-o, în timp ce Mina stă torcând pe genunchii mei.

Suntem în salonul ei mare şi luminos. Şiruri întregi de cărți, pereți de un oliv pal, o canapea mare şi albă, o masă rotundă de marmură, un şemineu. Mélanie făcuse minuni cu apartamentul ăsta. Îl cumpărase în urmă cu cincisprezece ani, fără să împrumute vreun ban de la tata, când nu era decât un şir de camere de serviciu mizerabile de la ultimul etaj al unei clădiri lipsite de pretenții dintr-un arondisment pe atunci demodat. Dărâmase pereți, recondiționase parchetul, instalase un şemineu. Făcuse totul fără ajutorul sau sugestiile mele, lucru care, atunci, mi se păruse cam insultător. Dar, în cele din urmă, înțelesesem că acesta fusese modul lui Mélanie de a se afirma. Şi o admirasem pentru asta.

Scutură din cap.

— A, el... Încă îmi scrie şi îmi trimite trandafiri, şi chiar s-a oferit să mă ducă la Veneția într-un weekend prelungit. Îți poți imagina Veneția în cârje?

Râdem amândoi.

— Doamne, când am făcut sex ultima dată? Mă priveşte inexpresiv. Nici măcar nu îmi aduc aminte. Probabil cu el, bietul bătrânel. Îmi aruncă o privire cercetătoare. Dar ce se întâmplă cu viața *ta* sexuală, Tonio? Eşti extrem de misterios, şi nu te-am mai văzut atât de vioi de ani de zile.

Zâmbesc, gândindu-mă la coapsele fine şi albe ale lui Angèle. Nu sunt foarte sigur când o voi revedea, dar cumva aşteptarea plină de nerăbdare face totul şi mai incitant. Vorbim la telefon de câteva ori pe zi, ne trimitem SMS-uri şi e-mailuri, iar seara o pot vedea goală pe webcam, după ce mă încui în dormitor ca un adolescent vinovat. Recunosc în fața surorii mele că am o relație la distanță cu o femeie autopsier teribil de sexy.

— Uau! exclamă ea. Eros şi Thanatos[5]. Ce combinație freudiană. Când pot să o cunosc?

Îi spun că nu ştiu nici măcar când o s-o pot revedea eu. După o vreme, excitația provocată de relația prin webcam se va pierde, sunt convins, şi voi simți nevoia să o ating în realitate, să o am. Să o am cu adevărat. Nu îi spun asta lui Mélanie chiar fățiş, dar pricepe ce vreau să zic.

Mai târziu, într-un SMS deosebit de îndrăzneț, recunosc acest lucru în fața lui Angèle. Primesc instantaneu un SMS de la ea cu orarul următorului tren din Montparnasse spre Nantes. Nu pot prinde acel tren din cauza unei întâlniri importante pentru un nou contract – sediul unei bănci, ce urmează a fi construit în Arondismentul 12, lângă Bercy. O altă muncă plictisitoare, dar nici de această dată nu-mi pot permite să refuz.

Dorința mea pentru Angèle creşte în fiecare zi. Ştiu că următoarea noastră revedere o să fie ca un foc de artificii. Şi doar gândul ăsta mă ajută să merg mai departe.

Într-o seară de octombrie, în pivniță dau peste o comoară. Caut o sticlă de vin bun pe care să le-o ofer lui Hélène, lui Emmanuel şi lui Didier la cină, ceva care să le placă şi de care să-şi aducă aminte. Dar, în loc să aduc o sticlă de Croizet-Bages, urc triumfător scările cu un vechi

[5] În mitologia greacă, zeul iubirii, respectiv zeul morții (n.red.)

album foto. Nici măcar nu-mi amintesc că îl aveam. Era ascuns într-o cutie de carton pe care nu mă obosisem să o deschid de la divorț, pierdut într-un morman de hărți, carnete de note, fețe de pernă mototolite şi prosoape de plajă cu Disney mucegăite. Mă reped asupra lui. Cum a ajuns în posesia mea şi cum de nu-mi aminteam de el? Vechi fotografii alb-negru cu mine şi cu Mélanie. Prima comuniune. La şapte ani. Robă lungă şi albă. Chip serios. Un ceas nou purtat cu mândrie. Mélanie la patru ani, cu obraji bucălați şi sarafan cu volănaşe. Reuniunea din apartamentul de pe bulevardul Henri-Martin. Şampanie, suc de portocale şi *macarons* de la ceainăria Carette din apropiere. Bunicii mei privindu-mă cu bunăvoință. Solange. Tata. Mama. Trebuie să mă aşez. Iat-o! Păr negru. Zâmbet încântător. Mâna ei pe umărul meu. Atât de tânără. Mai avea doar trei ani de trăit. E greu de crezut asta privind acea fotografie. Este întruchiparea tinereții.

Întorc încet paginile, având grijă să nu scutur scrum pe ele. Sunt mucegăite de la umezeala din pivniță. Noirmoutier. Ultima vară, 1973. Îmi dau seama că mama trebuie să fi lipit pozele astea în album. Este scrisul ei, rotund şi copilăresc. O şi văd, aşezată la biroul din bulevardul Kléber, aplecată asupra paginilor, concentrată. Lipici şi foarfecă. Stiloul special care scria pe hârtie neagră. Mélanie în vadul Gois, la reflux, cu găletuşa şi lopățica. Solange fumând o țigară şi pozând pe chei. Oare mama a făcut pozele astea? Avea un aparat de fotografiat? Nu-mi amintesc. Mélanie pe digul de pe plajă. Eu în fața cazinoului. Tata făcând plajă. Noi toți pe terasa hotelului. Cine o făcuse pe asta? Bernadette? O altă chelneriță? Perfecta familie Rey în cele mai bune momente ale sale.

Închid albumul, şi ceva alb cade fluturând din el. Mă aplec şi îl ridic de pe podea. Este un vechi bilet de avion. Îl privesc, perplex. Un zbor spre Biarritz din primăvara lui

1989, pe numele de fată al lui Astrid. Desigur. Acesta este zborul când am cunoscut-o pe Astrid. Ea se ducea la nunta unei prietene, iar eu renovam birouri într-un mic mall pentru un arhitect pentru care lucram. Îmi amintesc cât de încântat fusesem în sinea mea că lângă mine stătea o tânără atât de atrăgătoare.

Avea o înfăţişare sănătoasă, sportivă, de scandinavă, care mă atrăsese imediat. Nu era parizianca dichisită, de o eleganţă afectată. În timpul zborului, mi-am stors creierii să găsesc ceva de spus, dar ea avea căştile walkmanului lipite de urechi şi părea cufundată în revista *Elle*. Aterizarea devenise dintr-odată teribil de agitată. Se părea că sosiserăm în Ţara Bascilor în mijlocul unei furtuni îngrozitoare. Pilotul încercase să aterizeze de două ori înainte să renunţe, în timp ce motoarele se văitau şi se cutremurau. Vântul urla în jurul nostru, iar cerul era întunecat precum cerneala, lăsând impresia că venise amurgul, deşi nu era decât ora două după-amiaza. Eu şi Astrid schimbaserăm zâmbete neliniştite. Avionul se zgâlţâia de colo-colo, chinuin-du-ne fără milă stomacul cu fiecare picaj.

Bărbatul cu barbă aşezat dincolo de culoar părea să se fi înverzit. Cu un gest precis, se întinsese după punga de hârtie din buzunarul scaunului, o deschisese cu îndemânare şi, cu un râgâit oribil, scârbos, vomitase parcă la nesfârşit. O duhoare acră de usturoi şi de vomă plutise spre mine şi spre Astrid. Ea mă privise neputincioasă. Îmi dădeam seama că era speriată. Ceea ce mă înspăimânta pe mine nu era posibilitatea de a ne prăbuşi, ci ideea că aş fi putut să vomit spaghetele bologneze pe genunchii acestei fete frumoase. Nu auzeam decât cum pasagerii vomitau. În timp ce avionul se răsucea nebuneşte şi eu mă străduiam să nu mă uit la bărbosul care umpluse o a doua pungă cu

vomă vineție, mâna ei tremurătoare se strecurase într-a mea.

Aşa o cunoscusem pe soția mea. Iar faptul că păstrase biletul în toți acei ani îmi încălzi inima. Cei cincisprezece ani scurşi între moartea mamei şi întâlnirea cu Astrid păreau ca o ceață, o călătorie printr-un tunel întunecat. Nu îmi place să mă gândesc la acei ani. Parcă purtasem ochelari de cal, copleşit de o singurătate înghețată care mă consuma, de care nu puteam să scap. După ce plecasem din bulevardul Kléber ca să locuiesc pe malul stâng cu cei doi colegi studenți, existența mea păruse mai puțin îngrozitoare. Existaseră câteva prietene, călătorii în străinătate, descoperirea Asiei, a Americii. Dar, când Astrid apăruse în viața mea, adusese dintr-odată lumină. Şi fericire. Şi râs. Şi bucurie.

Când căsătoria mea se destrămase, când conştientizasem că Astrid nu mă mai iubea, că îl iubea pe el, pe Serge, lumea mea se prăbuşise. Eram din nou în tunelul lung şi întunecat. Frânturi din viața mea cu Astrid se învălmăşeau în visurile mele şi pe parcursul zilei. În vreme ce ne îndreptam necruțător spre divorț – eu incredul, ea hotărâtă –, mă agățam cu disperare de fiecare amintire care mă ajuta să merg mai departe. Una dintre ele mă tot bântuia. Prima noastră călătorie ca pereche. La San Francisco. Aveam douăzeci şi şase de ani, cu un an înainte să se nască Arno. Eram liberi şi fără griji, cum se spune. Teribil de îndrăgostiți. Sunt o mulțime de lucruri pe care pot să le rememorez din acea călătorie de neuitat – drumul pe Golden Gate într-o maşină decapotabilă, cu părul lui Astrid fluturându-mi în față, micul hotel din Pacific Heights unde făceam dragoste cu o pasiune nebună, călătoriile agitate cu tramvaiul.

Dar ceea ce îmi revine periodic în minte este Alcatrazul. Am fost duşi cu barca să vizităm insula şi ni se oferise un

tur cu ghid. Puteai zări oraşul în toată splendoarea lui, aşezat pe deal, la nici trei kilometri depărtare, dincolo de apele reci şi înşelătoare. Atât de aproape şi totuşi atât de departe. Fiindcă soarele pătrundea pe ferestre, celulele din „blocul sordid” erau cele mai râvnite. Ghidul ne explicase că deținuții preferau latura asta. Aceste celule erau mai călduroase, mai puțin înghețate, chiar şi în nopțile friguroase de iarnă. Iar în unele nopți, continuase el, cum ar fi în ajunul Anului Nou, de exemplu, dacă vântul bătea din direcția potrivită, prizonierii puteau auzi zgomotul petrecerilor dinspre clubul de yahting St. Francis, aflat dincolo de golf.

Multă vreme m-am simțit ca un deținut de la Alcatraz, hrănindu-mă cu disperare cu firimiturile pe care vântul le trimitea în direcția mea – râsete, cântece şi muzică, zarva făcută de o mulțime pe care pot să o aud, dar pe care nu o voi vedea niciodată.

O după-amiază mohorâtă de noiembrie. Patru săptămâni până la Crăciun. Parisul este împodobit în beteală sclipitoare, ca o curtezană vulgară. Stau la birou, lucrând la un plan complicat pentru birourile băncii din Bercy, pentru a cincea oară în acea dimineață. Trebuie să le tipăresc din nou. Imprimanta scoate gemete ca o femeie în chinurile facerii. Florence e răcită. Tot nu m-am îndurat să o concediez. Are ceva care te face să simți o milă profundă pentru ea. Astăzi pare să-şi sufle încontinuu nasul. De fiecare dată îşi bagă arătătoarele învelite în şervețele pe nări şi le roteşte ca nişte elice. Îmi vine să mă întind şi să-i dau una peste față.

Ultimele două luni au fost un vârtej de conflicte şi de certuri. Arno are mari probleme la şcoală. Eu şi Astrid am fost chemați de două ori ca să stăm de vorbă cu profesorii. Am fost avertizați că, dacă va continua în ritmul ăsta, nu numai că va fi ținut după ore, dar va fi şi exmatriculat. Note

mici, obrăznicie, vandalizarea materialelor şcolare, chiul – descoperim cu groază magnitudinea faptelor reprobabile ale lui Arno. Cum s-a transformat oare fiul nostru încântător şi liniştit în acest golan rebel? Pe cât de zgomotos e fratele ei, pe atât de tăcută este Margaux, cufundată într-o lume rece de tăcere şi de dispreț. De-abia mai vorbeşte cu noi, nedezlipită, fie zi, fie noapte, de iPod. Singurul mod de a comunica în vreun fel cu ea este să-i trimiți un SMS, chiar dacă se află în camera alăturată. Numai cu Lucas te mai poți înțelege rezonabil. Deocamdată.

Singurul lucru bun din jurul meu în această perioadă, în afară de Angèle, este recuperarea rapidă a lui Mélanie. Merge normal, fără ezitări, iar fizioterapia şi exercițiile fizice regulate i-au dat forța suplimentară care îi lipsea. Întoarcerea la muncă nu reprezintă o prioritate pentru ea. Bănuiesc că vrea să profite la maximum de concediul de odihnă. În cele din urmă, s-a dus la Veneția cu bătrânul amant, dar acum în jurul ei roiesc alți bărbați, mai tineri, care o scot mereu la cină, la concerte, la inaugurări.

Mă întorc cu spatele la bradul de plastic cu beculețe verzi şi roşii aflat lângă intrare. Al doilea Crăciun în postura de cuplu divorțat se apropie. Astrid se află la Tokio cu Serge, care are o „importantă sesiune foto sushi” (expresie care l-a făcut pe Emmanuel să râdă în hohote) pentru un catalog culinar ilustrat. Va mai rămâne acolo încă o săptămână. Copiii petrec toată săptămâna cu mine, şi până acum şederea lor a fost una epuizantă.

Îmi sună telefonul mobil. Mélanie. Vorbim o vreme despre cadourile de Crăciun, cine ce are nevoie, cine ce ar dori să primească. Discutăm despre tata. Amândoi suntem convinşi că este bolnav, dar nu ne spune nimic. Când am întrebat-o, Régine ne-a răspuns sec că nu ştie nimic. O dată am încercat să scot ceva de la Joséphine, dar ea a

recunoscut ruşinată că nici măcar nu observase că tata arăta atât de rău.

Mélanie mă tachinează în legătură cu Angèle. „Morticia ta”, îi spune ea. I-am mărturisit lui Mel, nu că aş avea ceva de ascuns, că femeia asta este cea care mă ajută să funcționez în momentul de față. Chiar dacă am reuşit să o văd numai de două ori din vară, Angèle este noua energie din viața mea. Da, este exasperant de independentă, da, probabil că iese şi cu alți bărbați, da, se întâlneşte cu mine numai când are chef, dar mă ajută să nu mă mai gândesc la fosta mea soție. Mi-a resuscitat bărbăția în toate sensurile acestui cuvânt. Toți prietenii mei au observat schimbarea. De când Angèle Rouvatier a intrat în viața mea, am slăbit, sunt vesel, nu mă mai plâng. Sunt mai atent cu ce mă îmbrac. Prefer cămăşile foarte albe şi bine îngrijite, jeanşii, negri acum, ca ai ei, au o croială perfectă. Port o haină lungă şi neagră pe care Arno o consideră „cool” şi chiar şi Margaux o priveşte cu aprobare. În fiecare dimineață, mă dau cu apa de toaletă pe care am primit-o cadou de la Angèle, un parfum italienesc picant care mă face întotdeauna să mă gândesc la ea, la noi.

În timpul lungii discuții cu Mel, se aude un bip. Apel în aşteptare. O rog să aştepte un pic şi mă uit la ecran. Este numărul lui Margaux. Mă sună atât de rar, încât îi spun surorii mele că trebuie să preiaul apelul, dar că o sun mai târziu.

— Bună, îi zic eu vioi fiicei mele.

Singurul lucru pe care îl aud e tăcerea.

— Eşti acolo, Margaux?

Un suspin gâtuit. Inima mea o ia razna.

— Iubito, ce s-a întâmplat?

Chipul cercetător, de nevăstuică, al lui Florence se întoarce spre mine. Mă ridic şi mă duc repede spre uşa biroului.

— Tată...

Margaux pare la kilometri depărtare. Vocea ei e pierdută.

— Vorbeşte mai tare, iubito.

— Tată!

Acum țipă. Sunetul îmi sfredeleşte craniul.

— Ce s-a întâmplat?

Degetele îmi tremură atât de tare, că aproape scap telefonul.

Suspină, şi cuvintele se rostogolesc nebuneşte. Nu pot să înțeleg nimic.

— Margaux, iubito, te rog să te linişteşti, nu pot să te înțeleg, îi spun eu.

În spatele meu, podeaua scârțâie când Florence se strecoară uşor lângă mine, dornică să nu piardă nici un cuvânt. Mă răsucesc pe călcâie şi îi arunc o privire tăioasă. Se opreşte la mijlocul pasului şi se întoarce speriată la biroul ei.

— Margaux, vorbeşte cu mine. Te rog!

Mă retrag spre intrare, adăpostindu-mă în spatele unui dulap mare.

— Pauline a murit.

— Ce? rostesc eu cu respirația întretăiată.

— Pauline a murit.

— Dar cum? mă bâlbâi eu. Unde eşti? Ce s-a întâmplat?

Acum, glasul ei e plat, golit de orice emoție.

— S-a întâmplat în timpul orei de sport, chiar după prânz. S-a prăbuşit.

Mintea îmi goneşte nebuneşte. Mă simt neputincios, confuz. Mă duc spre birou, îmi iau haina, fularul, cheile.

— Eşti încă la sala de sport?

— Nu. Ne-am întors la şcoală. Au dus-o pe Pauline la spital. Dar este prea târziu.

— I-au sunat pe Patrick şi pe Suzanne?

— Cred că da.

Aproape că îmi doresc să înceapă din nou să plângă. Nu suport vocea ei mecanică. Îi spun că sosesc imediat. Nu mă uit la Florence în vreme ce ies în grabă. Gonesc spre şcoală într-o stupefacție înnebunită.

Undeva în străfundurile minții mă gândesc, aproape cu groază: „Astrid nu e aici, Astrid e plecată, trebuie să te descurci cu asta singur – tu, tatăl, tu, tăticul. Tu, omul a cărui fiică de-abia i-a vorbit în ultima lună, omul la care nici măcar nu vrea să se uite”.

Nu simt frigul. Alerg cât de repede pot. Îmi simt picioarele ca de plumb. Aburii respirației plutesc în jurul meu. Plămânii mei plini de fum zvâcnesc. Port Royal este la douăzeci de minute depărtare. Când ajung la şcoală, grupuri de adolescenți şi de adulți stau lângă clădire. Toată lumea are ochii umflați, împăienjeniți şi expresii triste. O văd în cele din urmă pe Margaux. E pământie la față, şi ochii îi sclipesc de lacrimi. Oamenii stau la coadă să o îmbrățişeze, să plângă cu ea, şi la început mă întreb de ce. Apoi înțeleg – ea e cea mai bună prietenă a lui Pauline. Au mers la şcoala asta de când erau mici, adică de mai bine de zece ani. Zece ani dintr-o viață de paisprezece ani. Doi profesori pe care îi cunosc se apropie să stea de vorbă cu mine. Murmur ceva şi îmi croiesc drum prin mulțime spre fiica mea. Când ajung la ea, când o iau în brațe, pare fragilă, ca un copil abandonat.

— Ce vrei să faci? o întreb.

— Vreau să merg acasă, răspunde ea foarte încet.

Presupun că, în aceste condiții, cursurile au fost anulate. Este deja ora patru, şi amurgul începe să se instaleze. Îşi ia rămas-bun de la prieteni şi ne îndreptăm greoi spre bulevardul Observatoire. Traficul e zgomotos, claxoanele urlă, motoarele duduie, dar între noi nu e decât

tăcere. Ce pot să-i spun? Nu-mi vine în minte nici un cuvânt. Nu pot decât să o cuprind cu brațul şi să o țin aproape în vreme ce ne continuăm drumul. Brusc, observ că duce două rucsacuri. Încerc să îi iau unul, să o ajut, dar ea şuieră cu sălbăticie un „nu!” şi mi-l dă pe celălalt, pe care îl recunosc – familiarul Eastpack, rucsacul ei ponosit. Pe celălalt îl ține ca pe un colac de salvare. Trebuie să fie al lui Pauline.

Trecem pe lângă spitalul Saint-Vincent de Paul. Aici s-au născut copiii mei. Şi Pauline la fel. Pauline s-a născut în urmă cu paisprezece ani. Aşa i-am cunoscut pe Patrick şi pe Suzanne, căci fetele s-au născut la două zile distanță. Astrid şi Suzanne au fost în acelaşi salon. Când am văzut-o pentru prima dată pe Pauline, s-a întâmplat chiar în acest spital, în micul pătuț de plastic de lângă cel al fiicei mele.

Pauline a murit. Nu pot să înțeleg asta. Cuvintele nu au sens. Vreau să mă asigur, vreau să o bombardez pe Margaux cu întrebări, dar expresia ei buimăcită mă împiedică să o fac. Ne continuăm drumul. Se întunecă tot mai tare şi e foarte frig. Drumul pare fără sfârşit. În cele din urmă, zăresc sclipirea crupei de bronz a enormului leu Denfert-Rochereau. Mai avem câteva minute de mers.

Imediat ce intrăm în apartament, fac un ceai. Margaux stă pe canapea, cu fața ascunsă în mâini. Când ridică privirea spre mine, în timp ce mă apropii cu tava, are expresia închistată, dură, a unui adult. Pun tava pe măsuță, îi torn o cană cu ceai, adaug lapte şi zahăr şi i-o dau. O ia în tăcere. Mă lupt cu nevoia arzătoare de a-mi aprinde o țigară. Mi-ar fi de ajutor una, dar fumatul pare nepotrivit acum.

— Poți să-mi spui ce s-a întâmplat?

Ea soarbe încet din ceai; apoi răspunde cu o voce joasă, încordată:

— Nu.

Dintr-odată, cana cade jos, făcându-mă să tresar, şi ceaiul cu lapte se împrăştie într-o pată în formă de stea pe podea. Margaux se îneacă, şi ochii i se inundă de lacrimi. O trag înspre mine, dar mă împinge la o parte furioasă. Nu am văzut-o niciodată atât de furioasă, cu trăsăturile contorsionate, roşie şi umflată la faţă de furie. Ţipă din răsputeri, împroşcându-mă cu salivă.

— De ce s-a întâmplat asta, tată? De ce Pauline? Nu avea decât paisprezece ani!

Nu ştiu cum s-o liniştesc. Nici un cuvânt de mângâiere nu-mi vine pe limbă. Mă simt inutil. Mintea îmi e golită. Mă simt neputincios, pierdut. Ce pot să-i spun fiicei mele? Cum pot să o ajut? De ce nu ştiu cum? Ce bine ar fi ca Astrid să fie aici. Ea ar fi ştiut ce să facă, ce să spună, mamele ştiu întotdeauna. Taţii, nu. Cel puţin, nu eu.

— Hai s-o sunăm pe mama ta, mormăi eu fără vlagă, încercând să calculez diferenţa de fus orar cu Japonia. De ce nu îi dăm un telefon?

Fiica mea mă ţintuieşte cu o privire plină de dispreţ. Se ridică instantaneu, cu faţa la mine, strângând la piept ghiozdanul lui Pauline.

— Asta e tot ce poţi să zici? şopteşte ea, revoltată. „Hai s-o sunăm pe mama ta"? Aşa crezi că mă ajuţi?

— Margaux, te rog..., murmur eu.

— Eşti patetic, şuieră ea. Asta e cea mai oribilă zi din viaţa mea. Iar tu nici măcar nu ştii cum dracu' să mă ajuţi. Te urăsc! Te urăsc!

Se răsuceşte pe călcâie şi se duce cu paşi mari în camera ei, trântind uşa. Cuvintele ei mă muşcă. Înţeapă. Nu-mi pasă ce oră e în Japonia. Mă duc, iau bucata de hârtie cu numărul de la hotelul din Tokio şi îl formez cu degete tremurătoare. „Te urăsc. Te urăsc." Nu-mi pot scoate cuvintele acelea din minte.

Uşa de la intrare se trânteşte, şi băieţii intră, Arno vorbind la telefon, ca de obicei. Lucas începe să-mi spună ceva chiar când cineva răspunde la hotelul din Tokio. Ridic o mână ca să-l fac să tacă. Cer cu Astrid, folosind numele ei de fată, apoi brusc îmi aduc aminte că este înregistrată pe numele lui Serge. Recepţionera mă informează sec că este aproape unu noaptea, ora locală. Răspund că e o urgenţă. Băieţii se uită la mine cu surprindere. Vocea mormăită a lui Serge se aude pe fir. Începe să se plângă că a fost trezit, dar îl reped şi cer cu Astrid. Apoi vocea ei, alarmată.

— Ce s-a întâmplat, Antoine?

— Pauline a murit.

— Ce? icneşte ea, de la mii de kilometri depărtare.

Băieţii se uită la mine îngroziţi.

— Nu ştiu ce s-a întâmplat. Margaux e în stare de şoc. Pauline s-a prăbuşit în timpul orei de sport. Eu de-abia am aflat.

Tăcere. Mi-o imaginez stând în fund în pat, cu părul ciufulit, cu el lângă ea, într-una dintre camerele acelea high-tech, strălucitoare, dintr-un zgârie-nori, cu o baie ultramodernă, priveliştea, întunecimea miezului de noapte. Catalogul „sushi" deschis pe o masă mare, cu aparatura lui foto. Un computer pornit. Un screen saver cu o spirală care străluceşte în întuneric.

— Mai eşti acolo? întreb, când tăcerea se prelungeşte.

— Da, răspunde ea în cele din urmă, calmă, aproape rece. Pot să vorbesc cu Margaux?

Băieţii, rămaşi cu gura căscată, se dau înapoi cu stângăcie ca să mă lase să trec, cu telefonul în mână. Ciocănesc la uşa închisă a fiicei mele. Nici un răspuns.

— E mama.

Uşa se crapă puţin, şi telefonul îmi este smuls din mână, apoi e trântită la loc. Disting un suspin înăbuşit, vocea speriată a lui Margaux. Mă întorc în living, unde

băieții mă aşteaptă, împietriți. Lucas e alb ca varul şi se luptă să-şi stăpânească lacrimile.

— Tată, murmură el, de ce a murit Pauline?

Înainte să-i pot răspunde, îmi sună mobilul. Numărul lui Patrick, tatăl lui Pauline. Cu inima strânsă, răspund. Mi s-a uscat gura. Îl cunosc pe omul ăsta de când s-a născut fiica lui. În ultimii paisprezece ani, am discutat de nenumărate ori despre grădinițe, şcoli, vacanțe, excursii, profesori slabi, buni, cine ia pe cine şi când de la şcoală, Disneyland, zile de naştere, petreceri în pijama, tabere de vară. Nu pot decât să-i rostesc numele, lipindu-mi telefonul de ureche.

— Salut, Antoine... Vocea lui e epuizată, abia se aude. Ascultă...

Oftează.

Mă întreb unde este. Probabil, încă la spital.

— Am nevoie de ajutorul tău.

— Da, sigur! Orice...

— Cred că Margaux a luat lucrurile lui Pauline. Ghiozdanul şi hainele.

— Aşa este. Ce vrei să fac?

— Doar să le ții. Pauline... are cartea de identitate, cheile şi telefonul acolo. Portofelul... bănuiesc. Ține-le tu, bine? Doar ține-le, deocamdată...

Vocea i se frânge. Lacrimile lui încep imediat să-mi umezească ochii.

— Doamne, Patrick..., izbucnesc eu.

— Ştiu. Ştiu, spune el, străduindu-se să îşi stăpânească tremurul din glas. Mulțumesc. Mulțumesc, amice.

Închide brusc.

Lacrimile izbucnesc. Lacrimi uriaşe, pline. Nu am cum să mă stăpânesc. Este ciudat, căci nu există suspine,

sughițuri, aşa cum am plâns în noaptea accidentului. Doar un şuvoi de lacrimi care izvorăsc din mine.

Foarte încet, pun telefonul jos şi mă prăbuşesc pe canapea, cu fața în mâini. Fiii mei rămân nemişcați o clipă, neştiind ce să facă. Lucas se apropie primul, strecurându-şi capul pe sub brațele mele ca să se lipească de mine, cu obrajii umezi lângă ai mei. Arno se prăbuşeşte la picioarele mele, înconjurându-mi gambele cu brațele lui osoase.

Este pentru prima dată în viața lor când băieții mă văd plângând. Este prea târziu acum. Nu mă pot opri. M-am lăsat în voia lacrimilor.

Rămânem aşa timp îndelungat.

Ghiozdanul lui Pauline este la intrare, alături de un teanc de haine împăturite cu grijă. Privirea îmi este atrasă de ghiozdan şi de haine iar şi iar. Este târziu, două sau trei dimineața. Noaptea pare un hău fără fund. Sunt golit de lacrimi. Secătuit. Am fumat jumătate de pachet de țigări. Fața îmi e umflată. Membrele mă dor. Dar gândul de a mă duce la culcare mă înspăimântă.

La Margaux lumina este încă aprinsă. Dacă îmi lipesc urechea de uşă, îi aud respirația regulată. A adormit. La fel şi băieții. Apartamentul e cufundat în tăcere. Pe rue Froidevaux, traficul de-abia se aude. Încerc să nu mă uit la ghiozdan, dar parcă mă cheamă. După o vreme, cedez. Mă duc tiptil spre el şi îl ridic cu grijă. Mă aşez, cu el şi cu hainele în brațe. Cum se poate aşa ceva? Pauline a murit. Şi totuşi, lucrurile ei sunt aici, în poala mea. Deschid fermoarul şi caut înăuntru la întâmplare. O perie de păr, cu fire lungi şi blonde prinse de ea. Pauline a murit, şi firele ei de păr sunt aici, strălucind între degetele mele. Nu pot să înțeleg. Telefonul ei e pus pe silențios. Treizeci şi două de apeluri pierdute. Au sunat-o prietenii ei azi, doar ca să-i audă vocea? Poate şi eu aş fi făcut acelaşi lucru dacă cel mai bun prieten al meu ar fi murit. Manuale. Scris îngrijit.

Era o elevă bună. Mai bună decât Margaux. Voia să devină medic. Patrick era mândru de asta. Paisprezece ani, şi ea deja ştia ce voia să facă. Portofelul ei – mov şi ornamentat. Cartea de identitate. Doi ani vechime. În fotografie era acea Pauline pe care o ştiam. Fetița slabă cu care mă jucam de-a v-ați ascunselea. Farduri, luciu de buze, un deodorant. O agendă. Tema pentru următoarele două săptămâni. Răsfoiesc paginile. „Dallad duminică." O inimioară roz. Dallad era porecla lui Margaux. Pauline era Pitou. Încă de când erau mici. Hainele ei. Cele pe care le scosese ca să-şi pună echipamentul de sport. Un pulover alb şi blugi. Îmi lipesc uşor puloverul de față. Un amestec de fum şi parfum fructat. Pauline a murit, şi mirosul ei e păstrat încă de acel pulover.

Mă gândesc la Patrick şi la Suzanne. Unde sunt acum? Cu trupul fiicei lor? Acasă, nereuşind să doarmă? Ar fi putut fi salvată Pauline? Poate avea o boală de inimă. Ştia cineva? Dacă nu ar fi jucat baschet, ar mai fi fost încă în viață? Întrebarea mi se învârte la nesfârşit în minte. Simt cum mă cuprinde o panică îngrozitoare. Mă ridic, mă duc la fereastră, o deschid şi las aerul înghețat să mă pătrundă. Cimitirul se întinde înaintea mea, uriaş şi întunecat. Mă tot gândesc la Pauline, la cadavrul ei. La aparatul dentar. Ce vor face cu aparatul dentar? Va fi îngropată cu el? Va fi nevoie de un dentist să i-l scoată? Sau asta este treaba unui antreprenor de pompe funebre? Întind mâna să apuc telefonul. Simt nevoia să vorbesc. Simt nevoia să vorbesc cu Angèle.

După ce sună de două ori, răspunde. O voce caldă, adormită.

— Bună, Domnule Parizian. Chiar atât de singur te simți?

Sunt atât de uşurat să-i aud vocea în miez de noapte, în aceste clipe îngrozitoare, că aproape îmi vine să plâng. Îi povestesc repede ce s-a întâmplat.

— Ah, face ea. Biata ta fiică, şi-a văzut prietena murind. Nu e bine. Ce face?

— Nu prea bine, recunosc eu.

— Şi soția ta nu e acolo, nu?

— Da.

Tăcere.

— Vrei să vin?

E atât de directă, că mi se taie respirația.

Desigur, da, desigur, te rog, vino, suie-te pe Harley imediat şi grăbeşte-te cu toată viteza, da, te rog, te rog, vino, Angèle, am nevoie de tine, te rog. Vino! Oare ce ar crede despre mine dacă aş spune asta, dacă aş implora-o să vină imediat. M-ar considera slab? I-ar fi milă de mine? Îi e milă de mine?

— Nu vreau să te deranjezi. E un drum atât de lung.

Ea oftează.

— Voi, bărbații! Pur şi simplu, nu puteți spune lucrurilor pe nume, nu-i aşa? O să vin dacă ai nevoie de mine. Doar spune-mi. La revedere, deocamdată. Mâine trebuie să mă trezesc dimineață.

Şi închide. Aş vrea să o sun înapoi, dar nu o fac. Bag telefonul în buzunar şi mă întind pe canapea. În cele din urmă, adorm. Când mă trezesc, băieții pregătesc micul dejun. Arunc o privire în oglindă. Arăt ca o combinație şifonată între Mr. Magoo[6] şi Boris Elțîn. Margaux este deja

---

[6] Quincy Magoo, numit simplu Mr. Magoo, personaj de desene animate creat în 1949, un pensionar înstărit, mic de statură şi miop, care intră în tot felul de încurcături din cauza refuzului de a-şi recunoaşte problema de vedere (n.red.)

în baie, şi probabil va rămâne o vreme acolo. Aud duşul curgând.

Când trec prin fața camerei ei, arunc o privire înăuntru. Aşternuturile sunt date la o parte. Ciudat, îmi zic, sunt cearşafuri noi, pe care nu le-am mai văzut. Cu flori mari, roşii. Mă apropii. Astea nu sunt flori mari roşii. Sunt pete de sânge. În timpul nopții, lui Margaux i-a venit ciclul. Şi, din ce mi-a spus Astrid, acum este pentru prima dată.

Este bine? Este şocată? Cum se simte? E înfricoşată, uşurată, dezgustată, stânjenită, o doare, toate astea? Lui Margaux i-a venit ciclul. Fetița mea. Poate avea copii. Are ovulație. Produce ovule. Nu ştiu dacă gândul ăsta îmi place. Nu ştiu dacă sunt pregătit pentru aşa ceva. Dar Astrid nu e aici, şi trebuie să mă ocup de asta. Sigur că ştiam că într-o zi fiicei mele are să-i vină ciclul. Dar am crezut, într-un mod obscur şi laş, că acesta era domeniul feminin al lui Astrid, că nu avea nimic de-a face cu mine. Cum naiba reacționează un tată la asta? Ce trebuie să fac? Să îi dau de înțeles că ştiu? Că sunt mândru? Că sunt aici ca să îi fiu de ajutor, dacă are nevoie, ca un soi de John Wayne țanțoş şi solid, fiindcă, desigur, ştiu totul despre tampoane interne (cu sau fără aplicatoare) şi externe (pentru scurgere uşoară şi abundentă), precum şi despre toanele sindromului premenstrual. Sunt un bărbat modern, nu? Cum pot să discut cu fiica mea despre ciclu? Mai ales azi, după cele întâmplate aseară. Mi se pare imposibil. Singurul lucru care îmi vine în minte este să o sun pe Mélanie. Nu-mi amintesc despre ciclul lui Mélanie şi câți ani avea când îi venise, dar, în absența lui Astrid, ea este singurul aliat feminin la care mă pot gândi.

Aud încuietoarea de la baie şi ies pe furiş din camera ei. Margaux apare cu părul strâns în prosop. Sub ochi are cearcăne vineții. Murmură un „bună dimineața” şi trece pe lângă mine. Întind mâna şi o ating pe umăr, dar se fereşte.

— Ce faci, iubito? o întreb eu timid. Cum… te simți?

Ridică din umeri; uşa se închide cu un clic sonor. Ştie oare ce să facă? În legătură cu ciclul. Cu tampoanele. Sigur că ştie. Probabil că Astrid i-a explicat despre toate astea, la fel şi prietenele ei. Probabil şi Pauline. Mă duc să-mi fac o cafea. Băieții se pregătesc să meargă la şcoală. Amândoi mă îmbrățişează stângaci. Când să plece, se aude soneria.

Este Suzanne, mama lui Pauline. E un moment emoționant şi dureros când stăm față în față în prag. Îmi ia mâinile, în timp ce băieții o sărută uşor pe obraz, copleşiți.

Are fața umflată, şi ochii îi sunt doar două fante înguste. Totuşi, îmi zâmbeşte curajoasă. O iau în brațe. Miroase a spital, a durere, a teamă, a pierdere. Rămânem aşa, legănându-ne uşor. Este o femeie micuță. Fiica ei o depăşea în înălțime. Ridică privirea spre mine. Ochi umezi.

— Aş avea nevoie de o cafea.

— Sigur! Imediat.

O conduc în bucătărie. Se aşază, îşi scoate haina şi fularul. Cu mâini nesigure, îi torn o ceaşcă şi mă aşez cu fața la ea.

— Sunt aici pentru tine, Suzanne, este tot ce reuşesc să-i spun.

Dar ei pare să îi facă plăcere, oricât de şovăitor sună, căci încuviințează din cap şi soarbe din cafea.

— Mă tot gândesc că o să mă trezesc, spune ea. Că totul nu e decât un coşmar.

— Da, murmur eu.

Poartă un cardigan verde. Bluză albă. Pantaloni negri. Ghete. Aşa era îmbrăcată când au sunat-o să o anunțe că fiica ei a murit? Ce făcea când au sunat-o? Era la birou? În maşină? Ce s-a gândit când a văzut numărul de la şcoală – că Pauline a chiulit sau că a fost vreun incident cu un profesor? Vreau să-i spun ce îngrozitor m-am simțit de când am primit telefonul lui Margaux.

Vreau să-mi exprim toată compătimirea, toată tristețea, toată nefericirea, dar nu reuşesc să rostesc nimic. Nu pot decât să o iau de mână şi să o țin strâns. Asta e tot ce pot să fac.

— Înmormântarea e marți. La țară, la Tilly. Unde e îngropat şi tata.

— O să fim acolo. Negreşit.

— Mulțumesc, murmură ea. Am venit să iau lucrurile lui Pauline. Ghiozdanul şi nişte haine, cred.

— E totul aici.

Mă ridic să aduc geanta şi hainele, când intră Margaux. O vede pe Suzanne şi, cu un geamăt ascuțit care mă doare, se aruncă în brațele ei, îngropându-şi capul în umărul ei, cu trupul fragil cutremurat de suspine. Mă uit cum Suzanne o consolează, mângâind-o pe păr. Margaux plânge, şi cuvintele ies în valuri – cuvintele pe care nu a vrut să mi le spună ieri.

— Eram la ora de sport, ca în fiecare joi. Jucam baschet. Pitou s-a prăbuşit la podea. Când profesorul a întors-o, am ştiut. Ochii îi erau dați peste cap. Nu se vedea decât albul lor. Profesorul a încercat să o resusciteze, a făcut toate chestiile pe care le vezi la televizor. A durat o veşnicie. Cineva a sunat la Salvare. Dar, până să ajungă acolo, se terminase.

— Nu a suferit, şopteşte Suzanne, mângâind părul umed al lui Margaux. Nu a simțit nici o durere. Totul s-a terminat în câteva secunde, mi-au zis doctorii.

— Dar de ce a murit? întreabă Margaux simplu, lăsându-se pe călcâie ca să ridice privirea spre Suzanne.

— Consideră că Pauline a avut ceva la inimă. O problemă de care nici unul dintre noi nu a ştiut. Săptămâna asta o să i se facă teste fratelui ei mai mic, ca să vedem dacă are aceeaşi problemă.

— Vreau să o văd, spune Margaux. Vreau să-mi iau rămas-bun de la ea.

Suzanne se uită la mine.

— Nu mă opri, tată, rosteşte Margaux repede, fără să mă privească. Vreau să o văd.

— Nu te opresc, iubito. Înțeleg.

Suzanne îşi termină cafeaua.

— Sigur că poți să o vezi. E încă la spital. Te duc eu acolo sau poate să te aducă mama ta mai târziu.

— Mama e în Japonia, spune Margaux.

— Atunci, te poate aduce tatăl tău, răspunde Suzanne, ridicându-se. Trebuie să plec acum. Sunt atâtea lucruri de făcut. Acte, înmormântarea. Vreau să fie o înmormântare frumoasă. Face o pauză şi îşi muşcă buza. Buzele îi tremură. Pentru fiica mea cea frumoasă.

Se întoarce rapid, dar îi văd trăsăturile schimonosite de durere. Ia ghiozdanul şi hainele şi se îndreaptă spre ieşire. Când ajunge la uşă, îşi îndreaptă umerii, ca un soldat gata de luptă. Simt o admirație imensă pentru ea.

— Ne vedem mai târziu, şopteşte fără să ridice privirea şi bâjbâind să deschidă uşa.

Mi se pare că petrec o mulțime de timp la morga spitalelor, în timp ce aştept împreună cu Margaux la Pitié-Salpêtrière, să vedem trupul lui Pauline. Este un spațiu tenebros şi deprimant în comparație cu locul plin de lumină unde lucrează Angèle. Fără ferestre, cu vopseaua cojită, linoleumul zgâriat, şi nu pare să se fi depus vreun efort ca încăperea să capete un aer mai puțin trist. Suntem doar noi doi, şi singurele sunete pe care le auzim sunt paşi plimbându-se în sus şi-n jos pe coridor şi murmur de voci scăzute. Autopsierul este un bărbat cu burtă, de vreo patruzeci de ani. Nu ne oferă nici o vorbă de consolare, nici măcar un zâmbet. Probabil are de-a face cu atâția morți,

încât a devenit blazat. Bănuiesc că nici măcar o fată de paisprezece ani care a murit de o boală de inimă nu înseamnă mare lucru pentru el. Dar mă înşel. Când revine să ne conducă, se apleacă spre Margaux şi spune:

— Prietena ta e gata. O să fii bine, domnişoară?

Margaux încuviințează din cap, cu bărbia înălțată.

Fiica mea se uită la el, cercetându-i pielea urâtă, roşie.

— A fost cea mai bună prietenă a mea şi am văzut-o murind, spune cu o voce încordată, printre dinți.

Va rosti acea frază tot restul vieții.

Autopsierul încuviințează din cap.

— Eu şi tatăl tău vom fi lângă uşă, în caz că ai nevoie de ceva, bine?

Margaux se ridică, îşi netezeşte hainele şi părul. Din nou, chipul ei pare cu ani mai în vârstă. Vreau să o rețin, să o protejez, să o îmbrățişez. Va fi bine? Va fi îndeajuns de puternică? Se va prăbuşi? O să fie afectată pentru totdeauna? Mă lupt cu dorința de a o apuca de mânecă.

Autopsierul o conduce spre camera alăturată, îi deschide uşa şi îi face loc să intre.

Suzanne şi Patrick apar însoțiți de fiul lor. Ne îmbrățişăm şi ne sărutăm în tăcere. Băiețelul e palid, obosit. Aşteptăm o vreme.

Apoi se aude vocea lui Margaux. Mă cheamă. Nu „tată”, ci „Antoine”. Nu mi-a mai spus niciodată astfel. Îmi rosteşte numele de două ori.

Intru în cameră. Are aceleaşi dimensiuni ca aceea din spitalul unde lucrează Angèle. Recunosc mirosul familiar, dominant. Îmi arunc o privire spre trupul întins înaintea noastră. Pauline pare foarte tânără. Mă apropii. Atât de tânără, de fragilă. Trupul cu forme pare să se fi micşorat. Poată o bluză roz şi blugi. Tenişi Converse. Mâinile îi sunt încrucişate pe stomac. În cele din urmă, ridic privirea spre fața ei. Nu e machiată. Piele albă, pură. Părul blond e

pieptănat pe spate. Gura închisă are un aspect natural. Lui Angèle i-ar fi plăcut.

Margaux zăboveşte lângă mine. Îi pun o mână pe cap, aşa cum făceam când era mică. Nu se fereşte, cum a făcut în ultima vreme.

— Asta e ceva ce nu înțeleg, spune ea.

Se strecoară afară din încăpere. Rămân în fața trupului lui Pauline, singur. Astrid nu va vedea asta. E încă la Tokio, o să zboare înapoi pentru înmormântarea de marți. Ea şi Serge nu au putut să-şi schimbe rezervările în ultimul moment. Probabil, ea a văzut-o ultima dată pe Pauline la Malakoff, cu o săptămână şi ceva în urmă. Când Astrid va ateriza, Pauline va fi în coşciug, pregătită pentru înmormântare. Nu o va vedea niciodată pe Pauline moartă. Nu ştiu dacă asta e mai bine pentru ea sau nu. Eu şi fosta mea soție nu ne-am gândit niciodată la o astfel de situație.

Stând acolo, mă gândesc la tata. La fel ca Pauline, mama a murit în câteva minute. Oare tata a stat tot aşa la morga spitalului, contemplând trupul soției lui, încercând să facă față? Unde era când i s-a spus că soția lui a murit? Cine l-a sunat? În 1974 nu existau telefoane mobile. Cel mai probabil era la birou, care pe vremea aceea se afla în apropiere de Champs-Élysées.

Mă uit la chipul mort din fața mea. Atât de tânăr. Atât de proaspăt. Paisprezece ani. Îmi pun uşor mâna pe capul ei. În comparație cu capul lui Margaux, cu căldura ei vie, Pauline e rece ca gheața. Niciodată nu am atins un cadavru. Îmi las mâna acolo. Rămas-bun, Pauline. Rămas-bun, micuță.

Groaza pe care am simțit-o cu o seară în urmă, în timp ce țineam în brațe ghiozdanul lui Pauline, mă cuprinde din nou. Fața ei lipsită de culoare pare să capete trăsăturile lui Margaux. Mă cutremur. Putea să fie fiica mea moartă. Aş fi putut să mă uit acum la trupul fiicei mele. Să-i ating

cadavrul. Încerc să mă opresc din tremurat. Aş vrea ca Angèle să fie lângă mine. Mă gândesc la confortul pe care mi l-ar putea oferi acum, la bunul ei simţ, la cunoaşterea ei profundă a morţii. Încerc să îmi imaginez că Angèle a fost cea care s-a îngrijit de trupul lui Pauline, cu grija şi respectul pe care ştiu că le oferă „pacienţilor” ei.

O mână pe umărul meu. Patrick. Nu spune nimic. Stăm acolo amândoi şi ne uităm la Pauline. Simte că tremur şi mă strânge de umăr, în tăcere. Continui să tremur şi mă gândesc la ce ar fi putut deveni Pauline. La tot ce o aştepta şi nu vom mai cunoaşte nici ea, nici noi. Educaţia ei. Călătoriile. Prietenii. Independenţa. Cariera. Dragostea. Naşterea. Copiii. Maturitatea. Bătrâneţea. Întreaga ei viaţă. Ce-o aştepta şi nu mai există.

Groaza din minte se diminuează şi mă cuprinde furia. Paisprezece ani. Pentru numele lui Dumnezeu, paisprezece ani! De ce se întâmplă astfel de lucruri? Şi, când se întâmplă, cum reuşeşti să te aduni şi să mergi mai departe? Unde găseşti curajul, puterea? Credinţa e răspunsul? Astfel îşi găsesc liniştea Patrick şi Suzanne? Asta e ceea ce-i ajută acum?

— Suzanne a îmbrăcat-o. Singură. Nu a vrut să facă altcineva asta, spune Patrick. I-am ales împreună hainele. Blugii preferaţi, bluza preferată.

Întinde mâna şi mângâie încet obrazul rece al fiicei lui. Mă uit la bluza roz. Văd cu ochii minţii degetele lui Suzanne încheind încet acel şir de naturi pe pielea fără viaţă a lui Pauline, şi imaginea mă copleşeşte cu o forţă îngrozitoare.

Margaux simte nevoia să stea cu Suzanne şi cu Patrick. Bănuiesc că e felul ei de a rămâne aproape de Pauline. După ce plec de la spital, îmi verific telefonul. Am un mesaj vocal de la sora mea. „Sună-mă. Urgent.” Vocea lui Mélanie este ciudat de domoală, dar sunt aşa de tulburat de ceea ce am văzut, de trupul lui Pauline, încât nu pomenesc despre asta

când vorbesc cu ea la telefon. Apoi îi spun în grabă despre moartea lui Pauline, Margaux, situația oribilă. Absența lui Astrid. Ciclul lui Margaux. Cadavrul lui Pauline. Patrick şi Suzanne. Suzanne care a îmbrăcat-o pe Pauline...

— Antoine, rosteşte Mélanie apăsat, întrerupându-mă. Ascultă.

— Ce? replic eu, aproape nerăbdător.

— Trebuie să vorbesc cu tine. Trebuie să vii acum.

— Nu pot. Mă pregătesc să mă duc la birou.

— Trebuie să vii.

— De ce? Ce s-a întâmplat?

O scurtă tăcere.

— Fiindcă mi-am amintit. Mi-am amintit de ce am avut accidentul.

O nelinişte ciudată îmi inundă inima. În ultimele trei luni, am tot aşteptat acest moment. Şi acum, că a sosit, în cele din urmă, nu ştiu dacă pot să fac față. Nu ştiu dacă sunt destul de puternic. Moartea lui Pauline m-a secătuit.

— OK, rostesc slab. Vin imediat.

Drumul de la spital la Bastilia este unul lent, deşi nu mă aflu departe de casa lui Mel. Traficul de-abia se târăşte. Încerc să rămân calm la volan. Apoi durează un secol până găsesc un loc de parcare pe aglomerata Rue de la Roquette. Mélanie mă aşteaptă cu pisica în brațe.

— Îmi pare rău de Pauline, zice, sărutându-mă. Cât de îngrozitor trebuie să fie pentru Margaux... E cel mai nepotrivit moment... Doar că... mi-am amintit. Azi-dimineață. Şi trebuie să-ți spun.

Pisica sare jos şi vine să se frece de picioarele mele.

— Nu ştiu cum să-ți spun asta, rosteşte ea simplu. Cred că va fi un şoc pentru tine.

— Pune-mă la încercare!

Stăm față în față. Degetele ei delicate se joacă absent cu brățările de la încheietură – un clinchet care mă calcă pe nervi.

— În ultima noapte petrecută la hotel, m-am trezit. Îmi era sete, nu mai puteam să dorm. Am încercat să citesc, am băut un pahar cu apă, dar nimic nu a mers. Aşa că am ieşit din cameră şi m-am dus la parter. Tot hotelul era cufundat în tăcere. Nimeni nu era treaz. Am trecut de recepție, prin sala de mese, şi apoi am urcat la etaj. Atunci s-a întâmplat.

Face o pauză.

— Ce s-a întâmplat?

— Îți aminteşti de camera numărul nouă?

— Da, răspund. Camera lui Clarisse.

— Am trecut de camera aceea când am urcat. Şi, brusc, am avut acest flashback. A fost atât de puternic, încât a trebuit să mă aşez pe scări.

— Ce ai văzut? întreb şoptit.

— Ultima noastră vară – 1973. Eram speriată. Fusese o furtună. Era ziua mea, ții minte?

Încuviințez din cap.

— Nu puteam să dorm în noaptea aceea. Am coborât la camera mamei noastre.

Se opreşte din nou. Pisica toarce lângă mine.

— Uşa nu era încuiată şi am deschis-o foarte uşor. Draperiile erau trase, şi camera era luminată de lună. Şi atunci am văzut că era cineva în pat cu ea.

— Tata? întreb surprins.

— Nu. M-am apropiat. Nu puteam să înțeleg. Aveam numai şase ani, nu uita. Am văzut părul negru al lui Clarisse. Şi ținea pe cineva în brațe. Nu pe tata.

— Pe cine? rostesc cu glas întretăiat.

Mama, cu un amant... Mama, cu un alt bărbat. Cu bunicii şi cu noi, copiii ei, dormind la două camere depărtare. Mama. Cu costumul de baie portocaliu şi pufos.

Jucându-se cu noi pe plajă. Mama, noaptea, cu un alt bărbat.

— Nu ştiu cine era.

— Cum arăta? întreb cu înflăcărare. L-ai mai văzut înainte? Stătea la hotel? Ți-l aminteşti?

Mélanie îşi muşcă buza şi îşi fereşte privirea. Apoi rosteşte încet:

— Era o femeie, Antoine.

— Ce vrei să spui?

— Mama ținea în brațe o altă femeie.

— O femeie? repet eu şocat.

Pisica îi sare din nou pe genunchi, şi ea o strânge la piept cu ardoare.

— Da, Antoine, o femeie.

— Eşti sigură?

— Da. M-am apropiat de pat. Dormeau. Aruncaseră cearşafurile la o parte şi erau goale. Îmi amintesc că m-am gândit că amândouă erau foarte frumoase, foarte feminine. Femeia era bronzată şi zveltă şi avea părul lung. Nu mi-am dat seama ce culoare, la lumina lunii. Părea un blond-argintiu. Am rămas acolo şi le-am privit o vreme.

— Chiar crezi că erau iubite?

Mélanie zâmbeşte strâmb.

— Păi, la şase ani, evident că nu ştiam asta. Dar îmi amintesc foarte clar ceva: mâna femeii cuprindea unul dintre sânii lui Clarisse. Era un gest posesiv, sexual.

Mă ridic şi încep să mă plimb prin cameră; rămân lângă geam, privind zgomotoasa Rue de la Roquette. Timp de un minut sau două, nu pot să rostesc nici un cuvânt.

— Eşti şocat? mă întreabă Mélanie.

— Într-un fel.

Din nou, clinchetul brățărilor.

— Am încercat să-ți spun. Ți-ai dat seama că era ceva în neregulă. Şi apoi am simțit că nu mai pot să țin în mine, aşa că pe drumul de întoarcere...

O întrerup:

— Şi ai spus cuiva despre asta a doua zi, după ce s-a întâmplat?

— Am încercat, chiar de dimineață, în timp ce ne jucam pe plajă cu Solange. Dar nu ai vrut să asculți. M-ai gonit. Nu am vorbit cu nimeni niciodată despre asta şi mi-a ieşit din minte încetul cu încetul. Nu m-am mai gândit la asta până în acea noapte la hotel, după treizeci şi patru de ani.

— Ai mai văzut-o vreodată pe femeia asta? Ai idee cine era?

— Nu. Nu-mi amintesc s-o mai fi văzut. Nu am idee cine era.

Mă întorc la scaunul aflat în fața lui Mélanie.

— Crezi că mama era lesbiană? o întreb, cu glas scăzut.

— Şi eu m-am întrebat acelaşi lucru, răspunde ea pe un ton plat.

— Crezi că a fost doar o singură aventură, din senin, sau crezi că a avut pentru o vreme aventuri cu femei?

— M-am tot gândit la asta. Aceleaşi întrebări, nici un răspuns.

— Crezi că tata ştia? Sau bunicii noştri?

Mélanie se ridică şi se duce la bucătărie să fiarbă nişte apă, pune pliculețe de ceai în căni. Mă simt amețit, de parcă aş fi primit o lovitură puternică în cap.

— Îți aminteşti de cearta aceea la care ai asistat, între Clarisse şi Blanche? Mi-ai spus despre ea pe plajă.

— Da, zic. Crezi că ar fi putut fi despre asta?

Mélanie ridică din umeri.

— Poate. Nu cred că bunicii noştri burghezi şi respectabili erau foarte deschişi în legătură cu homosexualitatea. Şi asta se întâmpla în 1973.

Îmi dă o cană de ceai şi se aşază.

— Dar tatăl nostru? întreb eu. Ce ştie?

— Poate că toți cei din familia Rey ştiau. Poate că a existat un scandal. Dar nu se vorbea despre asta. Nimeni nu vorbea despre asta.

Rămânem tăcuți o vreme, față în față, sorbind din ceai.

— Ştii ce mă supără cel mai mult în legătură cu povestea asta? spune ea într-un târziu. Şi ştiu că din cauza asta am avut şi accidentul. Chiar şi numai să vorbesc despre asta mă doare.

Îşi pune o palmă deschisă pe claviculă.

— Ce te supără?

— Înainte să-ți zic, spune-mi *tu* ce consideri supărător.

Inspir adânc.

— Simt că habar nu am cine a fost mama.

— Da! exclamă ea, zâmbind pentru prima dată, deşi nu este zâmbetul ei obişnuit, relaxat. Exact despre asta e vorba.

— Şi habar n-am cum să descopăr cine era.

— Eu ştiu, spune ea.

— Cum?

— Prima întrebare este: tu vrei să ştii, Antoine? Chiar vrei să descoperi?

— Desigur! De ce întrebi?

Din nou, zâmbetul strâmb.

— Fiindcă uneori e mai simplu să nu ştii. Uneori adevărul doare.

Îmi amintesc de ziua când am descoperit înregistrarea de pe camera lui Astrid, cu ea şi Serge făcând sex. Şocul. Durerea arzătoare.

— Ştiu ce vrei să spui, rostesc încet. Cunosc durerea.

— Eşti pregătit să înfrunți din nou acea durere, Antoine?

— Nu ştiu, recunosc eu cu sinceritate.

— Eu sunt, afirmă ea cu convingere. Şi o voi face. Nu mă pot preface că nu s-a întâmplat nimic. Nu vreau să-mi ascund capul în nisip. Vreau să aflu cine a fost cu adevărat mama.

Femeile sunt mult mai puternice decât noi, bărbații, constat, ascultând-o. Şi totuşi, nu are nimic puternic din punct de vedere fizic. De fapt, pare mai fragilă ca niciodată în blugii strâmți şi puloverul bej, dar emană atâta forță, atâta determinare. Lui Mélanie nu îi este teamă, mie îmi e. Mă ia de mână cu un gest aproape matern, de parcă ştie exact ce îmi trece prin minte.

— Nu lăsa asta să te doboare, Tonio. Du-te acasă şi ai grijă de fiica ta. Are nevoie de tine. Când vei fi pregătit, putem vorbi din nou despre asta. Nu e nici o grabă.

Dau aprobator din cap, mă ridic, simțindu-mă amețit. Am un nod în gât. Ideea de a mă duce la birou, de a o vedea pe Florence, de a rezolva treburile de serviciu care mă aşteaptă pare imposibilă. O sărut pe sora mea, mă îndrept spre uşă şi, când să ies, mă întorc şi zic:

— Spui că ştii cum să descoperi.

— Da.

— Cum?

— De la Blanche.

Bunica noastră. Are dreptate, desigur. Blanche trebuie să aibă răspunsurile. Unele răspunsuri. Dar dacă va vrea să ofere acele răspunsuri, asta este o cu totul altă chestiune.

În loc să mă duc la birou, conduc direct spre acasă. Pe drum, îi las un mesaj lui Florence, spunându-i pe scurt că nu mă mai întorc în ziua respectivă. Îmi fac o cafea, îmi aprind o țigară şi mă aşez la masa din bucătărie. Nodul din gât încă nu a dispărut. Mă doare spatele. Îmi dau seama cât sunt de epuizat.

Chipul fără viață al lui Pauline îmi vine încontinuu în minte. Şi viziunea a ceea ce mi-a dezvăluit Mélanie. Camera

luminată de lună pe care nu am văzut-o, dar pe care mi-o pot imagina foarte bine. Mama noastră, amanta ei. O femeie. Sunt uluit că mama a fost necredincioasă sau sunt mai şocat că era bisexuală? Nu sunt sigur ce mă supără mai mult. Şi oare ce simte Mélanie, ca femeie, despre asta? Eu sunt mai puţin zdruncinat fiindcă îmi imaginez că o mamă lesbiană e un şoc mai mic pentru un bărbat decât un tată gay? Un psihiatru ar avea serios de lucru să descâlcească povestea asta.

Mă gândesc la prietenii mei homosexuali, femei şi bărbaţi – Mathilde, Milena, David, Matthew – şi la ce mi-au spus despre momentul când au recunoscut public asta, cum au reacţionat părinţii lor. Unii au acceptat şi au înţeles, alţii au preferat să nege realitatea. Dar ce faci, mă întreb, când descoperi târziu că unul dintre părinţii tăi e homosexual? Nu contează cât de deschis la minte eşti, nu contează cât de tolerant, e ca un trăsnet din senin. Mai ales dacă părintele este mort şi nu mai poate să-ţi răspundă la întrebări.

Uşa de la intrare se trânteşte, şi Arno intră cu paşi săltăreţi, urmat de o fată posomorâtă, care are pe buze un ruj negru. Nu-mi dau seama dacă este prietena lui obişnuită sau alta. Toate arată la fel – costumaţie gotică, brăţări metalice, haine lungi şi negre. El face un semn cu mâna şi rânjeşte. Ea abia salută, cu privirea în pământ. Se duc direct în camera lui. Muzica începe să urle. Câteva minute mai târziu, uşa se trânteşte din nou şi apare Lucas. Chipul i se luminează când mă vede. Vine în fugă în braţele mele, aproape vărsându-mi cafeaua. Îi spun că am simţit nevoia să-mi iau o zi liberă azi, aşa că am plecat de la birou. E un puşti serios. Seamănă atât de mult cu Astrid, că uneori mă doare şi numai să-l privesc. Vrea să ştie când se întoarce mama lui. Îi spun că marţi, pentru înmormântare. Brusc, mă întreb dacă e o idee bună să participe la înmormântare.

Nu e prea mic? Ar trebui să fie acolo? Nu are decât unsprezece ani. Înmormântarea lui Pauline mă înspăimântă chiar şi pe mine. Îl întreb cu blândețe ce părere are. El îşi muşcă buza şi spune că, dacă vom fi amândoi acolo, eu şi Astrid, o să se simtă în stare să participe. Îi spun că o să vorbesc cu mama lui. Mâna lui mică mi-o acoperă pe a mea. Buza de jos îi tremură. Acum este pentru prima dată când se confruntă cu moartea. Cineva pe care îl cunoştea bine, cineva cu care a crescut, căci Pauline a petrecut nenumărate veri şi vacanțe la schi cu noi. Cineva care era cu numai trei ani mai mare decât el.

Încerc să-l liniştesc pe fiul meu. Mă pricep oare la asta? Când eram de vârsta lui, mama a murit şi nimeni nu m-a alinat. Oare de asta nu am ştiut niciodată cum să întind o mână de ajutor, să ofer tandrețe şi susținere? Nu suntem oare modelați pentru totdeauna de copilăria noastră, de rănile ei, de secrete ei, de durerea ei ascunsă?

Sâmbătă, Margaux este tot la Patrick şi la Suzane. Se pare că are nevoie să fie cu ei, şi ei cu ea. Dacă Astrid ar fi fost aici, fiica noastră ar fi stat oare acasă? Dacă nu stă aici din cauză că eu nu pot să îi ofer alinare, nu pot să o ajut? Urăsc să-mi pun asemenea întrebări, dar simt că trebuie s-o fac. M-am ferit de ele prea mult timp.

Arno pleacă, la fel cum face de obicei, mormăind ceva despre o petrecere diseară, că o să se întoarcă târziu. Când îi pomenesc despre notele mici, despre situația lui şcolară, că poate ar trebui să învețe în loc să petreacă, îmi aruncă o privire distrugătoare, îşi dă ochii peste cap şi trânteşte uşa. Instantaneu, îmi vine să-l apuc de ceafă şi să-i trag un şut în fundul ăla slăbănog. Niciodată nu mi-am lovit copiii. Niciodată nu am lovit pe nimeni în viața mea. Asta mă face o persoană bună?

Lucas este abătut, şi asta mă îngrijorează. Îi pregătesc mâncarea lui favorită – friptură, cartofi prăjiți cu ketchup,

totul urmat de îngheţată de ciocolată. Îl las chiar să bea o Cola. Îi promit să nu îi spun nimic mamei lui. Fiind atât de devotată hranei sănătoase, ar fi îngrozită de acest meniu. Pentru prima dată în acea seară, Lucas zâmbeşte. Îi place ideea de a împărtăşi un secret cu mine. Îl privesc cum devorează mâncarea. Nu am mai fost singuri de foarte multă vreme. Relaţia cu Margaux şi cu Arno este o continuă bătălie, un meci de wrestling neîncetat. Clipe plăcute, lejere ca acestea sunt giuvaiere pe care vreau să le adun şi să le preţuiesc.

Cum noaptea trecută a fost una agitată, mă hotărăsc să mă duc devreme la culcare. Lucas pare şi el obosit şi de data asta nu protestează când propun să dormim. Întreabă dacă poate să lase deschisă uşa de la cameră şi lumina aprinsă pe hol. Nu a mai cerut asta de ani de zile. Mă supun. Mă cufund în pat, rugându-mă să nu fiu chinuit de coşmarurile de noaptea trecută. Chipul fără viaţă al lui Pauline. Suzanne îmbrăcând trupul fiicei ei. O s-o visez acum pe mama în dormitorul luminat de lună, cu o străină în braţe? Destul de surprinzător, somnul vine rapid şi uşor.

Mă trezeşte telefonul, cu un sunet ce răsună ascuţit în puterea nopţii. Bâjbâi să aprind lumina, apoi să ridic receptorul. Ceasul cu alarmă de lângă pat indică ora 2.47 dimineaţa.

O voce tăioasă de bărbat!

— Sunteţi tatăl lui Arno Rey?

Mă ridic în fund, cu gura uscată.

— Da...

— Comisarul Bruno, de la departamentul de poliţie, Arondismentul 10. Trebuie să veniţi aici, domnule. Fiul dumneavoastră are probleme. Fiind minor, nu poate fi eliberat fără consimţământul dumneavoastră.

— Ce s-a întâmplat? întreb eu cu glas întretăiat.

— E în celulă, să se trezească. Da, acum e bine, dar trebuie să veniți imediat.

Îmi dă adresa, rue Louis Blanc 26, şi închide. Mă ridic, nesigur pe picioare, îmi pun hainele mecanic. „În celulă, să se trezească.” Asta înseamnă că e beat. Nu acolo îi pun pe cei beți? „Fiul dumneavoastră are probleme...” Ce probleme? Ar trebui s-o sun iarăşi pe Astrid, la Tokio? De ce? Nu poate să facă nimic acum de acolo. „Ah, da” – se aude acea voce interioară, acea voce firavă pe care o urăsc. „Tu eşti cel răspunzător, amice, tu eşti cel aflat în linia întâi. Tu eşti cel care trebuie să iasă în mijlocul uraganului, tu eşti cel care trebuie să înfrunte duşmanul, asta e treaba ta, amice, tu eşti tatăl. Tu eşti tatăl. Dă-i drumul, omule!”

Lucas! Nu pot să-l las singur, nu? Dacă se trezeşte şi vede că nu e nimeni acasă? Va trebui să-l iau cu mine. „Nu”, zice vocea interioară. „Nu poți să-l iei. Dacă Arno e într-o stare îngrozitoare, imaginează-ți consecințele. Deja este afectat de moartea lui Pauline. Nu poți să faci asta. Nu poți să duci un copil fragil de unsprezece ani într-o secție de poliție în toiul nopții fiindcă fratele lui e în celula bețivilor. Gândeşte-te mai bine, tăticule.”

Ridic telefonul şi formez numărul lui Mélanie. Vocea ei e surprinzător de clară, şi pentru o fracțiune de secundă mă întreb dacă dormea. Îi explic pe scurt situația cu Arno. Dacă îi las cheia sub preş, poate să vină să petreacă restul nopții în apartamentul nostru? Nu pot să-l las singur pe Lucas şi nu am pe cine să sun. Îmi răspunde că desigur, o să vină, o să ia un taxi. Are o voce calmă şi liniştitoare.

Secția de poliție este undeva dincolo de Gare de l’Est, lângă Canal Saint-Martin. Parisul nu e niciodată pustiu într-o noapte de sâmbătă. Sunt o mulțime de oameni care se plimbă pe lângă Place de la République şi Boulevard de Magenta, în ciuda frigului. Îmi ia ceva timp să ajung acolo, să parchez. Îi spun polițistului de la uşă că sunt tatăl lui

Arno Rey. Încuviințează din cap şi îmi dă drumul înăuntru. Locul este dărăpănat şi deprimant ca o morgă. Un bărbat mic de statură şi subțire, cu ochi de un cenuşiu palid, se apropie de mine şi se recomandă. Comisarul Bruno.

— Puteți să-mi explicați ce s-a întâmplat? îl întreb.

— Fiul dumneavoastră a fost arestat împreună cu alți adolescenți.

— De ce?

Atitudinea lui indiferentă mă irită. Pare să-i facă plăcere să mă țină în tensiune, observând fiecare muşchi de pe chipul meu.

— Au vandalizat un apartament.

— Nu înțeleg.

— Fiul dumneavoastră a mers neinvitat la o petrecere în seara asta. Împreună cu doi prieteni. Petrecerea era dată de o tânără pe nume Émilie Jousselin. Locuieşte pe rue Fabourg Saint-Martin, chiar după colț. Fiul dumneavoastră nu a fost invitat. Şi, după ce fiul dumneavoastră şi prietenii lui au ajuns acolo, şi-au chemat mai mulți prieteni. Simplu, cu telefonul mobil. Aşa că a apărut o gaşcă întreagă de alți prieteni. Prieteni ai prietenilor. Şi aşa mai departe. Cel puțin o sută de persoane. Şi toată lumea s-a îmbătat. Toți au avut băutură asupra lor.

— Şi ce au făcut? întreb, încercând să-mi păstrez un ton firesc.

— Locul a fost distrus. Cineva a desenat cu graffiti pe pereți, a spart porțelanuri, a tăiat hainele părinților. Lucruri de genul ăsta.

Înghit în sec.

— Ştiu că e un şoc, domnule. Chiar dacă nu vă vine să credeți, astfel de lucruri se întâmplă cu regularitate. Ne confruntăm cu asemenea situații cel puțin o dată pe lună. În ziua de azi, părinții pleacă în weekend şi nici măcar nu ştiu că odraslele lor au de gând să dea o petrecere. Această

tânără nu le-a spus părinților. Are cincisprezece ani. Le-a zis că invită la ea vreo două prietene.

— E de la școala fiului meu?

— Nu. Dar a anunțat pe pagina ei de Facebook că dă o petrecere. Și așa a început totul.

— Cum de știți că fiul meu a luat parte la asta?

— Am fost chemați de vecini, care și-au dat seama că petrecerea scapă de sub control. Când oamenii mei au ajuns acolo, au arestat câți tineri au putut. Majoritatea au scăpat. Dar fiul dumneavoastră era foarte beat. De-abia mai putea să se miște.

Mă uit în jur după un scaun. Nu există nici unul. Privesc în jos la pantofi – pantofi de piele, obișnuiți. Pantofii mei de zi cu zi. Picioarele mele în pantofii de zi cu zi. Totuși, azi picioarele mele m-au purtat la morga spitalului să văd trupul lui Pauline, apoi la apartamentul lui Mélanie să aud adevărul despre ce anume a provocat accidentul, apoi aici, acum, în miez de noapte, la o secție de poliție, pe punctul de a mă confrunta cu fiul meu beat.

— Vreți un pahar cu apă? îmi oferă comisarul Bruno.

Deci este uman, la urma urmelor. Accept și îi privesc silueta subțire îndepărtându-se. Se întoarce aproape imediat și îmi întinde un pahar.

— Fiul dumneavoastră vine acum, spune el.

După câteva minute, apar doi polițiști, sprijinindu-l pe Arno, care își târșâie picioarele cu mersul nesigur al unui om beat. E palid și are ochii roșii. Nu se uită la mine. Mă simt străfulgerat de rușine și de furie. Cum ar reacționa Astrid? Ce i-ar spune acum? L-ar dojeni? L-ar consola? L-ar zgâlțâi?

Semnez câteva hârtii. Arno de-abia se poate ține pe picioare. Duhnește a alcool, dar îmi dau seama că este destul de treaz încât să înțeleagă ce se întâmplă. Comisarul Bruno îmi spune că probabil va trebui să găsesc un avocat,

în caz că părinții tinerei vor depune plângere, lucru pe care probabil că îl vor face. Părăsim secția de poliție. Nu vreau să-l ajut. Îl las să își târșâie picioarele în spatele meu până la mașină. Nu i-am adresat nici un cuvânt. Nu vreau nici măcar să-l ating. Îmi face silă. Pentru prima dată în viața mea, sunt dezgustat de carnea din carnea mea și de sângele din sângele meu. Îl privesc cum se urcă stângaci în mașină. Pentru o fracțiune de secundă, pare atât de tânăr, de fragil, că simt o senzație trecătoare de milă. Dar repulsia mă cuprinde din nou. Bâjbâie cu centura de siguranță, dar nu poate să o închidă. Nu mă mișc. Aștept până reușește să o prindă. Respiră zgomotos pe gură, așa cum făcea când era mic. Când era un băiețel drăguț. Băiețelul pe care îl purtam pe umeri, care se uita la mine așa cum încă o face Lucas. Nu adolescentul deșirat, arogant, cu un rânjet rece. Mă întreb ironic ce influență au hormonii, cum îi transformă peste noapte pe copiii noștri în ființe pe care nu le mai recunoaștem.

La ora patru dimineața, străzile sunt pustii, luminile de Crăciun sclipesc vesele în întunericul înghețat, dar nimeni nu le vede. Încă nu i-am vorbit fiului meu. Ce ar fi făcut tata în situația asta? Nu pot să nu zâmbesc sardonic. M-ar fi bătut până mă lăsa lat? Îmi amintesc că m-a lovit. Palme usturătoare peste față. Nu de multe ori, căci am fost un adolescent liniștit, nu genul sfidător, necioplit, ca acest tânăr care stă în dreapta mea.

Tăcerea se prelungește între noi. Oare i se pare stânjenitoare? Are idee ce s-a întâmplat în noaptea asta? Îi este teamă de mine? De ce o să-i spun? De morala inevitabilă? De consecințe? Fără bani de buzunar, fără alte ieșiri, note mai bune, un comportament mai adecvat, scrisori către părinți în care să-și ceară iertare...

Prăbușit pe portieră, pare să fi adormit. Când ajungem în rue Froidevaux, îi dau un ghiont în coaste care îl trezește

brusc. Urcă scările ezitant, clătinându-se. Nu îl aştept. Mélanie a lăsat cheile sub preş şi, când deschid uşa, o văd ghemuită pe canapea, citind. Se ridică, mă îmbrăţişează şi amândoi ne uităm la Arno cum intră, legănându-se nesigur pe picioare. O observă pe mătuşa lui, şi un rânjet strâmb îi apare pe faţă. Dar nimeni nu îi zâmbeşte înapoi.

— Ei, hai, oameni buni, mai scutiţi-mă, zice pe un ton plângăreţ.

Îmi iau avânt şi îl pălmuiesc peste faţă cu toată forţa. Se întâmplă rapid, dar, în mod ciudat, pot să-mi văd gestul cu încetinitorul. Arno rămâne fără suflare. Urmele degetelor mele, de un roşu strălucitor, i se văd pe obraz. Încă nu am scos nici un cuvânt.

Mă fixează cu privirea, revoltat. Eu îi întorc privirea. „Da”, rosteşte vocea cea firavă. „Aşa e, tu eşti tăticul. Tu eşti tatăl, tu faci legea, legea ta, indiferent dacă rahatului ăstuia mic care întâmplător e fiul tău îi place sau nu.”

Îl sfredelesc cu privirea. Niciodată nu m-am uitat astfel la fiul meu. În cele din urmă, îşi lasă ochii în jos.

— Haide, tinere, rosteşte Mélanie pe un ton vioi, apucându-l de braţ. Te duci direct la duş şi apoi la culcare.

Îl conduce pe uşă, departe de mine. Inima îmi bate dureros. De-abia pot să respir, deşi nici nu m-am mişcat. Mă aşez încet. Aud sunetul duşului. Mélanie se întoarce, se aşază lângă mine şi îşi sprijină capul de umărul meu.

— Nu cred că te-am văzut vreodată atât de furios, şopteşte ea. M-am simţit intimidată.

— Ce face Lucas?

— E în ţara lui Moş Ene.

— Mulţumesc, murmur eu.

Rămânem aşezaţi alături. Mirosul ei familiar, de lavandă şi de mirodenii.

— Astrid a pierdut atât de multe, remarcă ea. Moartea lui Pauline. Arno, în noaptea asta. Mama.

Ciudat, dar nu la Astrid mă gândesc în clipa asta, ci la Angèle. De prezența ei am nevoie, de trupul ei cald şi suplu, de râsul ei sarcastic, de tandrețea ei surprinzătoare.

— Când l-ai lovit pe Arno, semănai atât de mult cu tata, rosteşte Mélanie încet. Felul cum obişnuia să se înfurie pe noi.

— A fost prima dată când l-am lovit pe Arno.

— Te simți prost din cauza asta?

Oftez.

— Nu ştiu. Tot ce simt e furie. Ai dreptate. Niciodată nu am simțit o asemenea furie.

Nu recunosc în fața lui Mélanie că sunt furios pe mine fiindcă simt că, într-un fel, comportamentul lui Arno este din vina mea. De ce am fost un tată atât de moale, de transparent? Fiindcă nu am pus niciodată piciorul în prag, nu am dictat regulile aşa cum făcea tata? Fiindcă atunci când m-a părăsit Astrid, singurul lucru care mă speria era că, dacă eram prea autoritar cu copiii mei, asta avea să-i facă să mă iubească mai puțin?

— Nu te mai gândi, Tonio, se aude vocea liniştitoare a lui Mélanie. Du-te la culcare! Odihneşte-te puțin!

Nu sunt sigur că îmi mai este somn. Mélanie se duce în camera lui Margaux. Eu mai rămân treaz o vreme, uitându-mă pe albumul cu poze alb-negru făcute în Noirmoutier. Mă uit la fotografiile cu mama, cu străina pe care o văd. Mă cufund într-un somn neliniştit.

Duminică dimineața, Lucas şi Mélanie se duc la un brunch pe rue Daguerre. Eu fac un duş şi mă bărbieresc. Când Arno iese în cele din urmă din camera lui, nu am absolut nimic să-i spun. Pare deconcertat de tăcerea mea. Cu capul aplecat asupra ziarului *Journal du Dimanche* şi cu cafeaua în față, nici măcar nu-mi ridic privirea în timp ce el se deplasează cu zgomot prin bucătărie. Nu trebuie să-l privesc ca să ştiu că poartă pantalonii de pijama bleumarin,

şifonați şi murdari, şi că nu are tricou. Un spate costeliv, cu coaste ieşite în afară. Mai multe coşuri roşii între omoplații osoşi. Păr lung, nespălat.

— E vreo problemă? murmură el în cele din urmă, mestecând cu zgomot cerealele.

Rămân cufundat în tăcere.

— Cel puțin, ai putea, nu ştiu, să vorbeşti cu mine, behăie el.

Mă ridic, împăturesc ziarul şi ies din cameră. Simt nevoia să mă îndepărtez fizic de el. Simt aceeaşi repulsie ca noaptea trecută, în maşină. Niciodată nu am crezut că este posibil aşa ceva. Mereu auzi de copii dezgustați de propriii părinți, nu invers. Ăsta e un subiect tabu, ceva despre care nimeni nu vorbeşte? Sunt singurul părinte care se simte în felul acesta? Oare Astrid a simțit vreodată aşa ceva? Nu, este imposibil. Ea a dat naştere acestor copii. Ea i-a purtat în pântece.

Se aude soneria. Mă uit la ceas. Se apropie de prânz. Prea devreme ca Lucas şi Mel să se întoarcă, de-abia au plecat. E probabil Margaux, care şi-a uitat cheile. Nu mă simt în stare să fac față fiicei mele. Nu ştiu cum să-mi exprim tandrețea pentru ea, toată grija pentru aceste momente fragile, dificile din viața ei. Deschid uşa aproape cu teamă.

Dar în prag nu mă întâmpină silueta subțire a lui Margaux. Este o femeie înaltă, cu o haină de piele neagră, blugi negri şi ghete negre, cu o cască sprijinită de şold. O iau rapid în brațe şi o strivesc sălbatic la piept. Miroase a piele şi a mosc, o combinație înnebunitoare. Aud paşii lui Arno scârțâind pe parchet în spatele meu, dar nu-mi pasă. Niciodată nu m-a mai văzut cu altă femeie în afară de mama lui.

— M-am gândit că ai avea nevoie de un pic de alinare sexuală, îmi murmură ea la ureche.

O trag în căldura apartamentului. Arno a rămas pe loc, prostit. A dispărut impertinența adolescentină. Nu-şi poate lua ochii de la haina de piele.

— Bună. Eu sunt Angèle, fanul numărul unu al tatălui tău, spune Angèle încet, măsurându-l cu privirea. Îi întinde mâna şi îşi dezveleşte dinții albi şi perfecți într-un rânjet de lup. Cred că ne-am întâlnit astă-vară la spital.

Chipul lui Arno e un amestec perfect de surpriză, şoc, stânjeneală şi încântare. Scutură mâna lui Angèle şi dispare rapid ca un iepure ruşinat.

— Te simți bine? mă întreabă ea. Arăți...

— Ca naiba, completez eu.

— Te-am văzut şi mai dichisit.

— Ultimele patruzeci şi opt de ore au fost...

— Interesante?

O iau din nou în brațe şi îmi apăs nasul de creştetul ei lucios.

— Distrugătoare, mai degrabă. Nici nu ştiu de unde să încep.

— Nu începe, spune ea. Unde e camera ta?

— Poftim?

Un rânjet moale, înfometat.

— Ai auzit bine. Camera ta?

În timp ce stau întins în pat, cu mirosul ei încă pe pielea mea, aud mugetul înfundat al motorului de la Harley sfâşiind liniştea nopții de duminică. A plecat. A stat aici întreaga zi. Dar ştiu că se va întoarce, şi simplul gând mă linişteşte. Angèle pare să-mi fi insuflat o nouă vitalitate, aşa cum fluidul de îmbălsămare pe care îl pompează în pacienții ei le redă culoarea vieții. Nu mă refer numai la sex, care, desigur, este o parte importantă şi incitantă a relației noastre. Mă refer şi la modul firesc, realist cu care tratează problemele chinuitoare ale vieții mele. Am discutat despre fiecare în parte, întinşi în pat, ținându-ne în brațe.

Margaux. A fost să discute cu un psiholog? Cineva cu care poate să vorbească despre cum i-a murit în fața ochilor cea mai bună prietenă? Este absolut necesar să o facă. Rețin asta. Angèle continuase să vorbească despre felul cum adolescenții tratează moartea, cum unii sunt pierduți, îndurerați, şocați şi cum alții, aşa cum i se întâmplase şi ei cu mulți ani în urmă, se maturizează instantaneu, dar capătă o anumită duritate de care nu mai scapă niciodată.

Arno. Palma pe care i-am dat-o m-a făcut, probabil, să mă simt mai bine, dar asta nu ne va ajuta să comunicăm. Va veni o vreme, îmi spusese ea, când va trebui să stau de vorbă cu el, să discut cu el pe bune. Da, are nevoie de limite şi da, am dreptate să pun piciorul în prag, dar trebuie să mențin această nouă inflexibilitate. Zâmbisem când zisese asta şi îi mângâiasem curbele şoldurilor goale şi moi. Ce ştie ea despre adolescenți? Are pe vreunul ascuns pe undeva, de care a uitat să pomenească? Se întorsese să mă privească furioasă în lumina slabă. Ce ştiu eu despre viața ei, în afară de muncă? Nimic, recunoscusem. Ei bine, are o soră, puțin mai mare, divorțată, care locuieşte în Nantes. Nadège are trei copii adolescenți, neascultători, de optsprezece, şaisprezece şi paisprezece ani. Tatăl lor s-a recăsătorit şi nu mai este suficient de implicat încât să dea o mână de ajutor la creşterea lor. Angèle e cea care face lucrul ăsta. Ea îi ține în frâu, dar este cinstită şi corectă cu ei. În fiecare săptămână, petrece o noapte la Nantes, acasă la sora ei. Este uşor, căci spitalul Le Loroux-Bottereau se află numai la douăzeci de kilometri depărtare. Îi iubeşte pe copii, deşi uneori e un adevărat iad să ai de-a face cu ei. Aşa că, da, ştie totul despre adolescenți, mulțumesc foarte mult.

Clarisse. Îi arătasem lui Angèle fotografiile. „Ce femeie frumoasă!", exclamase ea. „Sora ta îi seamănă leit." Apoi îi spusesem de ce a pierdut Mélanie controlul maşinii. Imediat devenise serioasă. Îmi dădeam seama că încerca să găsească

vorbele potrivite. Ştia cum să trateze moartea, ştia cum să-i trateze pe adolescenţi, dar această problemă era dificil de abordat. A rămas tăcută câteva minute. Încercasem să o descriu pe mama, simplitatea ei directă, viaţa ei rurală despre care nu ştiam nimic, contrastul dintre prospera familie Rey şi copilăria ei de la ţară, dar îmi dădusem seama că şovăiam, incapabil să-i reînviu amintirea, să-i explic lui Angèle cine fusese cu adevărat mama. Da, asta era, asta era esenţa, esenţa întunecată. Mama fusese o străină. Şi chiar mai mult, de la amintirea lui Mélanie încoace.

— Ce ai de gând să faci? mă întrebase Angèle.

— Când o să fiu pregătit, şi cred că asta se va întâmpla curând, după înmormântare, după Crăciun, o să mă duc la bunica, împreună cu Mélanie.

— De ce?

— Fiindcă sunt convins că ştie ceva despre mama şi despre această femeie.

— De ce nu discutaţi cu tatăl vostru?

Întrebarea era atât de simplă, de uşoară. Rămăsesem uluit.

— Cu tata?

— Da, de ce nu? Nu crezi că ştie ceva despre asta? La urma urmelor, a fost soţul ei.

Tata. Chipul lui îmbătrânit, trupul împuţinat. Rigiditatea lui. Autoritatea lui. Statuia de marmură a comandantului.

— Nu vorbesc cu tata.

— Ei bine, nici eu nu am vorbit cu tata, rostise ea tărăgănat. Dar asta fiindcă a murit.

Zâmbisem fără să vreau.

— Vrei să spui că v-aţi certat şi nu mai vorbiţi? mă întrebase.

— Nu, răspunsesem, ştiind prea bine cât de ciudat suna asta. Niciodată nu am vorbit cu tata. Nu am avut niciodată o discuție adevărată cu el.

— Dar de ce? insistase uimită.

— Fiindcă aşa stau lucrurile. Tata nu e genul de persoană cu care să discuți. Niciodată nu arată dragoste, niciodată nu arată afecțiune. Vrea să fie şeful, de fiecare dată.

— Şi tu îl laşi?

— Da, recunoscusem. I-am permis, fiindcă aşa a fost cel mai simplu. Fiindcă mă lăsa în pace. Uneori admir ieşirile fiului meu, fiindcă eu nu am avut niciodată curajul să-l înfrunt pe tata. În familia mea, nimeni nu vorbeşte cu nimeni. E ceva ce nu am fost învățați să facem.

Mă sărutase pe gât.

— Hmm, să nu laşi să se întâmple asta cu copiii tăi, amice.

Fusese interesant să o privesc în compania lui Mélanie, Lucas, Arno şi Margaux, care venise în cele din urmă acasă mai târziu. Ar fi putut să o trateze cu răceală, ar fi putut fi revoltați de prezența ei, mai ales în aceste momente dificile, când atât de multe evenimente destabilizatoare ne învăluiseră în durere, frică şi furie. Dar înțelesesem că simțul inteligent al umorului, sinceritatea şi căldura lui Angèle îi atrăseseră. Când îi spusese lui Mélanie: „Sunt faimoasa Morticia şi mă bucur să te cunosc”, urmase o fracțiune de secundă de stânjeneală, dar apoi Mélanie râsese din toată inima şi păruse sincer încântată să o vadă. La cafea, Margaux o întrebase despre munca ei. Mă strecurasem discret afară din bucătărie. Singura persoană care nu păruse sedusă de Angèle fusese Lucas. Îl găsisem stând morocănos în camera lui. Nu fusese nevoie să-l întreb ce se întâmplase, simțisem intuitiv despre ce era vorba. Era loial mamei lui, şi vederea unei alte femei în casa noastră, a

unei femei de care era evident că eram atras, îl supărase. Nu mă simţisem în stare să discut atunci despre asta. Aveam prea multe pe cap. Urma să găsesc eu o metodă. Aveam să vorbesc cu el. Nu, nu voiam să fiu ca tata, să îmi afund capul în nisip.

Când mă întorsesem în bucătărie, Margaux plângea încet, iar Angèle o ţinea de mână. Am rămas la uşă, neştiind ce să fac. Privirea lui Angèle a întâlnit-o pe a mea. Ochii ei aurii erau trişti şi înţelepţi, aproape ca ai unui bătrân. M-am retras din nou. În living, Mélanie citea. M-am dus să mă aşez lângă ea.

— Mă bucur că e aici, a spus sora mea după o vreme.

Şi eu mă bucuram. Dar ştiam că avea să plece mai târziu în acea noapte. Pe lungul drum înfrigurat către casă, în Vendée. Iar eu urma să număr zilele până când aveam să o văd din nou.

Luni dimineaţă, în ziua dinaintea înmormântării lui Pauline, mă întâlnesc cu Xavier Parimbert, şeful unui renumit site feng shui, la biroul său din apropiere de bulevardul Montaigne. E o întâlnire programată de ceva vreme. Nu îl cunosc personal, deşi am auzit de el. Este mic de statură şi vânos, probabil în jur de şaizeci de ani, cu părul vopsit ca Aschenbach din *Moarte la Veneţia,* şi are silueta îngrijită a cuiva care îşi supraveghează greutatea cu ochi de vultur. Acelaşi gen ca socrul meu – tipul de persoană cu care descopăr că am din ce în ce mai puţină răbdare. Mă conduce în biroul lui mare, argintiu cu alb, flutură din mână către asistenta servilă, făcându-i semn să plece, mă invită să iau loc şi trece direct la subiect.

— Ţi-am văzut lucrările, mai ales grădiniţa pe care ai realizat-o pentru Régis Rabagny.

Altădată, mi s-ar fi strâns inima auzind o astfel de frază. Eu şi Rabagny nu ne încheiaserăm colaborarea într-un mod foarte fericit. Sunt sigur că nu mi-a făcut o reclamă

prea favorabilă. Dar, de atunci, Pauline a murit, urmând a fi înmormântată a doua zi, şi un adevăr dureros referitor la mama a venit înapoi din trecut ca un bumerang, ca să nu mai vorbesc despre mica revoltă a lui Arno. Aşa că acum descopăr că numele lui Rabagny trece pe lângă mine ca gâsca prin apă şi că nu-mi pasă prea tare dacă acest sexagenar spilcuit o să mă vorbească de rău.

Totuşi, nu o face, ci mă gratulează cu un zâmbet uimitor de mieros.

— Nu numai că grădinița este impresionantă, dar mai este un aspect, după părerea mea, extrem de atractiv.

— Şi care ar fi acela? Că este feng shui?

Ironia mea atrage un chicotit politicos.

— Mă refer la modul cum te-ai descurcat cu *Monsieur* Rabagny.

— Ați putea fi mai precis?

— Eşti singura persoană pe care o cunosc, în afară de mine, care i-a zis să se ducă la dracu'.

E rândul meu să chicotesc, amintindu-mi de ziua respectivă. Fusese un atac final, brutal din partea lui, totul pornind încă o dată de la o chestiune care nu ne privea pe mine sau pe oamenii mei. Sătul de vocea lui, îi spusesem foarte clar la telefon, spre uimirea lui Florence: „Acum du-te-n mă-ta".

Cum a aflat Xavier Parimbert de asta mă depăşeşte.

Zâmbeşte din nou, de parcă ar fi oferit o explicație.

— Din întâmplare, Régis Rabagny este ginerele meu.

— Ce ghinion, remarc eu.

El încuviințează din cap.

— Şi eu am gândit aşa de multe ori. Dar fiica mea îl iubeşte. Şi unde e dragoste...

Telefonul de pe biroul lui sună, iar el întinde o mână cu manichiura îngrijită.

— Da? Nu, nu acum. Unde? Înțeleg.

În vreme ce conversația continuă, îmi trec privirea spre decorul înşelător de simplu. Nu ştiu nimic despre feng shui, în afară de faptul că este o străveche artă chinezească despre modul cum vântul şi apa ne afectează bunăstarea. Ceva legat de felul cum ne influențează mediul. Acesta trebuie să fie cel mai curat birou pe care l-am văzut vreodată – fără dezordine, fără hârțogărie, fără ceva care să deranjeze privirea. Într-o parte, un acvariu ocupă întreg peretele. Peşti negri, ciudați, unduitori înoată leneş printre bule. Într-un colț se găsesc plante exotice luxuriante. Un mănunchi de bețişoare parfumate emană o aromă subtilă, liniştitoare. Pe tabla din spatele biroului său văd nenumărate fotografii ale lui Parimbert alături de celebrități.

În cele din urmă, pune receptorul jos şi îşi îndreaptă întreaga atenție spre mine.

— Ai vrea nişte ceai verde şi nişte biscuiți cu tărâțe? întreabă vesel, de parcă i-ar propune o tratație specială unui copil îndărătnic.

— Sigur, răspund eu, înțelegând că un refuz nu ar fi prea bine primit.

Apasă pe o sonerie specială de pe biroul lui, şi o asiatică subțire, îmbrăcată în alb, apare cu o tavă. Se înclină, cu privirea plecată, şi, cu mişcări exersate, grațioase, toarnă ceremonios ceaiul dintr-un ceainic greu, ornamentat. Parimbert priveşte cu o expresie placidă. Mi se oferă un produs cu aspect nedigerabil, care presupun că sunt biscuiții cu tărâțe. Urmează un moment de linişte, în timp ce el mănâncă şi bea într-o tăcere aproape ecleziastică. Muşc din biscuit şi regret imediat. Are consistența cauciucată a unei gume de mestecat. Parimbert soarbe guri mari de ceai, plescăind cu încântare. Mie băutura mi se pare mult prea fierbinte ca să o înghit cu entuziasm.

— Acum, spune el cu o ultimă plescăitură, să trecem la afaceri.

Un zâmbet de pisică de Cheshire. Ceaiul i-a lăsat resturi verzi, neplăcute, pe dinți, de parcă o minijunglă i-a răsărit pe gingii. Îmi vine să izbucnesc în râs şi îmi dau seama în acel moment că este pentru prima dată când am chef să râd de la moartea lui Pauline. Imediat mă simt vinovat, iar accesul de râs îmi trece instantaneu.

— Am un plan, spune Parimbert misterios. Şi sunt convins că tu eşti cel care o să-l pună în practică.

Aşteaptă emfatic. Eu dau aprobator din cap. El continuă:

— Vreau să imaginezi Domul Gândirii.

Pronunță ultimele două cuvinte cu o venerație tremurătoare, de parcă ar fi spus „Sfântul Graal" sau „Dalai Lama". Eu aştept şi încuviintez din cap, încercând să înțeleg ce este Domul Gândirii şi rugându-mă să nu par cam greu de cap.

Parimbert se ridică, ținându-şi mâinile în buzunarele pantalonilor săi gri, călcați impecabil, şi se plimbă de-a lungul parchetului lucios. Se opreşte teatral în mijlocul încăperii.

— Domul Gândirii este un loc unde aş lua numai o mână de oameni – oameni aleşi cu mare atenție –, ca să ne adunăm şi să reflectăm în armonie. Acest loc va fi aici, în această clădire. Vreau să semene cu un Iglu al Inteligenței. Înțelegi?

— Absolut, răspund eu.

Încă o dată, impulsul de a râde înfundat este irezistibil.

— Nu am mai vorbit cu nimeni despre asta. Vreau să ai mână liberă. Ştiu că eşti omul perfect pentru asta. De aceea ai fost ales. Şi vei fi plătit foarte bine.

Menționează o sumă generoasă, deşi eu încă nu am idee cât de mare se presupune că va fi Domul Gândirii şi din ce material ar trebui realizat.

— Vreau să vii cu idei. Pune-le pe hârtie şi vino cu ele la mine. Lasă-ți energia pozitivă să curgă. Fii creativ. Fii îndrăzneț. Lasă-te condus de forța interioară. Nu ai de ce să fii timorat aici. Domul Gândirii trebuie să fie în apropiere de biroul meu. Ți se va trimite planul acestui etaj.

Îmi iau rămas-bun şi mă îndrept spre bulevardul Montaigne. Magazinele de lux sunt asaltate pentru Crăciun. Femei elegante încărcate cu pungi de cumpărături cu nume celebre trec pe lângă mine pe tocurile lor înalte. Traficul urlă. Cerul este de un cenuşiu-închis. În timp ce o iau spre malul stâng, mă gândesc la Pauline. La înmormântare. La familia ei. Mă gândesc la Astrid, aflată în drum spre casă, urmând să aterizeze ceva mai târziu. Mă gândesc cum, în ciuda morții unei adolescente, Crăciunul se apropie inexorabil, femeile îşi fac în continuare cumpărături pe bulevardul Montaigne, iar bărbați ca Parimbert se iau ei înşişi în serios.

Eu sunt la volan, Astrid în dreapta mea, băieții şi Margaux în spate. Este prima dată după divorț când suntem toți împreună în Audi. Ca familia care eram odinioară. E ora zece dimineața, şi cerul este la fel de înnegurat ca ieri. Astrid resimte diferența de fus orar. Nu a vorbit prea mult. M-am dus să o iau mai devreme din Malakoff. Întrebasem dacă vine şi Serge şi spusese că nu.

E un drum de o oră până la Tilly, micuțul oraş unde familia lui Suzanne are o casă. Toată clasa lui Pauline va fi acolo. Lucas a hotărât că vrea să meargă. Prima lui înmormântare. Care a fost prima în cazul meu, după cea a mamei? Probabil a lui Robert, bunicul meu. Mai târziu, un prieten apropiat a murit într-un accident de maşină. Un altul care a avut cancer. Îmi dau seama că asta e prima înmormântare şi pentru Margaux, şi pentru Arno. Mă uit la fețele lor în oglinda retrovizoare. Fără iPoduri, observ. Au

chipurile trase şi palide. O să-şi amintească de ziua de azi. O să-şi amintească de ziua de azi pentru tot restul vieții.

De duminică, Arno a fost retras. Încă nu am avut cu el discuția tată – fiu. Ştiu că trebuie să o programez, că nu are sens să o evit. Astrid încă nu a aflat de Arno. E treaba mea să-i spun. După înmormântare.

După înmormântare. Va reprezenta o încheiere? Cum îşi vor reveni vreodată Suzanne şi Patrick? Oare Margaux va putea să se vindece încet, încet? Drumurile de țară sunt pustii şi tăcute. Peisaj monoton de iarnă. Copaci fără de număr, fără de viață. Măcar dacă ar ieşi soarele, să lumineze peisajul sumbru! Simt că tânjesc după primele raze de dimineață ale soarelui, după atingerea lor caldă pe piele, să-mi închid ochii, să mă scald în ele. Te rog, Doamne, sau oricine o fi acolo sus, te rog trimite nişte soare pentru înmormântarea lui Pauline. „Nu cred în Dumnezeu”, spusese Margaux cu încrâncenare la morgă. „Dumnezeu nu ar fi lăsat un copil de paisprezece ani să moară.” Mă gândesc la educația mea religioasă. Slujbă în fiecare duminică la Saint-Pierre de Chaillot, prima mea comuniune, a lui Mélanie. Când a murit mama, am pus oare la îndoială existența lui Dumnezeu? L-am urât că a lăsat-o pe mama să moară? Când mă gândesc la acei ani întunecați, îmi dau seama că îmi amintesc foarte puține lucruri. Numai durerea şi regretele îmi revin în minte. Și, da, imposibilitatea de a înțelege. Da, poate că am simțit şi eu, ca fiica mea astăzi, că Dumnezeu m-a abandonat. Dar diferența este că Margaux poate să-mi spună asta. Era imposibil ca eu să rostesc asta în fața tatălui meu. Nu aş fi îndrăznit niciodată.

Mica biserică este plină. Toată clasa e acolo, toți prietenii lui Pauline, toți profesorii ei. Dar mai sunt şi prieteni din alte clase, de la alte şcoli. Nu am mai văzut niciodată o mulțime atât de mare de tineri la o înmormântare. Rânduri şi rânduri de adolescenți îmbrăcați

în negru, fiecare cu un trandafir alb în mână. Suzanne şi Patrick stau la uşă şi îi întâmpină pe toţi cei care intră. Curajul lor mă impresionează. Nu pot să nu mă imaginez pe mine şi pe Astrid în aceleaşi circumstanţe. Îmi dau seama că şi Astrid se gândeşte la acelaşi lucru. O îmbrăţişează pe Suzanne cu disperare. Patrick o sărută. Astrid deja plânge.

Ne aşezăm în spatele primului rând. Zgomotul scaunelor târâte pe podea se potoleşte încet. Apoi, o voce de femeie cântând cel mai pur şi mai trist imn se înalţă de undeva. Nu pot să o văd. Intră sicriul, purtat de Patrick, de fraţii lui, de tatăl lui.

Eu şi Margaux am văzut trupul lui Pauline. Ştim că e în acel sicriu, îmbrăcată în cămaşa roz, blugi şi tenişi Converse. Ştim asta fiindcă am văzut-o, i-am văzut părul pieptănat pe spate, mâinile încrucişate pe stomac.

Preotul, un bărbat destul de tânăr şi îmbujorat, începe să vorbească. Îi aud vocea, dar nu pot să înţeleg cuvintele. Mi se pare insuportabil să mă aflu aici. Inima începe să-mi bată mai repede, cu un bubuit sonor care mă doare. Privesc spatele lui Patrick, aflat direct în faţa mea. Cum poate să stea drept? De unde îşi găseşte puterea? Asta înseamnă credinţa în Dumnezeu? Dumnezeu este singurul mod de a înfrunta această grozăvie fără nume?

Vocea preotului continuă monotonă. Ne aşezăm şi ne ridicăm. Ne rugăm. Apoi se aude numele lui Margaux. Sunt uimit. Nu am ştiut că o să spună ceva în timpul ceremoniei. Astrid îmi aruncă o privire întrebătoare. Eu clatin din cap.

Margaux stă lângă sicriul prietenei ei. Urmează o clipă de tăcere. Mă întreb plin de teamă dacă o să reuşească. Dacă o să poată vorbi, să spună ceva. Apoi vocea fiicei mele răsună cu o vigoare care mă surprinde. Nu e vocea unei adolescente timide. E vocea unei tinere femei sigure pe ea.

— „Opriţi toate ceasurile, întrerupeţi toate telefoanele, daţi-le tuturor câinilor câte un os suculent ca să nu latre,

faceți să tacă pianele şi cu un sunet înăbuşit de tobe aduceți sicriul şi lăsați-i pe cei îndoliați să vină.”

W.H. Auden. *Blues funebru*. Nu are nevoie să citească de pe o foaie. Rosteşte versurile de parcă ar fi scris chiar ea poemul. Vocea ei e dură, profundă, plină de furie şi de durere stăpânită.

— „Era Nordul meu, Sudul meu, Răsăritul şi Apusul meu, săptămâna mea de lucru şi odihna mea de duminică, miezul meu de zi şi de noapte, vorba mea şi cântecul meu; credeam că iubirea va dăinui de-a pururi: m-am înşelat.”

Pentru prima dată, vocea îi tremură. Închide ochii. Biserica este cufundată într-o tăcere deplină. Astrid mă strânge de mână atât de tare, că mă doare. Margaux inspiră adânc, şi vocea îi revine, dar acum este doar o şoaptă, atât de joasă, că abia o pot auzi.

— „Stelele nu sunt dorite acum; stingeți-le pe toate. Împachetați luna şi demontați soarele. Goliți oceanul şi măturați pădurea. Căci acum nimic nu mai poate fi bun.”

Când se întoarce la loc, biserica se umple de o tăcere încordată şi sfâşietoare, care pare să dureze la nesfârşit. Astrid îl ține pe Lucas. Arno a prins-o pe sora lui de braț. Chiar şi aerul se umple şi vibrează de lacrimi. Apoi vocea preotului zumzăie din nou şi alți adolescenți încep să vorbească, dar, din nou, nu desluşesc nici un cuvânt. Mă uit țintă la podeaua din piatră şi aştept scrâşnind din dinți să se termine totul. Îmi dau seama că nu pot să plâng. Îmi amintesc cum lacrimile mi-au curs şiroaie în ziua când Pauline a murit. Şi acum, Astrid este cea care plânge pe scaunul de lângă mine. Plânge cum am făcut eu în acea zi, plânge amarnic. Îmi pun un braț în jurul ei şi o țin aproape. Astrid se agață de mine cu disperare. Lucas se uită la noi. Nu ne-a mai văzut făcând asta încă dinainte de Naxos.

Afară, se pare că rugăciunile mele au primit răspuns, căci un soare albicios străluceşte timid de după nori.

Urmăm încet sicriul lui Pauline în cimitirul alăturat. Mulțimea e destul de mare. Sătenii ne privesc de la geamuri. Atât de multe chipuri tinere. Margaux s-a dus în față, alături de colegii ei de clasă. Ei sunt primii care văd sicriul coborât în mormânt. Unul câte unul, aruncă trandafirii în groapă. Cei mai mulți plâng fără să se ascundă. Părinții şi profesorii îşi şterg în tăcere lacrimile. Şi de data asta, pare să nu se mai sfârşească. O fată se prăbuşeşte cu un țipăt slab. Lumea se agită în jurul ei. Un profesor o ridică şi o duce de acolo. Mâna lui Astrid o găseşte din nou pe a mea.

După înmormântare are loc o mică reuniune la casa familiei, dar majoritatea participanților îşi iau rămas-bun, nerăbdători să îşi continue ziua, viața, munca. Noi rămânem fiindcă Pauline a fost cea mai bună prietenă a lui Margaux, fiindcă simțim că avem nevoie şi că trebuie să fim acolo. Sufrageria se umple de prieteni apropiați şi de membri ai familiei. Îi cunoaştem pe majoritatea. Cele patru adolescente erau cele mai bune prietene ale lui Pauline, parte dintr-o gaşcă foarte unită. Toate aceste fete ne sunt cunoscute: Valentine, Emma, Bérénice şi Gabrielle. Îi cunoaştem pe toți părinții. Le observ chipurile îndurerate şi pot să ghicesc ce gândesc, ce gândim cu toții, fiecare dintre noi. „Putea să fie înmormântarea fiicei noastre. Asta putea să ni se întâmple nouă. Putea să fie trupul fiicei noastre în micul cimitir, în acel mormânt, în acel sicriu acoperit de trandafiri albi."

După-amiază târziu, când amurgul a început deja să întunece cerul, plecăm. Suntem printre ultimele familii care pleacă. Copiii sunt epuizați, ca după o călătorie lungă. În maşină, închid ochii şi par să adoarmă. Astrid rămâne tăcută. Îşi ține mâna pe coapsa mea, aşa cum făcea în timpul lungilor drumuri până în Dordogne.

Când ajungem la drumul principal, cel care duce spre autostradă, roțile maşinii derapează pe un strat gros de mâzgă. Un sunet şuierat, ca un lipăit. Mă uit atent la drum,

dar nu-mi dau seama cu ce este acoperit. O duhoare înăbuşitoare se strecoară în maşină şi îi trezeşte pe copii. Ceva putrezit, în descompunere. Astrid îşi ascunde nasul într-un şervețel. Mergem încet, cu roțile tot plescăind. Apoi, Lucas scoate un strigăt scurt şi arată în față. O formă fără viață zace în mijlocul drumului, şi maşina din fața noastră coteşte brusc, ca să o evite. Este un cadavru de animal. Acum văd că drumul este presărat de viscere. Luptându-mă cu duhoarea fetidă, îmi țin mâinile strâns pe volan. Lucas țipă din nou. O altă formă fără viață apare brusc, membrele rupte ale unui animal. Se văd semnalele luminoase ale poliției, făcându-ne să încetinim. Ni se spune că un camion care căra deşeuri de animale de la un abator din apropiere şi-a pierdut toată încărcătura pe drum. Containere pline cu sânge amestecat cu organe, piele, țesut gras, intestine şi rămăşițe de animale moarte acoperă drumul cale de încă cinci kilometri.

E ca o imagine desprinsă din iad. Înaintăm în ritm de melc. Mirosul de putreziciune este insuportabil. În cele din urmă, apare indicatorul pentru autostradă. Se aud suspine de uşurare. Pornim în viteză spre Paris. Îi duc la Malakoff, până la casa de pe rue Émile Zola. Nu opresc motorul.

— Nu vrei să rămâi la masă? propune Astrid.

Ridic din umeri.

— De ce nu?

Copiii ies pe rând din maşină. Aud lătratul vesel al lui Titus de dincolo de gard.

— Serge e aici? întreb eu prudent.

— Nu, nu e.

Nu întreb unde este. La urma urmelor, nu-mi pasă. Doar mă bucur de absența lui. Nu pot să mă obişnuiesc să-l văd pe tipul ăsta în casa mea. Da, încă o consider casa mea. Casa mea, soția mea, grădina mea. Câinele meu. Vechea mea viață.

Luăm cina exact ca pe vremuri, în zona deschisă a bucătăriei, pe care am proiectat-o cu atâta atenție. Titus e nebun de fericire. Îşi tot pune botul umed pe genunchiul meu, uitându-se la mine lung, cu o bucurie neîncrezătoare. Copiii stau cu noi pentru o vreme, apoi, într-un final, se duc la culcare. Mă întreb unde e Serge. Mă tot aştept să dea buzna pe uşa de la intrare. Astrid nu vorbeşte despre el. Vorbeşte despre copii, despre ziua de azi. Eu ascult. Cum să-i explic că mă simt la ani-lumină distanță? Că eram acolo atunci când au avut loc toate astea.

În timp ce ea continuă să vorbească, fac un foc în şemineu. Îmi dau seama că nimeni nu a mai făcut asta de mult timp. Căminul e gol şi plin de praf. Lemnele sunt cele pe care le-am cumpărat eu, cu ani în urmă. Serge şi Astrid nu au stat la un tête-à-tête duios în fața căminului. Îmi întind mâinile spre căldură. Astrid vine şi se aşază lângă mine pe duşumea, odihnindu-şi capul pe brațul meu. Nu fumez, fiindcă ştiu că urăşte lucrul ăsta. Privim flăcările. Dacă vreun trecător ar arunca din întâmplare un ochi pe fereastră, ar vedea un cuplu fericit. Ar presupune că e vorba despre o căsnicie fericită.

Îi povestesc despre Arno. Îi descriu secția de poliție, starea lui Arno şi cât de rece l-am tratat în dimineața următoare. Şi cum a reacționat el. Îi spun că încă nu am discutat cu el, dar că o voi face. Că trebuie să găsim un avocat bun. Ea ascultă consternată.

— De ce nu m-ai sunat?

— Chiar m-am gândit la asta. Dar ce puteai face din Tokio? Suferiseşi deja un şoc cu moartea lui Pauline.

Ea încuviințează din cap.

— Ai dreptate.

— Lui Margaux i-a venit ciclul, spun eu.

— Ştiu despre asta. Mi-a spus. Mi-a zis că te-ai comportat destul de bine, pentru un tată.

Simt o licărire de mândrie.

— Serios? Mă bucur. Pentru că nu am reacționat prea bine când a murit Pauline.

— Ce vrei să spui?

— Pur şi simplu, nu am găsit cuvintele potrivite. Nu am putut să o consolez. Aşa că i-am sugerat să te sunăm. Şi a fost furioasă.

Sunt pe punctul de a-i spune despre mama, dar ezit. Nu acum. Acum discutăm despre micuța noastră familie, despre copiii noştri, despre problemele lor. Astrid se duce să aducă nişte limoncello din frigider şi se întoarce cu păhărelele de cristal pe care eu le-am cumpărat cu ani în urmă din talciocul de la Porte de Vauves. Bem în tăcere. Îi povestesc despre Parimbert şi despre Domul Gândirii. Îi descriu biroul feng shui, peştii negri, ceaiul verde, biscuiții cu tărâțe. Râde. Râdem amândoi.

Mă întreb unde e Serge. De ce nu e aici? Vreau să o întreb, dar nu o fac. Vorbim despre Mélanie, despre cât de bine decurge procesul de vindecare. Apoi discutăm despre slujba ei. Despre Crăciunul care se apropie. Ce părere am despre un Crăciun petrecut împreună, la Malakoff, sugerează ea. Anul trecut a fost atât de complicat, Ajunul Crăciunului cu ea, ajunul Anului Nou cu mine. Cum ar fi să petrecem anul acesta împreună? Moartea lui Pauline a făcut să pară totul atât de trist, atât de fragil. Da, de ce nu, spun eu. Dar mă întreb unde va fi Serge. Nu zic nimic, dar ea trebuie să fi simțit întrebările mele nerostite.

— Serge şi-a ieşit din minți în Tokio, atunci când ai sunat.

— De ce?

— El nu e tatăl acestor copii. Nu au nici o influență asupra lui.

— Ce vrei să spui?

— El e mai tânăr. Nu ştie cum să facă faţă la toate astea.

Focul trosneşte vesel. Se aude sforăitul sonor al lui Titus. Aştept.

— A plecat. Are nevoie de timp pentru a reflecta. E cu părinţii lui în Lyon.

Oare de ce nu simt un sentiment de uşurare? Mai degrabă, resimt o amorţeală precaută, care mă nedumereşte.

— Eşti bine? întreb eu cu blândeţe.

Îşi întoarce faţa spre mine. E marcată de oboseală şi de durere.

— Nu chiar, şopteşte ea.

Ăsta ar fi trebuit să fie un semn pentru mine. Momentul să o iau în braţe, clipa pe care o aşteptasem, atât de multă vreme, momentul în care să o recâştig. Să recâştig totul.

Momentul la care obişnuiam să visez în acele prime nopţi de pe rue Froidevaux, când mă băgam în patul gol şi simţeam că nu mai rămăsese nimic pentru care să trăiesc. Momentul pe care îl aşteptasem de la Naxos, de când plecase. Momentul pe care mi-l imaginasem atât de limpede.

Dar nu zic nimic. Nu-i pot spune ceea ce îşi doreşte să audă. Pur şi simplu, mă uit la ea şi dau din cap compătimitor. Îmi cercetează chipul, ochii. Nu găseşte ceea ce caută şi izbucneşte în lacrimi.

Îi iau mâna şi i-o sărut uşor. Suspină şi îţi şterge obrajii. Îmi şopteşte:

— Ştii, uneori vreau totul înapoi. Atât de mult.

— Ce vrei înapoi? o întreb.

— Te vreau înapoi, Antoine. Vreau înapoi vechea noastră viaţă. Faţa i se încreţeşte din nou. Vreau totul înapoi.

Mă sărută febril pe față. Sărutări sărate. Îi simt căldura, parfumul. Îmi doresc să plâng cu ea şi să o sărut la rândul meu, dar nu pot. Ceva mai puternic mă face să ezit. O strâng la piept, apoi chiar o sărut, dar pasiunea a dispărut. Pasiunea a murit. Mă mângâie, îmi sărută gâtul, buzele, şi totul pare de parcă am făcut asta ultima oară cu o zi în urmă, nu cu doi ani. Dorința se stârneşte, de dragul vremurilor trecute, de dragul amintirilor, dar imediat se risipeşte. Acum o țin în brațe aşa cum aş ține-o pe fiica sau pe sora mea – aşa cum aş fi putut să o țin pe mama. O țin ferm. O sărut aşa cum un frate sărută o soră.

Simt cum, uşor, se furişează în mine uimirea. Cum de e posibil? Nu o mai iubesc pe Astrid. Țin foarte mult de ea, e mama copiilor mei, dar nu o mai iubesc. Există tandrețe, grijă, respect, dar nu o iubesc ca înainte. Şi ea ştie asta. O simte. Renunță la sărutări, la mângâierile precise. Se trage înapoi, acoperindu-şi fața cu degete tremurânde.

— Îmi pare rău, spune ea, inspirând adânc. Nu ştiu ce m-a apucat.

Îşi suflă nasul, după care urmează o pauză lungă. Nu o grăbesc. O țin de mână.

— Lucas mi-a spus despre prietena ta. Cea înaltă şi brunetă.

— Angèle.

— De cât timp te întâlneşti cu ea?

— De la accident.

— Eşti îndrăgostit de ea?

Îmi frec fruntea. Sunt îndrăgostit de Angèle? Bineînțeles că sunt. Dar în nici un caz nu-i pot spune aşa ceva lui Astrid chiar acum.

— Mă face fericit.

Astrid zâmbeşte curajos.

— Asta-i bine. Grozav. Mă bucur. După altă pauză, continuă: Ascultă, dintr-odată mă simt îngrozitor de obosită.

Cred că mă duc la culcare. Vrei să-l scoţi tu afară pe Titus, să-şi facă nevoile?

Titus deja aşteaptă la uşă, dând din coadă, plin de speranţă. Îmi iau haina şi ieşim în frigul muşcător. Merge legănat şi bucuros în jurul grădinii, ridicându-şi piciorul. Îmi frec mâinile şi suflu în ele ca să le încălzesc. Vreau să mă întorc în casă, la căldură. Astrid s-a dus sus. În timp ce Titus se trânteşte în faţa focului muribund, urc să-mi iau rămas-bun. Lumina din camera lui Lucas e stinsă, la fel şi cea din a lui Arno. Doar în camera lui Margaux e aprinsă. Ezit să bat la uşă, dar ea îmi aude paşii. Uşa se deschide scârţâind.

— Pa, tati.

Vine rapid la mine, în cămaşa ei albă de noapte, ca o mică fantomă. Mă îmbrăţişează o clipă şi dispare din nou. Străbat micul coridor spre vechiul meu dormitor. Nu s-a schimbat prea mult. Astrid e în baia alăturată. Mă aşez pe pat şi o aştept. În camera asta mi-a spus că vrea să divorţeze. Că îl iubeşte. Că vrea să fie cu el. Nu cu mine. Că îi pare aşa de rău. Că nu mai suportă să mă mintă. Îmi amintesc şocul şi durerea, cum mă uitam la verighetă şi mă gândeam că nu putea fi adevărat. Apoi ea a continuat să spună că mariajul nostru a devenit ceva comod şi lăbărţat, ca o pereche moale de papuci vechi de casă, iar eu mă crispasem la acea imagine. Ştiam ce voia să zică. Ştiam cu exactitate ce voia să spună. Dar fusese în întregime vina mea? Întotdeauna e greşeala soţului? Fiindcă lăsasem să dispară pasiunea din viaţa noastră plicticoasă? Pentru că nu îi aduceam flori? Pentru că permisesem ca un prinţ cutezător şi mai tânăr să o ia de lângă mine? Mă întrebam adesea ce văzuse la Serge. Tinereţea lui, ardoarea? Faptul că nu era tată? În loc să mă lupt pentru ea, să mă lupt ca un diavol, eu dădusem înapoi. Ca un balon dezumflat. Una dintre primele mele reacţii copilăreşti fusese să am o

aventură de o noapte cu asistenta unui coleg de-al meu. Nu îmi făcuse nici un bine. În timpul căsniciei noastre, nu fusesem genul infidel. Nu eram bun la aşa ceva. Unii bărbați sunt. Existase o scurtă aventură cu o tânără atrăgătoare, în timpul unei călătorii de afaceri, imediat după ce se născuse Lucas. Mă simțisem mizerabil. Sentimentul de vinovăție era prea greu de suportat pentru mine. Găseam adulterul ca fiind ceva complicat. Renunțasem. Apoi fusese acea perioadă lungă şi seacă din căsnicia noastră, chiar înainte să aflu de Serge. Nu prea se mai întâmpla nimic în dormitorul nostru, iar eu fusesem prea indolent, nu îmi bătusem capul să mă gândesc prea mult la asta. Probabil că nu doream să ştiu. Poate, în sufletul meu, ştiam deja că iubea şi dorea un alt bărbat.

Astrid iese din baie îmbrăcată într-un tricou lung. Se strecoară în pat cu un suspin ostenit. Întinde mâna către mine. I-o iau şi mă întind îmbrăcat lângă ea.

— Nu pleca încă, murmură ea. Aşteaptă să adorm. Te rog.

Stinge veioza. La început, camera pare întunecoasă. Apoi încep să disting mobilierul, în lumina slabă de pe stradă, care se filtrează prin perdele. O să aştept până adoarme, după care o să plec fără zgomot. Un vârtej de imagini se succedă cu repeziciune. Cadavrele de pe şosea. Sicriul lui Pauline. Xavier Parimbert şi zâmbetul lui îngâmfat. Mama ținând în brațe o femeie. Următorul lucru de care devin conştient este o alarmă care îmi sună asurzitor în urechi. Nu-mi pot da seama cât e ceasul sau unde mă aflu. Un aparat de radio urlă zgomotos: France Info. E ora şapte dimineața. Sunt în camera lui Astrid din Malakoff. Trebuie să fi adormit. Îi simt brațele calde pe mine, pe piele, şi e o senzație prea plăcută ca să mă retrag. Sunt încă amețit după somn şi incapabil să deschid ochii. „Nu”, spune vocea firavă. „Nu, nu, nu, nu face asta, nu face

asta.” Mâinile ei îmi trag de haine. „Nu, nu, nu.” „Da, spune carnea, oh da.” „O să regreți asta, e cel mai stupid lucru pe care îl poți face acum, vă va răni pe amândoi.” Oh, extazul pielii ei catifelate şi familiare. Cât de mult mi-a lipsit. „Încă e timp să te opreşti, Antoine, încă e timp să te ridici, să te îmbraci şi să ieşi dracului de aici.” Ea ştie exact cum să mă atingă. Nu a uitat. Când s-a întâmplat ultima dată să fac dragoste cu Astrid? A fost, probabil, chiar aici, exact în patul ăsta. Cu doi ani în urmă. „Prostul naibii! Idiot ce eşti!” Se întâmplă rapid, un moment brusc de plăcere care îmi dă fiori. O strâng în brațe, iar inima îmi bate puternic. Nu spun nimic, şi nici ea. Amândoi ştim că e o greşeală. Mă ridic uşor şi îi mângâi stângaci părul. Îmi adun hainele şi mă strecor în baie. Când plec din cameră, ea e încă în pat, cu spatele spre mine. Jos, Lucas ia micul dejun. Mă vede, iar pe chip îi apare un zâmbet de încântare. Mi se strânge inima.

— Tati! Ai petrecut noaptea aici!

Îi zâmbesc şi eu, crispându-mă în sinea mea. Ştiu că e visul lui să mă vadă din nou împreună cu Astrid. Nu a ascuns asta niciodată. I-a spus şi lui Mélanie, şi mie, şi lui Astrid. Crede că încă mai e posibil.

— Da, eram obosit.

— Ai dormit la mami în cameră?

Speranța îi străluceşte în ochi.

— Nu, mint eu, urându-mă pentru asta. Am dormit aici jos, pe canapea. Am urcat doar ca să merg la baie.

— Oh, spune el sec. O să te întorci diseară?

— Nu, amice. Nu diseară. Dar ştii ceva? O să petrecem Crăciunul cu toții, împreună. Chiar aici. Ca pe vremuri. Ce zici de asta?

— Super! exclamă el.

Şi asta chiar pare să-l facă fericit.

Încă e întuneric afară şi Malakofful pare să doarmă profund, în timp ce conduc pe rue Pierre Larousse, apoi

direct în Paris, pe rue Raymond Losserand, care mă va scoate pe rue Froidevaux. Nu vreau să mă gândesc la ceea ce tocmai s-a întâmplat. De-acum, chiar şi plăcerea s-a estompat. Nu a mai rămas decât o senzație de regret dulce-amărui.

Ajunul Crăciunului la Malakoff a fost un real succes, iar Astrid a pregătit totul minunat. Au venit şi Mélanie, şi tatăl meu, care nu era în cea mai bună formă, poate chiar mai obosit; de asemenea, Régine şi Joséphine. Nu mai văzusem atât de mulți Rey la un loc de foarte multă vreme.

Serge nu era acolo. Atunci când am întrebat-o diplomat pe Astrid cum mai stau lucrurile cu el, a oftat un: „E complicat”. După ce am terminat de mâncat, am deschis cadourile, şi lumea stătea la discuții în camera de zi, în fața focului. Am urcat împreună cu Astrid în biroul lui Serge, ca să stăm de vorbă despre copii. Despre felul cum se transformau, cum simțeam că nu aveam nici un control asupra lor. Că nu primeam din partea lor decât dispreț şi nici urmă de respect, afecțiune sau dragoste. Margaux părea învăluită într-un permanent dispreț mut, refuzând să meargă la psihologul pe care-l găsisem. Şi, aşa cum era de prevăzut, Arno fusese exmatriculat din liceu. Îl înscrisesem la o şcoală cu internat şi cu regim sever, lângă Reims. Avocatul care se ocupa de cazul lui aştepta ca afacerea să se încheie cu o sumă de bani ce urma să fie dată familiei Jousselin, pentru acoperirea prejudiciilor. Despre ce sumă avea să fie vorba, asta nu ştiam încă. Din fericire, nu eram singurii părinți implicați. Fără îndoială, toate astea erau normale, parte a adolescenței moderne şi a riscurilor pe care le implica, dar, chiar şi aşa, nu însemna că erau mai uşor de suportat. Pentru nici unul dintre noi. Mă simțeam uşurat că şi Astrid trecea prin aceleaşi nelinişti şi am încercat să-i transmit lucrul ăsta.

— Tu nu înțelegi, a spus ea. Pentru mine e mai rău, căci eu i-am născut.

Am încercat să-i descriu senzația de silă pe care o simțisem în noaptea arestării lui Arno. Ea m-a aprobat, cu un amestec ciudat de îngrijorare şi de înțelegere pe chip.

— Înțeleg ce vrei să spui, Antoine, dar e mai rău pentru mine. Copiii ăştia au ieşit din mine – şi-a pus palma pe burtă –, şi încă simt asta. Le-am dat naştere, au fost drăguți ani de zile, iar acum se întâmplă chestia asta.

N-am putut decât să adaug, fără vlagă:

— Ştiu, eram acolo când s-au născut.

Ea a surâs cu superioritate.

La început de ianuarie, interdicția de a fuma în locuri publice loveşte Franța. Destul de ciudat, dar acceptarea ei e mai uşoară decât m-aş fi gândit. Şi sunt atâția oameni ca mine care pufăie în fața restaurantelor şi a birourilor, în aerul înghețat, încât simt că iau parte la o conspirație. Una a oamenilor cu degete înghețate. Aud că Serge s-a întors. Lucas îmi zice că e acasă. Nu pot să nu mă întreb dacă Astrid i-a spus despre noi, despre noaptea aceea de după înmormântarea lui Pauline. Şi cum a primit el asta. Revenit la birou, constat că Parimbert se dovedeşte o mare bătaie de cap, exact ca ginerele lui cel nesuferit. În spatele imaginii afabile şi a zâmbetului seducător, conduce cu o mână de fier. Negocierea cu el e pur şi simplu o pedeapsă care mă lasă secătuit de vitalitate.

Singura rază de lumină din existența mea deprimantă a fost petrecerea-surpriză de ziua mea, organizată de Hélène, de Didier şi de Emmanuel. A avut loc în apartamentul lui Didier, care-mi e coleg. Diferența dintre noi e că, deşi am început aproximativ în acelaşi timp, el a gravitat în altă galaxie de succes şi de prosperitate. Totuşi, nu a devenit niciodată încrezut datorită acestui lucru, cu toate că ar fi putut. Singurul lucru pe care îl avem acum în comun e

faptul că soția lui l-a părăsit pentru un bărbat mai tânăr, un bancher arogant din oraş. Fosta lui soție, pe care o plăceam destul de mult, s-a transformat într-o clonă a lui Posh Spice. Remarcabilul ei nas grecesc arată acum ca un ştecăr. Didier e un tip înalt, sfrijit, cu brațe lungi, subțiri şi cu un râs strident, uimitor. Locuieşte într-o mansardă spectaculoasă din Arondismentul 20, pe lângă Ménilmontant, transformată dintr-un imens depozit vechi ascuns între două clădiri dărăpănate. Atunci când îl cumpărase, cu mulți ani în urmă, toți râseserăm de el, strigându-i că o să-i îngheţe fundul iarna şi o să i se coacă în timpul verii. Dar el ne ignorase şi transformase încetul cu încetul locul într-o minune din cărămidă şi sticlă, cu încălzire centrală şi aer condiționat, care ne umpluse de invidie.

Nu mă preocupase prea mult aniversarea celor patruzeci şi patru de ani. Era o vreme când, ca familist, îndrăgeam să primesc cadouri de la copiii mei – acele desene stângace şi obiecte strâmbe din ceramică. Dar nu mai eram un familist. Şi ştiam că aveam să-mi petrec seara zilei de naştere singur. Aşa cum o făcusem anul trecut. În dimineața aceea, am primit un SMS de la Mélanie şi unul de la Astrid. Iar altul de la Patrick şi Suzanne, care plecaseră într-o lungă excursie în est. Cred că şi eu aş fi făcut exact la fel dacă mi-aş fi pierdut fiica. De obicei, tata nu-şi amintea de ziua mea. Dar, în mod surprinzător, m-a sunat la birou. Cât de moale şi de obosită îi era vocea, am constatat. Nu avea deloc tonul trâmbițat şi autoritar caracteristic.

— Vrei să treci pe aici să mâncăm ceva de ziua ta? m-a întrebat el. Vom fi doar noi doi. Régine are seară de bridge.

Bulevardul Kléber. Camera de zi în portocaliu şi maro din anii şaptezeci, cu lumină mult prea strălucitoare. Eu şi tatăl meu, față în față la masa ovală. Mâna lui pătată şi tremurătoare turnând vin. „Ar trebui să te duci, Antoine. E

bătrân acum, şi probabil singur. Ar trebui să faci un efort, să faci ceva pentru el, măcar o dată. Doar o dată.”

— Mulţumesc, dar am alte planuri pentru diseară.

„Mincinosule! Laşule!”

Când am închis telefonul, m-a cuprins un sentiment de vinovăţie. Ar trebui să-l sun din nou, să-i spun că aş putea să vin totuşi. Mă întorc tulburat la calculator, înapoi la Domul Gândirii. Deşi mă făcuse să râd la început, acum Domul Gândirii îmi mânca foarte multă energie, dar într-un fel surprinzător de motivant. Era prima oară după ani întregi când lucram cu plăcere la un proiect care mă stârnea, mă stimula. Studiasem igluurile, istoria, specificul lor. Căutasem imagini cu domuri, amintindu-mi-le pe acelea frumoase pe care le vizitasem în Florenţa, în Milano. Schiţam pagini întregi, desenam forme şi modele pe care nu mi-am imaginat niciodată că le-aş putea născoci, trasam planuri pe care nu m-am gândit vreodată că e posibil să le concep.

Un bip mi-a semnalat primirea unui e-mail. Era de la Didier: „Am nevoie de sfatul tău privind o afacere importantă. Un tip cu care ai lucrat. Poţi să treci diseară în jur de ora opt? E urgent”.

I-am răspuns la e-mail: „Da, bineînţeles”.

Aşa că, atunci când am apărut în pragul uşii lui Didier, nu mă aşteptam la absolut nimic. M-a salutat, m-a lăsat să intru, imperturbabil. L-am urmat în camera principală uriaşă, pe care o găseam straniu de liniştită, de parcă o tăcere forţată coborâse asupra ei, şi, dintr-odată, ţipete şi chiote au explodat de peste tot din jurul meu. Uluit, i-am descoperit pe Hélène şi pe soţul ei, pe Mélanie, pe Emmanuel, încă două femei pe care nu le cunoşteam şi care se dovediră a fi noile prietene ale lui Emmanuel şi Didier. Muzica s-a pornit la volum maxim, s-au ivit şampania, pateuri şi icre, salate, sendvişuri, fructe şi tort de ciocolată,

urmate de o avalanşă de cadouri. Eram încântat. Pentru prima oară după mulți ani, m-am relaxat, am savurat şampania, m-am bucurat să fiu în centrul atenției.

Didier continua să se uite la ceas, iar eu nu înțelegeam de ce. Când s-a auzit soneria, a sărit în picioare.

— Ah, a anunțat el, *la pièce de résistance*.

Şi a deschis uşa cu un gest extrem de teatral.

S-a strecurat înăuntru, purtând o rochie albă lungă, şocantă pentru miezul iernii, ivită parcă din altă lume, cu părul ei castaniu prins la spate şi cu un surâs misterios ce-i flutura pe buze.

— La mulți ani, Domnule Parizian, a şoptit ea, *à la* Marilyn Monroe, şi a venit să mă sărute.

Toată lumea aplauda şi aclama. I-am surprins pe Mélanie şi pe Didier schimbând priviri triumfătoare şi am ghicit că ei aranjaseră toate astea, fără ca eu să bănuiesc ceva. Nimeni nu-şi putea lua ochii de la Angèle. Emmanuel o privea cu gura căscată, şi mi-a făcut discret şi jovial semn cu degetul mare în sus. Îmi dădeam seama că doamnele – Hélène, Patricia şi Karine – ardeau de nerăbdare să o întrebe pe Angèle despre slujba ei. Îmi imaginam că era obişnuită cu lucrul ăsta. Probabil era chestionată aşa în fiecare zi. Atunci când a venit timid prima întrebare, ceva de genul: „Cum poți avea de-a face cu morții cât e ziua de lungă?”, ea a răspuns, fără a fi obraznică: „Pentru că asta îi ajută pe alții să rămână în viață”.

A fost o seară minunată. Angèle, cu rochia ei albă, era ca o crăiasă a zăpezii. Lucarna, punctul forte al mansardei lui Didier, era deschisă larg spre întunericul rece al nopții. Am râs, am băut, chiar am dansat. Mélanie a declarat că era pentru prima oară când dansa după foarte multă vreme. Am aplaudat iarăşi cu toții. Mă simțeam amețit, o combinație de şampanie şi de veselie. Când Didier m-a întrebat cum stăteau lucrurile cu Arno, i-am replicat sec: „Un dezastru”. A

izbucnit în râsul lui de hienă, ceea ce i-a făcut şi pe ceilalţi să râdă. Atunci le-am spus despre discuţia de la bărbat la bărbat pe care o avusesem în cele din urmă cu fiul meu, după ce fusese exmatriculat de la şcoală. Despre săpuneala pe care i-o trăsesem, cu inima strânsă, înţelegând în acelaşi timp cât de mult aduceam cu propriul meu tată, cum admonestam, mustram, ameninţam cu degetul. Apoi m-am ridicat şi am imitat atitudinea apatică a lui Arno, privirea lui posomorâtă şi îmbufnată. Şi chiar i-am adoptat şi tonul, tăios, tărăgănat, uşor de identificat, de adolescent cool: „Haide, tată, când erai de vârsta mea, nu existau, ce să zic, internet, telefoane mobile, voi trăiaţi în Evul Mediu. Adică, haide, v-aţi născut în anii şaizeci, ce înţelegeţi din lumea de azi?” Asta a declanşat altă rundă de strigăte. M-am simţit încântat, îndemnat de ceva ce nu mai simţisem niciodată. Îi făceam pe oameni să râdă. Nu-mi reuşise asta niciodată în viaţă. De obicei, Astrid era cea glumeaţă şi efervescentă. Spunea glume, îi făcea pe toţi să se tăvălească de râs. Eu eram spectatorul tăcut. Până în acea seară.

— Trebuie să vă povestesc acum despre noul meu şef, Parimbert, am spus noului meu auditoriu.

Bineînţeles că auziseră de el. Chipul lui era prezent pe toate afişele de la orice colţ de stradă şi nu puteai porni televizorul sau calculatorul fără să fii întâmpinat de zâmbetul lui de pisică de Cheshire. Am imitat cum mărşăluia prin cameră, cu pumnii adânc vârâţi în buzunare, cu umerii lăsaţi şi cu grimasa lui caracteristică – lucru care îmi reuşi aproape la perfecţie –, ce parcă exprima cât de adânc, de profund gândea, cu o ţuguiere a gurii, ca o babă, urmată de sugerea rapidă a buzelor, care îl făcea să arate ca o prună uscată. Şi apoi felul lui de a pronunţa anumite cuvinte cu majusculă parcă, pentru a le da greutate verbală, rostindu-le *sotto voce*: „Acum, Antoine. Ţine minte cât de puternic trebuie să fie Muntele în Spatele

tău. Ține minte cum fiecare Particulă din jurul tău e Vie, plină de Energie şi de Inteligență. Ține minte că e Absolut necesară Purificarea Spațiului tău Interior”.

Le-am povestit despre Domul Gândirii, despre dificultatea de coşmar, deşi incredibil de provocatoare, a problemei respective, şi despre Parimbert care se uita chiorâş peste schițele mele, prea orgolios ca să poarte ochelari. Niciodată nu se arăta încântat sau neplăcut impresionat de creațiile mele, ci pur şi simplu uimit, de parcă îi declanşau o nelinişte colosală. Începusem să presupun că nu avea nici cea mai vagă idee în legătură cu ce trebuia să reprezinte Domul Gândirii. Doar că îi plăcea foarte mult *ideea*. „Acum, Antoine, ține minte, Domul Gândirii e un Balon de Potențial, o Celulă Eliberatoare, un Spațiu Închis, care, de fapt, ştie cum să ne facă Liberi”. Toți râdeau isteric. Hélène îşi ştergea lacrimile. Le-am povestit despre seminarul la care mă invitase Parimbert, unde, pentru o zi întreagă, într-un complex modern din eleganta suburbie din vest, urma să fiu prezentat echipei lui. Asociatul lui era un tip asiatic cu fața asemănătoare unei măşti, cadaverică, al cărui sex era greu de determinat. Toți cei care lucrau cu Parimbert păreau fie pe punctul să se prăbuşească, fie drogați, cu ochi sticloşi, de oameni beți. Se îmbrăcau cu toții numai în negru sau în alb. Unii erau foarte tineri, proaspăt absolvenți de facultate. Alții de-abia se mai târau. Nimeni nu părea nici pe departe normal. La ora unu, cu stomacul chiorăind, aşteptam cu nerăbdare pauza de prânz. Dar, pe măsură ce minutele se scurgeau, spre disperarea mea, nu se anunța nici o pauză de prânz. Aşezat în fața noastră, cu ecranele licărindu-i în spate, Parimbert continua să turuie despre succesul site-ului şi despre cum se Extindea el în Întreaga Lume. O întrebasem discret despre prânz pe doamna trasă la față, dar elegantă

care stătea alături. Se holbase la mine de parcă spusesem „sodomie” ori „sex în grup”.

„Prânz?” repetase ea într-o şoaptă revoltată. „Nu avem pauză de prânz. Niciodată.”

Întrebasem mâhnit, cu burta bolborosind chiar mai tare:

„Nu? De ce?”

Ea nu binevoise să-mi răspundă. La ora patru, fuseseră aduşi, ca nişte delicatese regale, nişte biscuiţi cu tărâţe şi ceai verde. Dar stomacul meu refuzase. Aşa că petrecusem restul zilei simţindu-mă pe punctul de a leşina şi, cum scăpasem de acolo, mă repezisem la cea mai apropiată *boulangerie,* ca să înfulec o baghetă întreagă.

— Ai fost atât de amuzant, mi-a spus Mélanie în timp ce ne luam rămas-bun.

Didier, Emmanuel şi Hélène au fost de acord cu asta, cu un amestec de surpriză şi de admiraţie.

— Nici nu-mi imaginam că ai putea fi aşa nostim.

Mai târziu, când eram pe punctul de a adormi, ţinându-mi în braţe crăiasa zăpezii, m-am simţit fericit. Un bărbat fericit.

E sâmbătă după-amiază. Stau împreună cu Mélanie în faţa enormei porţi din fier forjat care blochează accesul la clădirea în care locuieşte bunica. Am telefonat azi-dimineaţă şi l-am anunţat pe calmul şi amabilul Gaspard că o să îi facem o vizită lui Blanche. Nu mai fusesem aici de prin primăvară, de mai bine de şase luni. Mélanie formează codul digital, intrăm în holul imens, acoperit cu covor roşu. Administratoarea ne priveşte atentă de după perdeaua de dantelă din *loge* şi ne salută din cap în timp ce trecem. Nu prea s-au schimbat multe pe aici. Covorul arată, poate, o idee mai ponosit. Un lift din metal şi din sticlă, surprinzător de silenţios, îl înlocuise recent pe cel demodat şi scârţâitor.

Bunicii noştri au locuit aici mai bine de şaptezeci de ani. De la nuntă. Tot aici s-au născut tata şi Solange. În acele vremuri, cele mai multe dintre impozantele clădiri în stil haussmanian aparţineau bunicului lui Blanche, Émile Fromet, un deţinător înstărit de proprietăţi, care avea mai multe reşedinţe în zona Passy din Arondismentului 16. În copilărie, ni se povestea adesea despre Émile Fromet. Deasupra căminului exista un portret al lui, un chip inflexibil cu o bărbie redutabilă, pe care, din fericire, Blanche nu o moştenise, dar care se regăsea la fiica ei, Solange. Ştiam, de când eram foarte mici, că nunta lui Blanche cu Robert Rey fusese un eveniment grandios, alianţa desăvârşită dintre o dinastie de avocaţi şi o familie de doctori şi de proprietari. Un grup de oameni onorabili, extrem de respectaţi, influenţi şi înstăriţi, cu aceeaşi educaţie, aceleaşi origini, aceeaşi religie. Căsătoria tatălui meu cu o fată de la ţară din sud provocase, probabil, ceva agitaţie în anii şaizeci.

Gaspard ne deschide uşa, figura lui asimetrică îmbujorându-se de satisfacţie. Nu poate să nu-mi pară rău pentru omul ăsta. Trebuie să fie cu cel mult cinci ani mai în vârstă decât mine şi arată de parcă mi-ar fi tată. Fără familie, fără copii, fără altă viaţă în afară de cea dedicată familiei Rey. Chiar şi atunci când era tânăr, părea sfrijit, mergând târşâit de colo-colo, pe urmele mamei lui. Gaspard locuieşte aici dintotdeauna, într-o cameră din pod, fiind devotat familiei Rey, la fel ca mama lui, Odette. Odette îi slugărise pe bunicii noştri până în ziua când murise. Ne teroriza când eram mici, ne forţa să purtăm papuci din pâslă, ca să nu lăsăm urme pe parchetul proaspăt lustruit, ne obliga să vorbim încet, că „*Madame*” se odihnea, iar „*Monsieur*” citea *Le Figaro* în birou şi nu voia să fie deranjat. Nimeni nu ştia cine era tatăl lui Gaspard. Nimeni nu a întrebat. Când eu şi Mélanie eram mici, Gaspard făcea

diverse treburi prin apartament, comisioane de tot soiul şi nu părea să petreacă prea mult timp pe la şcoală. Mama lui murise în urmă cu zece ani, şi el preluase întreținerea locuinței. Asta îi dăduse o nouă importanță, de care era mândru.

Îl salut împreună cu Mélanie. Sosirea noastră e evenimentul acestei săptămâni. Când, în vremurile bune din Malakoff, eu şi Astrid îi aduceam pe copii să îşi vadă străbunica, era extatic de fericire.

Ca întotdeauna când intru aici, sunt şocat de întunericul din casă. Expunerea nordică nu este nici ea de ajutor. Apartamentul de 450 de metri pătrați nu beneficiază niciodată de vreo rază de soare. Chiar şi în miezul verii este cufundat într-o obscuritate funebră. Solange, mătuşa noastră, se pregăteşte de plecare. Nu am mai văzut-o de multă vreme. Ne salută scurt, dar cu bunăvoință, o mângâie pe Mélanie pe obraz, nu întreabă de tata. Frate şi soră, locuiesc în acelaşi cartier, el pe bulevardul Kléber, ea pe rue Boissière, la cinci minute distanță, dar nu se văd niciodată. Nu s-au înțeles niciodată. Şi nu o vor face vreodată. E prea târziu.

Apartamentul reprezintă o succesiune continuă de camere spațioase, cu tavane cu muluri. *Grand salon* (niciodată folosit, prea mare, prea rece), *petit salon*, sufrageria, biblioteca, biroul, patru dormitoare, două băi vechi şi bucătăria demodată, aflată departe, în capăt. În fiecare zi, Odette obişnuia să împingă, de-a lungul coridorului nesfârşit care ducea din bucătărie până în sufragerie, o masă care scârțâia, încărcată cu mâncare. Încă îmi amintesc sunetul acelor roți.

Pe drum, venind aici, am discutat cum să o abordăm pe bunica. Nu puteam să o întrebăm direct: „Ştiai că nora ta avea relații cu femei?” Mélanie sugerase să aruncăm o privire primprejur. „Cum adică?” întrebasem. „Adică să ne

vârâm nasul un pic pe acolo?” Da, exact la asta se referea, şi expresia ei fusese atât de comică, încât am zâmbit. Mă simţeam ciudat de emoţionat, ca şi cum porneam într-o aventură nouă şi neobişnuită. „Dar Gaspard”, întrebasem eu. El supraveghea locul ca un şoim. Mélanie fluturase nonşalant din mână. Gaspard nu era o problemă. Problema era unde să căutăm.

— Hei, ia ghiceşte? spusese ea cu o voce veselă, în timp ce parcam maşina pe bulevardul Henri-Martin.

— Ce?

— Am cunoscut un tip.

— Alt moş afemeiat?

Îşi dăduse ochii peste cap.

— Nu. De fapt, e puţin mai tânăr decât mine. Un ziarist.

— Şi?

— Şi.

— E tot ce ai de spus?

— Deocamdată.

Pe infirmiera care e astăzi de serviciu nu am mai văzut-o niciodată. Dar pare să ştie totul despre noi şi ne salută pe numele mic. Ne informează că bunica încă doarme şi că nu e înţelept să o trezim acum, căci a avut o noapte proastă. Putem aştepta încă vreo oră? Poate să bem o cafea pe undeva sau să facem câteva cumpărături, sugerează ea cu un zâmbet strălucitor.

Mélanie se întoarce ca să-l localizeze pe Gaspard. Nu e prea departe, dă ordine unei femei de serviciu. Îmi şopteşte:

— Mă duc să arunc o privire. Ţine-l ocupat.

Şi dispare. Mi se pare că trec ore întregi ascultând tânguirile lui Gaspard despre dificultatea de a găsi personal potrivit, despre preţurile în creştere la fructele proaspete, despre noii vecini de la etajul patru, care fac atât de multă

gălăgie. Mélanie apare în sfârşit şi îşi întinde mâinile în lături, de parcă ar spune: „Nu am găsit nimic”.

Hotărâm să ne întoarcem într-o oră. În timp ce ne îndreptăm spre uşă, Gaspard ne spune precipitat că e foarte bucuros să ne facă un ceai sau o cafea. Putem merge să stăm în *petit salon*, şi ni le va aduce acolo. Astăzi e frig afară, putem sta în tihnă aici. Pare atât de dornic să rămânem, încât simţim că nu-l putem refuza. Îl aşteptăm în *petit salon*. O femeie de serviciu şterge praful pe coridor. Ne salută cu o înclinare din cap în timp ce trece pe lângă noi.

Asta e camera care ne readuce în minte cele mai multe amintiri. Ferestrele franţuzeşti ce dau spre balcon. Scaunele şi canapeaua din catifea verde-închis. O masă mare şi joasă din sticlă. Tabachera din argint a bunicului e încă acolo. Aici e locul unde bunicii mei veneau ca să-şi bea cafeaua sau să se uite la televizor, unde jucam şarade şi îi ascultam pe adulţi discutând.

Gaspard revine şi aduce pe o tavă cafea pentru mine şi ceai pentru Mélanie. Ne toarnă cu grijă în ceşti, ne dă lapte şi zahăr. Se aşază pe un scaun în faţa noastră, cu pumnii pe genunchi şi cu spatele foarte drept.

Îl întrebăm cum s-a simţit bunica în ultima vreme.

— Nu prea bine, spune el, inima i-a făcut din nou probleme şi petrece cea mai mare parte din zi dormind. Medicaţia o doboară.

— Îţi mai aduci aminte de mama noastră, nu-i aşa? întreabă Mélanie pe neaşteptate, sorbindu-şi ceaiul.

Zâmbetul îi luminează faţa.

— Oh, mama dumneavoastră! *Petite Madame* Rey. Da, bineînţeles că îmi aduc aminte de ea. Mama dumneavoastră era greu de uitat.

„Fată deşteaptă”, gândesc eu.

— Ce îţi mai aduci aminte despre ea? continuă Mélanie.

Zâmbetul lui Gaspard se întinde şi mai mult.

— Era o persoană atât de minunată, de drăguță. Îmi făcea mici cadouri, şosete noi şi ciocolată – şi flori, uneori. Am fost, pur şi simplu, devastat atunci când a murit.

Apartamentul e dintr-odată cufundat în tăcere. Chiar şi femeia de serviciu care ştergea praful în *grand salon* îşi vede fără zgomot de treburile ei.

— Câți ani aveai? îl întreb eu.

— Ei bine, *Monsieur* Antoine, sunt cu cinci ani mai în vârstă decât dumneavoastră, deci aveam cincisprezece. Atâta tristețe.

— Ce îți aminteşti despre ziua în care a murit?

— A fost îngrozitor, îngrozitor... să o văd dusă afară... pe targa aceea...

Pare dintr-odată stânjenit, îşi frământă mâinile, îşi târşâie tălpile. Nu ne mai priveşte, acum se uită în jos, la covor.

— Erai pe bulevardul Kléber atunci când s-a întâmplat? întreabă Mélanie surprinsă.

— Bulevardul... Kléber? se bâlbâie el confuz. Nu-mi aduc aminte, nu. A fost o zi atât de oribilă. Nu țin minte.

Se grăbeşte să se ridice şi părăseşte camera precipitat. După o fracțiune de secundă, ne ridicăm şi ne ducem după el.

— Gaspard, spune Mélanie cu fermitate, îmi poți răspunde, te rog, la întrebare? De ce ai spus că ai văzut-o dusă afară?

Stăm la intrare, doar noi trei, în întunericul acestui loc sumbru. Rafturile înalte de cărți par să se plece înainte, iar figurile palide din tablourile vechi de deasupra noastră au expresii vigilente, expectative. Tot aşa aşteaptă şi bustul de marmură de pe masa de scris aflată lângă noi.

Gaspard are gura ferecată şi obrajii îmbujorați. Tremură. Fruntea îi străluceşte brusc de sudoare.

— Ce s-a întâmplat? întreabă Mélanie calm.

El înghite cu zgomot, şi mărul lui Adam îi saltă în sus şi în jos.

— Nu, nu, şopteşte el, dând înapoi şi scuturând din cap. Nu pot.

Îl apuc de umăr. Brațul i se simte ciolănos şi anemic pe sub materialul ieftin al costumului.

— E ceva ce trebuie să ne spui? întreb eu, cu o voce mai fermă decât a surorii mele.

Se înfioară, îşi şterge fruntea cu dosul mâinii şi păşeşte mai departe.

— Nu aici! reuşeşte el să spună cu glas spart.

Schimb o privire cu Mélanie.

— Atunci unde? întreabă ea.

El e deja la jumătatea coridorului, iar picioarele slabe îi tremură.

Şopteşte:

— În camera mea. La etajul şase. În cinci minute.

Dispare. Aspiratorul porneşte brusc, făcându-ne să tresărim. Ne uităm unul la altul pentru o clipă. Apoi plecăm.

La camerele personalului de serviciu se ajunge pe o scară îngustă şi spiralată, fără lift. Aici e locul unde trăiesc locatarii sărmani ai somptuoasei clădiri, cei care, în fiecare zi, urcă anevoios acele trepte abrupte. Cu cât urci mai sus, cu atât mai cojită e vopseaua, şi mirosul devine mai puternic. Izul camerelor minuscule, lipsite de aer, promiscuitatea, lipsa unor băi adecvate. Duhoarea toaletei comune de pe palier. Nu am mai fost niciodată aici, şi nici Mélanie. E un contrast jenant între opulența apartamentelor principale şi zona asta sordidă şi suprapopulată dosită sub acoperiş.

Şase etaje de urcat. Facem asta în tăcere. Nu ne-am mai adresat nici un cuvânt de când am plecat din locuința lui Blanche. Întrebările mi se învălmăşesc în cap, la fel cum i se întâmplă şi lui Mélanie, ştiu asta.

Când ajungem la ultimul etaj, e ca într-o altă lume. Duşumele goale, un culoar întortocheat, de-a lungul căruia se aliniază zeci de uşi numerotate. Tânguitul unui uscător de păr. Voci stridente şi metalice de la televizor. Oameni care se ceartă într-o limbă străină. Un telefon mobil care țârâie. Plânsetul ascuțit al unui bebeluş. Se deschide o uşă şi o femeie morocănoasă se holbează la noi. Camera din spatele ei are un tavan înclinat şi pătat, covoare soioase, mobilă mizerabilă. Care e uşa lui Gaspard? Nu ne-a spus. Se ascunde? E speriat? Cumva, ştiu că ne aşteaptă, frângându-şi mâinile, tremurând. Îşi ia inima în dinți.

Mă uit la umerii mici şi drepți ai lui Mélanie, sub mantou. Pasul ei e ferm şi hotărât. Vrea să ştie. Nu-i e teamă. De ce mie mi-e frică, iar surorii mele, nu?

Gaspard stă la capătul culoarului, cu chipul încă îmbujorat. Ne lasă să intrăm rapid, ca şi cum nu vrea să fim văzuți. Cămăruța lui înghesuită este înăbuşitoare după scara întunecoasă şi rece. Radiatorul electric e dat la maximum şi scoate un bâzâit slab, mirosind a praf şi a păr ars. Camera e atât de mică, încât el, eu şi Mélanie ne ciocnim unii de alții. Singurul lucru pe care-l putem face e să ne aşezăm pe patul îngust. Mă uit împrejur, observând suprafețele migălos de curate, crucifixul de pe perete, lavoarul crăpat, spațiul transformat într-un dulap provizoriu cu ajutorul unei perdele de plastic. Viața lui Gaspard expusă în toată nefericirea ei. Cu ce se ocupă atunci când se întoarce aici sus după ce o lasă pe Blanche cu infirmiera care e de serviciu pe timpul nopții? Fără televizor. Fără cărți. Pe un raft mic, observ o Biblie şi o fotografie. Mă uit la ea cât de discret posibil. Şocat, îmi dau seama că e o fotografie a mamei mele.

Gaspard stă în picioare, căci nu e loc şi pentru el să se aşeze. Aşteaptă să vorbim noi, mutându-şi rapid privirea de la Mélanie la mine. Aud un aparat de radio în camera

alăturată. Pereții sunt atât de subțiri, încât pot desluşi fiecare cuvânt de la ştiri.

— Poți avea încredere în noi, Gaspard, zice Mélanie. Ştii asta.

El îşi duce rapid un deget la buze, cu ochii mari de teamă.

— Trebuie să vorbiți încet, *Mademoiselle* Mélanie, şopteşte el. Toată lumea de aici poate auzi.

Vine mai aproape de noi. Îi simt transpirația greu mirositoare de la subsuori. Instinctiv, mă retrag.

— Mama dumneavoastră..., murmură el. Era singura mea prietenă. Era singura persoană care... mă înțelegea cu adevărat.

— Da, spune Mélanie, şi mă minunez de răbdarea ei.

Eu nu sunt interesat. Vreau să treacă rapid la subiect. Ea îmi pune o mână liniştitoare pe braț, ca şi cum ştie exact ce gândesc.

— Mama dumneavoastră era ca mine. Venea dintr-un loc modest, din sud, nu era complicată şi sofisticată. Era o persoană simplă, de treabă. Niciodată nu se gândea numai la ea. Era generoasă, caldă.

— Da, spune din nou Mélanie, în timp ce îmi încleştez pumnii cu nervozitate.

Aparatul de radio din camera alăturată e oprit, iar tăcerea pune stăpânire pe mica locuință. Gaspard începe din nou să aibă acea înfățişare asudată şi neliniştită. Continuă să privească spre uşă, frângându-şi mâinile. De ce e aşa tulburat? Se apleacă şi scoate de sub pat un mic aparat de radio cu tranzistori, bâjbâind să îl pornească. Vocea arzătoare a lui Yves Montand: *„C'est si bon, de partir n'importe où, bras dessus bras dessous..."*

— O să ne povesteşti despre ziua în care a murit mama, spun eu în sfârşit, ignorând gestul conciliator făcut de Mélanie către mine.

Gaspard adună destul curaj ca să mă privească direct în ochi.

— Trebuie să înțelegeți, *Monsieur* Antoine. E... dificil pentru mine...

„C'est si bon...”, fredonează Montand, binedispus, nepăsător.

Aşteptăm ca Gaspard să continue. Nu o face.

Mélanie pune o mână pe brațul lui.

— Nu are de ce să-ți fie frică de noi, şopteşte ea. Chiar deloc. Suntem prietenii tăi. Te cunoaştem de când ne-am născut.

El dă aprobator din cap, iar carnea de pe obraji îi tremură ca un jeleu. Ochii îi sunt plini de lacrimi. Spre groaza noastră, chipul i se schimonoseşte şi începe să hohotească fără a scoate însă vreun sunet. Nu avem ce face decât să aşteptăm. Îmi fe-resc privirea de spectacolul jalnic al chipului păstos şi devastat al lui Gaspard. Cântecul lui Montand se sfârşeşte în cele din urmă. Începe altă melodie, una cunoscută. Nu îmi amintesc cine o cântă.

— Ceea ce urmează să spun nu am mai zis nimănui. Nimeni nu ştie. Nimeni nu ştie şi nimeni nu a mai vorbit despre asta din 1974.

Vocea lui Gaspard e atât de joasă, încât trebuie să ne aplecăm ca să putem auzi. Când facem asta, patul scârțâie.

Un fior rece ascuns. E doar imaginația mea sau chiar îl simt cum îmi urcă pe şira spinării? Gaspard e ghemuit pe podea. Îi pot vedea creştetul şi chelia rotundă.

Se aude iarăşi şoapta lui Gaspard.

— În ziua în care a murit, mama dumneavoastră a venit să o viziteze pe bunica dumneavoastră. Era devreme. *Madame* Blanche îşi lua încă micul dejun. Bunicul dumneavoastră era plecat în ziua aceea.

— Unde erai? se interesează Mélanie.

— Eram în bucătărie, o ajutam pe mama. Făceam suc de portocale. Mamei dumneavoastră îi plăcea sucul de portocale proaspăt. În special cel făcut de mine. Îi amintea de Midi. Zâmbi înduioşător, patetic, apoi continuă: Am fost aşa bucuros să o văd în dimineaţa aceea. Nu venea prea des. De fapt, nu mai fusese să-i viziteze pe bunicii dumneavoastră de multă vreme, de la Crăciun. Când am deschis uşa, era ca lumina soarelui pe palier. Nu ştiam că urma să vină. Nu sunase. Mama nu fusese anunţată, şi era supărată. A făcut gălăgie că micuţa *Madame* Rey apăruse aşa, pe neaşteptate. Purta haina ei roşie, şi cât de frumoasă era cu părul ei lung şi negru, cu pielea deschisă la culoare, ochii verzi, era aşa o frumuseţe! Ca dumneavoastră, *Mademoiselle* Mélanie. Semănaţi atât de mult cu ea, că uneori mă doare să vă privesc.

Lacrimile îi inundă din nou ochii, dar reuşeşte să şi le oprească. Respiră uşor, fără grabă şi vorbeşte mai departe:

— Eram în bucătărie, făceam curat. Era o zi superbă de iarnă. Aveam multe treburi de făcut şi le făceam pe îndelete. La un moment dat, mama a intrat grăbită, albă la faţă ca varul. Îşi ţinea o mână la gură, de parcă urma să vomite. Am ştiut atunci că se întâmplase ceva îngrozitor. Aveam numai cincisprezece ani, dar ştiam.

Fiorul rece mi se târăşte de-a lungul pieptului, pe coapse, care încep să-mi tremure. Nu îndrăznesc să mă uit la sora mea. Dar pot simţi cât de încordată stă lângă mine.

Se aude o melodie stupidă. Îmi doresc ca Gaspard să închidă radioul.

„Pop pop pop muzik, pop pop pop muzik. Talk about pop muzik...”

— O clipă, mama nu a putut să scoată o vorbă. Apoi a ţipat: „Sună-l pe doctorul Dardel, urgent! Caută numărul în agenda din biroul lui *Monsieur*. Spune-i să vină chiar acum!” M-am repezit în birou şi am sunat, tremurând tot, iar

medicul a spus că va veni imediat. Cine era bolnav? Ce se întâmplase? Era vorba despre *Madame*? Avea hipertensiune, ştiam asta. Primise recent o medicație nouă. Tot felul de pastile pe care să le ia în timpul mesei.

Doctorul Dardel e un nume cunoscut. Era cel mai apropiat prieten al bunicilor şi medicul lor personal. A murit la începutul anilor optzeci. Era un bărbat vânjos, cu părul alb, foarte respectat.

Gaspard face o pauză. Ce încearcă să ne spună? De ce tărăgănează atât?

„New York London Paris Munich, everybody talk about pop muzik.”

— Pentru numele lui Dumnezeu, spune odată, bolborosesc eu, cu dinții încleştați.

Încuviințează grăbit.

— Bunica dumneavoastră era în *petit salon,* încă în halat, plimbându-se de colo-colo. Nu puteam să o văd pe mama dumneavoastră. Nu puteam să înțeleg. Uşa de la *petit salon* era întredeschisă. Iar apoi am văzut o parte din haina roşie. Pe podea. *Petite Madame* Rey pățise ceva. Ceva ce nimeni nu voia să-mi spună.

Se aud paşi scârțâind dincolo de uşă. Gaspard se opreşte, aşteaptă până când paşii se îndepărtează. Inima îmi duduie atât de puternic, încât sunt sigur că ei mi-o pot auzi.

— Doctorul Dardel a ajuns într-o clipită. Uşa de la *petit salon* a fost închisă. Apoi am auzit o ambulanță. Sirenele sunau exact lângă clădire. Mama nu-mi răspundea la nici o întrebare. Mi-a spus să tac şi mi-a tras vreo două. Au venit să o ia pe *petite Madame*. Atunci a fost ultima oară când am văzut-o. Parcă dormea, cu părul ei negru înconjurându-i fața. Era foarte palidă. Au purtat-o cu o targă. Mai târziu, mi s-a spus că murise.

Mélanie se ridică poticnindu-se, lovind aparatul de radio cu piciorul. Acesta se opreşte. Gaspard se ridică şi el cu greutate.

— Ce vrei să spui, Gaspard? izbucneşte ea, uitând să nu ridice vocea. Zici că mama a suferit anevrismul aici?

Gaspard părea împietrit.

— Am... primit ordin de la mama să nu pomenesc niciodată despre faptul că *petite Madame* a murit aici, bolborosi el.

L-am privit amândoi cu gura căscată.

— Dar de ce? reuşesc să întreb.

— Mama m-a pus să jur că nu o să vorbesc despre asta. Nu ştiu de ce. Chiar nu ştiu. Nu am întrebat niciodată.

Pare pe punctul să izbucnească iar în lacrimi.

Mélanie scânceşte:

— Dar tata? Bunicul? Şi Solange?

El scutură din cap.

— Nu am idee ce ştiu ei, *Mademoiselle* Mélanie. Acum e pentru prima oară când am vorbit cu cineva despre asta. Capul îi atârnă ca o floare ofilită. Îmi pare rău. Atât de rău.

— Te deranjează dacă fumez? întreb eu brusc.

— Nu, nu, bineînţeles că nu, vă rog.

Mă duc lângă fereastra mică şi îmi aprind ţigara. Gaspard ridică fotografia de pe raft.

— Ştiţi, mama dumneavoastră mi s-a confesat. Eram tânăr, aveam numai cincisprezece ani, dar ea a avut încredere în mine. Rosteşte asta cu o mândrie neţărmurită. Cred că eram unul dintre puţinii oameni în care avea încredere. Obişnuia să urce aici, în camera asta, ca să mă vadă şi să stea de vorbă cu mine. Nu avea nici un prieten în Paris. Aşa că vorbea cu mine.

— Ce îţi spunea când venea să te vadă? îl întreabă Mélanie.

— Atât de multe lucruri, *Mademoiselle* Mélanie. Atât de multe lucruri minunate. Mi-a povestit despre copilăria ei din Cévennes, sătucul în care locuia, de lângă Le Vigan, unde nu se mai întorsese niciodată după căsătorie. Mi-a spus că tatăl şi mama ei vindeau fructe la piață. Şi-a pierdut părinții când era încă tânără. Tatăl ei a suferit un accident, şi mama ei avea o problemă la inimă. A fost crescută de sora ei mai mare, o femeie dură, căreia nu i-a plăcut când ea s-a măritat cu tatăl dumneavoastră, un parizian. Uneori se simțea singură. Îi lipseau sudul, viața simplă de acolo, soarele. Era singură, pentru că tatăl dumneavoastră era plecat des cu afaceri. Mi-a vorbit despre dumneavoastră. Era aşa de mândră. Erați centrul universului ei.

O pauză.

— Spunea că faptul că vă avea făcea să merite totul. Cât de mult trebuie să vă lipsească o asemenea mamă, *Mademoiselle* Mélanie, *Monsieur* Antoine! Cât de dor trebuie să vă fie de ea! Eu am avut o mamă care nu mi-a arătat niciodată afecțiune. Mama dumneavoastră era numai dragoste. Ne-a dăruit toată dragostea pe care o avea.

Nu trebuie să mă uit la el ca să-mi dau seama că are ochii plini de lacrimi. Nu trebuie să mă uit nici la Mélanie. Îmi termin țigara şi o arunc pe fereastră, în curte. Aerul rece ca gheața pătrunde înăuntru. În camera alăturată porneşte muzica, surprinzător de tare. Arunc o privire la ceas. Se apropie ora şase, şi afară e deja noapte.

— Trebuie să ne duci înapoi în apartamentul bunicii, zice Mélanie, cu vocea încă tremurătoare.

Gaspard încuviințează smerit.

— Desigur.

Cât coborâm, nimeni nu scoate o vorbă.

Infirmiera ne conduce în dormitorul imens, cu obloanele trase, unde abia reuşim să zărim un pat de spital, cu speteaza uşor ridicată, în care stă întinsă silueta micuță

a bunicii. Îi cerem politicos infirmierei să plece, pentru că trebuie să stăm de vorbă cu bunica în particular. Aceasta se supune.

Mélanie aprinde veioza şi o putem vedea în sfârşit pe bunica la faţă. Blanche are ochii închişi, dar pleoapele îi tremură când aude vocea lui Mélanie. Arată bătrână, obosită şi sătulă de viaţă. Ochii i se deschid încet şi zăbovesc pe chipul lui Mélanie, apoi pe al meu. Nici o reacţie. Măcar îşi aminteşte cine suntem? Mélanie o ia de mână şi îi vorbeşte. Privirea i se mută din nou de la Mélanie la mine, în tăcere. O salbă groasă de riduri se întinde de-a lungul gâtului ei zbârcit. Face nouăzeci şi patru de ani, calculez eu.

Camera nu are nimic schimbat. Perdele grele de culoarea fildeşului, covoare groase, o bibliotecă, o *coiffeuse* în faţa ferestrei şi obiectele familiare care sunt aici dintotdeauna: un ou Fabergé, o tabacheră de aur, o piramidă mică din marmură şi aceleaşi fotografii în rame de argint pe care se adunase praful: tata şi Solange când erau copii, Robert, bunicul nostru, apoi Mel, Joséphine şi eu. Două poze cu copiii mei când erau bebeluşi. Nici una cu Astrid. Nici cu Régine. Şi nici una a mamei.

— Vrem să vorbim cu dumneata despre mama, rosteşte Mélanie clar. Despre Clarisse.

Pleoapele lui Blanche tremură din nou şi se închid. Pare că ne expediază.

— Vrem să ştim despre ziua când a murit, continuă Mélanie, ignorând pleoapele închise.

Pleoapele uscate se deschid brusc, tremurătoare, şi Blanche ne priveşte în tăcere vreme îndelungată. Sunt sigur că nu va scoate nici un cuvânt.

— Ne poţi spune ce s-a întâmplat aici pe 12 februarie 1974, *grand-mère?*

Aşteptăm. Nimic. Vreau să-i spun lui Mélanie că este inutil. Nu o să meargă. Dar, pe neaşteptate, ochii lui

Blanche par să se deschidă şi mai mult şi au o expresie ciudată, ceva aproape reptilian, care mă tulbură. Mă uit cum coşul pieptului ei uscat se ridică cu greutate. Ochii nu clipesc, ne privesc fix, cu furie, sfidător, ca nişte puncte întunecate pe un chip mort, cadaveric.

În timp ce minutele se scurg încet, încep să înțeleg că bunica nu va vorbi niciodată, că va lua cu ea în mormânt tot ce ştie. Şi o detest pentru asta. Detest fiecare centimetru al pielii ei respingătoare şi zbârcite, fiecare centimetru din ceea ce reprezintă ea, Blanche Violette Germaine Rey, născută Fromet, din Arondismentul 16, născută pentru bogăție, născută pentru prosperitate, născută pentru superioritate.

Ne uităm fix unul la celălalt, eu şi bunica, o eternitate parcă, făcând-o pe Mélanie să-şi mute şocată privirea de la ea la mine şi înapoi. Mă asigur că Blanche simte în întregime dezgustul meu, că o loveşte cu putere, în plină figură, şi i se revarsă peste cămaşa ei de noapte imaculată. Disprețul meu pentru ea e atât de mare, încât mă face să tremur din cap până în picioare. Îmi vine să apuc una dintre pernele brodate şi să sufoc chipul alb, să sting aroganța din ochii aceia aprinşi.

E o bătălie feroce şi tăcută între ea şi mine şi pare că durează la nesfârşit. Pot să aud ticăitul ceasului de argint de pe noptieră, paşii infirmierei chiar lângă uşă, vuietul înfundat al traficului de pe bulevardul mărginit de copaci. Pot să aud respirația agitată a surorii mele, hârâitul plămânilor bătrâni ai lui Blanche, propria mea inimă duduind aşa cum o făcuse în camera lui Gaspard, cu câteva minute mai devreme.

Într-un final, ochii se închid. Foarte încet, mâna noduroasă a lui Blanche se târăşte peste plapumă ca o insectă deshidratată şi apasă o sonerie. Se aude un țârâit strident.

Infirmiera apare instantaneu.

— Acum, *Madame* Rey e obosită.

Plecăm în tăcere. Gaspard nu se vede nicăieri. În timp ce coborâm scările, ignorând liftul, mă gândesc la mama, scoasă chiar pe aici, pe o targă, îmbrăcată în haina ei roşie. Mi se strânge inima.

Afară e mai frig ca niciodată. Eu şi Mélanie nu putem să ne vorbim unul altuia. Sunt zdruncinat şi, după paloarea feței ei, ştiu că şi Mélanie e la fel. Îmi aprind o țigară în timp ce ea îşi îndreaptă atenția către telefon. Mă ofer să o conduc acasă. Din Trocadéro până în Bastilia, traficul e, ca de obicei, aglomerat sâmbătă seara. Nu vorbim, dar ştiu că se gândeşte exact la aceleaşi lucruri ca mine.

Adevărul despre moartea mamei. Ceva atât de monstruos, încât, pentru moment, dacă nu vorbeşti despre asta, e ca şi cum nu există.

Asistenta personală a lui Parimbert e o femeie grasă pe nume Claudia, care îşi ascunde excesul de grăsime dedesubtul unei rochii negre largi, ce arată ca o sutană. Îmi vorbeşte într-un mod superior, iritant de amabil. Luni dimineața la prima oră mă sună deja, hărțuindu-mă în legătură cu termenul-limită pentru Domul Gândirii. Proiectul fusese acceptat de Parimbert, dar apăruse o nouă întârziere din cauza unuia dintre furnizorii mei, care nu putea livra la timp ecranele luminoase speciale comandate de mine, ce îşi schimbau permanent culorile şi alcătuiau întregul interior al domului. În altă zi, în alt moment, m-aş fi sprijinit calm pe spetează şi aş fi lăsat-o pe femeia asta să trăncăne. Dar gata. Mă gândesc la dinții ei pătați de cafeină, la buza superioară acoperită de păr, la parfumul de patchouli, la țipetele ei de Regină a Nopții mozartiene, iar scârba, iritarea şi enervarea clocotesc cu suficientă putere ca să izbucnească imediat, cu precizia eficientă a unei oale sub presiune. Îmi cade atât de bine, încât mă simt de parcă

aş fi făcut sex. O pot auzi pe Florence icnind în camera alăturată.

Trântesc telefonul. E timpul pentru o ţigară scurtă în curtea îngheţată. Îmi iau haina. Atunci sună telefonul. E Mélanie.

— Blanche a murit, mă anunţă sec. Şi-a dat duhul în dimineaţa asta. Tocmai m-a sunat Solange.

Moartea lui Blanche nu înseamnă nimic pentru mine. Nu am iubit-o. Nu o să-mi lipsească. Aversiunea pe care am resimţit-o sâmbătă la căpătâiul ei e încă proaspătă. Cu toate acestea, era mama tatălui meu, şi mă gândesc la el. Ştiu că ar trebui să îl sun. Ar trebui să o sun şi pe Solange. Dar nu o fac. Ies să îmi fumez ţigara afară în frig. Mă gândesc la zilele complicate care vor urma, provocate de moştenirea lăsată de Blanche, şi cum se vor lupta Solange şi tata. Va fi ceva urât. S-a întâmplat ceva de genul ăsta cu vreo doi ani în urmă, când Blanche încă nu murise. Noi am fost ţinuţi departe de asta. Nimeni nu ne-a spus, dar ştiam că erau conflicte şi complicaţii între frate şi soră. Solange simţea că fratele ei, François, era copilul favorit, că întotdeauna fusese avantajat. După un timp, ea încetase să-l mai viziteze. La fel şi pe noi.

Mélanie mă întreabă dacă vreau să merg mai târziu să o văd pe Blanche. Îi spun că mă voi gândi la asta. Simt o mică distanţă între mine şi sora mea, ceva nou – ceva care nu existase înainte, ceva ce nu mai simţisem. Ştiu că nu era de acord cu răceala mea faţă de Blanche, cu felul în care am ţintuit-o cu privirea sâmbătă, cu felul în care i-am arătat adevăratele mele sentimente. Mélanie întreabă dacă l-am sunat pe tata. Îi spun că o să o fac. Din nou, vocea ei sună dezaprobator. Îmi zice că e în drum spre tata, şi felul în care mi-o spune lasă să se înţeleagă că ar trebui să o fac şi eu. Şi asta rapid.

Când ajung, în sfârşit, acasă la tatăl meu, e deja seară. Pe drum, Margaux e tăcută, cu căştile în urechi, cu ochii aţintiţi la telefonul mobil şi degetele zburând pe tastatură în timp ce scrie mesaj după mesaj. Lucas e în spate, captivat de jocul Nintendo. Mă simt de parcă sunt singur în maşină. Copiii moderni sunt cei mai tăcuţi din toate timpurile.

Mélanie ne deschide uşa. Faţa îi e palidă şi tristă, ochii – scăldaţi în lacrimi. A iubit-o pe Blanche? O să-i fie dor de ea? Abia o mai vedeam pe bunica. Ce însemna ea pentru Mélanie? Dar conştientizez faptul că Blanche era singura bunică pe care o aveam. Părinţii lui Clarisse muriseră când era ea tânără. Bunicul se stinsese cu ani în urmă, când eram adolescenţi. Blanche rămăsese singura noastră legătură cu copilăria, şi din cauza asta plânge sora mea.

Tata e deja în pat. Sunt surprins să aud asta. Arunc o privire la ceas. Şapte şi jumătate. Mélanie spune cu voce scăzută că tata e foarte obosit. E reproş în vocea ei sau mi se pare mie? O întreb ce a păţit, dar nu mă bagă în seamă, căci apare Régine, excesiv de machiată şi de posomorâtă. Ne îmbrăţişează tulburată şi indiferentă, ne oferă băuturi şi biscuiţi. Îi explic că Arno e plecat la internatul special, dar că se întoarce pentru înmormântare.

— Nu vorbi cu mine despre înmormântare, mi-o trânteşte Régine, turnându-şi o porţie zdravănă de whisky cu o mână tremurătoare. Nu vreau să am de-a face cu toate astea. Niciodată nu m-am împăcat bine cu Blanche. Niciodată nu m-a plăcut, şi nu văd de ce ar trebui să am ceva de-a face cu înmormântarea ei, pentru numele lui Dumnezeu.

Apare şi Joséphine, părând ceva mai amabilă decât de obicei. Ne sărută şi se aşază lângă mama ei.

— Tocmai am vorbit cu Solange, spune Mélanie cu voce fermă. Se va ocupa ea de toate aranjamentele pentru înmormântare. Nu trebuie să-ţi faci griji, Régine.

— Ei bine, dacă Solange preia asupra ei toate astea, atunci noi nu mai avem nimic de făcut. Şi nici bietul vostru tată. E mult prea obosit ca să o înfrunte pe Solange acum. Întotdeauna Blanche şi Solange s-au purtat urât cu mine, mă măsurau din priviri, căci nu aveam înfăţişarea potrivită, şi părinţii mei nu erau înstăriţi.

Régine continuă să vorbească, turnându-şi încă un whisky şi dându-l cu sete pe gât. Întotdeauna m-au făcut să mă simt de parcă nu eram suficient de bună pentru François, că nu eram potrivită pentru a mă numi Rey. Oribila Blanche şi chiar mai oribila ei fiică.

Lucas şi Margaux schimbă priviri surprinse. Joséphine expiră zgomotos. Mi se pare că Régine e mai mult decât ameţită. Numai Mélanie îşi ţine ochii în pământ.

— Nimeni nu e niciodată suficient de bun pentru a fi un Rey, se smiorcăie Régine, cu dinţii mâzgăliţi de ruj. S-au asigurat al naibii de bine că ştim asta cu toţii. Chiar dacă provii dintr-o familie de foarte bună calitate, cu bani frumoşi. Chiar dacă vii dintr-o familie de oameni decenţi. Niciodată nu eşti destul de bun pentru a fi un afurisit de Rey.

Începe să strige, şi paharul ei gol zdrăngăne pe masă. Joséphine îşi dă ochii peste cap şi o ridică uşurel, dar cu fermitate. După rutina din gesturile ei, îmi dau seama că asta se întâmplă adesea. O ia de acolo pe o Régine înlăcrimată.

Eu şi Mélanie ne uităm unul la celălalt. Mă gândesc la ce urmează. La dormitorul plin cu lumânări de pe bulevardul Henri-Martin, unde mă aşteaptă trupul lui Blanche.

Dar nu priveliştea bunicii mele moarte mă înspăimântă în seara asta. Ea practic era moartă atunci când am văzut-o, acum două zile, în afară de ochii înfiorători şi fioroşi.

Ceea ce mă înfricoşează e să mă întorc acolo. Să revin în locul unde a murit mama.

Mélanie îi duce pe copii acasă. Ea văzuse deja trupul lui Blanche, împreună cu Solange şi cu tata, mai devreme. Mă duc singur la casa bunicii. E târziu, aproape unsprezece. Sunt extenuat. Dar ştiu că Solange mă aşteaptă. Sunt singurul fiu. E de datoria mea să fiu acolo.

Le grand salon e surprinzător de plin, cu străini eleganţi care beau şampanie. Prieteni ai lui Solange, presupun. Gaspard, îmbrăcat într-un costum sobru gri, mă lămureşte că da, sunt într-adevăr prietenii ei şi au venit să fie alături de Solange în această seară. Adaugă, cu voce scăzută, că trebuie să stea de vorbă cu mine despre ceva important. Pot să-l aştept înainte să plec? Îi spun că da.

Am considerat întotdeauna că mătuşa mea era o persoană solitară, retrasă, însă, când văd asistenţa din seara asta, îmi dau seama că m-am înşelat. Dar ce ştiu despre mătuşa mea? Nimic. Nu s-a înţeles niciodată cu fratele ei mai mare. Nu a fost niciodată căsătorită. Şi-a văzut de propria viaţă, iar noi am întâlnit-o de foarte puţine ori după moartea mamei şi după verile de la Noirmoutier. Cu toate acestea, a avut extrem de multă grijă de Blanche, în special după ce Robert – tatăl ei, bunicul meu – a trecut în nefiinţă.

Solange se apropie de mine în timp ce stau în prag. Poartă un colier de perle şi o rochie cu broderii complicate, ce pare un pic prea pretenţioasă pentru ocazia asta. Mă apucă de mână. Are faţa umflată şi ochii istoviţi. Mă întreb cum va fi viaţa ei de acum încolo, fără mama pe care s-o îngrijească, fără să angajeze infirmiere, cu apartamentul ăsta enorm de întreţinut. Mă conduce în camera lui Blanche, şi eu nu pot decât să o urmez. În jurul patului sunt oameni care se roagă. Nu-i cunosc. O lumânare e aprinsă. Mă uit la forma mută din pat. Dar singurul lucru

pe care mi-l imaginez sunt ochii ei teribili care mă fixează cu furie. Îmi feresc privirea.

Mătuşa mă conduce de data asta în *petit salon,* care e pustiu. Sporovăiala şi vocile joase ale musafirilor de-abia se pot auzi de aici. Închide uşa. Chipul ei, care îmi aminteşte aşa mult de al lui tata, cu o bărbie mai lată, pare dintr-odată rigid, mai puţin amabil. Îmi dau seama că nu poate urma un moment plăcut. Abia am intrat în camera asta şi deja mă simt stânjenit. Continui să mă uit la covor. Aici e locul unde a căzut trupul mamei mele. Exact aici, la picioarele mele.

— Cum se simte François în seara asta? întreabă ea, jucându-se cu colierul de perle.

— Nu l-am văzut. Dormea.

Încuviinţează din cap.

— Aud că e curajos.

— În legătură cu Blanche? întreb eu.

Urmează o mică tăcere. Perlele scot un clinchet.

— Nu. În legătură cu cancerul lui.

Rămân ţintuit locului. Cancer. Fireşte. Cancer. Tatăl meu are cancer. De cât timp? Ce fel de cancer? Cât de grav e? Nimeni din familia asta nu vorbeşte vreodată.

E preferată tăcerea. Tăcere lentă, anesteziantă. Tăcere tainică şi care acoperă totul precum o avalanşă fatală, sufocantă.

Mă întreb dacă ea ştie. Dacă poate ghici, doar uitându-se la faţa mea, că e prima oară când mi se pomeneşte despre boala tatălui meu. Prima dată când i se spune pe nume.

— Da, zic, fără să zâmbesc. Ai dreptate. E viteaz.

— Trebuie să mă întorc la musafirii mei, spune ea în sfârşit. La revedere, Antoine. Îţi mulţumesc că ai venit.

Pleacă, ţinându-şi spatele drept. În timp ce mă îndrept către uşă, Gaspard iese din *grand salon*, ducând o tavă. Îi

fac semn că o să-l aştept jos. Cobor şi îmi aprind o ţigară, chiar în faţa clădirii.

Gaspard apare câteva minute mai târziu. Pare liniştit şi puţin obosit. Trece direct la subiect.

— *Monsieur* Antoine, trebuie să vă spun ceva.

Îşi drege glasul. Pare mai calm. Nu ca zilele trecute, în camera lui.

— Bunica dumneavoastră e moartă acum. Mi-era teamă de ea – foarte teamă, înţelegeţi? De acum nu mă mai poate speria.

Face o pauză, aranjându-şi cravata. Decid să nu îl zoresc.

— La două săptămâni după ce a murit mama dumneavoastră, a venit aici o femeie să o vadă pe *Madame*. Eu i-am deschis uşa. O doamnă din America. Când bunica dumneavoastră a văzut-o, şi-a pierdut controlul. A urlat la ea şi i-a spus să plece imediat. Era furioasă. Niciodată nu o mai văzusem atât de înfuriată. Nu mai era nimeni acasă în ziua aceea, în afară de bunica dumneavoastră şi de mine. Mama era ieşită la cumpărături, iar bunicul dumneavoastră era plecat.

O femeie cochetă, cu o haină din blană de nurcă, se apropie de locul unde stăm. Un iz de parfum Shalimar. Rămânem tăcuţi până intră în clădire. Apoi Gaspard continuă, venind mai aproape de mine:

— Doamna americancă vorbea bine franceza. A ţipat şi ea la bunica dumneavoastră. Voia să ştie de ce bunica dumneavoastră nu-i răspunsese niciodată la telefoane, de ce pusese un detectiv particular pe urmele ei. Şi apoi a răcnit aşa, din răsputeri: „Ar fi bine să-mi spui cum a murit Clarisse, chiar acum!”

— Cum arăta americanca asta? întreb eu, cu inima bătându-mi mai tare.

— Avea vreo patruzeci de ani, păr lung şi blond, aproape alb, înaltă, genul sportiv.

— Şi apoi ce s-a întâmplat?

— Bunica dumneavoastră i-a spus că, dacă nu pleacă imediat, o să cheme poliția. Apoi mi-a dat ordin să o conduc pe doamna afară. A părăsit camera, iar eu am rămas singur cu doamna americancă. Ea a rostit în engleză ceva care suna oribil şi a trântit uşa fără să se uite o clipă la mine.

— De ce nu ne-ai spus asta data trecută?

Gaspard se înroşi.

— Nu am fost în stare să vă mărturisesc nimic cât timp bunica dumneavoastră era în viață. Am o slujbă bună, *Monsieur* Antoine. Asta am făcut toată viața. Salariul e decent. Respect familia dumneavoastră. Nu voiam să dau de necaz.

— Mai e ceva ce trebuie să îmi spui?

— Da, mai e, încuviințează el cu nerăbdare. Când doamna americancă a vorbit despre detectivul care o urmărea, mi-am adus brusc aminte de vreo câteva apeluri telefonice primite de bunica dumneavoastră de la o agenție. Nu sunt o fire curioasă şi nu privisem apelurile respective drept ceva ciudat, dar cearta aceea mi-a readus totul în minte. Şi apoi am găsit ceva... ăăă... util în coşul de hârtii al bunicii dumneavoastră, a doua zi după vizita doamnei din America. Fața îi devine şi mai roşie. Sper că nu vă gândiți...

Zâmbesc.

— Nu, fireşte că nu mă gândesc că făceai ceva rău, Gaspard. Doar goleai coşul ei de gunoi, corect?

Pare atât de uşurat, încât aproape chicotesc.

— Am păstrat-o în toți aceşti ani, şopteşte el şi îmi întinde o bucată mototolită de hârtie.

— De ce ai păstrat asta, Gaspard?

Îşi îndreaptă spatele cu demnitate.

— De dragul mamei dumneavoastră. Fiindcă am venerat-o. Fiindcă vreau să vă ajut, *Monsieur* Antoine.

— Să mă ajuți?

Vocea îi rămâne fermă. Ochii lui sunt foarte solemni.

— Să vă ajut să înțelegeți ce s-a întâmplat. În ziua în care a murit.

Netezesc uşor hârtia. E o factură, adresată bunicii mele din partea Agenției de Detectivi Particulari Viaris, de pe Rue d'Amsterdam, Arondismentul 9. O sumă destul de frumuşică, observ eu.

— Mama dumneavoastră era o persoană încântătoare, *Monsieur* Antoine.

— Îți mulțumesc, Gaspard, spun eu şi îi strâng mâna.

E un moment stânjenitor, dar el pare mulțumit.

Mă uit cum intră în clădire, aplecat de spate, cu picioarele slăbănoage. Conduc spre casă cât pot de repede.

O verificare rapidă pe internet îmi confirmă temerile. Agenția Viaris nu mai există. A fuzionat cu un grup mai mare, denumit Rubis Détective: Servicii Profesionale de Investigații, „supraveghere, filaj, operațiuni sub acoperire, verificări de activitate, solvabilitate". Habar n-aveam că genul ăsta de activitate mai există. Şi a lor e prosperă, judecând după site-ul modern şi stilat. Sediul lor este lângă Operă. Remarc o adresă de e-mail. Decid să le scriu, să le explic situația. Că aş avea nevoie de rezultatele investigației pe care bunica mea, Blanche Rey, o solicitase în anul 1973. Includ numărul facturii de pe documentul bunicii mele. Ar putea să îmi răspundă cât de curând posibil? Urgent, vă mulțumesc. Dau şi numărul meu de mobil.

Vreau să o sun pe Mélanie să îi spun toate lucrurile astea şi sunt pe punctul să o fac, dar este aproape ora unu noaptea. Stau întins în pat multă vreme, zvârcolindu-mă şi învârtindu-mă până când, într-un final, adorm.

Cancerul tatălui meu. Apropiata înmormântare a bunicii. Blonda înaltă din America.

„Ar fi bine să-mi spui cum a murit Clarisse, chiar acum."

În dimineața următoare, când ajung la birou, caut numărul lui Laurence Dardel. E fiica doctorului Dardel şi are, probabil, vreo cincizeci şi cinci de ani. Tatăl ei era prietenul apropiat, doctorul de familie care semnase certificatul de deces al mamei mele, căci, potrivit spuselor lui Gaspard, fusese primul care sosise în bulevardul Henri-Martin în acea zi fatidică din februarie 1974. Laurence devenise şi ea doctor, preluând majoritatea pacienților tatălui ei, precum şi familiile acestora. Nu o mai văzusem de ani de zile. Nu eram deosebit de apropiați. Când o sun la cabinet, mi se spune că în ziua respectivă se ocupă de pacienții de la spitalul unde lucrează. Singurul lucru pe care-l pot face e să îmi stabilesc o programare. Următoarea dată liberă la doctorița Dardel este peste o săptămână.

Îmi aduc aminte că tatăl ei locuia pe rue Spontini, nu departe de Rue de Longchamp. Avea cabinetul medical acolo. Al ei e pe bulevardul Mozart, dar sunt destul de sigur că încă locuieşte în apartamentul de pe rue Spontini, pe care îl moştenise de la tatăl ei. Țin minte că mă duceam acolo când eram tânăr, după moartea mamei mele, să iau ceaiul cu Laurence şi cu soțul ei. Existau şi copii, mult mai mici decât noi. Am puține amintiri despre ei. Laurence Dardel se căsătorise cu un bărbat pe care nu mai ştiu cum îl cheamă, dar îşi păstrase numele de fată, din rațiuni ce priveau profesia sa. Nu am cum să verific dacă mai locuieşte încă pe rue Spontini fără să mă duc personal acolo.

După o dimineață de muncă susținută, pe la prânz îl sun pe tata. Îmi răspunde Régine şi îmi spune că e cu sora lui, pentru organizarea funeraliilor lui Blanche, care vor avea loc la biserica Saint-Pierre de Chaillot, după cum era

de aşteptat. O anunț că o să sun din nou diseară, dar nu prea târziu. După-amiază am o şedință, una dintre ultimele, cu Parimbert la el la birou. Domul Gândirii este în curs de instalare şi mai trebuie puse la punct câteva detalii minore.

Când sosesc, observ cu îngrijorare că Rabagny, ginerele lui nesuferit, se află şi el acolo. Sunt chiar stupefiat când individul se ridică iute în picioare ca să îmi strângă zâmbitor mâna – ceea ce niciodată nu-l mai văzusem să facă –, expunându-şi peste măsură gingiile, într-un mod dizgrațios, şi spunându-mi ce treabă fantastică am făcut cu Domul Gândirii. Parimbert priveşte cu rânjetul lui superior obişnuit, mulțumit de sine, şi aproape că îl pot auzi cum toarce. Rabagny e copleşit cu totul, are fața transpirată şi de un roşu aproape închis. Spre surprinderea mea, efectiv se bâlbâie. E convins că Domul Gândirii şi structura sa de panouri luminoase care îşi schimbă culoarea e un concept revoluționar de o semnificație artistică şi psihologică extraordinară, iar el intenționează să îl dezvolte, cu permisiunea mea. „Ar putea fi colosal”, rosteşte el cu respirația întretăiată. „Ar putea face înconjurul lumii.” Are toate planurile făcute, s-a gândit mult la asta. Trebuie să semnez un contract, să-l pun pe avocatul meu să îl studieze, fireşte, dar ar trebui să ne mişcăm rapid, şi, dacă totul merge cum trebuie, voi fi în curând miliardar. La fel şi el. Nu am ce face decât să aştept până când se opreşte să-şi tragă răsuflarea, ceea ce face în cele din urmă, bolborosind cuvintele în vreme ce urechile îi sunt cât se poate de roşii. Rămân rezervat, bag în buzunar propunerea de contract pe care mi-o întinde şi îi spun glacial că o să mă gândesc. Cu cât sunt mai rece, cu atât se umileşte mai tare. După un moment îngrozitor, în care zăboveşte lângă mine ca un cățel mult prea afectuos şi mă tem că are de gând să mă pupe, pleacă în cele din urmă.

Eu şi Parimbert ne apucăm de treabă. Nu e pe deplin satisfăcut de locurile unde se poate sta jos, care sunt prea confortabile în opinia lui, inadecvate pentru imensul efort intelectual care va avea loc înăuntrul domului. Ar prefera nişte scaune tari, ascetice, în care să fii forțat să stai drept, ca şi cum te-ai afla în clasa unui profesor inflexibil. Fără concesii pentru leneveala atât de ispititoare.

Oricât de blândă îi e vocea, Parimbert e un client exigent, şi părăsesc biroul lui mult mai târziu decât anticipasem, simțindu-mă parcă bătut. Decid să mă duc direct în rue Spontini. Traficul la ora asta e greoi, dar nu ar trebui să-mi ia mai mult de douăzeci de minute să ajung acolo. Parchez maşina în apropiere de bulevardul Victor Hugo şi intru într-o cafenea să mai aştept o vreme. Cochetez cu ideea să o sun pe sora mea şi să-i spun ce am de gând să fac, dar, în timp ce îmi scot telefonul, acesta începe să sune. Angèle. Inima îmi tresaltă, ca întotdeauna când mă sună. Sunt pe punctul de a-i spune despre vizita mea la locuința lui Laurence Dardel, dar mă opresc în ultimul moment. Vreau să păstrez asta doar pentru mine, căutarea asta – sau indiferent cum s-ar numi. Misiunea asta de aflare a adevărului. Discut despre cu totul altceva, despre următorul nostru weekend împreună, care se apropie.

Apoi îl sun pe tata. Glasul îi pare lipsit de vlagă. Nu e nici pe departe vocea lui obişnuită. Ca de obicei, conversația noastră e scurtă şi lipsită de emoție. Parcă eu şi tata suntem despărțiți de un zid impozant şi solid. Stăm de vorbă unul cu celălalt, dar nu ne transmitem nimic, nici tandrețe, nici afecțiune. Nici apropiere. Şi exact aşa a fost toată viața. De ce s-ar schimba asta vreodată? Nici măcar nu aş şti cum să încep. Să-l întreb despre cancer? Să-i spun că ştiu? Să-i spun că îmi pasă? Imposibil. Nu m-a programat să fac aşa ceva. Şi, ca de obicei, cum se întâmplă de fiecare dată după

o discuție cu tata, mă simt cuprins de o senzație de deznădejde.

Acum e aproape ora opt. Probabil că Laurence Dardel e acasă: rue Spontini, numărul 50. Nu am codul de la intrare, aşa că aştept afară fumând, umblând de colo-colo ca să mă încălzesc, până când, într-un final, iese cineva din clădire. Din lista afişată pe uşa portarului aflu că familia Fourcade-Dardel locuieşte la etajul trei. În timp ce urc, mă gândesc la faptul că toate aceste clădiri în stil haussmanian, impunătoare, cu mochetă roşie, au acelaşi miros – arome apetisante strecurate dinspre bucătărie, ceară pentru lustruit duşumelele, miresme florale de odorizante.

La sonerie îmi răspunde un tânăr de vreo douăzeci de ani, cu căşti în urechi. Îi explic cine sunt şi îl întreb dacă mama lui e acasă. Înainte să-mi poată răspunde, apare Laurence Dardel. Mă priveşte atent şi mă întreabă zâmbind:

— Eşti Antoine, nu-i aşa? Fiul lui François?

Mă prezintă fiului ei, Thomas, care se îndepărtează, tot cu căştile pe urechi, şi mă invită în camera de zi. Nu s-a schimbat prea mult odată cu trecerea anilor. Chipul îi e fix aşa cum mi-l aminteam, micuț, subțire şi ascuțit, cu gene gălbui, părul prins la spate într-o coadă de cal simplă. Îmi oferă un pahar cu vin, pe care îl accept.

— Am citit în *Le Figaro* despre moartea bunicii tale, zice ea. Trebuie să vă fi întristat pe toți. O să venim, fireşte, la înmormântare.

— Nu am fost în mod deosebit apropiat de ea, spun eu.

Ridică o sprânceană.

— Oh. Credeam că tu şi Mélanie ați adorat-o.

— Nu chiar.

Se aşterne tăcerea. Camera în care ne aflăm e convențională şi burgheză. Nimic nu e nelalocul lui. Nici o pată pe covorul gri-deschis, nici un fir de praf pe nicăieri. Mobilă tradițională, tablouri lipsite de imaginație, rânduri şi

rânduri de cărți de medicină. Totuşi, apartamentul ăsta ar putea fi transformat într-o adevărată bijuterie, remarc eu, în timp ce ochiul meu expert observă tavanul fals urât, lambriurile inutile, uşile greoaie. Nasul meu adulmecă un miros persistent de mâncare. Îmi dau seama că e ora cinei.

— Cum se simte tatăl tău? întreabă politicoasă Laurence.

E medic, la urma urmei. Nu e nevoie să mă prefac.

— Are cancer.

— Da, zice ea.

— Ştiai asta, nu-i aşa?

— Ştiam de ceva vreme.

— De când?

Îşi pune o mână sub bărbie şi îşi țuguie buzele.

— Mi-a spus tata.

Simt o uşoară strângere de inimă.

— Dar tatăl tău a murit la începutul anilor optzeci.

— Da, spune ea, în 1982.

Are aceeaşi constituție îndesată ca tatăl ei, aceleaşi mâini butucănoase.

— Vrei să spui că tatăl meu era deja bolnav în 1982?

— Da, era. Dar a rezistat cu ajutorul tratamentului. Apoi, pentru o vreme, cred că s-a simțit bine. Asta până de curând.

— Eşti medicul lui?

— Nu, dar a fost tatăl meu, până când a murit.

— Pare foarte obosit, afirm eu. Chiar extenuat.

— Asta din cauza chimioterapiei, spune ea. Te dărâmă.

— Dar e de folos?

Se uită la mine cu calm.

— Nu ştiu, Antoine. Nu sunt medicul lui.

— Atunci cum de ştiai că e din nou bolnav?

— Pentru că l-am văzut de curând şi pot să afirm lucrul ăsta.

Remarcase şi ea asta, la fel ca doctoriţa Besson.

— Tata nu ne-a spus că e bolnav, nici mie şi nici lui Mélanie. Sora lui a aflat – Dumnezeu ştie de unde, pentru că abia dacă îşi vorbesc. Eu nici măcar nu ştiu ce fel de cancer are. *Noi* nu ştim nimic. Nu vrea să spună nimic.

Ea încuviinţează din cap, dar nu face nici un comentariu. Îşi termină vinul şi pune paharul jos.

— De ce ai venit, Antoine? Te pot ajuta cu ceva?

Înainte să-i pot răspunde, se aude uşa de la intrare şi intră un bărbat masiv, cu chelie. Îl recunosc vag pe soţul ei. Laurence îi spune cine sunt.

— Antoine Rey. Ce-a trecut vremea! Semeni tot mai mult cu tatăl tău.

Urăsc când lumea spune asta. Îmi reamintesc numele lui – Cyril. După câteva minute de discuţii de convenienţă, în care îşi exprimă condoleanţele pentru decesul lui Blanche, pleacă din cameră. Observ că Laurence aruncă o privire la ceas.

— Nu vreau să-ţi răpesc prea mult timp, Laurence. Şi da, chiar am nevoie de ajutorul tău.

Fac o pauză.

Se uită la mine, aşteptând. Are o expresie viguroasă şi eficientă, care îi conferă o anumită asprime. Aproape ca unui bărbat.

— Vreau să văd fişa medicală a mamei mele.

— Pot să întreb de ce?

— Vreau să verific vreo câteva lucruri. Cum ar fi certificatul ei de deces, de exemplu.

Ochii i se îngustează.

— Ce ai vrei să ştii, mai precis?

Mă aplec în faţă şi spun pe un ton hotărât:

— Vreau să ştiu cu exactitate cum şi unde a murit mama.

Pare şocată.

— E necesar?

Atitudinea ei mă irită. Şi nu ascund asta.

— E vreo problemă?

Vocea mea e mai tăioasă decât am intenționat.

Se dă înapoi de parcă aş fi împins-o.

— Nu e nici o problemă, Antoine, nu ai nici un motiv să te enervezi.

— Atunci pot să văd fişa?

— Trebuie să o caut. Nu sunt foarte sigură unde e. S-ar putea să dureze ceva.

— Ce vrei să spui?

Se uită din nou la ceas.

— Toate fişele de la tata sunt aici, dar nu am timp să ți-o caut chiar acum.

— Şi când o să ai timp?

Încă o dată, vocea mea are o nuanță neplăcută, pe care nu pot s-o maschez. Între noi tensiunea creşte, o ostilitate evidentă, care mă surprinde.

— O s-o găsesc cât mai curând posibil. O să te sun să te anunț.

— Bine, spun eu, ridicându-mă în grabă.

Se ridică şi ea, cu fața ei ascuțită devenită roşie. Înalță privirea spre mine.

— Îmi amintesc bine de moartea mamei tale. A fost un moment îngrozitor pentru familia ta. Aveam în jur de douăzeci de ani, tocmai îl întâlnisem pe Cyril şi eram studentă la medicină. Îmi aduc aminte că tata m-a sunat şi mi-a spus că a murit Clarisse Rey, din cauza unui anevrism. Că, atunci când a ajuns la ea, murise deja, că nu a mai putut face nimic.

— Totuşi, trebuie să mă uit pe fişa aia, spun eu cu fermitate.

— Revenirea la trecut nu aduce niciodată ceva bun. Eşti suficient de matur ca să ştii lucrul ăsta.

Nu zic nimic. Apoi dau peste una dintre cărțile mele de vizită în buzunar şi i-o înmânez.

— Aici e numărul meu. Te rog să mă suni de îndată ce găseşti fişa.

Ies cât de repede pot, fără să îmi iau rămas-bun, cu obrajii în flăcări. Închid uşa după mine şi cobor în grabă şi în linişte scările. Nici măcar nu aştept să ajung afară ca să-mi aprind o țigară.

În ciuda resentimentului şi a groazei față de ceea ce nu ştiu şi nu înțeleg, în timp ce alerg spre maşină în noaptea rece, mă simt apropiat de mama, mai apropiat decât m-am simțit în ani de zile.

La sfârşitul zilei următoare, sunt sunat de la agenția Rubis. O femeie fermecătoare şi competentă, pe nume Delphine. Nu e nici o problemă să îmi dea dosarul. La urma urmei, au trecut treizeci şi ceva de ani de atunci. Tot ce trebuie să fac este să merg la biroul lor. O să-mi verifice actul de identitate şi mă va ruga să semnez o foaie.

Îmi ia ceva timp să ajung din Montparnasse până la Operă. Prins în traficul intens, ascult radioul, respir profund şi încerc să nu mă las cuprins de nelinişte. Nu am dormit bine în ultimele săptămâni. Nopți de nesomn, întrebări nesfârşite. Mă simt copleşit de ceva ce nu pot înțelege. Îmi tot propun să o sun pe sora mea, să îi spun ce am aflat, dar totuşi ezit. Vreau să ştiu doar eu întreaga poveste. Vreau să am toate cărțile în mână. Dosarul Rey pe care agenția Rubis e pe cale să mi-l predea. Fişa medicală de la doctorița Dardel referitoare la mama. Şi apoi am impresia că voi şti ce să fac şi cum să-i spun lui Mélanie.

Delphine mă face să aştept vreo zece minute bune într-o sală de aşteptare modernă, în ivoriu şi purpuriu. Oare aici e locul în care aşteaptă, plini de bănuieli şi de anxietate, soții care îşi suspectează perechea de adulter? Nu e nimeni prin preajmă la ora asta înaintată. Apare, în sfârşit,

Delphine, o femeie îmbrăcată în roşu-rubiniu, etalând un zâmbet cald. Detectivii particulari din ziua de azi nu mai arată precum Columbo.

Semnez un formular de predare, îi arăt *la carte d'identité* şi îmi înmânează un plic mare bej, sigilat cu o bucată mare de ceară. Îmi dau seama că nu a fost deschis de ani de zile. Numele „REY" e dactilografiat cu litere mari şi negre. Mi se spune că înăuntru se află originalele documentelor trimise bunicii mele. Ard de nerăbdare să îl deschid de îndată ce ajung în maşină, dar mă forțez să aştept.

Acasă, îmi fac o cafea, îmi aprind o țigară şi mă aşez la masa din bucătărie. Trag adânc aer în piept.

Încă mai e timp să pun plicul deoparte. Să nu-l deschid niciodată. Să nu aflu vreodată. Mă uit prin camera familiară. Ibricul, firimituri împrăştiate pe blatul dulapului, un pahar cu lapte neterminat. Apartamentul e cufundat în tăcere; Lucas doarme, fără îndoială, iar Margaux e în fața calculatorului. Totuşi, aştept. Aştept vreme îndelungată.

Apoi apuc un cuțit şi tai plicul. Sigiliul cedează şi se crapă în două. Gata, am făcut-o.

Câteva decupaje alb-negru din revistele *Vogue* şi *Jours de France* cad primele din plic. Părinții mei la petreceri, evenimente sociale, la curse – anii 1967, 1969, 1971, 1972. *Monsieur* şi *Madame* François Rey. *Madame* poartă Dior, Jacques Fath, Schiaparelli. Oare împrumutase rochiile astea? Nu-mi aduc aminte să le fi purtat vreodată. Cât de splendid arăta! Atât de proaspătă, atât de drăguță.

Alte decupaje de presă, de data asta din *Le Monde* şi *Le Figaro*. Tatăl meu şi procesul Vallombreux, cel care l-a făcut faimos la începutul anilor şaptezeci. Găsesc încă două decupaje mici: anunțul naşterii mele şi a lui Mélanie, din *Figaro's Carnet du Jour*. Apoi dau peste un plic mare din hârtie Manila. Înăuntru sunt trei fotografii alb-negru şi două

color. De calitate slabă, prim-planuri granulate. Dar o recunosc fără dificultate pe mama. E împreună cu o femeie înaltă, cu părul platinat, care pare mai în vârstă decât ea. Cele trei fotografii sunt făcute în Paris, pe stradă. Mama se uită la femeie şi îi zâmbeşte. Nu se țin de mână, dar e evident faptul că sunt apropiate. E toamnă sau iarnă, amândouă poartă pardesiu. Cele două poze color sunt făcute într-un restaurant sau în barul unui hotel. Ele stau la o masă. Blonda fumează. Poartă o bluză de culoare violet şi un colier din perle. Chipul mamei mele e posomorât; are privirea plecată şi buzele strânse. Într-una dintre fotografii, femeia o mângâie pe mama pe obraz.

Aşez cu grijă toate fotografiile pe masa din bucătărie şi le privesc o vreme. Un mozaic de imagini cu mama şi cu străina asta. Ştiu că este femeia pe care Mélanie a văzut-o la mama în pat. Este americanca despre care pomenise Gaspard.

În plic e o scrisoare dactilografiată, din partea agenției Viaris, adresată bunicii mele. Data este 12 ianuarie 1974. Cu o lună înainte să moară mama.

Stimată Madame *Rey,*

Urmare a instrucțiunilor dumneavoastră şi în conformitate cu contractul încheiat între noi, aveți aici informațiile pe care le-ați solicitat cu privire la Clarisse Rey născută Elzyère şi domnişoara June Ashby. Domnişoara June Ashby, de naționalitate americană, născută în anul 1925, în Milwaukee, Wisconsin, deține o galerie de artă în New York, pe West 57th Street. Vine cu afaceri la Paris în fiecare lună şi se cazează la Hotel Régina, în Place des Pyramides din Arondismentul 1.

Pe parcursul mai multor săptămâni din septembrie până în decembrie 1973, domnişoara June Ashby şi Madame *Rey*

s-au întâlnit de fiecare dată când domnişoara Ashby a venit în Paris, în total de cinci ori. Madame *Rey venea de fiecare dată după-amiaza la Hotel Régina şi urca direct în camera domnişoarei Ashby.* Madame *Rey cobora din nou două ore mai târziu. Cu o singură ocazie, pe 4 decembrie,* Madame *Rey a venit după cină şi nu a mai părăsit hotelul până a doua zi dimineaţă în zori.*

Aveţi anexată factura.

Agenţia de Detectivi Particulari Viaris

Privesc îndeaproape fotografiile cu June Ashby. O femeie uimitoare. Ochii ei par închişi la culoare, dar fotografiile nu sunt clare, nu îmi pot da seama exact. Are pometi proeminenţi şi umeri largi, de înotător. Nu pare a fi „bărbatul”. Are chiar ceva de o feminitate pronunţată – membre lungi şi zvelte, şiragul de mărgele de la gât, cerceii lungi. Mă întreb ce spusese în engleză în ziua când venise să o înfrunte pe Blanche, lucru care îi sunase atât de îngrozitor lui Gaspard. Mă întreb unde se află acum. Mă întreb cum şi-o aminteşte pe mama.

Simt o mişcare şi mă întorc rapid. Margaux stă exact în spatele meu, îmbrăcată în cămaşă de noapte. Are părul dat pe spate, ceea ce o face să arate ca Astrid.

— Ce sunt toate astea, tati?

Prima mea reacţie e să ascund ruşinat fotografiile, să le înghesui în plic şi să inventez o poveste despre sortarea unor documente vechi. Dar nu fac nici o mişcare.

E prea târziu să mint. Prea târziu să tac. Prea târziu să pretind că nu ştiu.

— Le-am primit astă-seară.

Încuviinţează din cap.

— Bruneta. Seamănă aşa de mult cu Mélanie... Nu e mama ta?

— Da, e mama mea. Şi doamna blondă e... prietena ei.

Margaux se aşază şi examinează fiecare fotografie cu interes.

— Ce e cu toate astea?

Gata cu minciunile. Gata cu tăcerea.

— Bunica mea a pus un detectiv particular să le urmărească pe mama şi pe această femeie.

Margaux se holbează la mine.

— De ce ar fi făcut asta? Apoi înțelege. Şi are doar paisprezece ani. Oh, spune ea încet, îmbujorându-se. Erau iubite, nu?

— Da, erau.

Urmează o pauză.

— Mama ta avea o aventură cu doamna asta?

— Exact.

Margaux îşi scarpină capul cu un aer gânditor. Apoi şopteşte:

— Ăsta e un fel de secret de familie monstruos, de care nimeni nu vorbeşte vreodată?

— Cred că da.

Ridică una dintre fotografiile alb-negru.

— Semăna atât de mult cu Mélanie. E uimitor.

— Aşa e.

— Cine e cealaltă doamnă, prietena ei? Ai întâlnit-o vreodată?

— O americancă. S-a întâmplat cu mult timp în urmă. Chiar dacă am întâlnit-o vreodată, nu-mi aduc aminte de ea.

— Ce ai de gând să faci cu toate lucrurile astea, tati?

— Nu ştiu, îi răspund cinstit.

Pe neaşteptate, am o viziune cu vadul Gois, îmbrățişat de apele mării. În curând, numai stâlpii de salvare mai indică faptul că, adânc sub suprafața apei, se află un drum. Mă inundă brusc un puternic sentiment de nelinişte.

— Te simți bine, tati?

Mâna lui Margaux îmi atinge în treacăt braţul. E un gest atât de rar din partea ei, încât mă face să tresar şi mă emoţionează deopotrivă.

— Sunt în regulă, scumpa mea. Acum, du-te la culcare.

Mă lasă să o sărut, apoi pleacă.

Un singur lucru a mai rămas în plic, o coală subţire de hârtie, care fusese mototolită şi apoi netezită. Este o foaie cu antetul hotelului Saint-Pierre. Data este 19 august 1973. Şocul vederii scrisului mamei mele mă izbeşte ca un pumn. Citesc primele rânduri cu inima bubuindu-mi în piept.

Abia ai ieşit din cameră, şi îţi strecor asta pe sub uşă, nu o las în obişnuitul nostru loc secret şi mă rog să o găseşti înainte să iei trenul înapoi spre Paris...

Mintea mi-e un pic mai limpede acum, deşi încă îmi simt inima bătând dureros, aşa cum se întâmplase cu două zile în urmă, în camera lui Gaspard. Mă duc la computer şi caut pe Google „June Ashby”. Primul lucru găsit e galeria de artă care îi poartă numele, aflată pe 57th Street în New York. Specializată în artă modernă şi contemporană creată de femei. Caut date despre ea, dar nu e nimic pe site.

Mă întorc la rezultatele căutării Google, derulez pagina şi apoi descopăr.

June Henrietta Ashby, decedată în mai 1989 din cauza unei insuficienţe respiratorii, la Mount Sinai Hospital în New York City, la vârsta de şaizeci şi patru de ani. Faimoasa ei galerie de artă de pe 57th Street, fondată în anul 1966, se concentrează pe arta europeană modernă creată de femei, pe care a prezentat-o iubitorilor de artă americani. Acum e administrată de asociata ei, Donna W. Rogers. Miss Ashby a fost o activistă pentru drepturile homosexualilor, cofondatoare

a clubului social pentru lesbiene şi a grupului de susținere Fiicele Speranței din New York.

Simt o tristețe acută la gândul că June Ashby a murit. Mi-ar fi plăcut să o cunosc pe această femeie pe care mama a iubit-o, pe care o cunoscuse în Noirmoutier în vara anului 1972. Femeia pe care a iubit-o în secret mai bine de un an. Femeia cu care mama era gata să înfrunte lumea, femeia împreună cu care voia să ne crească. Am ajuns prea târziu. Cu nouăsprezece ani prea târziu.

Scot la imprimantă anunțul şi îl prind alături de celelalte documente din plic. Caut apoi pe Google „Donna W. Rogers" şi „Fiicele Speranței". Donna este o femeie îmbătrânită, de vreo şaptezeci de ani, cu un chip şiret şi părul arămiu tuns scurt. Clubul social al lesbienelor are un site interesant şi bogat. Defilez prin el şi citesc despre întruniri, concerte, adunări, cursuri de bucătărie, de yoga, seminare de poezie, conferințe politice. Îi trimit linkul lui Mathilde, o arhitectă cu care am colaborat în urmă cu vreo doi ani. Prietena ei, Milèna, are un bar la modă în care merg de multe ori, în Cartierul Latin. În pofida orei târzii, Mathilde e în fața calculatorului şi îmi răspunde imediat cu un e-mail. E curioasă de ce i-am trimis acel link. Îi explic că acel club social a fost fondat de o femeie care a fost iubita mamei mele. Îmi sună mobilul. E Mathilde.

— Hei! Nu am ştiut că mama ta a fost *goudou*[7], spune ea.

— Nici eu.

Se aşterne tăcerea, dar nu e o situație neplăcută.

— Când ai aflat?

— Nu cu mult timp în urmă.

— Şi cum te simți?

---

[7] Lesbiană (în lb. fr., în original)

— Ciudat, ca să nu spun mai mult.

— Şi ea ştie că ştii? Ea ţi-a spus?

Oftez.

— Mama a murit în 1974, Mathilde. Aveam zece ani.

— Ah, îmi pare rău, spune ea repede. Iartă-mă.

— Nu-i nimic.

— Tatăl tău ştia... că era lesbiană?

— Nu ştiu. Nu ştiu ce ştie tata.

— Vrei să mergem la bar să bem ceva şi să stăm de vorbă?

Sunt oarecum tentat. Îmi place compania lui Mathilde, iar barul prietenei ei e un local de noapte amuzant. Dar resimt din plin oboseala în seara asta şi îi spun acest lucru. Mă pune să-i promit că o să ne întâlnim curând. Mă supun.

Mai târziu, în pat, o sun pe Angèle, dar intră căsuţa vocală. Nu las nici un mesaj. Încerc pe numărul de acasă. Nici un răspuns. Mă străduiesc să nu las lucrul ăsta să mă afecteze, dar nu reuşesc. Ştiu că se întâlneşte şi cu alţi bărbaţi, deşi e discretă în privinţa asta. Vreau să-i cer să n-o mai facă. Mă hotărăsc să o fac în curând. Dar ce o să-mi răspundă? Că nu suntem căsătoriţi? Că e alergică la fidelitate? Că ea locuieşte în Clisson, şi eu la Paris, şi cum o să rezolvăm chestia asta? Da, cum? Este imposibil ca ea să se mute vreodată la Paris. Urăşte poluarea, zgomotul, şi mă văd eu îngropat în acel orăşel de provincie? Şi s-ar putea chiar să mă întrebe (fiindcă probabil a ghicit) dacă m-am culcat în ultima vreme cu Astrid şi nu i-am spus.

Îmi e dor de ea în seara asta, întins cum stau în patul gol, cu atât de multe întrebări învârtejindu-se în capul meu. Mi-e dor de isteţimea ei, de rapiditatea cu care funcţionează creierul ei. Mi-e dor de trupul ei, de mirosul pielii ei. Închid ochii şi mă masturbez rapid, cu gândul la ea. Asta îmi oferă o oarecare uşurare, dar nu mă face mai fericit. Mă simt mai

singur ca niciodată. Mă ridic să fumez o ţigară în întunericul tăcut.

Trăsăturile fine ale lui June Ashby îmi revin în minte. O văd sunând la uşa familiei Rey, înaltă şi formidabilă în furia şi-n durerea ei. Ea şi Blanche, faţă în faţă. Noua Lume în confruntare cu *la vieille* Europa, întruchipată de Arondismentul 16 din Paris.

„Ar fi bine să-mi spui cum a murit Clarisse, chiar acum."

Nu-i auzisem niciodată vocea şi nici nu o să am vreodată o asemenea ocazie, dar în seara asta parcă o aud, puternică şi profundă, accentul american răsunând dens şi sonor în franceza elegantă. O aud pronunţând „Clarisse" aşa cum fac americanii, accentuând ultima silabă, înmuind r-ul.

„Ar fi bine să-mi spui cum a murit Clarisse, chiar acum."

Mai târziu, când, în cele din urmă, adorm, imaginea neliniştitoare a apelor mării care se închid ermetic peste vadul Gois persistă în visele mele agitate.

S-a terminat. Blanche se odihneşte în cavoul familiei Rey din cimitirul Trocadéro. Sub un cer surprinzător de albastru, lângă mormânt stă un mic grup – copiii mei, Astrid, Mélanie, Solange, Régine, Joséphine, prieteni apropiaţi, servitori credincioşi şi tatăl meu, firav, sprijinit într-un baston pe care nu l-am mai văzut să-l folosească înainte. Observ cum boala a pus treptat stăpânire pe el. Şi-a pierdut mai tot părul, chiar şi genele şi sprâncenele. Mélanie stă alături de el şi nu îl părăseşte nici o clipă, îl ţine de braţ, îl priveşte cu blândeţe, ca o mamă care alină un copil. Ştiu că sora mea are un nou prieten, Eric, un tânăr ziarist pe care încă nu l-am cunoscut, dar, în pofida existenţei acestui nou bărbat din viaţa ei, Mélanie pare extrem de preocupată de tata şi de sănătatea lui. În timpul ceremoniei din biserica

rece şi întunecată, mâna ei a stat în permanenţă pe umărul lui. Îmi dau seama cât este de grijulie, cât de mult o impresionează starea lui. Eu de ce nu simt la fel? De ce vulnerabilitatea tatălui meu nu-mi provoacă altceva decât milă? Dar acum nu la tata mă gândesc. Nici la bunica. Mă gândesc la mama, al cărei sicriu se găseşte în cavoul aflat la câţiva paşi sub mine. Oare June Ashby a venit vreodată aici? A stat vreodată aici unde stau eu, privind spre piatra pe care este înscris numele lui Clarisse? Şi, dacă da, a fost copleşită de aceleaşi întrebări care mă torturează acum pe mine?

După înmormântare, ne adunăm în bulevardul Henri-Martin pentru praznicul în memoria lui Blanche. Au venit şi câţiva prieteni de-ai lui Solange. Acelaşi grup elegant şi prosper care fusese prezent şi în seara morţii lui Blanche. Solange mă roagă să o ajut să ducă florile în *grand salon,* deschis special pentru această ocazie. Gaspard şi câţiva angajaţi au aranjat un bufet savuros şi observ că Régine, cu obrajii daţi cu mult roşu, a început deja să bea şampanie. Joséphine e prea prinsă în discuţia cu un domn rubicond şi mieros ca să observe. Tata, foarte tăcut, stă într-un colţ cu Mélanie.

Sunt singur cu Solange în birou, ajutând-o să găsească vaze pentru crinii cu miros greţos de dulce care apar de fiecare dată când sună soneria. Sub impulsul momentului, o abordez când e concentrată să aranjeze florile.

— Îţi aminteşti de o femeie pe nume June Ashby? o întreb fără menajamente.

Pe chipul ei machiat cu atenţie nu se clinteşte nici un muşchi.

— Foarte vag, murmură ea.

— O americancă, blondă, înaltă – avea o galerie de artă în New York.

— Parcă îmi amintesc ceva.

Îi privesc mâinile care zăbovesc deasupra petalelor albe, cu degete durdulii, pline de inele, şi cu unghii vopsite în roşu aprins. Solange nu a fost niciodată o femeie drăguță. Probabil că nu a fost uşor pentru ea să aibă o cumnată precum Clarisse.

— June Ashby a petrecut vreo două veri la Noirmoutier, la Hotel Saint-Pierre. Când eram şi noi acolo.

— Înțeleg.

— Îți aminteşti că era prietenă cu mama?

Într-un final, mă priveşte. În acei ochi căprui nu se zăreşte nici o urmă de căldură.

— Nu, nu îmi amintesc.

Intră un chelner cu o tavă cu pahare. Aştept până pleacă.

— Ce îți aminteşti despre ea şi mama?

Din nou, o privire împietrită.

— Nimic. Nu-mi amintesc nimic despre ea şi mama ta.

Dacă minte, se pricepe de minune. Ochii ei mă privesc direct, fără ezitare. Are o atitudine calmă, netulburată. Mesajul pe care mi-l transmite e clar: „Nu mai pune alte întrebări”.

Se îndepărtează, mai țeapănă ca niciodată, ducând vaza cu crini. Mă întorc în *grand salon,* observând că e plin de oameni pe care nu îi cunosc. Îi salut politicos.

Laurence Dardel, îmbrăcată într-un costum negru care o îmbătrâneşte, îmi dă discret un plic maro. Fişa medicală. Îi mulțumesc şi îl pun lângă haina mea, dar mă mănâncă degetele să-l deschid. Privirea lui Mélanie mă urmăreşte de la distanță şi simt că mă mustră conştiința. Curând, îmi spun, o să-i împărtăşesc toate astea. Despre June Ashby, despre cearta cu Blanche, despre raportul detectivilor.

Observ că şi Astrid mă priveşte, întrebându-se, fără îndoială, de ce par agitat. E preocupată să o consoleze pe

Margaux, care a suferit pe toată durata înmormântării, care i-a reînvitat amintirile dureroase despre Pauline.

Arno vine să se aşeze lângă mine. S-a întors de la internat ca să participe la înmormântarea bunicii lui. Are părul mai scurt, mai curat, şi s-a ras.

— Bună, tată.

Întinde mâna şi mă bate uşor pe umăr, după care se duce la masă, unde se găsesc băuturi şi prăjituri, şi îşi toarnă un suc de fructe. După o lungă perioadă în care nu ne-am vorbit, în afară de discuții minimale, relația noastră a început să se mai îmbunătățească. Bănuiesc că internatul, cu orele stricte, igiena riguroasă şi programul de sport viguros şi obligatoriu, îi face bine. Astrid este de aceeaşi părere.

Arno se apleacă spre mine şi îmi şopteşte:

— Ştii, în legătură cu pozele alea. Mi-a spus Margaux.

— Cele cu mama?

— Mda. Mi-a explicat. Despre scrisoarea de la agenție şi toate cele. Complicată treabă.

— Ce părere ai?

— Adică, despre faptul că buni a fost lesbi? comentează el rânjind.

Nu pot să nu zâmbesc şi eu.

— Destul de cool, dacă stai şi te gândeşti, spune el, deşi bănuiesc că lui *grand-père* nu i s-a părut la fel.

— Nu, bănuiesc că nu.

— Aş zice că orgoliul unui bărbat cam are de suferit. Adică, să ai o nevastă care preferă fetele...

Venită de la un adolescent de şaisprezece ani, observația mi se pare şi matură, şi relevantă. Cum aş fi reacționat dacă Astrid ar fi avut o aventură cu o femeie? Nu e asta înjosirea supremă pentru un bărbat? Cea mai umilitoare formă de adulter? Adevăratul mod de a-l face să se simtă oricum, numai viril nu? Dar, când mă gândesc la

Serge şi la bucile lui păroase înregistrate de camera video a lui Astrid, simt cumva că nimic nu poate fi mai rău.

— Cum merg lucrurile cu Serge? mă interesez, având grijă să nu audă Astrid.

Arno înfulecă un ecler cu ciocolată întreg.

— Călătoreşte mult.

— Şi mama ta? Cum se simte?

Arno mă priveşte scrutător, continuând să mestece.

— Habar n-am. Întreab-o pe ea. Se uită ţintă la noi.

Îmi torn nişte şampanie, şi Gaspard se repede spre mine să mă ajute.

— Când o mai vezi pe Angèle? mă întreabă Arno.

Simt şampania rece şi spumantă pe limbă.

— Peste vreo două săptămâni.

Şi sunt cât pe ce să adaug: „Şi de-abia aştept”.

— Are copii?

— Nu. Are câţiva nepoţi şi nepoate de vârsta ta, cred.

— Te duci la Nantes?

— Da. Nu prea îi place să vină la Paris.

— Păcat.

— De ce?

Se îmbujorează.

— E cool.

Râd şi îi ciufulesc părul cum făceam când era copil.

— Ai dreptate. E cool.

Minutele trec. Arno vorbeşte despre şcoală, despre noii lui prieteni. Eu ascult şi dau aprobator din cap. Apoi Astrid vine să stea de vorbă cu noi. După un timp, Arno pleacă să îşi mai ia ceva de mâncare şi rămânem doar noi doi. Pare mai fericită. Probabil că ea şi Serge au decis să o ia de la capăt. Mă bucur să aud asta şi i-o spun. Vrea să afle despre Angèle, e curioasă. A auzit atât de multe despre ea de la copii. De ce nu o aduc într-o seară la cină la Malakoff?

Sigur, spun, dar Angèle nu vine prea des la Paris. Nu îi place să plece din iubitul ei Vendée.

Brusc, în pofida conversației plăcute cu soția mea, aşa cum nu am mai avut de ceva vreme, mi se pare imposibil să nu mă uit imediat, chiar în acea clipă, la fişa medicală a mamei. Nu am cum să mai aştept până acasă.

Murmur ceva despre faptul că trebuie să mă duc la baie, mă îndepărtez şi iau discret plicul pe care îl strecor în sacou, după care mă reped spre baia mare de la capătul coridorului. Ajuns înăuntru, încui uşa şi deschid plicul cu febrilitate. Laurence Dardel mi-a scris un bilet.

Dragă Antoine, iată fişa medicală completă a mamei tale. Acestea sunt fotocopii, după cum observi, dar nu lipseşte nimic. Toate observațiile tatălui meu sunt aici. Consider că nu îți sunt de folos în nici un fel, dar, ca fiu al lui Clarisse, ai dreptul să vezi această fişă. Dacă mai ai întrebări, nu ezita să mă contactezi. Toate cele bune, L.D.

— Vacă snoabă, murmur eu. Niciodată nu mi-a plăcut.

Primul document este certificatul de deces. Îl parcurg, aprinzând lumina ca să văd mai bine. Într-adevăr, mama a murit în bulevardul Henri-Martin, nu în bulevardul Kléber. „Cauza morții: anevrism.” Prin minte îmi trece un gând neaşteptat: „Stai puțin...”, murmur singur. „Stai puțin...” 12 februarie 1974... Am venit acasă de la şcoală după-amiaza, împreună cu bona... Imediat ce am ajuns, tata ne-a spus că mama a murit pe neaşteptate şi că a fost dusă la spital... Nu am întrebat *unde* a murit. Am presupus, fireşte, că a murit în bulevardul Kléber, aşa că nu am întrebat. Şi nici Mel.

Ştiu că am dreptate. „Mie şi lui Mélanie nu ni s-a spus fiindcă nu am întrebat.” Eram atât de mici! Suferiserăm un

şoc. Îmi amintesc clar că tata ne-a explicat despre anevrism, cum s-a întâmplat, o venă s-a rupt în creier, cum a murit Clarisse, foarte repede, fără durere, dar asta e tot ce ne-a zis despre moartea ei. Şi, dacă pe Gaspard nu l-ar fi luat gura pe dinainte, am fi crezut în continuare că mama a murit pe bulevardul Kléber.

În timp ce răsfoiesc paginile fişei, aud sunetul clanței şi tresar.

— Imediat! spun eu grăbit, îndoind foile şi ascunzându-le în sacou.

Trag apa, deschid robinetul şi mă spăl iute. Când deschid uşa, Mélanie mă aşteaptă, cu mâinile în şolduri.

— Ce faci acolo? mă întreabă şi cercetează din priviri încăperea.

— Doar mă gândeam la câteva lucruri, îi răspund, ştergându-mă repede pe mâini.

— Îmi ascunzi ceva?

— Sigur că nu. Lucrez la ceva, pentru amândoi. Pun totul cap la cap.

Intră în baie şi închide încet uşa în urma ei. Încă o dată, sunt şocat de asemănarea cu mama.

— Ascultă-mă, Antoine. Tata e pe moarte.

Mă uit fix la ea.

— Ți-a spus el? Despre cancer.

Încuviințează din cap.

— Da, mi-a spus. De curând.

— Nu mi-ai zis nimic.

— El mi-a cerut să nu o fac.

Rămân cu gura căscată, uluit. Apoi azvârl prosopul pe jos, cuprins subit de furie.

— Este revoltător! Sunt fiul lui, pentru numele lui Dumnezeu!

— Ştiu cum trebuie să te simți. Dar nu poate vorbi cu tine. Nu ştie cum s-o facă. Şi nici tu nu prea te pricepi.

Mă sprijin de perete şi îmi încrucişez braţele la piept. Furia clocoteşte în mine. Enervat, aştept să continue.

— Nu mai are mult timp, Antoine. Are cancer la stomac. Am vorbit cu doctorul lui. Veştile nu sunt bune.

— Ce încerci să-mi spui, Mélanie?

Se duce la chiuvetă, deschide robinetul şi îşi trece mâinile prin apă. Poartă o rochie de lână gri-închis, ciorapi negri, pantofi de piele fără toc, cu catarame aurii. Părul vârstat cu argintiu este prins la spate cu o fundă de catifea. Se apleacă să ridice prosopul şi se şterge pe mâini.

— Ştiu că eşti pe picior de război.

— Pe picior de război? repet eu.

— Ştiu ce ai făcut. Ştiu că i-ai cerut lui Laurence Dardel fişa medicală a mamei.

Sunt redus la tăcere de seriozitatea din glasul ei.

— Ştiu că Gaspard ţi-a dat un document. Mi-a spus. Şi probabil ştii cine este femeia blondă. Te-am auzit când ai întrebat-o pe Solange.

— Stai, Mélanie, izbucnesc eu, îmbujorându-mă îngrozit de ideea că ar putea crede că voiam să ascund de ea informaţii atât de importante. Trebuie să înţelegi că aveam de gând să îţi spun toate astea. Eu...

Ridică o mână subţire şi albă.

— Doar ascultă-mă.

— Bine, rostesc fără vlagă, zâmbind nesigur. Sunt numai urechi.

Ea nu-mi întoarce zâmbetul. Se apleacă, cu ochii ei verzi la câţiva centimetri de ai mei.

— Orice afli... nu vreau să ştiu.

— Ce? icnesc eu.

— M-ai auzit. Nu vreau să ştiu.

— Dar de ce? Am crezut că vrei. Ţii minte? Ziua în care ţi-ai amintit de ce am avut accidentul. Ai spus că eşti pregătită să faci faţă durerii provocate de adevăr.

Deschide uşa fără să răspundă şi mă tem că o să plece fără să mai spună nimic. Dar se răsuceşte pe călcâie şi, când mă priveşte, ochii ei sunt plini de atâta mâhnire, încât simt nevoia să o iau în brațe.

— M-am răzgândit. Nu sunt pregătită. Şi, când o să afli – orice ar fi –, nu vorbi cu tata. Nici măcar nu-i spune.

Vocea i se frânge, şi ea pleacă în grabă, cu capul în jos. Rămân pe loc, incapabil să mă mişc. Cum se poate ca o soră şi un frate să fie atât de diferiți? Cum de preferă Mélanie tăcerea în locul adevărului? Cum poate să trăiască fără să ştie? Fără să îşi dorească să ştie? De ce vrea atât de tare să îl protejeze pe tata?

În timp ce stau acolo, tulburat, cu umărul sprijinit de tocul uşii, fiica mea apare de pe coridorul lung.

— Salut, tati, spune ea. Apoi îmi vede expresia. Ai avut o zi proastă?

Încuviințez din cap.

— Şi eu, zice ea.

— Deci suntem doi.

Şi, spre mirarea mea, mă îmbrățişează cu putere. O îmbrățişez şi eu şi o sărut pe creştetul capului.

Abia mai târziu, mult mai târziu, când ajung acasă, îmi vine în minte ideea.

Ținând în mână biletul mamei către June Ashby, îl citesc pentru a mia oară. Apoi arunc o privire spre articolul scos la imprimantă despre moartea lui June Ashby. Numele asociatei ei, Donna W. Rogers. Ştiu ce trebuie să fac. Îmi este foarte limpede. Găsesc numărul de telefon pe site-ul galeriei June Ashby şi mă uit la ceas.

Ora cinci după-amiaza la New York. „Fă-o”, spune vocea firavă. „Pur şi simplu, fă-o. Nu ai nimic de pierdut. Poate nici nu e acolo, poate nu-şi aminteşte nimic despre mama ta, poate nici nu-ți va răspunde, dar fă-o.”

După ce telefonul sună de câteva ori, o voce masculină rosteşte vesel:

— Galeria June Ashby, cu ce vă pot fi de folos.

Engleza mea e cam ruginită, căci nu am mai vorbit-o de luni de zile. Cer ezitant cu *Madame* Donna Rogers.

— Pot să întreb cine o caută? zice vocea amabilă.

— Antoine Rey. Sun de la Paris, Franța.

— Şi pot să întreb despre ce este vorba?

— Vă rog să-i spuneți lui *Madame* Rogers că asta... este o chestiune foarte personală.

Accentul meu franțuzesc este atât de puternic, încât mă simt jenat. Îmi cere să aştept.

Apoi se aude tonul decis al unei voci de femeie şi ştiu că trebuie să fie Donna Rogers. Câteva clipe, mă simt incapabil să vorbesc. Apoi izbucnesc:

— Da, bună ziua... Mă numesc Antoine Rey. Sun de la Paris.

— Înțeleg, spune ea. Sunteți unul dintre clienții noştri?

— Hmm, nu, răspund eu stânjenit. Nu sunt un client, *Madame*. Sun din alt motiv. Sun în legătură cu... cu mama...

— Cu mama? repetă ea. Apoi rosteşte pe un ton curtenitor. Scuzați-mă, cum ați spus că vă numiți?

— Rey. Antoine Rey.

O pauză.

— Şi mama dumneavoastră se numea...

— Clarisse Rey.

Urmează o tăcere atât de lungă la celălalt capăt al firului, încât mi-e teamă că s-a întrerupt legătura.

— Alo? rostesc eu ezitant.

— Da, sunt aici. Sunteți fiul lui Clarisse.

Este o afirmație, nu o întrebare.

— Da, sunt fiul ei.

— Puteți aştepta puțin, vă rog?

— Sigur.

Disting câteva cuvinte înăbuşite, nişte fâşâituri şi foşnituri. Apoi o voce de bărbat:

— Rămâneți pe fir, domnule, vă transfer în biroul Donnei.

În cele din urmă, o aud:

— Antoine Rey.

— Da.

— Trebuie să aveți vreo patruzeci de ani, bănuiesc.

— Patruzeci şi patru.

— Înțeleg.

— Ați cunoscut-o pe mama, *Madame*?

— Nu am întâlnit-o niciodată.

Sunt uimit de răspunsul ei, dar engleza mea este prea nefirească pentru a reacționa îndeajuns de repede.

— Ştiți, June mi-a povestit totul despre ea, continuă Donna.

— Ce v-a zis despre mama? Îmi puteți spune?

Urmează o tăcere prelungită. Apoi ea rosteşte încet, atât de încet, că trebuie să-mi încordez auzul ca să disting cuvintele:

— Mama dumneavoastră a fost, pentru June, dragostea vieții ei.

Din locul unde mă aflu, peisajul de țară aleargă grăbit, o pată monotonă de cenuşiu şi maro. Trenul merge prea rapid pentru ca stropii de ploaie să rămână pe geam, dar ştiu că plouă. Ultima săptămână a fost ploioasă. Cea mai îngrozitoare vreme umedă de sfârşit de iarnă. Mi-e dor de luminozitatea mediteraneeană, de albastrul şi de albul ei, de căldura arzătoare. Ah, să fiu undeva în Italia, pe coasta Amalfi, unde am fost în urmă cu mulți ani împreună cu Astrid, să simt mirosul uscat şi pudrat de pini plutind în golfurile stâncoase, briza sărată, mângâiată de soare, pe fața mea.

Trenul de mare viteză spre Nantes este plin ochi. Este vineri după-amiază. Vagonul meu este unul de călători studioşi, care citesc cărți sau reviste, lucrează la laptop, ascultă muzică la căşti. În fața mea, o tânără scrie cu zel într-un carnețel negru Moleskine. Nu pot să nu o privesc. Este deosebit de atrăgătoare. Un chip oval perfect, păr castaniu bogat, gura ca un fruct. Şi mâinile îi sunt deosebit de frumoase, cu degete lungi şi încheieturi grațioase. Nu se uită la mine nici măcar o dată. Numai când aruncă o privire pe geam pot să îi surprind culoarea ochilor. Albastru Amalfi. Lângă ea stă un bărbat corpolent, îmbrăcat în negru, foarte preocupat de telefonul Blackberry. Alături de mine, o femeie de şaptezeci de ani citeşte poezii dintr-o cărticică. Are o înfățişare imposibil de britanică – un smoc de păr argintiu, nas acvilin, zâmbet larg şi mâini şi picioare imense.

De la Paris la Nantes drumul durează doar două ore, dar eu număr minutele care par să se târască în ritm de melc. Nu am mai văzut-o pe Angèle de când a apărut la ziua mea, în ianuarie, şi dorul de ea pare nesfârşit. Doamna de lângă mine se ridică şi se întoarce după o vreme de la bar cu o ceaşcă de ceai şi cu biscuiți. Îmi aruncă un zâmbet prietenos, şi eu îi zâmbesc la rândul meu. Fata cea drăguță continuă să scrie, bărbatul în negru îşi lasă în sfârşit Blackberry-ul din mână, cască şi îşi freacă obosit fruntea.

Mă gândesc la ultima lună. Avertismentul neaşteptat al lui Mélanie după înmormântarea lui Blanche: „Orice descoperi... nu vreau să ştiu”. Ostilitatea lui Solange când pomenisem numele lui June Ashby: „Nu-mi amintesc nimic despre ea şi mama ta”. Şi emoția din glasul Donnei Rogers: „Mama dumneavoastră a fost pentru June iubirea vieții ei”. În acea zi, la telefon, îmi ceruse adresa din Paris. June păstrase câteva lucruri pe care poate mi-ar plăcea să le văd.

Primisem pachetul câteva săptămâni mai târziu. Conținea un teanc de scrisori, câteva fotografii şi o mică rolă de film Super 8, alături de un bilet de la Donna Rogers.

Dragă Antoine,

June a păstrat cu dragoste toate astea până în ziua când a murit. Sunt sigură că ar fi fericită să ştie că le ai. Nu ştiu ce conține filmul, nu mi-a spus niciodată, dar aş prefera să descoperi singur.

Toate cele bune,

Donna W. Rogers

Când am deschis scrisorile cu degetele tremurându-mi uşor şi am început să citesc, m-am gândit în treacăt la Mélanie, dorindu-mi să fie acolo cu mine, să-mi stea alături în intimitatea dormitorului meu şi să împărtăşim aceste vestigii ale vieții mamei noastre. Era datată 28 iulie 1973. Noirmoutier, Hotel Saint-Pierre.

În seara asta te-am aşteptat la debarcader, dar nu ai venit. S-a făcut frig şi după o vreme am plecat, gândindu-mă că probabil a fost dificil pentru tine să ieşi de data asta. Le-am spus că simt nevoia unei scurte plimbări pe plajă după cină şi mă întreb dacă m-au crezut. Ea mă priveşte întotdeauna de parcă ar şti ceva, deşi sunt convinsă, absolut convinsă, că nu ştie nimeni. Nimeni nu ştie.

Ochii mi s-au umezit şi am simțit că nu mai pot continua. Nu conta. Puteam să le citesc mai târziu. Când mă simțeam mai puternic. Am pus scrisorile deoparte. Fotografiile erau portrete în alb-negru ale lui June Ashby făcute de un fotograf profesionist. Era destul de frumoasă – trăsături puternice, atrăgătoare, ochi pătrunzători. Pe

spatele pozelor, scrisul mamei rotund, copilăresc: „Iubirea mea dulce”. Mai erau şi alte poze, una color, cu mama îmbrăcată într-o rochie de seară albastru cu verde, pe care nu o văzusem niciodată, aşezată în faţa unei oglinzi înalte, într-o cameră pe care nu o cunoşteam. Zâmbea în oglindă spre persoana care făcea poza şi care bănuiam că era June. În următoarea fotografie, mama era în aceeaşi poziţie, dar goală. Rochia îi era la picioare, un maldăr şifonat de albastru şi verde. Am simţit că roşesc şi mi-am ferit rapid privirea de la trupul mamei, un trup pe care nu-l văzusem niciodată dezgolit. M-am simţit de parcă trăgeam cu ochiul. Nu am mai vrut să mă uit la celelalte poze. Iată aventura mamei expusă în toată stridenţa ei. Ar fi fost vreo diferenţă dacă June Ashby era bărbat? M-am străduit din răsputeri să mă gândesc la asta. Nu, nu credeam că ar fi fost vreo diferenţă. Cel puţin, nu pentru mine. Faptul că mama avusese o aventură lesbiană era oare mai greu de suportat pentru Mélanie? Era mai rău pentru tata? De aceea nu voia Mélanie să ştie? M-am simţit uşurat că sora mea nu era cu mine, că nu văzuse fotografiile. Apoi am luat mica rolă de Super 8. Chiar voiam să aflu ce era pe ea? Dacă urma să descopăr ceva insuportabil de intim? Dacă aveam să regret că n-am uitat? Singurul mod de a descoperi asta era să transfer filmul pe un DVD. Fusese uşor să găsesc pe internet un atelier care făcea asta. Dacă îl trimiteam la prima oră a doua zi dimineaţa, DVD-ul era gata în vreo două zile.

Acum, DVD-ul e în rucsacul meu. L-am primit chiar înainte să plec la gară şi nu am avut timp să-l văd. „5 minute” scrie pe carcasă. Îl scot din rucsac şi îl învârt cu nervozitate între degete. Cinci minute cu ce? Expresia de pe chipul meu trebuie să fie atât de istovită, încât o simt pe tânăra drăguţă uitându-se la mine. Ochii ei sunt cercetători, blânzi. Îşi fereşte privirea.

Lumina zilei scade în timp ce trenul îşi continuă goana, clătinându-se uşor la viteza maximă. Încă o oră. Mă gândesc la Angèle, care mă aşteaptă în gara din Nantes, şi apoi la drumul prin ploaie pe Harley către Clisson, aflat la jumătate de oră distanță. Sper că ploaia se va domoli. Dar ea nu pare niciodată deranjată de ploaie. Are tot echipamentul necesar.

Scot fişa medicală a mamei din rucsac. Am citit-o cu atenție, însă nu am aflat nimic. Clarisse a început să meargă la doctorul Dardel cam în perioada când s-a căsătorit. Suferea deseori de răceli şi de migrene. Avea 1,58 înălțime, mai scundă decât Mélanie. Cântărea 48 de kilograme. O femeie subțire şi minionă. Îşi făcuse toate vaccinurile. Sarcinile fuseseră supravegheate de un obstetrician, doctorul Giraud, la clinica Belvédère, unde ne-am născut eu şi Mélanie.

Brusc, se aude un trosnet amenințător şi trenul se clatină într-o parte violent, de parcă ar fi trecut cu roțile peste crengile sau resturile unui copac. Câțiva oameni țipă şocați. Fişa mamei alunecă la podea, şi ceaiul englezoaicei se varsă pe masă. Exclamă: „Vai, Doamne!” şi încearcă să şteargă mizeria cu un şervețel. Trenul încetineşte imediat şi se opreşte cu o zguduitură. Toți aşteptăm în tăcere, privindu-ne unii pe alții. Ploaia bate în geamuri. Unii se ridică de pe scaune şi încearcă să se uite afară. Murmure panicate se înalță de la fiecare capăt al vagonului. O vreme, nu se întâmplă nimic. Un copil scânceşte. Apoi, în difuzoare se aude o voce prudentă:

— Doamnelor şi domnilor, trenul este blocat din cauza unei probleme tehnice. Vă vom oferi mai multe detalii în curând. Ne cerem scuze pentru întârziere.

Bărbatul solid din fața mea scoate un oftat exasperat şi îşi ia Blackberry-ul. Îi trimit un SMS lui Angèle şi îi spun ce s-a întâmplat. Îmi răspunde aproape imediat, şi mesajul ei

îmi trimite fiori reci pe şira spinării: „Îmi pare rău să-ți spun, dar nu e o problemă tehnică. E o sinucidere”.

Mă ridic, speriind-o pe englezoaică, şi mă îndrept spre capătul trenului. Vagonul nostru este amplasat în față, lângă locomotivă. Pasagerii din vagoanele alăturate sunt la fel de neliniştiți şi de nerăbdători. Mulți şi-au scos telefoanele. Nivelul zgomotului sporeşte. Apar doi conductori în uniforme închise la culoare, cu chipuri sumbre.

Cu inima strânsă, îmi dau seama că Angèle are dreptate.

— Scuzați-mă, spun, înghesuindu-i în spațiul strâmt dintre vagoane, în apropierea toaletelor. Puteți să-mi spuneți ce s-a întâmplat?

— Probleme tehnice, murmură unul dintre ei, ştergându-şi fruntea umedă cu o mână tremurătoare. E tânăr, şi chipul lui e alb ca varul.

Celălalt este mai în vârstă şi, evident, mai experimentat.

— A fost o sinucidere? întreb.

Bărbatul mai în vârstă confirmă cu o înclinare sumbră din cap.

— Da. Şi vom sta aici o vreme. Unora nu o să le surâdă ideea.

Tânărul se sprijină de uşa toaletei, cu chipul mai palid ca niciodată. Îmi pare rău pentru el.

— E prima dată când i se întâmplă. Cel în vârstă oftează, îşi coate chipiul şi îşi trece degetele prin părul rărit.

— Persoana respectivă... a murit? reuşesc să întreb.

Celălalt mă priveşte ironic.

— Păi, când un tren de mare viteză merge atât de rapid, de obicei aşa se întâmplă, mormăie el.

— Era o femeie, şopteşte cel mai tânăr, cu vocea atât de slabă, că abia îl aud. Mecanicul a zis că era îngenuncheată

pe şine, cu fața spre tren, cu mâinile împreunate, de parcă se ruga. Nu a mai putut să facă nimic. Nimic.

— Haide, puştiule, vino-ți în fire, spune cel vârstnic cu fermitate, bătându-l uşor pe braț. Trebuie să facem un anunț. În seara asta sunt şapte sute de călători în tren şi o să stea aici încă vreo două ore.

— De ce durează atât? mă interesez.

— Rămăşițele trebuie adunate una câte una, spune conductorul mai în vârstă, şi de obicei se întind pe şine pe câțiva kilometri. Din câte am văzut, cu ploaia şi cu vremea asta, nu arată deloc bine.

Tânărul se răsuceşte de parcă e pe punctul să vomite. Îi mulțumesc celuilalt şi mă duc clătinându-mă spre locul meu. Găsesc o sticluță cu apă în rucsac şi o beau hulpav. Dar îmi simt gura tot uscată. Îi scriu lui Angèle. „Ai avut dreptate.” Ea îmi răspunde: „Astea sunt cele mai rele sinucideri. Cele mai şocante. Bietul om. Oricine o fi fost”.

În cele din urmă, vine şi anunțul:

— Din cauza unei sinucideri, trenul va avea o întârziere considerabilă.

Din jur se aud gemete şi oftaturi. Doamna englezoaică îşi înăbuşă un strigăt. Grasul dă cu pumnul în masă. Tânăra drăguță avea căştile la urechi şi nu a auzit anunțul. Acum şi le scoate.

— Ce s-a întâmplat? întreabă ea.

— Cineva s-a sinucis, şi acum suntem blocați aici, în mijlocul pustietății, scheaună bărbatul în negru. Iar eu am o întâlnire peste o oră.

Ea îl priveşte cu ochii ei perfecți de safir.

— Scuză-mă. Ai spus că s-a sinucis cineva?

— Da, asta am spus, răspunde el tărăgănat, fluturându-şi Blackberry-ul.

— Şi te plângi că o să întârzii? şuieră ea cu cea mai rece voce posibilă.

El o fixează cu privirea.

— Am o întâlnire importantă, mormăie el.

Ea îl priveşte cu dispreţ, apoi se ridică şi, în timp ce se îndreaptă spre bar, se întoarce şi spune, suficient de tare încât să audă întregul vagon:

— Tâmpitule!

Eu şi doamna englezoaică bem la bar un pahar de Chardonnay, ca să ne mai înveselim. S-a întunecat de-acum, şi ploaia s-a oprit. Reflectoare imense luminează şinele, dând la iveală un balet sinistru de poliţişti, ambulanţe, pompieri. Încă simt zvâcnetul trenului lovind trupul bietei femei. Cine era? Câţi ani avea? Ce disperare, ce deznădejde a putut s-o aducă aici, în seara asta, să aştepte trenul, îngenuncheată pe şine, cu mâinile împreunate?

— Nu ştiu dacă mă crezi, dar mă duc la o înmormântare, spune englezoaica, pe care o cheamă Cynthia, şi chicoteşte sec.

— Ce trist! exclam eu.

— La o prietenă de-a mea. Gladys. Mâine-dimineaţă. A avut tot felul de probleme groaznice de sănătate, dar a fost foarte curajoasă. Am admirat-o nespus.

Franceza ei e excelentă, cu doar o urmă de accent britanic. Când îi spun asta, zâmbeşte din nou.

— Am trăit toată viaţa în Franţa. M-am măritat cu un francez.

Îmi face cu ochiul.

Tânăra drăguţă vine din nou în vagonul-restaurant şi se aşază nu departe de noi. Vorbeşte la telefon, gesticulând. Pare agitată.

Cynthia continuă:

— Şi, când l-am lovit pe bietul om care s-a hotărât să-şi pună capăt zilelor, mă străduiam să aleg un poem pe care să-l citesc la înmormântarea lui Gladys.

— Şi l-ai găsit? o întreb eu.

— Da, l-am găsit. Ai auzit vreodată de Christina Georgina Rossetti?

— Mă tem că nu mă pricep prea bine la poezie, recunosc eu cu o grimasă.

— Nici eu. Dar am vrut să aleg ceva care nu e nici morbid, nici trist, şi cred că am găsit ceva potrivit în cele din urmă. Christina Rossetti a fost o poetă din perioada victoriană, total necunoscută, cred eu, în Franța, şi pe nedrept, căci, după părerea mea, este extrem de talentată. Fratele ei, Dante Gabriel Rossetti, a fost în centrul atenției. A fost destul de celebru. Poate i-ai văzut picturile. Prerafaelit. Destul de bun.

— Nu mă pricep nici la tablouri.

— O, haide, sunt convinsă că i-ai văzut lucrările. Acele doamne serioase, senzuale, cu păr arămiu fluturând, guri pline şi rochii lungi.

— Poate. Ridic din umeri şi zâmbesc văzând modul expresiv în care sugerează din mişcări formele generoase. Dar cum e poezia surorii lui? Vrei să mi-o citeşti?

— Da. Şi o să ne gândim la omul care tocmai a murit, bine?

— A fost o femeie. Mi-au spus conductorii.

— Atunci, o să citesc acest poem pentru ea. Dumnezeu s-o odihnească!

Cynthia scoate cartea de poezii din geantă, îşi pune pe nas ochelarii mari şi rotunzi şi începe să citească poemul cu o voce puternică, teatrală:

Când voi muri, voi, dragii mei,
Să nu-mi cântați vreun cântec trist,
Să nu-mi sădiți roze la creştet,
Şi nici vreun chiparos umbros.
Fiți iarba verde care stă deasupra-mi

Pe care ploi şi rouă o udă ne-ncetat,
Şi de vă veți usca, aminte să v-aduceți,
Şi de vă veți usca, atunci uitați.

Vocea ei continuă să se audă, plutind prin liniştea căzută brusc, deasupra zgomotelor de răzuire şi de raşchetare ce se aud de afară, la care nici nu vreau să mă gândesc. Este un poem dureros, minunat de simplu şi care cumva mă umple de speranță. După ce termină de citit, câțiva îi mulțumesc murmurând, şi fata cea frumoasă are chipul scăldat în lacrimi.

— Mulțumesc, îi spun.

Cynthia înclină din cap.

— Mă bucur că ți-a plăcut. Cred că este foarte potrivit.

Fata se apropie de noi cu timiditate. O întreabă pe Cynthia cum îl cheamă pe autorului poeziei şi îşi notează în carnețel. O invit să ni se alăture, şi ea se aşază recunoscătoare. Ne spune că speră că nu o considerăm grosolană fiindcă l-a pus la punct, mai devreme, pe bărbatul în negru.

Cynthia rosteşte dispreţuitor:

— Grosolană? Draga mea, ai fost remarcabilă.

Fata zâmbeşte cu tristeţe. Este deosebit de atrăgătoare. Are un trup excepțional – forma sânilor de-abia vizibilă sub puloverul larg, negru, linia lungă a şoldurilor şi a picioarelor, fundul bombat în blugii Levis strâmți.

— Ştiți, nu pot să nu mă gândesc la ce s-a întâmplat, şopteşte ea. Aproape că mă simt responsabilă, de parcă l-aş fi ucis chiar eu pe bietul om.

— Nu s-a întâmplat aşa ceva, o încurajez eu.

— Poate. Dar nu mă pot stăpâni. Simt în permanență izbitura aceea. Se cutremură. Şi mă gândesc la cel care conducea trenul... Vă puteți imagina? Iar la trenurile astea

de mare viteză cred că nu ai cum să frânezi suficient de repede. Şi la familia respectivei. Am auzit când ai spus că era o femeie... Mă întreb dacă au fost anunțați. A fost oare identificată? Poate nu ştie nimeni. Cei dragi poate nici nu au habar că mama, sora, fiica, soția lor, ce-o fi, a murit. Nu suport. Începe din nou să plângă, foarte încet. Vreau să cobor din trenul ăsta îngrozitor, vreau să nu se fi întâmplat asta niciodată, vreau ca femeia aceea să fie încă în viață!

Cynthia o ia de mână. Eu nu îndrăznesc. Nu vreau ca această ființă încântătoare să creadă că mă dau la ea.

— Toți simțim asta, îi spune Cynthia pe un ton mângâietor. Ce s-a întâmplat în seara asta e îngrozitor. Oribil. Cine ar putea să nu se simtă trist?

— Bărbatul ăla... Bărbatul ăla care tot spunea că o să întârzie, suspină ea, şi au mai fost şi alții. I-am auzit eu.

Şi pe mine mă va bântui sunetul acelei izbituri. Nu îi spun, fiindcă frumusețea ei copleşitoare e mai puternică decât forța hidoasă a morții. În seara asta, sunt inundat de moarte. Niciodată în viața mea moartea nu a plutit atât de dens în jurul meu, ca un fluture de noapte insistent. Cimitirul pe care îl văd de la fereastra apartamentului meu. Pauline. Carcasele de animale împrăştiate pe drum. Haina roşie a mamei pe podeaua din *petit salon.* Blanche. Mâinile feminine ale lui Angèle mânuind morții. Femeia disperată, fără chip, aşteptând în ploaia măruntă apropierea trenului.

Şi sunt bucuros, atât de bucuros, uşurat chiar, că nu sunt decât un bărbat, un simplu bărbat, care în fața morții simte mai degrabă impulsul de a întinde mâna şi de a pipăi sânii acestei străine minunate decât pe cel de a izbucni în lacrimi.

Nu mă plictisesc niciodată de aspectul exotic al dormitorului lui Angèle, cu tavanul auriu ca şofranul şi cu pereții în culoarea caldă a scorțişoarei, făcând un contrast atât de interesant cu morga în care lucrează. Uşa, ramele

ferestrelor şi podeaua sunt vopsite în albastru-închis, ca noaptea. La ferestre atârnă sariuri brodate din mătase galbenă şi portocalie, şi felinare mici, filigranate, din Maroc, răspândesc o strălucire tremurătoare, de lumânare, pe patul acoperit cu cearşafuri de pânză cafenie. În seara asta, petale de trandafir sunt presărate pe perne.

— Ce-mi place la tine, Antoine Rey, spune ea, străduindu-se să-mi desfacă nerăbdătoare cureaua (iar eu pe a ei), este că, sub exteriorul acesta romantic, de bărbat bine-crescut, sub acei blugi curați şi cămăşi albe, sub acele pulovere de Shetland, nu eşti altceva decât un obsedat sexual.

— Nu aşa sunt toți bărbații? replic eu, luptându-mă cu cizmele ei negre de motociclist, înalte până la genunchi, din piele.

— Majoritatea bărbaților sunt obsedați de sex, dar unii chiar mai mult decât alții.

— Era o fată în tren...

— Îhâm, face ea, descheindu-mi cămaşa.

Cizmele îi cad cu un zgomot surd de podea.

— Uimitor de atrăgătoare.

Angèle zâmbeşte larg, strecurându-se din blugii negri.

— Ştii că nu sunt genul gelos.

— A, da, ştiu asta. Dar, mulțumită ei, am putut să trec prin acele ore îngrozitoare de aşteptare din tren, în timp ce o raşchetau pe biata femeie de pe roți.

— Şi pot să te întreb cum ai trecut prin acele trei ore mulțumită acestei fete uimitor de atrăgătoare?

— Citind poeme victoriene.

— Da, cum să nu!

Râde cu râsul acela încet, sexy, gutural, care îmi place atât de mult, şi o strâng la piept, sărutând-o cu aviditate. Fac sex cu ea de parcă nu mai există ziua de mâine. Petalele parfumate de trandafir i se amestecă în păr, şi simt în gură

gustul dulce-amărui. Am impresia că nu pot să mă satur de ea, ca şi cum am fi împreună pentru ultima dată. Sunt înnebunit de dorinţă. Tânjesc să-i spun că o iubesc, dar nici un cuvânt nu-mi iese de pe buze, numai gemete şi murmure.

— Ştii, ar trebui să petreci mai mult timp în tren, mormăie ea ameţită, în timp ce stăm epuizaţi, întinşi în patul cu cearşafuri de pânză mototolite.

— Iar mie îmi pare rău de toţi morţii aceia de care te ocupi. Habar nu au ce bună eşti la pat.

Mai târziu, mult mai târziu, după ce am făcut duş, am luat o gustare târzie, alcătuită din brânză şi pâine Poilâne, am băut câteva pahare de Bordeaux, am fumat câteva ţigări şi ne-am instalat în living, Angèle, întinsă comod pe canapea, îmi cere în cele din urmă:

— Spune-mi. Spune-mi totul despre June şi Clarisse.

Scot din rucsac fişa medicală, fotografiile, scrisorile, raportul detectivilor şi DVD-ul. Ea mă priveşte, cu paharul în mână.

— Nu ştiu de unde să încep, zic eu încet, simţindu-mă confuz.

— Imaginează-ţi că spui o poveste. Imaginează-ţi că nu ştiu nimic, absolut nimic. Nu te-am cunoscut niciodată, şi trebuie să explici totul, cu mare atenţie, cu detaliile potrivite. O poveste. A fost odată ca niciodată...

Întind mâna şi iau o ţigară Marlboro din pachetul ei. Nu o aprind, doar o ţin între degete. Mă ridic, cu faţa spre vechiul şemineu, în care flăcările se sting încet, şi tăciunii sclipesc roşii în întuneric. Îmi place şi camera asta, dimensiunea ei, bârnele, pereţii acoperiţi cu cărţi, masa veche, pătrată, din lemn, grădina tăcută pe care nu pot să o văd, căci obloanele sunt lăsate în timpul nopţii.

— A fost odată ca niciodată, în vara anului 1972, când o femeie măritată se duce pe insula Noirmoutier cu socrii şi

cu cei doi copii. E în vacanță pentru două săptămâni, şi soțul ei va veni în weekenduri, dacă nu e prea ocupat. O cheamă Clarisse, este dulce şi frumoasă, nu o pariziană sofisticată...

Mă opresc. Mi se pare ciudat să vorbesc despre mama la persoana a treia.

— Continuă, mă îndeamnă Angèle. Te descurci bine.

— Clarisse provine din Cévennes, iar părinții ei erau oameni simpli, de la țară. Dar ea s-a măritat într-o familie bogată, bine situată, din Paris. Soțul ei e un avocat nonconformist, François Rey, renumit pentru procesul Vallombreux de la începutul anilor şaptezeci.

Vocea îmi tremură. Angèle are dreptate, este o poveste. Povestea mamei mele. Şi nu am spus-o nimănui niciodată. După o pauză, continui:

— La Hotel Saint-Pierre, Clarisse cunoaşte o americancă pe nume June, mai în vârstă decât ea. Cum s-au cunoscut? Poate când au coborât să bea ceva la bar, într-o seară. Poate într-o după-amiază, la plajă. Poate la micul dejun, la prânz, la cină. June are o galerie de artă în New York. Este lesbiană. Era acolo cu o prietenă? Era singură? Tot ce ştim este că, în acea vară, June şi Clarisse se îndrăgostesc. Nu este... doar o aventură, o poveste de o vară... Nu e doar sex. Este dragoste. O dragoste ca un uragan, neaşteptată, ca un vârtej... Dragoste adevărată – genul care se întâmplă doar o dată în viață...

— Aprinde-ți o țigară, îmi ordonă Angèle. Te va ajuta.

Mă supun. Inhalez adânc. Are dreptate. Mă ajută.

— Desigur, nimeni nu trebuie să ştie. Sunt prea multe în joc. June şi Clarisse se întâlnesc de câte ori pot în cursul verii lui 1972 şi la începutul anului 1973, dar nu foarte des, căci June locuieşte la New York. Însă vine la Paris cam în fiecare lună pentru afaceri, şi aşa se întâlnesc, la hotelul lui June. Apoi, în vara lui 1973, fac planuri să petreacă iarăşi

timp împreună, la Noirmoutier. Lucrurile nu sunt la fel de simple şi de uşoare pentru June şi pentru Clarisse în acea vară. Chiar dacă soțul lui Clarisse nu vine prea des acolo, căci lucrează şi călătoreşte, într-o zi, soacra, Blanche, are o bănuială oribilă, persistentă. Ştie. Şi, în ziua aceea, se hotărăşte.

— Ce vrei să spui? întreabă Angèle, alarmată.

Nu răspund. Îmi continui povestea, concentrat, fără să mă grăbesc.

— Cum de ştie Blanche? Ce vede? O privire trecătoare plină de dor, care durează o secundă prea mult? O mână tandră care mângâie un braț gol? Un sărut interzis? O siluetă zărită în noapte, strecurându-se dintr-o cameră în alta? Orice a văzut Blanche, a păstrat pentru sine. Nu i-a spus soțului ei. Nici fiului. De ce? Fiindcă ruşinea e prea mare. Oroarea şi ruşinea provocate de faptul că nora ei, acum o Rey, acum mamă, are o aventură – şi, ca să pună capac la toate, o aventură cu o femeie. Numele familiei Rey nu poate fi pătat. Doar peste cadavrul ei. A muncit prea mult pentru asta. Nu a venit pe lume pentru aşa ceva. Ea, o Fromet din Passy, măritată cu un Rey din Chaillot – nu, aşa ceva era inimaginabil. Era monstruos. Trebuia să se sfârşească. Rapid.

Destul de ciudat, sunt foarte calm când spun povestea, povestea mamei mele. Nu mă uit la Angèle, fiindcă ştiu că trebuie să fie şocată. Ştiu cum trebuie să îi pară vorbele mele, forța lor, influența lor. Nu am spus niciodată această poveste, nu am pronunțat niciodată această secvență precisă de propoziții, niciodată nu am rostit ce spun acum, şi fiecare cuvânt e parcă o naştere, şocul aerului rece pe un trup fragil şi gol care alunecă din pântece.

— Blanche o înfruntă pe Clarisse la Noirmoutier, la hotel. Clarisse plânge, e supărată. Are loc o scenă în camera lui Blanche de la etajul întâi. Blanche o avertizează. Este

înspăimântătoare, îngrozitoare. Blanche o amenință, îi spune că o să le dezvăluie aventura soțului ei, fiului ei. Îi spune că îi va lua copiii. Clarisse suspină, nu, nu, nu o va mai vedea niciodată pe June. Dar nu poate. E peste puterea ei. Se întâlneşte iar şi iar cu June şi îi povesteşte tot, dar June râde de toate astea. Nu se teme de o bătrână snoabă. În ziua în care June pleacă la Paris ca să zboare înapoi la New York, Clarisse îi strecoară o scrisoare de dragoste pe sub uşa camerei. Dar June nu o primeşte niciodată, căci este interceptată de Blanche. Şi atunci încep cu adevărat necazurile.

Angèle se ridică să răscolească tăciunii din şemineu, căci în cameră începe să se răcorească. E târziu acum – cât de târziu, asta nu ştiu. Îmi dau seama de oboseala ca de plumb care îmi îngreunează pleoapele. Dar ştiu că trebuie să îmi duc povestea până la capăt, până la partea de care îmi e groază, partea pe care nu vreau să o rostesc cu glas tare.

— Blanche îşi dă seama că June şi Clarisse sunt încă iubite. Din scrisoarea furată, află că Clarisse visează la un viitor cu June şi cu copiii. Cumva, undeva. Citeşte cu silă şi cu repulsie. Nu, nu există nici un viitor pentru June şi Clarisse. Nici un viitor nu e posibil pentru ele. Nu în lumea ei. Şi în nici un caz nepoții ei, nişte Rey, nu vor avea nimic de-a face cu asta. Se duce la un detectiv particular din Paris şi îi explică faptul că vrea ca nora ei să fie urmărită. Plăteşte o mulțime de bani pentru asta. Din nou, nu spune nimic familiei. Clarisse crede că e în siguranță. Aşteaptă ziua când ea şi June vor fi libere. Ştie că trebuie să-şi părăsească soțul, ştie ce va presupune asta. Îi e teamă pentru copiii ei, dar e îndrăgostită şi crede că dragostea va găsi o soluție. Copiii sunt bunul ei cel mai de preț – la fel şi June. Îi place să-şi imagineze un loc, un loc sigur, unde într-o zi să poată trăi cu June şi cu copiii. June e mai în vârstă, mai

înțeleaptă. Ştie. Ştie că două femei nu pot trăi împreună ca un cuplu şi să fie tratate normal. Asta poate să se întâmple la New York, dar nu la Paris. Nu în 1973. Şi, cu siguranță, nu în societatea în care trăieşte familia Rey. Încearcă să îi explice asta lui Clarisse. Spune că trebuie să aştepte, să aibă răbdare, că lucrurile se pot petrece încet, pas cu pas, cu mai puține dificultăți. Dar Clarisse este mai tânără şi mai nerăbdătoare. Nu vrea să aştepte. Nu vrea să aibă răbdare.

Încep să simt în cele din urmă durerea, ca pe un prieten familiar şi periculos, pe care îl primeşti cu îngrijorare. Pieptul mi se strânge, de parcă e prea mic pentru plămânii mei. Mă opresc şi inspir adânc de câteva ori. Angèle vine şi se aşază în spatele meu, cu trupul cald lipit de al meu. Asta îmi dă puterea să continui.

— Acel Crăciun e oribil pentru Clarisse. Niciodată nu s-a simțit mai singură. Îi e un dor nebun de June. June are viața ei plină, activă, în New York, galeria ei, societatea ei, prietenii ei, artiştii ei. Clarisse nu are decât copiii. Nu are alți prieteni în afară de Gaspard, fiul cameristei soacrei ei. Dar poate avea încredere în el? Ce poate să-i spună? Nu are decât cincisprezece ani, e doar puțin mai mare decât fiul ei, un tânăr drăguț şi simplu. Ce poate el să înțeleagă? Ştie că două femei se pot îndrăgosti? Că asta nu înseamnă neapărat că sunt rele, nişte păcătoase imorale? Soțul ei este dedicat muncii, proceselor, clienților. Poate că ea încearcă să-i spună, poate îi dă de înțeles, dar el e prea ocupat să audă. A scos-o de nicăieri, era doar o fată din Provence, atât de simplă, că părinții lui au fost şocați. Dar era frumoasă, cea mai încântătoare, proaspătă, dulce fată pe care o cunoscuse vreodată. Ei nu-i păsa de averea lui, de numele familiei Rey, de Fromet, de proprietăți, de înalta societate. Îl făcea să râdă. Niciodată nu îl făcuse cineva să râdă pe François.

Brațele lui Angèle se strecoară în jurul gâtului meu, şi buzele ei fierbinți îmi sărută ceafa. Îmi îndrept umerii. Mă apropii de sfârşitul poveştii.

— Blanche primeşte raportul detectivului în ianuarie 1974. Totul e acolo. Tot. De câte ori s-au întâlnit femeile, unde, când. Fotografii şi de toate. Blanche e scârbită. E înfuriată la culme. Aproape că îi spune soțului ei. Aproape că îi vine să îi bage totul sub nas – e atât de revoltată, de dezgustată, de îngrozită. Dar nu o face. June Ashby observă că sunt urmărite. La rândul ei, îl urmăreşte pe detectiv până la reşedința familiei Rey. O sună pe Blanche să îi ordone să-şi vadă de nenorocita ei de viață, dar Blanche nu îi telefonează înapoi. June ajunge la cameristă sau la fiul cameristei. Îi spune lui Clarisse să aibă grijă, încearcă să o avertizeze, să îi explice că trebuie să lase lucrurile să se mai domolească un pic, că trebuie să fie discrete, că trebuie să aştepte. Dar Clarisse nu poate admite asta. Nu suportă ideea de a fi urmărită. Ştie că Blanche o s-o cheme la ea, să îi arate fotografiile incriminatoare. Ştie că Blanche o va forța să nu o mai vadă niciodată pe June, că o va amenința că îi ia copiii. Aşa că, într-o dimineață rece, însorită de iarnă, în februarie, Clarisse aşteaptă până când copiii pleacă la şcoală, până când soțul ei pleacă la birou, îşi pune paltonul ei roşu frumos şi o ia pe jos din bulevardul Kléber spre Henri-Martin. Este un drum scurt, pe care l-a parcurs de multe ori cu copiii, cu soțul, dar nu de curând, nu de la Crăciun, nu de când ştie că Blanche vrea să o scoată pe June din viața ei. Merge atât de repede, încât de-abia mai poate să răsufle, iar inima îi bate prea tare, prea repede, dar îşi continuă drumul, fără să țină cont de nimic, hotărâtă să ajungă acolo cât mai curând posibil. Urcă scările şi sună la sonerie cu un deget tremurător, şi Gaspard, prietenul ei, deschide şi îi zâmbeşte. Trebuie să o vadă imediat pe *Madame. Madame* este în *petit salon,* îşi termină micul

dejun. Odette o întreabă dacă vrea ceai sau cafea. Clarisse îi spune că nu, nu are de gând să stea mult, vrea doar să-i spună ceva lui *Madame* şi va pleca. *Monsieur* e acasă? Nu, *Monsieur* nu e acolo. Blanche stă la masă şi îşi citeşte corespondența. Poartă un chimonou de mătase şi are bigudiuri în păr. Când îşi ridică privirea spre Clarisse, nu pare să se bucure să o vadă. Îi ordonă lui Odette să le lase singure şi să închidă uşa. Apoi se ridică. Fluturând un document sub nasul lui Clarisse, mârâie: „Ştii ce sunt astea, bănuieşti oare?" „Da, ştiu", răspunde Clarisse liniştită. „Sunt poze cu mine şi cu June, ai pus să fim urmărite." Blanche simte un val de furie nestăpânită. Cine se crede țăranca asta? N-are educație. Nu e de familie bună. E adunată din şanț. O țărăncuță necioplită, şleampătă, vulgară. „Da, am fotografii cu aventura ta dezgustătoare. Am tot aici, să îți arăt. Vezi? E totul aici, *când* te-ai întâlnit cu ea, *unde* te-ai întâlnit cu ea. Iar acum totul va ajunge la François, ca să ştie cine e cu adevărat nevastă-sa, să vadă că nu e potrivită să fie mama copiilor lui." Clarisse îi răspunde, foarte calmă, că nu îi e teamă. Blanche poate să facă asta, poate să le arate totul lui François, lui Robert, lui Solange. N-are decât să arate întregii lumi. „O iubesc pe June, şi ea mă iubeşte pe mine, şi vrem să ne petrecem restul vieții împreună cu copiii noştri. Asta e exact ce ar trebui să se întâmple, gata cu ascunzişurile, gata cu minciunile. O să îi spun chiar eu lui François. O să fie un divorț. O să le explicăm copiilor cât mai blând posibil. François este soțul meu, şi eu trebuie să-i spun, pentru că îl respect." Veninul lui Blanche creşte, uriaş, umflat peste măsură. „Ce ştii tu despre respect? Ce ştii tu despre valorile familiei? Nu eşti altceva decât o târfă. Şi nu o să-ți permit să ne terfeleşti numele cu aventura ta lesbiană revoltătoare. Vei înceta să o vezi pe femeia asta imediat şi vei face exact ce ți se spune. O să-ți păstrezi rangul..."

Mă opresc, iar vocea mea e doar o şoaptă dogită. Gâtul mi-e uscat ca iasca. Mă duc în bucătărie şi îmi torn cu mâini tremurătoare un pahar de apă. Îl golesc dintr-o sorbitură, şi paharul clănţăne, lovindu-se de dinţii mei din faţă. Când mă întorc la Angèle, îmi sare în ochi cea mai neaşteptată şi mai neplăcută imagine, ca un tablou rezemat acolo împotriva voinţei mele.

Văd o femeie îngenuncheată pe şine la amurg, şi văd trenul apropiindu-se de ea în viteză. Femeia poartă un palton roşu.

Odette stă lângă uşa închisă. A rămas acolo de când *Madame* i-a ordonat să plece, cu urechea lipită de tăblie, deşi nu e nevoie, căci *Madame* ţipă îngrozitor. A auzit tot, întregul scandal. Acum aude tonul ferm al lui Clarisse: „Nu. La revedere, Blanche", după care un zgomot de încăierare, ecoul unei lupte scurte, o inspiraţie bruscă, o exclamaţie, dar nu-şi poate da seama a cui voce e, apoi o căzătură surdă, ceva greu care se prăbuşeşte la podea. Apoi vocea lui *Madame:* „Clarisse! Clarisse!", după care: „Oh, Doamne". Uşa se deschide, *Madame* are o faţă descompusă, pare împietrită. Arată de-a dreptul caraghios cu bigudiurile care îi saltă pe cap, şi îi trebuie vreo două minute până să poată vorbi, să se adreseze lui Odette. „A fost un accident. Sună-l pe doctorul Dardel, repede!" „Ce accident?" se întreabă Odette, alergând să-l găsească pe fiul ei, căruia îi spune să-l cheme imediat pe doctorul Dardell, după care se întoarce în grabă în *petit salon,* unde *Madame* o aşteaptă întinsă pe canapea. „Ce accident? Ce s-a întâmplat?" „A fost o ceartă", geme *Madame*, cu vocea gâtuită. „Voia să plece, iar eu am ţinut-o. Nu terminasem ce aveam să-i spun şi am apucat-o de mânecă, iar ea a căzut prosteşte, în faţă, şi s-a lovit cu capul de colţul mesei de acolo, uite, unde e cel mai ascuţit." Şi Odette se uită şi vede colţul ascuţit, colţul de sticlă, şi o zăreşte pe Clarisse întinsă pe covor, fără să se mişte, fără să

respire, cu chipul golit de culoare, şi spune: „Vai, *Madame*, e moartă”. Apoi soseşte doctorul Dardell, medicul de familie demn de încredere, bătrânul, vechiul prieten. O examinează pe Clarisse şi rosteşte aceleaşi cuvinte: „E moartă”. Blanche îşi frânge mâinile, suspinând, şi îi spune doctorului că a avut loc un accident înfiorător, un accident stupid, îngrozitor de stupid. În timp ce semnează certificatul de deces, doctorul o priveşte pe Blanche, ținând stiloul în aer, şi spune: „Nu rămâne decât un singur lucru de făcut. Nu există decât o soluție, Blanche. Trebuie să ai încredere în mine. Lasă-mă să fac ce am de făcut”.

Mă opresc. Acesta este sfârşitul poveştii.

Angèle mă răsuceşte cu blândețe ca să îi văd fața. Îmi cuprinde obrajii cu palmele şi mă priveşte îndelung.

— Aşa s-a întâmplat, Antoine? mă întreabă ea foarte încet.

— Nu voi şti niciodată adevărul. Mai aproape de atât nu pot să ajung.

Angèle se duce spre şemineu şi îşi sprijină capul de lemnul fin al cadrului, apoi se uită din nou la mine.

— Ai reuşit vreodată să stai de vorbă cu tatăl tău despre asta?

Tata. De unde să încep să-i spun? Cum pot să descriu ultima noastră conversație, din urmă cu câteva zile? În seara aceea, după ce am plecat de la birou, mă simțisem îndemnat să vorbesc deschis cu el. Indiferent de ce îmi ceruse Mélanie. Indiferent de cât de tare încerca să mă împiedice, din motive numai de ea ştiute. Trebuia să stau de vorbă cu el atunci. Nu mai voiam să aştept. Nu mai voiam să ghicesc. Ce ştia mai exact despre moartea lui Clarisse? Ce i se spusese? Ştia despre June Ashby?

Când ajunsesem, tata şi Régine luau masa în fața televizorului. Se uitau la ştiri; se apropiau alegerile prezidențiale în Statele Unite. Bărbatul înalt şi subțire, cu

puțin mai în vârstă decât mine, cel pe care oamenii îl numeau „Kennedy de culoare”. Tata era tăcut, obosit, fără poftă de mâncare. Trebuia să înghită pumni de pastile. Régine îmi zisese şoptit că săptămâna următoare era programat să se interneze în spital. Urma o perioadă grea. Clătinase deznădăjduită din cap. După ce masa se terminase, pe când Régine vorbea la telefon cu o prietenă în altă cameră, îi spusesem tatei, sperând că o să-şi desprindă privirea de la televizor, că voiam să stau de vorbă cu el, dacă era de acord. Încuviințase din cap cu un soi de mormăit pe care l-am luat drept un răspuns afirmativ. Dar când, în cele din urmă, întorsese ochii spre mine, erau atât de obosiți, că am tăcut instantaneu. Erau ochii cuiva care ştia că era pe moarte, care nu mai suporta să mai existe pe fața acestui pământ. În acei ochi era atâta suferință şi o supunere tăcută, că am fost mişcat. Dispăruse avocatul genial. Dispăruse tatăl dictator. Dispăruse cenzorul arogant. Mă uitam la un bătrân bolnav, cu respirația urât mirositoare, care era pregătit să moară şi care nu mai voia să asculte – pe mine sau pe oricine altcineva.

Era prea târziu. Prea târziu să ajung la sufletul lui şi să îi spun că îmi păsa, prea târziu să îi spun că ştiam că are cancer, că ştiam că murea, prea târziu să îl întreb despre Clarisse şi despre June, prea târziu să risc să pătrund în acel teritoriu împreună cu el. Clipea încet, fără să fie măcar curios. Aştepta să vorbesc, şi când, în final, nu am spus nimic, a ridicat slăbit din umeri şi şi-a întors privirea din nou spre televizor. Nici măcar nu mă întrebase ce voiam. Mă simțisem de parcă se lăsase o cortină peste o scenă. Spectacolul se încheiase. „Haide, Antoine. E tatăl tău. Întinde-te, ia-l de mână, asigură-te că e conştient că eşti aici, chiar dacă nu te simți în stare, fă un efort, spune-i că îți pasă, spune-i înainte să fie prea târziu. Uită-te la el, moare, nu a mai rămas mult timp. Nu a mai rămas timp.”

Mi-l amintesc pe când era tânăr, când zâmbetul lui lumina ca un far chipul altfel sever, când avea părul negru şi des, nu firele rare şi subţiate de acum. Îmi amintesc cum ne lua în braţe şi ne săruta cu drag, cum o ducea pe Mélanie pe umeri prin Bois de Boulogne, cum mâna lui protectoare sprijinită între omoplaţii mei mă împingea uşor înainte, făcându-mă să mă simt cel mai puternic băiat din lume. Îmi amintesc cum, după moartea mamei, se închisese în sine, săruturile tandre nu mai apăruseră, cum devenise pretenţios şi inflexibil, cum critica, cum judeca, cum mă făcea să mă simt nefericit. Voiam să-l întreb ce îl făcuse atât de acru, de ostil. Pierderea lui Clarisse? Pierderea singurei persoane care îl făcuse vreodată fericit? Descoperirea faptului că nu îi fusese fidelă? Că iubise pe altcineva? Că iubise o femeie? Asta fusese umilinţa finală, care îi sfărâmase tatei inima, care îi zdrobise sufletul?

Dar nu îl întrebasem nimic. Absolut nimic. Mă ridicasem şi mă îndreptasem spre uşă. El nu făcuse nici o mişcare. Televizorul continua să urle. La fel şi vocea lui Régine de alături.

„La revedere, tată."

Mormăise din nou, fără să mă privească. Plecasem, închizând uşa în urma mea. Pe scări nu îmi mai putusem stăpâni lacrimile amare de durere şi de remuşcare, care păreau să îmi ardă pielea.

— Nu, nu am putut să vorbesc cu tata. Nu am putut s-o fac.

— Nu te învinovăţi, Antoine. Nu te acuza şi mai mult.

Nevoia de somn mă acaparează ca o pătură grea aruncată peste cap. Angèle mă duce spre pat şi mă uimeşte blândeţea mâinilor ei, acele mâini respectuoase şi iubitoare care au zilnic de-a face cu moartea. Cad într-un somn neliniştit, ca şi cum mă scufund într-o mare întunecoasă, fără fund. Am vise ciudate – mama, în paltonul ei roşu,

îngenunchind în fața trenului, tata cu zâmbetul lui fericit din trecut, urcând spre un pisc înşelător de abrupt, acoperit de zăpezi, cu chipul ars de soare, Mélanie îmbrăcată într-o rochie lungă şi neagră, plutind pe suprafața unei piscine întunecate, cu brațele întinse şi cu ochelarii pe nas, iar eu mergând cu paşi mari printr-o pădure deasă, cu picioarele goale într-un sol noroios, plin de insecte.

Când mă trezesc, e dimineață şi, pentru o secundă îngrozitoare, nu îmi dau seama unde mă aflu. Apoi îmi amintesc. La Angèle. În casa ei din secolul al XIX-lea, remarcabil renovată, care fusese înainte o şcoală primară. Situată lângă un râu din inima localității Clisson, acel orăşel istoric din apropiere de Nantes, de care nu auzisem niciodată înainte să o cunosc. Pe zidurile de granit se cațără iedera, două coşuri mari domină acoperişul cu țiglă, şi are o grădină închisă, încântătoare, vechiul loc de joacă al copiilor. Sunt în patul confortabil al lui Angèle. Dar ea nu e lângă mine. Locul de alături e rece. Mă ridic din pat şi mă duc jos. Mă întâmpină aroma de cafea şi de pâine prăjită. O lumină palidă, galbenă, se strecoară pe geam. Afară, grădina e presărată cu chiciură, precum glazura de pe tort. De unde mă aflu, abia zăresc vârful ruinelor castelului medieval din Clisson.

Angèle stă la masă, îmbrățişându-şi un genunchi, cufundată adânc în citirea unui document. Alături, laptopul ei e deschis. Când mă apropii, văd că studiază fişa medicală a mamei. Ridică privirea şi, după cearcănele de sub ochi, îmi dau seama că nu a dormit prea mult.

— Ce faci? o întreb.

— Te aşteptam. Nu am vrut să te trezesc.

Se ridică, îmi toarnă o ceaşcă de cafea şi mi-o întinde. Văd că e îmbrăcată de plecare, cu obişnuiții ei blugi negri, cizme şi un pulover negru pe gât.

— Arăți de parcă nu prea ai dormit.

— Am citit fişa medicală a mamei tale.

Ceva din felul cum o spune mă face să o privesc mai cu atenție.

— Ai observat ceva?

— Da, răspunde. Am observat. Stai jos, Antoine.

Mă aşez lângă ea. În bucătărie e soare şi cald, şi, după somnul neliniştit şi acele vise vii, tulburătoare, nu cred că pot face față unor veşti dureroase. Îmi adun forțele.

— Ce ai observat?

— După cum ştii, eu nu sunt medic. Dar lucrez într-un spital şi am de-a face cu moartea în fiecare zi. Citesc şi fişe medicale, stau de vorbă cu medici. Am cercetat fişa mamei tale în timp ce dormeai şi mi-am luat notițe. Am făcut câteva cercetări pe internet şi am trimis câteva e-mailuri unor prieteni de-ai mei care sunt medici.

— Şi? întreb, incapabil dintr-odată să îmi beau cafeaua.

— Mama ta începuse să aibă migrene cu doi ani înainte să moară. Nu foarte des, dar erau puternice. Îți aminteşti?

— O dată sau de două ori. Trebuia să stea întinsă pe întuneric, şi doctorul Dardel venea să o consulte.

— Cu câteva zile înainte să moară, a avut o migrenă şi a fost consultată de medicul ei. Uite, poți citi aici.

Îmi dă un bilet fotocopiat, cu scrisul întortocheat al doctorului Dardel. Am mai văzut asta. Era ultimul înscris din notițele lui înainte de moartea lui Clarisse. „7 februarie 1974. Migrenă, greață, vărsături, dureri oculare, vedere dublată.”

— Da, am văzut asta, spun. Şi ce?

— Ştii ce e un anevrism cerebral, Antoine?

— Ştiu că un anevrism e ca o mică bulă sau o mică băşicuță care se formează pe suprafața unei artere din creier. Ştiu că anevrismul are un perete subțire în comparație cu peretele mai gros al unei artere cerebrale. Iar pericolul apare când peretele mai subțire se rupe.

— E destul de clar. Bine.

Mai toarnă nişte cafea.

— De ce mă întrebi asta?

— Fiindcă eu cred că este posibil ca mama ta să fi murit din cauza unui anevrism cerebral.

O privesc într-o tăcere consternată. În cele din urmă, murmur:

— Nu crezi că a avut loc o luptă cu Blanche?

— O să îți spun ce cred că s-a întâmplat. Dar apoi va depinde de tine, Antoine. Va trebui să crezi ceea ce consideri tu că este adevărat.

— Ți se pare că exagerez povestea? Că îmi imaginez? Că sunt paranoic?

Îmi pune o mână împăciuitoare pe umăr.

— Sigur că nu. Calmează-te! Bunica ta a fost o ticăloasă bătrână şi homofobă. Dar ascultă-mă, bine? Pe 7 februarie 1974, doctorul Dardel o consultă pe mama ta pe bulevardul Kléber. Are o migrenă severă. E întinsă în pat, pe întuneric. Îi dă medicamentul obişnuit, şi migrena dispare a doua zi. Aşa crede el. Aşa crede ea. Aşa crede toată lumea. Dar vestea proastă legată de anevrismul cerebral este că se poate mări, încet, dar sigur, şi poate mama ta îl avea de ceva vreme în creier, dar nimeni nu ştia asta, şi asta era explicația pentru migrenele ei ocazionale. Când un anevrism se măreşte, înainte să se spargă, înainte să sângereze, pune presiune pe creier sau în locuri din apropierea creierului, cum ar fi, de exemplu, nervii optici, pe muşchii feței sau ai gâtului. „Migrenă, greață, vărsături, dureri oculare, vedere dublată.” Dacă doctorul Dardel ar fi fost puțin mai tânăr şi ceva mai dinamic, văzând acele simptome, ar fi trebuit să o trimită imediat la spital. Cei doi prieteni ai mei medici mi-au confirmat asta prin e-mail. Poate că doctorul Dardel a avut un program încărcat în ziua aceea, poate că era preocupat de alte chestiuni urgente, poate că nu a fost îngrijorat. Dar

anevrismul din creierul mamei tale a crescut şi s-a umflat. Şi, pe 12 februarie 1974, câteva zile mai târziu, s-a rupt.

— Spune-mi ce crezi că s-a întâmplat.

— S-a întâmplat în timp ce era cu bunica ta, în acea dimineață de 12 februarie. Povestea e aceeaşi, mama ta în paltonul roşu, mergând spre bulevardul Henri-Martin. Dar probabil că mama ta nu merge atât de repede, fiindcă nu se simte deloc bine. Încă îi e greață şi poate chiar a vomitat în acea dimineață. Se simte amețită, şi mersul nu îi e deloc sigur. Cel mai probabil, simte o înțepeneală a gâtului. Dar vrea să o înfrunte pe bunica ta, şi, din punctul ei de vedere, ăsta e doar sfârşitul migrenei. Nu e îngrijorată de propria sănătate. E mai preocupată de June. Şi de confruntarea cu bunica ta.

Îmi îngrop fața în mâini. Gândul că mama se îndrepta greoi spre bulevardul Henri-Martin, simțindu-se rău, cu brațele şi picioarele cântărindu-i o tonă, ducându-se să o înfrunte pe Blanche ca un soldățel brav pornind la bătălie, este de nesuportat.

— Continuă!

— Povestea urmează aceiaşi paşi ca a ta. Gaspard deschide uşa, poate observă cât de albă e la față, cu respirația întretăiată, dar ea are doar un singur țel, să o înfrunte pe bunica ta. Poate şi bunica ta observă ceva, că nora ei e alarmant de palidă, că vorbeşte neclar, că nu pare să stea drept, de parcă ar fi beată. Conversația e aceeaşi, Blanche flutură pozele, raportul detectivului, şi Clarisse îi spune că îşi va menține poziția, că nu va înceta să se vadă cu June, să o iubească pe June. Şi apoi se întâmplă. Brusc. Ca un fulger. Cea mai cumplită durere posibilă. Ca un glonț în ceafă. Clarisse se împleticeşte, îşi duce mâinile la tâmple şi se prăbuşeşte pe loc. Poate că se loveşte la cap de colțul mesei, dar deja a murit. Bunica ta nu mai poate face nimic. Medicul nu mai poate face nimic. Când ajunge, ştie. Ştie că

a făcut o greşeală când nu a trimis-o la spital, cu câteva zile în urmă. Probabil că a purtat povara acelei vini toată viața lui.

Acum înțeleg de ce Laurence Dardel a fost deranjată când i-am cerut fişa. Ştia că un ochi de medic putea descoperi cu uşurință greşeala tatălui ei.

Angèle se aşază pe genunchii mei, lucru destul de dificil, având în vedere ce picioare lungi are.

— Asta te ajută? Cât de puțin? mă întreabă încet.

O cuprind cu brațele, sprijinindu-mi bărbia în adâncitura gâtului ei.

— Nu ştiu. Ceea ce doare e să nu ştiu ce s-a întâmplat cu adevărat.

Mă mângâie pe păr.

— Când m-am întors de la şcoală în ziua aceea, când tata s-a împuşcat, nu am găsit nici un bilet. Nu a lăsat nimic. Asta ne-a înnebunit. Asta a înnebunit-o pe mama. Chiar înainte să moară, cu vreo câțiva ani în urmă, mama mi-a spus cât de îngrozitor a fost să nu ştie de ce s-a împuşcat tata, nici măcar după toți acei ani. Nu a existat altă femeie. Nu existau probleme financiare. Nici de sănătate. Nimic.

O țin strâns şi mă gândesc cum l-a descoperit pe tatăl ei mort, la treisprezece ani. Nici un bilet. Nici o explicație. Mă înfior.

— Nu am ştiut niciodată. A trebuit să trăim cu asta. Am învățat s-o facem. Nu a fost uşor, dar am reuşit.

Şi îmi dau seama că exact asta o să trebuiască să fac şi eu.

— E timpul, îmi spune Angèle cu hotărâre.

Bem cafeaua după prânz, şi soarele este atât de neobişnuit de cald, că stăm afară în curte, în fața bucătăriei. Mica grădină începe să se trezească încet la viață. Primăvara nu e departe. Mirosul ei îmi gâdilă nasul înfundat de

parizian. Miros de iarbă, umed, proaspăt şi înțepător. Delicios.

Mă uit la ea, surprins.

— Pentru ce?

— Să mergem!

— Unde?

Zâmbeşte.

— O să vezi. Îmbracă-te cu ceva gros! Vântul poate fi înşelător.

— Ce pui la cale?

— Nu ai vrea să ştii.

La început, nu mă simțeam confortabil când mergeam în spatele ei pe Harley-Davidson. Nu eram obişnuit cu motocicletele. Nu ştiam niciodată în ce parte să mă înclin la o curbă şi, băiat de oraş, eram convins că motocicletele sunt prea periculoase ca să mergi cu ele. Nu mai mersesem niciodată pe una. Şi nu mai mersesem niciodată în spatele cuiva, mai ales al unei femei. Angèle se ducea cu motocicleta zilnic de la Clisson la spitalul din Le Loroux, indiferent că era ploaie sau soare, lapoviță sau ninsoare. Ura maşinile, ura să stea blocată în trafic. Îşi cumpărase prima Harley când avea douăzeci de ani. Asta era Harley numărul patru.

O femeie drăguță pe un Harley de colecție e remarcată, am observat curând. Mugetul gros, distinct al unui Harley face capetele să se întoarcă, la fel şi creatura îmbrăcată în piele neagră, cu forme apetisante, care o conduce. Să merg în spatele ei era mult mai plăcut decât anticipasem, şi stau lipit de ea într-o poziție cvasisexuală, cuprinzând-o cu coapsele, cu vintrele lipite de fundul ei uluitor, cu stomacul şi pieptul unite de şoldurile şi de spatele ei.

— Haide, Domnule Parizian, nu avem toată ziua la dispoziție! strigă ea, aruncându-mi casca, în vreme ce motocicleta mârâie ademenitor.

— Suntem aşteptați?

— Da, suntem! rosteşte ea triumfătoare, uitându-se la ceas, şi, dacă nu plecăm acum, o să întârziem.

Ne strecurăm pe drumurile de țară pline de hârtoape, mărginite de câmpuri atinse de primele semne magice care promit sosirea primăverii. Soarele e cald, dar muşcătura vântului e încă aspră. Mergem, după aprecierea mea, cam o oră, dar nu pare deloc mult. De fapt, este minunat să fiu ghemuit în spatele lui Angèle, să simt vibrațiile puternice ale motocicletei în şale, şi soarele să-mi mângâie spinarea.

De-abia când văd indicatoarele pentru Gois înțeleg unde suntem. Nu mi-am dat niciodată seama cât de aproape este Clisson de Noirmoutier. Peisajul mi se pare complet diferit în timpul iernii, în tonuri mai cafenii, nu verzi. Nisipul de pe țărm pare şi el mai întunecat, mai pământiu, dar nu mai puțin frumos. Primii stâlpi de salvare par să mă întâmpine, şi pescăruşii dau roată deasupra, cu țipete pătrunzătoare, de parcă îşi amintesc de mine. Plaja se întinde departe, maro-închis, cu urme de cenuşiu. Marea de un albastru întunecat sclipeşte în soare şi văd contururi neregulate de scoici, cochilii, alge, pietricele, plută şi bucăți de lemn.

Nu mai sunt maşini la Gois, şi fluxul se apropie dinspre dreapta, în timp ce primele unduiri înspumate de apă acoperă deja drumul. Locul e aproape pustiu, nu ca vara, când mulți se adună să admire cum marea cucereşte pământul. Angèle nu încetineşte. De fapt, accelerează, şi o trag de jachetă ca să îi atrag atenția, căci nu mă pot face auzit prin casca mea şi a ei. Mă ignoră cu grație, accelerând motocicleta, şi câțiva oameni care stau cu maşinile parcate la țărm ne privesc cu expresii uluite în timp ce trecem pe lângă ei cu viteză maximă. Aproape că îi aud strigând: „Hei, au de gând să traverseze vadul?” O trag din nou de jachetă, mai tare de data asta. Cineva claxonează sonor, ca să ne avertizeze, dar e prea târziu. Roțile motocicletei ridică valuri

impresionante de apă de-o parte şi de alta, învârtindu-se rapid pe drumul pavat. Sper că Angèle ştie ce face. În copilărie, am citit prea multe poveşti despre accidente în Gois, în timpul fluxului, ca să nu ştiu că e o încercare nebunească. Cel puțin treizeci de oameni au murit aici în ultimul secol, şi Dumnezeu ştie câți alții înainte de asta. Mă țin de ea cu toată puterea, rugându-mă ca Harley-ul să nu derapeze şi să nu ne arunce cu capul înainte în mare, rugându-mă ca motorul să nu se înece în unul dintre valurile înspumate care par din ce în ce mai mari cu fiecare minut. Angèle străbate cei patru kilometri cu uşurință şi cu o asemenea siguranță înfumurată, încât bănuiesc că nu este prima oară când o face.

Este o experiență superbă, antrenantă, şi brusc mă simt în siguranță, minunat de în siguranță, mai în siguranță decât m-am simțit de când tata îşi ținea mâna protectoare pe spatele meu când eram copil. În siguranță, cu trupul lipit de al ei în timp ce părem să plutim pe apă, pe ceea ce nu mai e un drum, căci nu se mai poate vedea. În siguranță, când ridic privirea la insula din fața noastră, la stâlpii de salvare familiari, care ne punctează drumul pe suprafața sclipitoare a mării, ghidându-ne aşa cum un far conduce o navă în siguranța portului. Şi mi-aş dori ca aceste clipe să dureze la nesfârşit, căci frumusețea şi perfecțiunea lor nu o să mă părăsească niciodată. Ajungem la mal în aplauzele şi în uralele trecătorilor care stau în apropiere de crucea care străjuieşte gura vadului.

Angèle opreşte motorul şi îşi scoate casca.

— Pun pariu că eşti speriat de moarte, chicoteşte ea, cu un zâmbet larg pe față.

— Nu, gem eu, punându-mi casca jos ca să o sărut cu sălbăticie, în aplauzele şi în uralele şi mai sonore din spatele nostru. Nu am fost speriat. Am avut încredere în tine.

— Poți să ai. Prima dată când am făcut asta, aveam cincisprezece ani. Pe Ducati-ul unui prieten.

— Ai condus un Ducati la cincisprezece ani?

— Ai fi surprins ce am făcut la cincisprezece ani.

— Nu mă interesează, spun eu nepăsător. Cum o să ne întoarcem? Vadul se închide.

— O luăm pe pod. Deşi e mai puțin romantic.

— Mult mai puțin romantic. Mi-ar plăcea să rămânem izolați pe unul dintre stâlpii aceia de salvare. Îmi vin în minte tot felul de lucruri pe care ți le-aş face.

Din locul în care stăm, se poate vedea arcul uriaş al podului, deşi e la mai bine de cinci kilometri depărtare. Drumul a dispărut acum, înghițit complet de apă. Marea şi-a recăpătat supremația, nesfârşită şi sclipitoare.

— Obişnuiam să vin aici cu mama. Îi plăcea la Gois.

— Şi eu veneam aici cu tata, spune ea. Am şi petrecut vreo două veri aici, când eram copil. Dar nu la Bois de la Chaise, era prea şic pentru noi, *Monsieur!* Mergeam la plaja de la Guérinière. Tata se născuse la La Roche-sur-Yon. Ştia ca-n palmă locul ăsta.

— Aşa că poate amândoi am venit la Gois în aceeaşi zi când eram mici.

— Poate.

Ne aşezăm pe dealul plin de iarbă de lângă cruce. Stăm umăr lângă umăr, împărțind o țigară, în apropiere de locul unde am stat cu Mélanie în ziua accidentului. Mă gândesc la sora mea, închisă într-o bulă de ignoranță din propria voință. Mă gândesc la tot ce ştiu acum, şi ea nu va afla decât dacă mă va întreba. O iau pe Angèle de mână şi i-o sărut. Mă gândesc la câți de „dacă” mă conduc spre această mână, spre acest sărut. Dacă nu aş fi decis să organizez o surpriză pentru cea de-a patruzecea aniversare a lui Mélanie. Dacă Mélanie nu ar fi avut acea amintire. Dacă nu ar fi avut loc accidentul. Dacă lui Gaspard nu i-ar fi scăpat

acele vorbe. Dacă nu ar fi păstrat acea chitanță. Dar un alt „dacă” iese la iveală. Dacă doctorul Dardel ar fi trimis-o pe mama la spital pe 7 februarie, în ziua în care avusese migrena aceea îngrozitoare. Ar fi putut fi salvată? Ar fi trăit şi astăzi? L-ar fi părăsit pe tata? Ea şi June ar fi trăit împreună? La Paris? La New York?

— Opreşte-te, se aude vocea lui Angèle.

— Din ce să mă opresc?

Îşi pune bărbia pe genunchi şi pare brusc ciudat de tânără, cum priveşte marea, cu vântul fluturându-i prin păr. Apoi spune cu voce joasă:

— Antoine, am căutat peste tot biletul acela. În timp ce tata zăcea întins acolo, cu sângele şi cu creierii împrăştiați în toată bucătăria, înainte să chem ajutor, am căutat biletul, urlând cu toată puterea plămânilor, cu lacrimile şiroindu-mi pe obraji, tremurând din cap până-n picioare. L-am căutat pretutindeni, am scotocit nenorocita aia de casă, grădina, garajul. Mă tot gândeam că mama avea să ajungă din clipă în clipă de la biroul unde lucra şi că trebuia să găsesc biletul înainte de venirea ei. Nu l-am găsit. Nu exista nici un bilet. Şi apoi a apărut monstruosul „De ce?” Era atât de nefericit? Ce anume nu am văzut? Cum am putut să fim atât de oarbe, mama, sora mea, eu? Şi dacă aş fi observat ceva? Dacă aş fi venit mai devreme în ziua respectivă sau dacă nu m-aş fi dus deloc la şcoală? S-ar fi sinucis? Sau ar mai fi şi astăzi aici?

Înțeleg ce vrea să spună. Continuă cu o voce mai puternică acum, dar surprind o notă vibrantă de durere care mă mişcă.

— Tata era genul calm, liniştit, ca tine, nu prea vorbăreț, mult mai tăcut decât mama. Îl chema Michel. Eu semăn cu el. Aceiaşi ochi. Nu a părut niciodată deprimat, nu bea, era sănătos, sportiv. Îi plăcea să citească. Toate cărțile de acasă de la mine au fost ale lui. Îi plăceau

Chateaubriand, Romain Gary, natura, Vendée şi marea şi părea un tip liniştit şi fericit, sau cel puţin aşa credeam noi. În ziua când l-am găsit mort, era îmbrăcat în cel mai bun costum gri al lui, cel pe care îl văzusem purtându-l numai la ocazii speciale, de Crăciun sau de Revelion. Avea şi cravată şi cei mai buni pantofi negri. Nu se îmbrăca aşa zi de zi. Lucra într-o librărie, purta de obicei pantaloni reiaţi şi pulovere. Când s-a împuşcat, era aşezat la masă. Am crezut că poate biletul era prins sub el, căci se prăbuşise în faţă după împuşcătură, dar nu am îndrăznit să-l ating. Pe vremea aceea, mi-era frică de cadavre, nu ca acum. Dar, când au venit să-l ridice, nu era nici un bilet sub el. Nimic. Apoi am sperat că poate avea să sosească o scrisoare prin poştă, că poate o pusese în ziua morţii, dar nu a venit nimic. Abia când mi-am început slujba de anatomopatolog, când am primit primele cazuri de sinucidere, a început procesul de vindecare încet şi pe neaşteptate. Dar asta s-a întâmplat mai târziu, ani buni mai târziu, cel puţin zece. Mi-am recunoscut suferinţa şi disperarea când am întâlnit familiile celor care s-au sinucis. Le-am ascultat poveştile, le-am împărtăşit suferinţa, uneori chiar am plâns cu ei. Mulţi mi-au spus motivele pentru care cei dragi aleseseră să moară, mulţi ştiau. Inimi sfărâmate, boală, disperare, suferinţă, teamă – existau atât de multe justificări. Şi, într-o zi, când mă ocupam de trupul unui bărbat care era de vârsta tatălui meu, mi-am dat seama. Respectivul se împuşcase din cauză că presiunea slujbei fusese prea mare. Omul acela era mort, la fel ca tata. Familia acelui om ştia de ce apăsase pe trăgaci, în vreme ce noi nu ştiam. Dar ce importanţă avea? În urmă rămăsese numai moartea. Un cadavru de îmbălsămat, de pus într-un sicriu, de îngropat. Rugăciuni de rostit şi începutul suferinţei. Faptul că aş fi ştiut motivul nu l-ar fi adus pe tata înapoi. Nu ne-ar fi uşurat suferinţa. Faptul că ştii nu face moartea mai uşoară.

La colțul ochiului îi tremură o lacrimă minusculă, şi eu i-o şterg cu degetul mare.

— Eşti o femeie minunată, Angèle Rouvatier.

— Nu deveni sentimental cu mine, Antoine, mă avertizează ea. Urăsc asta. Hai să mergem! Se face târziu.

Se ridică şi se duce spre Harley. O privesc cum îşi pune casca şi mănuşile şi porneşte cu îndemânare motorul. Soarele pare să îşi fi pierdut din putere şi începe să se lase răcoarea.

Pregătim împreună o cină uşoară, amândoi, unul alături de celălalt. Supă de legume (praz, morcovi şi cartofi), lămâie şi cimbru (din grădină), pui la cuptor şi orez basmati, prăjitură cu mere. O sticlă rece de Chablis ne ține companie. Casa e caldă şi primitoare şi conştientizez cât de mult îmi plac pacea şi liniştea ei, dimensiunea şi simplitatea ei bucolică. Niciodată nu aş fi crezut că un orăşean ca mine s-ar desfăta într-un asemenea decor rustic. Aş putea oare trăi aici cu Angèle? În ziua de azi, cu computere, cu telefoane mobile şi cu trenuri de mare viteză, era posibil din punct de vedere tehnic. Mă gândesc la planurile profesionale care mă aşteaptă. Rabagny e pe cale să încheie pentru mine o afacere foarte profitabilă privind patentul pentru Domul Gândirii. În curând, voi fi probabil din nou ocupat să lucrez cu el şi cu Parimbert la un proiect european foarte ambițios şi interesant, din care vor ieşi bani frumoşi. Şi se pare că nu era nimic ce să nu pot face de aici. Este doar o chestiune de organizare şi de planificare inteligentă.

Dar Angèle m-ar vrea aici? „Nu sunt genul care se mărită. Nu sunt genul familist. Nu sunt tipul gelos. Nu deveni sentimental cu mine, Antoine.” E posibil ca farmecul ispititor al lui Angèle să provină din faptul că ştiu că nu o să fie niciodată pe deplin a mea. Pot să fac sex cu ea până la epuizare – lucru care, evident, îi face plăcere – şi, fără îndoială, este cu adevărat mişcată de povestea mamei, dar

nu va dori niciodată să trăiască alături de mine. E ca pisica din *Povestiri aievea pentru copii mici* de Kipling. Pisica singuratică.

După masă, îmi amintesc brusc de DVD-ul făcut după rola de Super 8. Cum de am uitat de el? E în living, cu fotografiile şi scrisorile. Mă grăbesc să îl aduc şi i-l dau lui Angèle.

— Ce este? mă întreabă ea.

Îi explic că mi-a fost trimis de Donna Rogers din New York, partenera lui June Ashby. Îl vâră în laptop.

— Cred că trebuie să te uiţi singur la asta, murmură ea, mângâindu-mă pe păr, şi, înainte să mă decid dacă vreau să rămână sau nu, îşi aruncă pe umeri jacheta Perfecto şi iese în grădina întunecată, lăsând să pătrundă un val de aer rece de ţară.

Mă aşez în faţa computerului şi aştept cu nerăbdare. Prima imagine care clipeşte pe ecran este chipul mamei în soare, filmat de aproape. Are ochii închişi de parcă doarme, dar pe buze îi pluteşte un zâmbet uşor. Foarte încet, deschide ochii, îi umbreşte cu mâna, şi, cu un amestec de durere şi de bucurie, îi privesc, fără să-mi vină să cred. Cât de verzi erau, mai verzi decât ai lui Mélanie, cât de blânzi şi de buni, nişte ochi atât de senini, de luminoşi şi de iubitori.

Nu mai văzusem niciodată un film cu mama. Iat-o pe ecranul computerului lui Angèle, reînviată în mod miraculos, şi abia pot să respir, plin de încântare şi de emoţie. Brusc, pe obraji încep să-mi alunece lacrimile, şi le şterg în grabă. Sunt uimit de calitatea filmului. Mă aşteptam la imagini slab colorate, granulate. Acum se plimbă pe plajă şi, cu inima bătându-mi mai repede, recunosc Plage des Dames, digul, farul, cabinele de lemn şi costumul ei de baie portocaliu. Sunt cuprins de o senzaţie extrem de ciudată. Cumva, ştiu că eu sunt chiar după colţul unui castel de nisip, o strig, dar June, fără îndoială cea care filmează, nu

este interesată de castelul de nisip al unui băiețel. Filmul sare apoi la stâlpii de salvare şi la întinderea vadului Gois şi o văd pe mama în depărtare, o siluetă minusculă, plimbându-se pe marginea drumului pietruit, descoperit de reflux, într-o zi cenuşie şi furtunoasă, îmbrăcată în pantaloni scurți şi într-un pulover roşu, cu părul negru fluturând în vânt. La început pare foarte departe, cu mâinile în buzunare, dar se apropie din ce în ce mai mult cu mersul ei de dansatoare, imposibil de uitat, cu vârfurile picioarelor îndreptate în afară, cu spatele şi gâtul drepte. Atât de grațioasă, atât de suplă. Se duce exact spre locul unde eu şi Angèle am mers în acea după-amiază, îndreptându-se spre insulă cum am făcut şi noi, spre cruce. Fața îi este în continuare estompată. Apoi devine clară şi văd că zâmbeşte. Începe să alerge, drept spre cameră, râde, îşi dă din ochi o şuviță de păr. Zâmbetul ei e plin de iubire, o dragoste de nestăpânit. Apoi îşi duce o mână mică şi bronzată la piept, exact deasupra inimii, o sărută şi îşi pune palma pe obiectiv. Carnea roz a palmei este ultima imagine de pe film. Ultima imagine pe care o văd.

Dau clic pe video să pornească din nou, uluit de imaginile cu mama mea în viață, mişcându-se, mergând, respirând, zâmbind. Nu ştiu de câte ori îl privesc. Iar şi iar. Până îl ştiu pe dinafară, până simt că a fost acolo. Până când nu mai pot să îl privesc pentru că agonia mea este insuportabilă. Până când ochii îmi sunt atât de plini de lacrimi, că nu mai văd ecranul. Până când îmi este atât de dor de mama mea moartă, că mă întind pe dalele inegale de piatră şi plâng. Mama nu îi va cunoaşte niciodată pe copiii mei. Mama nu va şti niciodată cine sunt acum. Ce am ajuns. Fiul ei. Un bărbat care îşi duce viața cum poate mai bine, un om care face tot ce poate, indiferent ce-o însemna asta. Ceva din mine se dezlănțuie, izbucneşte, se eliberează. Simt că dispare. Simt că agonia se risipeşte, şi în locul ei

rămâne o durere surdă. Şi ştiu că mă va însoți pentru totdeauna.

Opresc filmul şi scot DVD-ul. Uşa de la grădină este întredeschisă şi mă strecor afară. Aerul e dulce şi rece. Stelele sclipesc. Un câine urlă în depărtare. Angèle stă pe o bancă de piatră şi le priveşte.

— Vrei să vorbim despre asta? mă întreabă.

— Nu.

— Te simți bine?

— Da.

Se sprijină de mine. Îmi pun brațul în jurul umerilor ei şi stăm împreună, bucurându-ne de răceala tăcută a nopții, spartă de scheunatul ocazional al unui câine, luminați de strălucirea stelelor. Mă gândesc la palma roz a mamei care acoperă camera. Mă gândesc la Harley-ul care aluneca prin Gois. Mă gândesc la spatele suplu al lui Angèle lipit de pieptul meu, la mâinile ei sigure în mănuşi negre pe ghidonul larg. Şi mă simt în siguranță, cum m-am simțit în acea după-amiază ştiind că această femeie, cu care o să-mi petrec sau poate nu restul zilelor, această femeie care mâine-dimineață o să îmi ceară poate să-mi împachetez lucrurile sau poate o să mă accepte pentru totdeauna, această femeie extraordinară, a cărei slujbă este moartea, mi-a dăruit sărutul vieții.

Mulțumiri

Mulțumiri pentru:

Nicolas, soțul meu, pentru răbdare şi ajutor.

Louis şi Charlotte, copiii noştri, pentru că au devenit oamenii grozavi care sunt.

Laure, Catherine şi Julia, primii mei cititori.

Abha, pentru sfaturile şi răspunsurile ei.

Sarah, pentru ochiul ei atent.

Erika şi Catherine, pentru că m-au ajutat să mi-o imaginez pe Angèle.
Lauren şi Jan, pentru ajutorul lor la ediția americană.
Chantal, pentru că mi-a oferit spațiul acela de pe rue Froidevaux.
Guillemette şi Olivier, pentru că mi-au făcut cunoştință cu Noirmoutier.
Mélanie şi Antoine Rey, pentru că m-au lăsat să le împrumut numele.
Héloïse şi Gilles, pentru că au avut din nou încredere în mine.

În final, dar cu siguranță nu în cele din urmă, echipei extraordinare de la St. Martin's şi îndeosebi, lui Sally, lui George, lui Matthew, lui Jennifer, Lisei, lui Anne, lui Sarah şi lui Mike.